

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

63'üncü Birleşim 5 Mart 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	584
II.- GELEN KÂĞITLAR	588
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	615
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>615:619</i>
1.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elâzığ'a ilişkin gündem dışı konuşması	615:616
2.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	616:618
3.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, kumara, uyuşturucuya ve zararlarına ilişkin gündem dışı konuşması	618:619
IV.- AÇIKLAMALAR	619,684,710
1.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, hayatını kaybeden Pratisyen Hekim Koray Arslan'a ve GATA'ya ilişkin açıklaması	619:620
	579

2.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İyilik Kılavuzu Yarışması'na ilişkin açıklaması	620
3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, PKK elebaşının iletlediği nota ve son Başbakan Binali Yıldırım'ın vatandaşlık tanımına ilişkin açıklaması	620
4.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümüne ve Kumluca Meslek Yüksekokuluna ilişkin açıklaması	620:621
5.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, ramazan ayına, tarım ve hayvancılık alanında yapılan desteklemelere ilişkin açıklaması	621
6.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, İskenderun Balıkçı Barınağı Projesi'ne ilişkin açıklaması	621
7.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, veteriner hekimlerin özlük haklarına ilişkin açıklaması	621
8.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, gıda fiyatlarına ilişkin açıklaması	622
9.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Tarım ve Orman Bakanlığının Dubai'ye ihraç edilecek limonlarla ilgili yaptığı açıklamaya ve Çukurova çiftçisine ilişkin açıklaması	622
10.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması	622
11.- Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir'in, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması	622:623
12.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 2 Temmuz Sivas katliamına ilişkin açıklaması	623
13.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'nın, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'ne ilişkin açıklaması	623
14.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un 6 Mart Şeref Günü'ne ilişkin açıklaması	623
15.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin kayyumuna ilişkin açıklaması	624
16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, yurt dışından emekli olan vatandaşların Türkiye'ye getirdikleri araçların muayenesine ilişkin açıklaması	624
17.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, yoksulluğa ilişkin açıklaması	624
18.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, yoksulluğa ilişkin açıklaması	625
19.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Doktor Burak Yürük'e ve sağlıkta şiddete ilişkin açıklaması	625
20.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Kocaeli'de yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması	625

- 21.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Manavgat'ta sağlık hizmetlerinin yetersizliğine ilişkin açıklaması 625:626
- 22.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan çiftçisinin ve besicisinin sorunlarına ilişkin açıklaması 626
- 23.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 6551 sayılı Yasa'ya ilişkin açıklaması 626
- 24.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Meclis Başkanına ve Adalet Bakanına bu süreçte önemli sorumluluklar düştüğüne ilişkin açıklaması 626
- 25.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Giresun'daki Taşbaşı Parkı'na ilişkin açıklaması 627
- 26.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Tank Palet Fabrikasına ilişkin açıklaması 627
- 27.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Cumhurbaşkanına 86 milyon adına sorduğu sorulara ilişkin açıklaması 627
- 28.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması 627:628
- 29.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hayvan ve et ithalatına ilişkin açıklaması 628
- 30.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, kamuya memur alımlarında uygulanan yaş sınırına ilişkin açıklaması 628
- 31.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Halk TV'den Suat Toktaş ve 4 arkadaşının dün görülen davasına, Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından yurt dışına gönderilen bursiyerlerin mağduriyetine, hayatını kaybeden gece bekçisi Yusuf Çetin'e, emeklilere ve YENİ YOL Partisinin grup toplantısına katılan gençlerin talebine ilişkin açıklaması 629:631
- 32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 5 Mart 1999 yılında Çankırı Valisi Ayhan Çevik'e düzenlenen bombalı saldırıda şehit olanlara, Suat Toktaş'a, Bakan Murat Kurum'un Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının internet sitesindeki paylaşımına, ramazan ayındaki gıda enflasyonuna, Cumhurbaşkanının her yıla ilişkin bir ilanda bulunmasına ve 1-7 Mart Deprem Haftası'na ilişkin açıklaması 631:633
- 33.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İzmir İktisat Kongresi'nin 4 Mart 1923'te kabul ettiği Misakıktisadi Kararlarına ve Ömer Seyfettin'in vefatının 105'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 633:634
- 34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, yerel demokrasiye, RTÜK Başkanına, cezasızlık politikasına, Silivri Kapalı Cezaevinde tutuklu bulunan Soydan Akay'a, bazı cezaevlerindeki uygulamalara ve bugün görülecek olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'ne ilişkin açıklaması 634:636
- 35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Kartalkaya yangınıyla ilgili kurulan Meclis araştırması komisyonunun düzenleyeceği rapora, ülkenin temel sorununun yoksulluk olduğuna, ülkenin sorunlarını tartışanlara,

emekliye verilecek bayram ikramiyesine ve Sağlık Bakanının tespitlerine ilişkin açıklaması

636:637

36.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, 1-7 Mart Yeşilay Haftası'na, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in Ankara ziyaretine, Grup Başkan Vekillerinin konuşmalarına ve Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

638:639

37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ronayı Önen, Sami Tan ile Mevlüt Aykoç'a ilişkin açıklaması

684

38.- Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

710

39.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

711

40.- Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

711

V.- ÖNERİLER

639,654,740

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

639:653,654:662

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, vatandaşların kredi ve borç yükünün ulaştığı boyutun belirlenmesi, yaşanan ekonomik krizin ve borç sarmalının bireyler üzerindeki etkilerinin araştırılması ve çözüm yollarının geliştirilmesi amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

639:644

2.- İYİ Parti Grubunun, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, sanayi sektöründe yaşanan sorunların tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması ve yapılabilecek düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

644:651

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından, valiliklerin yasaklama kararlarının demokratik yaşam üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

651:653,654:657

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Çukurova bölgesinde yaşanan don faaliyetlerinden dolayı çiftçilerin zararının araştırılması amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön

görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

657:662

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

740

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 6/3/2025 Perşembe günü toplanmamasına ilişkin önerisi

740

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

653

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

653

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İzmir İş Kadınları Derneğine “Hoş geldiniz.” denilmesi.

653

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

662,685,711,740

A) KANUN TEKLİFLERİ

662:684,685:710,711:739,
740:751

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190)

662:684,685:710,711:739,
740:751

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.01’de açılarak altı oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, İslam âleminin ramazanı şerifini tebrik ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş, toplumsal muhalefete yönelik baskı ve gözaltılara,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Samsun’un sorunlarına,

Ardahan Milletvekili Kaan Koç, 23 Şubat Ardahan’ın kurtuluş gününe,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Şengül Karslı, Yeşilay Haftası’na,

Rize Milletvekili Harun Mertoğlu, Rize’nin düşman işgalinden kurtuluşunun 107’nci yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, PKK terör örgütünün kurucusunun okuttuğu mektuba,

Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı, Girişimci Destek Programı’na ve KOSGEB’e,

Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı, CHP Genel Başkanı Özgür Özel’in geçen hafta yaptığı grup toplantısındaki açıklamalarına,

Aydın Milletvekili Evrim Karakoz, Maliyenin esnafa yaptığı hasılat denetimlerine,

İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları, vefat eden Edip Akbayram’a,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, Çek Yasası mağdurlarına,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, ramazan ayına ve en düşük emekli maaşına,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Kırşehir’deki şoför esnafının sorunlarına,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, engelli maaşına ve evde bakım ücretine,

Van Milletvekili Gülderen Varlı, Van’da Belediyenin kadınlara yönelik projelerinin iptal edildiğine,

İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım, Iğdır-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı Projesi’ne ve Zengezur Koridoru’na,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, barış ve kardeşlikle alakalı ayetlere,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, Adana’da yaşanan don felaketine,

Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül, Erzincan’daki bir fabrikaya,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar,

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’ne,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın’daki JES’lere,

Mersin Milletvekili Ali Bozan, Rize Kalkandere Cezaevinde verilen cezalara,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği fiyatın altında süt alımının yasaklanması gerektiğine,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, elektrik faturalarındaki artışlara ve Antalya’daki elektrik altyapısının yetersiz olduğuna,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, ekonomiye,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışına gönderilen öğrencilerin yaşadığı mağduriyete,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, çalışan ve emekli veteriner hekimlerin taleplerine,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, sözleşmeli personelin eş durumu tayin hakkına,

Karabük Milletvekili Cevdet Akay, Karabük'teki demir çelik fabrikasının işçilerinin taleplerine,

Van Milletvekili Mahmut Dindar, Van Büyükşehir Belediyesine,

Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun, Iğdır'daki karantina uygulamasına,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Hatay'daki mükelleflerin talebine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, usule ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, 1 Ekim 2024 tarihinde MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin Meclis Genel Kurulunda başlattığı sürece, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'a, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yayınladığı sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin yönetmelik değişikliğine, Mersin, Antalya ve Adana'da yaşanan don felaketine, ramazan ayına, aile ekonomisine ve emeklilerin bayram ikramiyesine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, terör örgütü liderinin yaptığı açıklamalara, Binali Yıldırım'ın açıklamalarına ve ramazan ayına,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, ramazan ayına, 1 Ekim 2024 tarihinden bu yana ülkede yaşanan gelişmelere ve "terörsüz Türkiye" hedefine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, vefat eden Edip Akbayram'a ve Kâhtalı Mıçe'ye, cezaevindeki Pınar Aydınlar'a, 27 Şubatta yapılan çağrıya, ramazan ayına ve Diyanet İşleri Başkanının yaptığı açıklamaya,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, vefat eden Edip Akbayram'a, ramazan ayına ve ramazan çadırlarındaki kuyruklara, bugünkü Halk TV davasına, TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamına, TÜİK'in ve Cumhurbaşkanı başkanışmanın açıklamalarına, Erzurum Valisine, diploma davasına,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, ramazan ayına, vefat eden Edip Akbayram'a, Profesör Doktor Necmettin Erbakan'ın vefat yıl dönümüne, 28 Şubat postmodern darbesinin yıl dönümüne, "terörsüz Türkiye" çağrısına, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonun, 2023 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkındaki 142 sıra sayılı Raporu'nun İç Tüzük'ün 88'inci maddesine göre Komisyona geri verilmesine dair tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu, 142 sıra sayılı Komisyon Raporu'nun Karma Komisyona geri verildiği bildirildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Birliği (AB) Polonya Dönem Başkanlığı tarafından 23-25 Mart 2025 tarihleri arasında Polonya'nın başkenti Varşova'da düzenlenecek olan "AB'nin Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası" konulu parlamentolar arası konferansa katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi kabul edildi.

YENİ YOL Grubunun, 4/3/2025 tarihinde Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç ve 19 milletvekili tarafından, köy ortak alanlarının hangi gerekçelerle satışa çıkarıldığının ve satışların kimlere yapıldığının tespit edilmesi, tarımsal üretim kapasitesine olumsuz etkilerinin ortaya çıkarılması ve Büyükşehir Yasası'nda gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 4/3/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, Hükûmetin son yıllarda uyguladığı ekonomi politikalarının vatandaşların alım gücü üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması, 2025 yılı Şubat ayı itibarıyla açlık sınırının altında kalan asgari ücretin ve emekli maaşlarının güncel ekonomik koşullara göre yeniden belirlenmesi, çalışanların ve emeklilerin refah düzeyinin korunması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 4/3/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayacak demokratik mekanizmaların oluşturulması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 18/2/2025 tarihinde Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve arkadaşları tarafından, Çayırhan Termik Santrali'nin özelleştirme sürecinde yaşanan kamu zararının ve işçilerin hak kayıplarının tespit edilerek bu zararların önlenmesine yönelik tedbirlerin alınabilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 4 Mart 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Cumhuriyet Halk Partisinin İstanbul İl Kongresi hakkında açılan soruşturmaya,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın, Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, (2/2756) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 190) görüşmelerine başlanarak birinci bölüm üzerindeki görüşmeleri tamamlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, AKP'li bir milletvekilinin attığı “tweet”e ilişkin bir açıklamada bulundu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 5 Mart 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 00.27'de birleşime son verildi.

Bekir BOZDAĞ

Başkan Vekili

Sibel SUIÇMEZ

Trabzon

Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

Asu KAYA

Osmaniye

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 105

5.03.2025 Çarşamba

Milletvekili Teklifleri

1.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2966) (İçişleri ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.03.2025)

2.- Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in; 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün Tüm Kadınlar İçin Resmi Tatil İlan Edilmesine Dair Kanun Teklifi (2/2967) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:5.03.2025)

3.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın; Türk Ticaret Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2968) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:5.03.2025)

4.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın ; Özel Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2969) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:5.03.2025)

5.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in; Ceza Muhakemesi Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Birliklilik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2970) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:5.03.2025)

6.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in; Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2971) (Adalet ile Çevre Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:5.03.2025)

7.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in ; Türk Ceza Kanununda ve Çevre Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2972) (Çevre ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:5.03.2025)

Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi

(Milletlerarası Andlaşma)

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 5.03.2025) (Gelen evrak numarası: 1593512)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde yapılan atamalarla ilgili çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23433)

2.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, fahri Kuran kursu öğreticilerinin kadroya alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23434)

3.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, bir milletvekilinin çeşitli iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23435)

4.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, belediyelerin yatırım nitelikli projelerinin gerçekleştirilmesi için kullanılan yardım ödeneğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23830)

Adalet Bakanlığı

5.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, bir belediye başkanı hakkında açılan soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/23436)

6.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, yeni açılan Denizli Adliye Binasında yaşanan aksaklıklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23437)

7.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, bir gazetecinin tehdit edildiği iddiasının soruşturulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23438)

8.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, bir bilirkişi hakkındaki bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23439)

9.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, uygulama tabanlı taksi hizmeti veren bazı sürücülere yönelik işlenen suçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23440)

10.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, cezaevlerinin kapasitesine ve yeni cezaevi projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23441)

11.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, çocukların dijital ortamlardaki zararlı içeriklerden korunmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23442)

12.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, çocukların internet aracılığıyla istismarına karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23443)

13.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavına dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23444)

14.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23445)

15.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Kırşehir S Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23446)

16.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Kırklareli'nde yaşanan bir aile içi cinsel istismar vakasıyla ilgili yargılama sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23447)

17.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sebebiyle yürütülen adli soruşturmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23834)

18.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 1 Şubat 2025 tarihinde Antalya Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde intihar eden bir mahkuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/23835)

19.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, bir bilirkişi hakkındaki bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23836)

20.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, kadın cinayetlerinin önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23837)

21.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Sakarya'da meydana gelen bir cinsel istismar vakasının yargılama sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23838)

22.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, bir kişinin gözüaltına alınırken kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23839)

23.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, İzmir F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23840)

24.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, haklarında TSK'dan ayırma cezası verilen askerler tarafından açılacak olan idari davaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/23841)

25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Buca Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun yeniden yargılanma talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23842)

26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara 8 Nolu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23843)

27.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlikten yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23844)

28.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23845)

29.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, İskenderun T Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23846)

30.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23847)

31.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, suça sürüklenen çocuklarla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23848)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

32.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23448)

33.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen bölgedeki kadınların sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23449)

34.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23450)

35.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Elazığ'da cinsel istismara uğrayan bir çocukla ilgili yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/23451)

36.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Kırklareli'nde yaşanan bir aile içi cinsel istismar vakasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23452)

37.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl ilinde yapılan sosyal yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23453)

38.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, kadın cinayetlerinin önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23849)

39.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Sakarya'da meydana gelen bir cinsel istismar vakasının yargılama sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23850)

40.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23851)

41.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, suça sürüklenen çocuklarla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23852)

42.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, ev hemodiyalizi kullanan hasta sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23853)

43.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2023 ve 2024 yıllarında Burdur ilinde suça sürüklenen çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23854)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

44.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, iş sağlığı ve güvenliğine dair denetimlere ve iş kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23454)

45.- İstanbul Milletvekili Fethi Açikel'in, iş sağlığı ve güvenliğine dair denetimlere ve iş kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23455)

46.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, küçük esnafın iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı istihdam etme zorunluluğuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/23456)

47.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, İstanbul'un Tuzla ilçesindeki bir fabrikada çalışan sendikali işçilerin hak ihlaline uğradıkları iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23457)

48.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, son 5 yılda Bingöl'de istihdam oranlarında yaşanan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/23458)

49.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, ayakta muayene ve diş hekimi muayenesi katılım payına yapılan zamlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23855)

50.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Üniversitesinde görev yapan güvenlik görevlilerinin çalışma koşullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23856)

51.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Çayırova ilçesindeki bir fabrikada çalışan işçilerin çeşitli taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23857)

52.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 8 Eylül 1999 tarihi sonrasında işe başlayanlara kademeli emeklilik hakkı tanınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23858)

53.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, memurlara disiplin cezası affı çıkarılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23859)

54.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödenğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/23860)

55.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzon'da kadın istihdamını artırmak için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23861)

56.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, bir gıda firmasının konkordato ilan etmesi sebebiyle işçilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/23862)

57.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2023-2024 yılları arasında Burdur'da işbaşı eğitim programından yararlanan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23863)

58.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, İstanbul'da faaliyet gösteren özel bir hastanenin sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde ettiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23864)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

59.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, plastik atık ithalatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23459)

60.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Ankara'nın Gölbaşı ilçesinde açılması planlanan bir linyit madeni ocağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23460)

61.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, imar barışına konu edilen tarım arazilerinin izinsiz kullanılması sebebiyle kesilen idari para cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23461)

62.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, İznik Gölü Sulak Alanı Kontrollü Kullanım Bölgesi'nde yapılan imar planı değişikliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23462)

63.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Göcek Dalaman Koyları Mapa-Tonoz-Şamandıra Kurulması ve İşletilmesi Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/23463)

64.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası yapılması planlanan konutların akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23464)

65.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'da bulunan Barakfakih Organize Sanayi Bölgesinde kurulması planlanan tesisin çevreye etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23465)

66.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesinde bulunan mezarlığın yol yapımı nedeniyle taşınacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23466)

67.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Hatay'da bulunan tarihi Uzun Çarşının yıkılacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23467)

68.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerde zarar gören yapıların denetim süreçlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23468)

69.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23469)

70.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, son 10 yılda Bingöl'de yapılan park, meydan ve kültür merkezlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23470)

71.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'de tarımsal faaliyetlerin çevreye etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23471)

72.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası yapılması planlanan konutların akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23472)

73.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra inşa edilen konutlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23865)

74.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Kanal İstanbul Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/23866)

75.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Hatay'ın Samandağ ilçesine bağlı Vakıflı köyünde yapılan kamulaştırma işlemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23867)

76.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Malatya'nın Yeşilyurt ilçesine bağlı İkizce Mahallesi'nde bazı vatandaşların arazilerine kamulaştırmaz el atma işlemi yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23868)

77.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesine bağlı Fatih Sultan Mehmet Mahallesi'ndeki aydınlatma direkleri nedeniyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/23869)

78.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilindeki Kartepe Kent Meydanı'nın altyapı yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23870)

79.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesine bağlı Alikahya Mahallesi'nde yaşanan altyapı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23871)

80.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Başiskele ilçesine bağlı Yuvacık Mahallesi'nde yapılan ağaç kesimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23872)

81.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23873)

82.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzon'da bulunan Araklı Karadere Vadisi'nde yürütülen madencilik faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23874)

83.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, Tekirdağ'da olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23875)

84.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'da bulunan Güllük Körfezi'nde yapılacak olan bir liman projesinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23876)

85.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Muğla ilinde konut fiyatlarında yaşanan artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23877)

86.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Marmara Denizi'ndeki müsilaç oluşumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/23878)

87.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası yapılması planlanan konutların akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23879)

88.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Söke Organize Sanayi Bölgesi'nin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23880)

89.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla'da olası bir deprem ve tsunami riskine karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23881)

Dışişleri Bakanlığı

90.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Bakanlığa bağlı bazı birimlerdeki harcamaların denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23473)

91.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, dış temsilciliklerde görev yapan sözleşmeli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/23474)

92.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İngiltere'nin diplomatik pasaport sahiplerine yönelik vize muafiyeti uygulamasını kaldırdığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23882)

93.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, ABD'ye yapılan vize başvurularında karşılaşılan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23883)

94.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, İsrail'e karşı uygulanan yaptırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23884)

95.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, vize başvurularında yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23885)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

96.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Haliliye ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23475)

97.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23476)

98.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'de tarım ve hayvancılık faaliyetlerinde kullanılan enerji kaynaklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23477)

99.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, EPDK tarafından Son Kaynak Tedarik Tarifesi'nde yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/23886)

100.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesine bağlı Gündoğdu Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23887)

101.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23888)

102.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Haliliye ilçesine bağlı Ahmet Yesevi Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23889)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

103.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Tekirdağ'da bir spor salonunun depreme karşı güçlendirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23478)

104.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 8 Şubat 2025 tarihinde Elazığspor ile Vanspor FK arasında oynanan futbol maçına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23890)

105.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, 8 Şubat 2025 tarihinde Elazığspor ile Vanspor FK arasında oynanan futbol maçına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23891)

106.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, çocukları ve gençleri sanal kumar ve bahisten korumak için alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23892)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

107.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 2022-2024 yılları arasında kamu çalışanlarının yurt dışı görevi harcamalarına ayrılan bütçeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23479)

108.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, engelli vatandaşların ekonomik ve sosyal haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23480)

109.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, kamu bankalarının reklam ve ilan harcamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23481)

110.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Ulusal Taşıt Tanıma Sistemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23482)

111.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23483)

112.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23484)

113.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'de 2020-2023 yıllarında tarım ve hayvancılık sektörüne sağlanan teşviklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23485)

114.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/23893)

115.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, madeni paraların üretim maliyetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23894)

116.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/23895)

117.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, yolsuzlukla mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/23896)

118.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Ulusal Taşıt Tanıma Sistemi kapsamında takılacak çiplerin maliyetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23897)

İçişleri Bakanlığı

119.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, Cumhurbaşkanlığı Koruma Dairesi Başkanlığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23486)

120.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesine bağlı köylerde İl Özel İdaresi tarafından sağlanan hizmetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23487)

121.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Merkez ilçesine bağlı köylerde yürütülen yol ve altyapı çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23488)

122.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Merzifon ilçesine bağlı köylerde İl Özel İdaresi tarafından sağlanan hizmetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23489)

123.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Hamamözü ilçesine bağlı köylerde İl Özel İdaresi tarafından sağlanan hizmetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23490)

124.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Suluova ilçesine bağlı bazı köylerin altyapı ve yol sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23491)

125.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Göynücek ilçesine bağlı köylerde İl Özel İdaresi tarafından sağlanan hizmetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23492)

126.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın Taşova ilçesine bağlı köylerde İl Özel İdaresi tarafından sağlanan hizmetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23493)

127.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, 2018-2024 yılları arasında yatırım yoluyla vatandaşlık kazanan kişilere dair çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23494)

128.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, bir gazetecinin tehdit edildiği iddiasının soruşturulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23495)

129.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, imar barışına konu edilen tarım arazilerinin izinsiz kullanılması sebebiyle kesilen idari para cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23496)

130.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, uygulama tabanlı taksi hizmeti veren bazı sürücülere yönelik işlenen suçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23497)

131.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, Çanakkale'de olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23498)

132.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2024 yılında Burdur'un Çavdır ilçesinde kesilen trafik cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23499)

133.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Altınyayla ilçesine bağlı bazı köylerde yaşanan içme suyu sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23500)

134.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2024 yılında Burdur'un Bucak ilçesinde kesilen trafik cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23501)

135.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2024 yılında Burdur'un Ağlasun ilçesinde kesilen trafik cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23502)

136.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Yeşilova ilçesine bağlı bazı köylerde yaşanan içme suyu sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23503)

137.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, semt pazarlarının sebep olduğu sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23504)

138.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, yasa dışı sanal bahis ve kumarla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23505)

139.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, cevaplanmayan bazı soru önergelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23506)

140.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Erzincan Belediyesi tarafından sokak köpeklerinin toplu şekilde öldürüldüğü iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23507)

141.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23508)

142.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, jandarma tarafından gerçekleştirilen kimlik kontrol uygulamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23898)

143.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin Büyükşehir Belediyesine kayyım atanmasının ardından yaşandığı iddia edilen olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23899)

144.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, kadın cinayetlerinin önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23900)

145.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, bir kişinin gözüaltına alınırken kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23901)

146.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, 2003 yılından bu yana sahte alkollü içki nedeniyle hayatını kaybeden kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23902)

147.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yapılan eşya yardımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23903)

148.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 8 Şubat 2025 tarihinde Elazığspor ile Vanspor FK arasında oynanan futbol maçına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23904)

149.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Mardin'in Artuklu ilçesinde gözüaltına alınan bir gazeteciye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23905)

150.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, 8 Şubat 2025 tarihinde Elazığspor ile Vanspor FK arasında oynanan futbol maçına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23906)

151.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, son 5 yılda sahte içkiye karşı düzenlenen operasyonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23907)

152.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası AFAD'ın afet yönetimi faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23908)

153.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Sarp Sınır Kapısında ücretlendirme tarifi ve geçiş öncelikleri sebebiyle yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23909)

154.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, muhtarların çalışma koşullarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23910)

155.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, suça sürüklenen çocuklarla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23911)

156.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, polis intiharlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23912)

157.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, trafikte geçiş üstünlüğü bulunan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23913)

158.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, kamu görevlilerine tahsis edilen lojmanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23914)

159.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, sahte alkol nedeniyle hayatını kaybeden kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23915)

160.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, sahte alkollü içki ile mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/23916)

161.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, son 5 yılda gerçekleşen intihar vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23917)

162.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Çeltikçi ilçesine bağlı bazı köylerde yaşanan içme suyu sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23918)

163.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 2024 yılında Burdur'un Karamanlı ilçesinde kesilen trafik cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23919)

164.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Kemer ilçesine bağlı bazı köylerde yaşanan içme suyu sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23920)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

165.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 21 Ocak 2025 tarihinde Bolu Kartalkaya'da yanan otelle ilgili yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23509)

166.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, 21 Ocak 2025 tarihinde Bolu Kartalkaya'da bulunan bir otelde meydana gelen yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23510)

167.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'daki turizm işletmelerinde yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23511)

168.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Kemer ilçesinde bulunan Akpınar Yaylası'nın turizme kazandırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23512)

169.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Yeşilova ilçesinde bulunan Eşeler Yaylası'nın turizme kazandırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23513)

170.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın Cizre ilçesinde bulunan Birca Belek tarihi surlarındaki bir yapının boşaltılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23514)

171.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23921)

172.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23922)

173.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Bucak ilçesinde bulunan bazı yaylaların turizme kazandırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23923)

Millî Eğitim Bakanlığı

174.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Antalya'nın Alanya ilçesinde bulunan bir okulda yaşandığı iddia edilen taciz olayına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23515)

175.- İstanbul Milletvekili Fethi Açikel'in, eğitim amacıyla yurt dışına giden genç sayısındaki artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23516)

176.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Denizli'nin Buldan ilçesinde bulunan bir ilkokul müdürünün yaptığı sosyal medya paylaşımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23517)

177.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, bir öğretmenin yaptığı sosyal medya paylaşımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23518)

178.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın, 2020 yılından bu yana okullarda gerçekleşen kazalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23519)

179.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23520)

180.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'ye bağlı Bağışlı köyünde bulunan bir okulda yaşanan gıda zehirlenmesi vakasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23521)

181.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, yurt dışında öğrenim gören bursiyerlerin döviz kuru nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/23522)

182.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, 2025 yılında yapılması planlanan öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23523)

183.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'de sunulan eğitim hizmetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23524)

184.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, küresel iklim krizinin eğitim üzerindeki etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23525)

185.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, norm fazlası öğretmenlerin yer değiştirme işlemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23924)

186.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, bir il milli eğitim müdürü ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23925)

187.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, 2002'den bu yana özel okullarla ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23926)

188.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, 13 Ocak 2025 tarihinde öğretmenlerin yaptığı iş bırakma eylemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23927)

189.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, bir il milli eğitim müdürü ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23928)

190.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Munzur Üniversitesi ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23929)

191.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir üniversitenin 4-B memur kadrosuna başvuran bir kişinin yaşadığı mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/23930)

192.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, öğretmenlerin aile birliğini sağlama amaçlı tayin taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23931)

193.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23932)

194.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödenğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/23933)

Milli Savunma Bakanlığı

195.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Çıldır ilçesinde bulunan Aktaş Gölü'nün askeri yasak bölge ilan edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23526)

196.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, haklarında TSK'dan ayırma cezası verilen askerler tarafından açılacak olan idari davaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/23934)

197.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, general ve subaylara sağlanan lojman imkanına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23935)

198.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Kara Harp Okulunun mezuniyet töreninde yaşanan bir olayla ilgili yürütülen disiplin sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23936)

199.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 6191 sayılı Kanun kapsamında memur olarak atanması gereken sözleşmeli erlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23937)

Sağlık Bakanlığı

200.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, İstanbul Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görev yapan bir hekimin açığa alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23527)

201.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, aşılama verilerine ve aşı tedarik sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23528)

202.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa ilindeki kamu hastanelerinin yoğun bakım ünitelerinde yaşanan kapasite sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/23529)

203.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa Şehir Hastanesinde tıbbi malzemelerin kullanımı ile ilgili yolsuzluk yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23530)

204.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, acil yardım ve afet yönetimi mezunlarının sağlık meslek mensubu sayılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23531)

205.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, şehir hastaneleri işletmelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23532)

206.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23533)

207.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23534)

208.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'de sunulan sağlık hizmetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23535)

209.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Şuhut ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23566)

210.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sultandağı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23567)

211.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23568)

212.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Tavşanlı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23569)

213.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Simav ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23570)

214.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Şaphane ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23571)

215.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Pazarlar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23572)

216.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Hisarcık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23573)

217.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Gediz ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23574)

218.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Emet ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23575)

219.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Dumlupınar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23576)

220.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Domaniç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23577)

221.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Çavdarhisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23578)

222.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Aslanapa ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23579)

223.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Altıntaş ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23580)

224.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Çifteler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23581)

225.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Beylikova ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23582)

226.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Alpu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23583)

227.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Tepebaşı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23584)

228.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Sivrihisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23585)

229.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Eflani ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23586)

230.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Yenice ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23587)

231.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Ovacık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23588)

232.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Eskipazar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23589)

233.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Safranbolu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23590)

234.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23591)

235.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23592)

236.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Yeşilova ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23593)

237.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Tefenni ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23594)

238.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Kemer ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23595)

239.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Karamanlı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23596)

240.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Gölhisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23597)

241.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Çeltikçi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23598)

242.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Çavdır ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23599)

243.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Bucak ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23600)

244.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Altınyayla ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23601)

245.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Ağlasun ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23602)

246.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Odunpazarı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23603)

247.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23604)

248.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Sarıcakaya ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23605)

249.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mihalicçık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23606)

250.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mihalgazi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23607)

251.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in İnönü ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23608)

252.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mahmudiye ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23609)

253.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Han ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23610)

254.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Günyüzü ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23611)

255.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23612)

256.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Aksu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23613)

257.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Atabey ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23614)

258.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Eğirdir ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23615)

259.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Gelendost ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23616)

260.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Gönen ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23617)

261.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Keçiborlu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23618)

262.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Senirkent ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23619)

263.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Sütçüler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23620)

264.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Şarkikaraağaç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23621)

265.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Uluborlu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23622)

266.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Yalvaç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23623)

267.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Yenişarbademli ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23624)

268.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Şirvan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23625)

269.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Kurtalan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23626)

270.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Eruh ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23627)

271.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Baykan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23628)

272.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23629)

273.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Tillo ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23630)

274.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Sivash ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23631)

275.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Karahallı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23632)

276.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Eşme ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23633)

277.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Banaz ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23634)

278.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23635)

279.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Ulubey ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23636)

280.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23637)

281.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Başmakçı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23638)

282.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Bayat ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23639)

283.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Bolvadin ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23640)

284.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Çobanlar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23641)

285.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Çay ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23642)

286.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Dazkırı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23643)

287.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Dinar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23644)

288.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Emirdağ ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23645)

289.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Evciler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23646)

290.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Hocalar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23647)

291.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın İhsaniye ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23648)

292.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın İscehisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23649)

293.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Kızılören ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23650)

294.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sandıklı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23651)

295.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sinanpaşa ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23652)

296.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, bir kişinin gözüne alınırken kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23938)

297.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, eczacıların sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23939)

298.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'de bulunan Servergazi Devlet Hastanesindeki yoğun bakım yatak kapasitesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23940)

299.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, HPV taramalarının yaygınlaştırılması için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23941)

300.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir Şehir Hastanesinde hayatını kaybeden engelli bir kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23942)

301.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, pestisit kullanımı ile ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23943)

302.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/23944)

303.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesindeki ambulans sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23945)

304.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesindeki ambulans sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23946)

305.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, ev hemodiyalizi kullanan hasta sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23947)

306.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, sahte alkollü içki ile mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23948)

307.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, son 10 yılda yapılan yenidoğan tarama testlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23949)

308.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, antimikrobiyal direnç oranları ile direncin azaltılmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23950)

309.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da görev yapan aile hekimleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23951)

310.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Kayseri Şehir Hastanesi ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23952)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

311.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 12'nci maddesi kapsamında yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/23536)

312.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, organize sanayi bölgelerinin depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23537)

313.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'de modern tarım ve hayvancılık teknolojileri konusunda verilen eğitimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23538)

314.- Ankara Milletvekili Sadullah Ergin'in, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerde yıkılan Antakya Küçük Sanayi Sitesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23539)

315.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından kullanılan TOGG marka araçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23953)

Tarım ve Orman Bakanlığı

316.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, imar barışına konu edilen tarım arazilerinin izinsiz kullanılması sebebiyle kesilen idari para cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23540)

317.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, tarım sektörüne sağlanan desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23541)

318.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Çıldır ilçesinde bulunan Aktaş Gölü'nün askeri yasak bölge ilan edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23542)

319.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, tarımsal üretimde kullanılan pestisit miktarına ve türlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23543)

320.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'ın Ulus ilçesinde bulunan Eldeş Barajı'na ilişkin yazılı soru önergesi (7/23544)

321.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23545)

322.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'de tarım ve hayvancılığa verilen desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23546)

323.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Odunpazarı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23653)

324.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Sivrihisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23654)

325.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23655)

326.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Sarıcakaya ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23656)

327.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mihalıççık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23657)

328.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mihalgazi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23658)

329.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mahmudiye ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23659)

330.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in İnönü ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23660)

331.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Han ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23661)

332.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Günyüzü ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23662)

333.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Çifteler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23663)

334.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Simav ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23664)

335.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Şaphane ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23665)

336.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Pazarlar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23666)

337.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Hisarcık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23667)

338.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Gediz ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23668)

339.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Emet ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23669)

340.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Dumlupınar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23670)

341.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Domaniç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23671)

342.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Çavdarhisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23672)

343.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Aslanapa ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23673)

344.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Altıntaş ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23674)

345.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23675)

346.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Tavşanlı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23676)

347.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Ovacık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23677)

348.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Safranbolu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23678)

349.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Yenice ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23679)

350.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Eskipazar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23680)

351.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Eflani ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23681)

352.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23682)

353.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Çeltikçi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23683)

354.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Çavdır ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23684)

355.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Bucak ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23685)

356.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Altınyayla ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23686)

357.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Ağlasun ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23687)

358.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23688)

359.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Yeşilova ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23689)

360.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Tefenni ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23690)

361.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Kemer ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23691)

362.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Karamanlı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23692)

363.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Gölhisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23693)

364.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Beylikova ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23694)

365.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Alpu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23695)

366.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Tepebaşı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23696)

367.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23697)

368.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Aksu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23698)

369.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Atabey ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23699)

370.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Eğirdir ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23700)

371.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Gelendost ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23701)

372.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Gönen ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23702)

373.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Keçiborlu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23703)

374.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Senirkent ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23704)

375.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Sütçüler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23705)

376.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Şarkikaraağaç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23706)

377.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Uluborlu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23707)

378.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Yalvaç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23708)

379.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Yenişarbademli ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23709)

380.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Şirvan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23710)

381.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Pervari ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23711)

382.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Kurtalan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23712)

383.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Erüh ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23713)

384.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Baykan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23714)

385.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23715)

386.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Tillo ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23716)

387.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23717)

388.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Sivasslı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23718)

389.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Karahallı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23719)

390.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Eşme ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23720)

391.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Banaz ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23721)

392.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Ulubey ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23722)

393.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23723)

394.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Başmakçı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23724)

395.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Bayat ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23725)

396.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Bolvadin ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23726)

397.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Çay ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23727)

398.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Çobanlar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23728)

399.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Dazkırı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23729)

400.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Dinar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23730)

401.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Emirdağ ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23731)

402.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Evciler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23732)

403.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Hocalar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23733)

404.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın İhsaniye ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23734)

405.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın İscehisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23735)

406.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Kızılören ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23736)

407.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sandıklı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23737)

408.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sinanpaşa ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23738)

409.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Şuhut ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23739)

410.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sultandağı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23740)

411.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, çiftçilerin desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23955)

412.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde tarım ve hayvancılık alanında yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23956)

413.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Hatay'da pestisit tespiti nedeniyle imha edilen limonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23958)

414.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, bakliyat üretiminde yaşanan düşüşe ilişkin yazılı soru önergesi (7/23959)

415.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23960)

416.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, sahte alkollü içki ile mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23961)

417.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, hastalıktan arı işletme belgesi sahibi hayvancılık işletmelerinin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23962)

Ticaret Bakanlığı

418.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, hazır giyim ve tekstil sektöründe yaşanan daralmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/23547)

419.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Trabzon iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/23963)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

420.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Rize-Artvin Havalimanından yapılan Antalya seferlerinin sonlandırılacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23548)

421.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Mut-Silifke Yolu Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23549)

422.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep PTT Müdürlüğünde yapılacak personel alımıyla ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23550)

423.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan Kurumsal Dönüşüm Modeli'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/23551)

424.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, kişisel verilerin kaldırıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23552)

425.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, uygulama tabanlı taksi hizmeti veren bazı sürücülere yönelik işlenen suçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23553)

426.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlık tarafından 2023-2024 yılları arasında Burdur iline yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23554)

427.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlık tarafından 2023-2024 yılları arasında Kütahya iline yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23555)

428.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlık tarafından 2023-2024 yılları arasında Isparta iline yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23556)

429.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlık tarafından 2023-2024 yılları arasında Uşak iline yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23557)

430.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, gençlerin yasa dışı bahis ve sanal kumar içerikli internet sitelerinden korunması için alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23558)

431.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Tren Hattının maliyetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23559)

432.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesinde bulunan mezarlığın yol yapımı nedeniyle taşınacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23560)

433.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Adıyaman ve İzmir arasında direkt uçuş başlatılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23561)

434.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra alınan önlemlere ve yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23562)

435.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Adana'nın Seyhan ilçesinde gerçekleşen eğitim uçuşlarının yarattığı ses kirliliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23563)

436.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'da yer alan Birecik Köprüsü'nün güçlendirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23564)

437.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Yüksekova ilçesindeki PTT şubesinin fiziki şartlarının iyileştirilmesi ve ilçeye yeni PTT şubesi açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23565)

438.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23741)

439.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Tavşanlı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23742)

440.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Odunpazarı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23743)

441.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Sivrihisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23744)

442.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23745)

443.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Sarıcakaya ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23746)

444.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mihalicçık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23747)

445.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mihalgazi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23748)

446.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Mahmudiye ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23749)

447.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in İnönü ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23750)

448.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Han ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23751)

449.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Günyüzü ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23752)

450.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Çifteler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23753)

451.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Alpu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23754)

452.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Tepebaşı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23755)

453.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Eskişehir'in Beylikova ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23756)

454.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23757)

455.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Ovacık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23758)

456.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Eskipazar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23759)

457.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Eflani ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23760)

458.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Yenice ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23761)

459.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Simav ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23762)

460.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Karabük'ün Safranbolu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23763)

461.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Şaphane ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23764)

462.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Pazarlar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23765)

463.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Hisarcık ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23766)

464.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Gediz ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23767)

465.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Emet ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23768)

466.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Dumlupınar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23769)

467.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Domaniç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23770)

468.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Çavdarhisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23771)

469.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Aslanapa ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23772)

470.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Kütahya'nın Altıntaş ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23773)

471.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Çeltikçi ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23774)

472.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Çavdır ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23775)

473.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Bucak ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23776)

474.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Altınyayla ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23777)

475.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Ağlasun ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23778)

476.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23779)

477.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Sivaslı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23780)

478.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Karahallı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23781)

479.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Eşme ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23782)

480.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Banaz ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23783)

481.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23784)

482.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Uşak'ın Ulubey ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23785)

483.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Yeşilova ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23786)

484.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Tefenni ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23787)

485.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Kemer ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23788)

486.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Karamanlı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23789)

487.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Burdur'un Gölhisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23790)

488.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23791)

489.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Aksu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23792)

490.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Tillo ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23793)

491.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Şirvan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23794)

492.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Pervari ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23795)

493.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Kurtalan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23796)

494.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Eruh ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23797)

495.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Atabey ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23798)

496.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Eğirdir ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23799)

497.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Gelendost ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23800)

498.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Gönen ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23801)

499.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Keçiborlu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23802)

500.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Senirkent ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23803)

501.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Sütçüler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23804)

502.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Şarkikaraağaç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23805)

503.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Uluborlu ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23806)

504.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Yalvaç ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23807)

505.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Isparta'nın Yenişarbademli ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23808)

506.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Baykan ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23809)

507.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Siirt'in Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23810)

508.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Merkez ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23811)

509.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Başmakçı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23812)

510.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Bayat ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23813)

- 511.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Bolvadin ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23814)
- 512.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Çay ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23815)
- 513.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Çobanlar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23816)
- 514.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Dazkırı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23817)
- 515.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Dinar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23818)
- 516.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Emirdağ ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23819)
- 517.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Evciler ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23820)
- 518.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Hocalar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23821)
- 519.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın İhsaniye ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23822)
- 520.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın İscehisar ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23823)
- 521.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Kızılören ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23824)
- 522.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sandıklı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23825)
- 523.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Şuhut ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23826)
- 524.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sultandağı ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23827)
- 525.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Afyonkarahisar'ın Sinanpaşa ilçesinde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/23828)
- 526.- Ankara Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Ankara'da toplu taşıma araçlarında bulunan anons sistemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23964)
- 527.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, şehir girişlerindeki tabelaların kaldırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/23965)
- 528.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, GSM operatörleri tarafından sunulan hizmetlerin maliyetine ve kalitesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23966)
- 529.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, internet hızının iyileştirilmesi ve şebeke sorunlarının çözülmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23967)
- 530.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, baz istasyonlarının arıza ve bakım işlerinde çalışan personelin maaşlarında iyileştirilme yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/23968)

5 Mart 2025 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Elâzığ hakkında söz isteyen Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'e ait.

Sayın Işıkver, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Elâzığ'a ilişkin gündem dışı konuşması

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; öncelikli olarak, Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi en derin saygı ve hürmetlerimle selamlarım.

21 Ocak 2025 tarihinde Bolu ili Kartalkaya mevkinde bulunan Grand Kartal Otel'de meydana gelen yangın faciasının tüm boyutlarıyla araştırılması için Türkiye Büyük Millet Meclisinde Araştırma Komisyonu kurularak çalışmalarına başlamış bulunmaktadır. Bilindiği gibi, söz konusu faciada maalesef 78 vatandaşımız feci bir şekilde hayatını kaybetmiş ve 51 vatandaşımız ise yaralanmıştır. Bütün Türkiye'yi yasa boğan bu elim olayda kasıt ve ihmali olanların tespit edilmesi maksadıyla Komisyonumuz büyük bir titizlik içerisinde olay yerinde ilk incelemesini de gerçekleştirmiş bulunmaktadır. Gencecik çocuklarımızın, el kadar yavrularımızın vefat etmelerine, 8 ailemizin tamamen yitip gitmesine neden olan bu faciayı bütün yönleriyle aydınlatmak ve gelecekte yaşanacak benzer olayların önüne geçmek maksadıyla, Gazi Meclisimizde grubu bulunan bütün siyasi partilerimizin temsilcilerinin katılımıyla oluşturulmuş olan Komisyonumuz şüpheşiz vicdani bir sorumluluk üstlenmiştir.

Öncelikli olarak şunu ifade etmeliyim ki Araştırma Komisyonumuz, yaşanan elim olayda meydana gelen yangın faciasının tüm boyutlarıyla araştırılarak ilgili şahıs, kurum ve kuruluşların sorumluluklarının tespit edilmesini ve benzer olayların bir daha yaşanmamasını da ayrıca hedeflemektedir. 78 kişinin hayatını kaybettiği bu olayda hiçbir şahsın, kurum veya kuruluşun sorumsuz olduğunu iddia edemeyeceği muhakkaktır. "Ben sorumsuzum, başkası sorumlu, öbür kurum veya kuruluş daha fazla sorumlu." diyerek de bu işin içerisinden çıkma şansımız bulunmamaktadır. Bu nedenle, Meclis Araştırması Komisyonumuzun benzer olayların önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla da yapacağı bu çalışmanın çok değerli olacağı muhakkaktır. Alacağımız kararların hayırlara vesile olmasını diliyor, faciada hayatını kaybedenleri bir kez daha rahmetle anıyor, kederli ailelerine başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, şubat ayı içerisinde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan Başkanlığında, stratejik ortağımız olan, dost ve kardeş Güney Asya ülkeleri Malezya, Endonezya ve Pakistan ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız adı geçen ülkelerde muhataplarıyla

birlikte Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantılarına da Başkanlık etmişlerdir. Çok yoğun bir gündemle gerçekleştirilen bu programlar kapsamında, ikili ahdî zeminin güçlendirilmesi amacıyla çeşitli alanlarda anlaşmalar imzalanmış ve iş çevreleriyle bir araya gelinmiştir.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımızın bu önemli yurt dışı programına katılarak ülkemizin yurt dışındaki itibarına ve gösterilen alakaya şahitlik etmekten büyük bir gurur duyduğumu ayrıca ifade etmek isterim. Gurur duyarak şahitlik ettiğim şudur ki aziz milletimiz Türkiye Cumhuriyeti’ni kurarken tarihinden ve kültüründen aldığı mirası hangi yeni zirvelere taşımının hayalini kurduysa bugün de “Türkiye Yüzyılı” vizyonu ile aynı ideal yolunda yürüyüşüne devam etmektedir. Türkiye’nin bu misyonu ve kararlı duruşu dünyanın birçok bölgesindeki her mazlumun umudu ve İslam dünyasının da güvencesi konumundadır.

Kıymetli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığındaki Asya ülkelerine gerçekleştirdiğimiz programda temsilcisi olduğum Elâzığ’la ilgili farklı değerlendirmeler yapma fırsatımız da olmuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızla ve Sayın Bakanlarımızla Asya programı esnasında, ilimiz Elâzığ’ın acil çözüm bekleyen ve yıllardan beri hep gündemde olan sorunları hakkında etraflıca görüşme imkânımız da olmuştur. Aziz şehrimiz Elâzığ’a ilişkin hususları büyük bir titizlikle değerlendiren ve çözümlerine dair önemli adımlar atan Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Sayın Bakanlarımıza şehrim ve şahsım adına şükranlarımı bir kez daha arz ediyor, ilimizin bütün problemleri çözümlene kadar mücadelemize kesintisiz ve kararlı bir şekilde devam edeceğimizi beyan ediyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi selamlıyorum.

Saygılarımla. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Işıkver, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Gaziantep’in sorunları hakkında söz isteyen Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen’e aittir.

Sayın Öztürkmen, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen’in, Gaziantep’in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aylardır, yıllardır buradan “sahipsiz Gaziantep” diye “kimsesiz Gaziantep” diye Gaziantep’in sorunlarını dile getiriyoruz ama iktidar yine duymazdan geliyor. İktidar yandaşlarını zengin edecek projelerden başını kaldırıp da halkın sorunlarıyla bir türlü ilgilenmiyor.

Ben geçtiğimiz günlerde seçim bölgem Gaziantep’deydim. Gaziantep’te, daha önce sözünü ettiğim gibi, Nizip çayında zehir akıyor, bıraktık artık tarım yapmayı, tarım ürünleri yetiştirmeyi bıraktık, vatandaşlarımız zehirleniyor diye bağırдық, çağırdık, yine bir çözüm üretilmedi.

Oğuzeli’nde de benzer sorunlar var. Oğuzeli’nde de sanayi bölgesinden Oğuzeli’ne akan Sacır Deresi... Artık Oğuzeli’nde tarım yapılmadığı gibi vatandaşlarımızın da sağlığı tehlikeye girmiştir. Bu sulamada görev alan arkadaşlarımızda, tarla sulamaya, ziraat yapmaya çalışan arkadaşlarımızda çok ciddi cilt rahatsızlıkları, cilt sorunları ortaya çıkmaya başlamıştır.

Bunun yanı sıra, Gaziantep’in Oğuzeli ilçesindeki Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifinden kullanılan kredilerin yüksek faizleri nedeniyle, bölgede kuraklığın da etkisiyle artık tarım yapılamaz hâle gelmiştir. Ülkenin patlıcan, biber, salatalık gibi kurutmalıklarının yüzde 90’ını karşılayan Oğuzeli bölgesinde artık bu kurutmalık da üretilemez hâle gelmiştir çünkü hem Oğuzeli’nden geçen

bu çayın zehir saçması hem de yüksek girdiler nedeniyle oradaki çiftçilerimiz artık tarım yapamaz hâle gelmişlerdir. Devlet Su İşlerinin su fiyatlarına yaptığı yüzde 400'lere varan zam nedeniyle artık bölgede sulu tarım da yapılamamaktadır. Bu nedenle de Oğuzeli'nin sorunlarını bir an önce çözmesi için Gaziantep milletvekillerine, iktidarın Gaziantep yetkililerine çağrıda bulunuyorum.

Diğer taraftan, esnaflarımızın sorunları var. Gaziantep'te esnaf ve sanatkarların sorunlarını ve taleplerini dile getirmek istiyorum. Öncelikle, esnaf-tacir ayrımı için "esnaf ve sanatkar" tanımı yapılmalı. Esnaf-tacir ayrımında "esnaf" tanımı tam olarak yapılmadığı için, her yıl Ticaret Bakanlığımız tarafından Vergi Usul Kanunu'ndaki defter geçiş hadlerinin yarısı olarak hesaplanmakta ve bu şekilde duyuru yapılmaktadır. Yıllık ciro tutarı 2024 yılı için 5 milyon civarını aşanlar tacir sayılmalı, altında olanlar esnaf ve sanatkar sayılmalı.

Kayıt dışı mücadelenin daha etkin olması ve kurumlardaki veri farklılıklarını engellemek için 5362 sayılı Yasa'nın 68'inci maddesi gereğinin yerine getirilmesi, gerçek kişi mükelleflerin önce esnaf siciline kayıtları yapılması gerekmektedir. Esnaf siciline kaydı yapılan mükelleflerin verileri vergi dairesine ve ruhsat veren belediyelerin bilgi sistemine anında otomatik olarak düşmelidir.

Esnaf ve sanatkarlarımızın prim ödeme süreleri ayırım yapılmaksızın 7200 gün olmalı ve en son çıkan yapılandırmada kapsama alınmadığı için biriken BAĞ-KUR prim borçları yapılandırılmalıdır. Ayrıca, emeklilik gün hesaplamalarında yaşanan kanun değişiklikleri nedeniyle mağduriyetlerin giderilmesi adına, oda ve sicil kaydı bulunan esnaf ve sanatkarların geriye dönük 4/B BAĞ-KUR borçlanması sağlanmalıdır.

Usta öğreticilik belgeleri zaten ustalık belgesi olan esnaf ve sanatkarlarımıza verildiği için, ustalık belgesi olan ustalarımızın tekrar saatlerce kursa ve eğitime tabi tutulması yerine, öğreticilik yönünden sınava tabi tutulması gerekmektedir. Kalfalık ve ustalık belgelerinin e-devlette görülmesi için KOSGEB ve belediyeler tarafından kabul edilmesi kayıt dışı mücadeleye katkı sağlayacaktır. Okullarımız tarafından verilen belgeler, ücretli şekilde, eskiden olduğu gibi renkli ve seri no.lu basımı yapılarak hak kazananlara verilmelidir. Esnafımızla ilgili usta öğreticilik belgesi, ustalık belgesi, kalfalık belgesi Millî Eğitim Bakanlığı yetkilileriyle birlikte esnaf ve sanatkar odaları birlikleri tarafından imzalanmalıdır.

Yeme içme sektöründe KDV oranında adaletsizlik var. Yüzde 1 KDV'yle alınan ürünlerin yüzde 10 KDV'yle çıkış yapıyor. Bunu müşteriye yansıttıkları zaman enflasyon oluyor, müşteri şikâyetçi oluyor, vatandaşın alım gücü düşüyor. Bu nedenlerle, makul seviyeye alınırsa bunu işletmeler de karşılayabilir. Yüzde 1 KDV oranıyla yapılan girdilerin yüzde 4 KDV oranıyla çıkışı yapılırsa bu şekilde sorun da çözülmüş olur.

Ayrıca, buradan bir başka şeyi duyurmak istiyorum: Bu esnafın bu kadar sorunları varken, köylünün, çiftçinin bu kadar sorunu varken, otuz beş seneden beri Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanlığı koltuğunda oturan Sayın Bendeve Palandöken'in neden sesi çıkmıyor? Sayın Bendeve Palandöken, neredesiniz? Esnaf perişan, esnaf bitmiş, Bendeve Palandöken'in sesi çıkmıyor, yeter ki koltuğunda bir müddet daha otursun. Çiftçi bu hâle düşmüşken Türkiye Ziraat Odaları Birliği Genel Başkanı Şemsi Bayraktar'ın sesi çıkmıyor. Niye? Bir müddet daha o koltuğunda otursun diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Vekilim, lütfen tamamlayın.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Devamla) - Sayın Başkanım, son dakikamda, bizim hemşehrimiz olan, gururumuz olan, büyük sanatçı, haramilerin sofrasına oturmayan, halkın sesi, halkın sanatçısı, güç karşısında eğilmeyen Edip Akbayram'ı rahmetle anıyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, kumar, uyuşturucu ve zararları hakkında söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz’a ait.

Sayın Yaz, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz’ın, kumara, uyuşturucuya ve zararlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kumar, uyuşturucu ve zararları konusunda gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bir ülkenin geleceğe güvenle bakması yetiştirdiği gençliğin kendisiyle barışık, çevresiyle uyumlu, sağlıklı, duyarlı ve tutarlı olmasıyla mümkündür. Gençliği yarınlara hazırlarken dikkat edilmesi gereken en önemli husus, onların şahsiyetli birer insan olarak yetişmelerini sağlamaktır. Millî ve manevî değerleri ile modern dünyanın dayattığı değerler arasında kalan gençlik bugün bir belirsizlikle karşı karşıyadır. Hâlbuki bütün insanlık sağlık, huzur ve güven dolu bir hayata erişmenin özlemi içindedir; bu da sağlam bir aile yapısına, iyi bir çevre ortamına ve yarınları emanet edeceğimiz gençliği iyi yetiştirmemize bağlıdır.

Tarih boyunca din ve felsefe insanları iyiye, güzele, doğruya ve huzura götürmek için uğraşmıştır; bu bakımdan, insan sağlığını ve huzurunu bozan uyuşturucu, kumar ve zararlı alışkanlıklarla da mücadele etmiştir. Günümüzde de toplumları tümüyle tehdit eden kumar, uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklarla hemen hemen bütün dünya ülkeleri mücadele etmektedir, gençliği bu tehlikenin pençesinden kurtarmak için tedbirler alınmaktadır. Ülkemizde de kumar ve uyuşturucuyla çeşitli şekillerde mücadele edilmektedir. Fakat bütün bu mücadelelere rağmen tehlikenin önüne geçilememektedir. Her gün basın ve yayın organlarında, kumar, uyuşturucu ve zararlı alışkanlıklar yüzünden yıkılan yuvaları, ölümle biten felaketleri, trafik kazalarını, uyuşturucunun pençesinde can veren gençlerimizin acılı haberlerini duymaktayız.

İnsan Yüce Allah tarafından en güzel surette, en mükemmel meziyetlerle yaratılmış bir varlıktır. İnsana akıl ve irade gibi paha biçilmez nimetleri lütfeden Rabb’imiz, onu sıhhat, afiyet, mülk, servet, eş ve evlat gibi sayısız nimetlerle de donatmıştır. Rabb’imiz insana bunca nimeti, iyilik ve güzelliği ikram ederken bunların kadir kıymetinin bilinmesini, insana verilen bu emanetlerin iyi kullanılmasını, bahşedilen ömrün de verimli bir biçimde değerlendirilmesini istemiştir; insana ömrü boyunca malik olacağı maddî ve manevî imkânları hoyratça kullanmamasını ve israf etmemesini tembihlemiştir. Şüphesiz insana verilen bu sayısız nimetlerin en başında sağlık gelir; zira, sağlık olmadan hiçbir nimet insana huzur ve saadet getiremez. Yüce Rabb’imiz başta ömür sermayemiz olmak üzere, sahip olduğumuz her türlü imkânımızı doğru hedeflerde, meşru ve müspet çalışmalarda değerlendirmemizi, en kıymetli varlığımız olan sıhhat ve sağlığımızı da korumamızı emretmiştir. Kendi ellerimizle kendimizi tehlikelere atmamamız konusunda bizleri uyarıp ikaz etmiştir. Bütün dinlerin korunması üzerine ittifak ettikleri “zararathamse” olarak bilinen 5 hususun korunmasını amaçlamıştır. Bunlar; can, mal, akıl, din ve neslin korunmasıdır. İnsan hayatı bu 5 esas üzerine tekmil edilmiştir, hayatın devamı bunlara bağlıdır, şerefli bir hayat ancak bunların sayesinde mümkün olabilir. Dolayısıyla bunları korumak aynı zamanda insana da değer vermektir.

İslam iyi, temiz ve yararlı olan şeyleri mübah kılmış, kötü ve zararlı olanları da yasaklamıştır. Dinimiz dünya ve ahiret mutluluğunu engelleyen, ferdî, ailevi ve toplumsal huzursuzluklara yol açan başta kumar ve uyuşturucu olmak üzere her türlü zararlı alışkanlıkları yasaklamıştır; geleceğimize

güvenle bakabilmemiz için insan sağlığını tehdit eden bu zararlı maddelerden toplumu ve nesli korumamız gerektiğini öğütlemiştir.

Uyuşturucu, kumar ve zararlı alışkanlıkların kullanımının insan sağlığına fiziksel ve ruhsal açıdan çok büyük zararları vardır. Kişinin sosyal ve ekonomik hayatını etkilemekte, çalışma verimini düşürmektedir. Aklı ve fikri işlemez hâle getiren, düşünme kabiliyetini dumura uğratan uyuşturucu maddeler, kumar ve zararlı alışkanlıklar özellikle gençlerimizin sağlıklı bir şekilde eğitimini sürdürebilmelerinde önemli bir engeldir ve bu bağımlılık günümüz insanının en önemli problemlerinden biridir. Bunların ülkemizde de ciddi tehlike olmaya başladığı uzmanlarca da ifade edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yaz, lütfen tamamlayın.

MEHMET SAİT YAZ (Devamla) - Yapılan araştırmalara göre, dünya genelinde trafik kazalarının yüzde 70'inde, cinayetlerin yüzde 85'inde, tecavüz olaylarının yüzde 50'sinde, şiddet olaylarının yüzde 50'sinde, boşanmaların yüzde 80'inde, eşlerine karşı şiddet kullananların yüzde 70'inde kumar, alkol ve uyuşturucunun birinci derecede etken olduğu anlaşılmaktadır. Devlet ve toplum olarak bunu görmezden gelemeyiz. Bunun için mevcut kanunlar işletilmeli, gerekiyorsa bu türlü zararlı alışkanlıklardan insanlarımızı korumak için daha ağır cezalar gerektiren kanunlar çıkarmalıyız. Günümüzde gençlerin çoğunluğu manevi bir boşluk içinde olduklarından dolayı kumar ve uyuşturucuya yönelmektedirler. Dolayısıyla, yeni nesiller inanç boşluğundan kurtarılmalı, onlara büyük idealler, büyük hedefler gösterilmelidir. Gençlerimizin bu belalardan kurtulması için İslam ahlakıyla hemhâl olmaları gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yaz, teşekkür ediyorum.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Seyda, ağzına sağlık ama bir de Millî Piyango var.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Muhalefet 10 defa araştırma önergesi verdi, “hayır” dediniz. Önergelere niye “hayır” dediniz?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sana bir önerge verildi, önergelere “hayır” diyorsunuz. Sanal kumarı kaldırın, telefonlarda sanal kumar. İktidar sizsiniz!

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Millî Piyango olmadan bu mesele tartışılmaz.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, Samsun Milletvekili Murat Çan'a ait.

Sayın Çan, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, hayatını kaybeden Pratisyen Hekim Koray Arslan'a ve GATA'ya ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün Şırnak'tan çok üzücü bir haber aldık. İki hafta önce gönüllü olarak Şırnak'a gittiğini öğrendiğimiz Samsunlu hemşehrim Pratisyen Hekim Koray Arslan'ın ilk tespitlere göre kalp krizi nedeniyle yaşamını kaybettiğini öğrendik. Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine ve ulusumuza sabırlar diliyorum. Koray Arslan 2 meslektaşıyla birlikte dilekçe verip iki hafta önce yapılan atamalar sonucu Şırnak'a görevlendirilmişti. Yaşadığımız bu kayıp bizlere bir daha askerî sağlık sisteminin, askerî

hastanelerin, GATA'nın ne kadar önemli olduğunu hatırlatıyor. Sevgili kardeşimiz oraya her ne kadar gönüllü gitmiş olsa da sağlık hizmetini vereceği yer ordumuzdu yani askeri tabiplik görevi yürütecekti. Bu nedenle GATA yeniden Türk ordumuza hekim yetiştirecek ve sağlık hizmeti sunacak şekilde yeniden organize edilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Sami Çakır...

2.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İyilik Kılavuzu Yarışması'na ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, Kılavuz Gençlik Projesi kapsamında Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığınca organize edilen İyilik Kılavuzu Yarışması, ramazan ayının manevi atmosferinde öğrencileri iyilik yapmaya teşvik etmek, iş birliği ve toplumsal sorumluluk bilincini artırmak amacıyla düzenlenmektedir. Belirlenen kavramlar doğrultusunda iyilik takımları oluşturularak takımlar çeşitli görevleri tamamlayacak. Yarışma katılımcıların yaratıcı, etkili ve sürdürülebilir iyilik projeleri geliştirmesini teşvik eder. Ortaokul, lise ve genç yetişkin kategorilerinde 1.200 gencimizin yarışacağı İyilik Kılavuzu gençlerimizin her zaman ihtiyaç duyduğu erdem ve faziletleri öğrenmesi temelinde bir projedir. "Rahmet" "selam" "komşu hakkı" "iman" "niyet" "sadaka" "emanet" gibi temel kavramlarımızı görevleştiren projede gençlerimiz iyiliği yaymak ve ödülleri kazanmak için yarışacaklardır.

Bu hassasiyetlerin ihyası çalışması dolayısıyla Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Büyükkakın ve ekibini tebrik ediyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, PKK elebaşının iletlediği nota ve son Başbakan Binali Yıldırım'ın vatandaşlık tanımına ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

PKK elebaşının okuttuğu yazılı açıklamanın dışında iletlediği notta "Pratikte silahların bırakılması ve PKK'nın kendini feshi demokratik siyaset ve hukuki boyutun tanınmasını gerektirir." diyerek bazı yasal düzenlemelerin yapılmasını da bir şart olarak dayatmaktadır. Murat edilen hukuki düzenlemeler nedir, bu konudaki beklentiler nelerdir? Eğer devlet adına süreci yönetenler bizlerin ve halkın bilmediği birtakım tavizlere resmen olmasa bile zımnen kabul yaklaşımı göstermiş iseler bu daha vahim süreçlerin oluşmasına ve gelişmesine yol açar. Bunun sonuçlarını da hiç kimse bugünden kestiremez.

Son Başbakan Sayın Binali Yıldırım'ın "Vatandaşlık tanımı yeni Anayasa'da elbette ki gözden geçirilebilir, güncelleme yapılabilir." demesi akıllara "Kapalı kapılar arkasında bilmediğimiz başka senaryolar mı var?" sorusunu getirmektedir. Eğer gerçekte böyle bir tertip yoksa adının ve yaptığı görevin önünde eski sıfatı bulunanlar da her gördüğü mikrofona aklının estiği şekilde açıklamalar yapmaktan menedilmelidir diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

4.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Kumluca Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümüne ve Kumluca Meslek Yüksekokuluna ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Kumluca ilçemizde bulunan Sağlık Bilimleri Fakültesinin Hemşirelik Bölümü'nün kapatılması gündemdedir. Yükseköğretim Kurulu staj imkânlarının yetersizliğini gerekçe göstererek öğrenci alımını durdurmuş ve üç yıl içinde bölümü tamamen kapatma kararı almıştır. Ancak Kumluca ve Finike Devlet Hastaneleri ile ilçemizdeki özel hastane, öğrencilerimize staj imkânı sunmaktadır. Belediye ve Ticaret Odası eksiklerin giderileceğini ve fiziki şartların

iyileştirileceğini taahhüt etmiştir. Fakültemizin ilçemize kültürel ve sosyal katkısı büyüktür, hemşirelik bölümünün kapatılmamasını talep ediyoruz. Ayrıca, Kumluca'nın tarımsal potansiyeli göz önünde bulundurulduğunda, Meslek Yüksek Okulu bünyesinde fidecilik, tohum ıslahı ve teknolojileri ile lojistik yönetimi bölümlerinin açılması elzemdir. Bu bölümler hem yerel ekonomimize katkı sağlayacak hem de kalifiye eleman ihtiyacını karşılayacaktır.

BAŞKAN - Siirt Milletvekili Mervan Gül...

5.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, ramazan ayına, tarım ve hayvancılık alanında yapılan desteklemelere ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ramazan ayı ülkemize ve İslam âlemine hayırlı olsun.

Tarım ve hayvancılık alanında üreticimizi desteklemeye devam ediyoruz. Son bir yılda bitkisel üretimi desteklemesi için 197 milyon TL, hayvancılık desteklemesi için 144 milyon TL olmak üzere toplamda 341 milyon TL üreticilerimize aktarılmıştır. Kırsal kalkınma yatırımları desteklemelerinde toplamda 52 projeye 62 milyon 213 bin TL destekleme ödemesi yapılmıştır. Ayrıca, 187 milyon TL hububat fark desteği ödemesi de 7 Mart Cuma günü üreticilerimizin hesabına aktarılacaktır. Bu alandaki desteklerinden dolayı Sayın Tarım ve Orman Bakanımıza ve çalışanlarına teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

6.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, İskenderun Balıkçı Barınağı Projesi'ne ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İskenderun'daki 443 metre uzunluğundaki beton yanaşma rıhtımı, 420 metre uzunluğundaki kazıklı iskele, çekek yeri, idare binası, soğuk hava depoları ve sintine deposundan oluşan İskenderun Balıkçı Barınağı Projesi bir an önce Ulaştırma Bakanlığı tarafından tamamlanmalıdır. Deprem dolayısıyla balıkçı barınağının rıhtımı bozulmuş, oturma meydana gelmiş ve kotu düşmüştür. Dün akşam saatlerinde çıkan Yarıkkaya fırtınasıyla yaklaşık 500'e yakın balıkçı teknesi, servis botu ve gezi teknemiz maalesef büyük hasar almıştır ve zarar meydana gelmiştir, 4 teknemiz bakmıştır. Dolayısıyla, zaten çok zor zamanlar yaşayan balıkçı esnafının zarar ve ziyanının önlenmesi için bu yatırım bir an evvel tamamlanmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

7.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, veteriner hekimlerin özlük haklarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Veteriner hekimler sağlık hizmetleri sınıfında yer almasına rağmen özlük haklarına bakıldığında hekimler, diş hekimleri ve eczacılardan ayrı tutularak pek çok haktan mahrum bırakılmaktadır. Oysa veteriner hekimlerimiz 200'den fazla zoonoz hastalık riski altında saat kavramı olmaksızın en ücra köylerde hizmet vererek hayvan sağlığını ve dolayısıyla da insan sağlığını güvence altına almaktadır. Tüm bu fedakârlıklara rağmen AKP iktidarı veterinerlerimizi ısrarla sağlık çalışanı olarak görmek istememektedir. Veterinerlerimizin emeklilik hakları günden güne zayıflatılırken özel hizmet tazminatları ve ek ödemeler konusunda geri plana itilmişlerdir. Eşit işe eşit hak ilkesi gereği veterinerlerimizin fiili hizmet süresi zammının geri verilmesi, ek ödemelerin ve tazminatların sağlık çalışanlarıyla eşitlenmesi gerekmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Bilal Bilici...

8.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, gıda fiyatlarına ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Türkiye’de gıda fiyatları giderek artmaya devam ediyor, vatandaşımızın ekmeği de pidesi de küçülmeye devam ediyor. 2025 yılı Ocak ayında gıda maliyeti bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 41,76 oranında arttı. Mübarek ramazan ayında bile vatandaşımız ya et kuyruğunda veya ekmek kuyruğundadır diyorum. Bunun dışında, geçen yıl bir ramazan kolisi 950 TL iken bu yıl aynı koli 1.670 TL’dir, yüzde 70 oranında bir artış vardır. Bunun dışında, 2002 yılında 1 liraya 500 gram ramazan pidesi alınırken bu, 2018’de ise 140 grama düşmüştür, 2025 yılında ise 1 liraya sadece ve sadece 12,5 gram pide alınmakta; artış yüzde 3.900, bunu herkesin vicdanına sunuyorum.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Orhan Sümer...

9.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Tarım ve Orman Bakanlığının Dubai'ye ihraç edilecek limonlarla ilgili yaptığı açıklamaya ve Çukurova çiftçisine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü Adana ve Hatay’dan toplanan, Dubai’ye ihraç edilecek limonlarda yasaklı pestisit tespit edildiğini açıkladı. “Toplam 71.250 kilogram imha edildi.” açıklaması yapıldı ancak bu ürünlerin iç pazara sürülmüş olabileceği endişesi kamuoyunda ciddi tedirginliğe neden oluyor. Tüketici sağlığını tehdit eden bu kurum denetimlerin sıklaştırılması gerektiğini bir kez daha ortaya koymaktadır. Yetkililer, iç piyasada benzer bir sorun olmadığını belirtse de vatandaşların güvenini sağlamak için şeffaf ve etkili adımlar atılması büyük önem taşıyor. Bu hafta don olayından sonra zor günler geçiren Çukurova çiftçimiz, diğer yandan iç pazarda ürününü yok pahasına satmak zorunda kalıyor. İhracat ve ticaretten can suyu bulabilecekken pestisitli ürünlerden darbe yemektedir. Tarım Bakanlığı bu konuları ciddi şekilde ele almalı, tüm tarafları koruyacak, çiftçiye destekleyecek uygulamalara bir an önce geçmelidir.

BAŞKAN - İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk...

10.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

BURCUĞÜL ÇUBUK (İzmir) - 8 Mart haftasındayız. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’ne giderken LGBT+’lar cinsel kimlik ve cinsel yönelimlerini savundukları için, HDK’de siyasi mücadele verdikleri için tutsak ediliyorlar. Yine, kadınlar siyasi mücadele verdiği için, kendi geleceklerini savundukları için tutsak ediliyorlar. Yaşamlarını savunan kadınlar tutsak ediliyorlar. Uğradıkları cinsel şiddeti karakola şikâyet ettiği için geri gönderme merkezlerine gönderilen göçmen kadınlar hakkında hiçbir bilgi alamadığımız dönemler oluyor ve bütün bunlar savaş politikalarıyla daha da meşru hâle getirilmeye çalışılıyor.

Bu bağlamda, yakın zamanda kurulan Barışa İhtiyacımız Var İnisiyatifini, kadınların barış mücadelesini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir...

11.- Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir'in, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadın hayatın özüdür, emeğin, fedakârlığın, mücadelenin adıdır. Anadolu’nun yiğit kadınları tarih boyunca cephede, tarlada, iş yerinde, evinde alın teri dökmüş, milletimizin kaderine yön vermiştir; bugün de bilimden sanata, ekonomiden siyasete kadar her alanda kadınlarımızın emeğiyle daha da güçleniyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - “Kadınlarımız” nedir ya?

CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) - Kadınlarımızı 28 Şubat süreçlerinde okul kapılarında yaşatılan eğitim adaletsizliğine, Meclis sıralarında uğradıkları hakaretlere, iş dünyasında uygulanan mobbinglere kurban etmedik.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Şimdi de pantolon giymeyi yasaklamaya çalışıyorlar.

CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) - Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde kadınların onurlu duruşlarını, azimlerini ve emeklerini hiçbir adaletsizliğe kurban etmedik. Yasakları kaldırdık, engelleri aşttık, fırsat eşitliğini güçlendirdik.

Her alanda iz bırakan, mücadele eden, üreten ve topluma ilham veren tüm kadınların Dünya Kadınlar Günü kutlu olsun.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Celal Fırat...

12.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 2 Temmuz Sivas katliamına ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, 2 Temmuz Sivas katliamı sanıklarından kaç kişinin cezaevinde olduğunu, kaç kişinin salıverildiğini dahi bilmediğimiz tutuklulardan son kalanlar da geçen hafta içinde cezaevlerinden serbest bırakıldılar. Pir Sultan Abdal Kültür Derneğinin başlattığı, Madımak'ta katledilen 33 can aşkına otuz üç gün tutulacak adalet nöbetini buradan selamlıyorum.

Madımak'ta 33 canımızı yakarak katline sebep olanlar için adalet süreci hâlen tamamlanmamıştır. Toplu katliam, açıkcası insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur, insanlığa karşı işlenen katliamlarda zaman aşımı olmaz. Bu hem hukuk dışıdır hem de kamu vicdanında yeri yoktur. Adaleti arayan, barışı, sevgiyi kendisine şiar edinmiş her yurttaş bu katliama dair ses çıkarmaya çağırıyoruz. Toplumsal sözleşme çağrımızı halkın meclisinde yeniliyoruz: Vazgeçmedik, vazgeçmeyeceğiz; affetmedik, affetmeyeceğiz; unutmadık, unutmayacağız!

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşla...

13.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşla'nın, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'ne ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkür ederim Başkanım.

Siber güvenlik yasasının ana amacını teklifi sunanlar şöyle açıklıyor: Hatalı bilgiyi alenen yayma suçu için dezenformasyon kanunu yeterli kalmamış, daha ağır cezalar gelecekmış. Hatalı bilgi kime göre, neye göre kardeşim? Mesela, aşılar bize göre zararlı, size göre hatalı bilgi; mesela, doğal beslenme bize göre doğru ama iklim kanununa göre hatalı bilgi; sizin hatalı bilgi tanımınız siyonistlerin hatalı bilgi tanımıyla maalesef eşleşiyor. Bu kanunla insan kıyımı yapacaksınız; siber güvenlik kanunuyla daha büyük bir felakete gideceğiz. Siber güvenlik kanunuyla hiçbir hâkim kararı olmadan polis evinize girebilir, telefonunuza, bilgisayarınıza el koyabilir. Yapmayın, kuldan korktuğunuzun onda 1'i kadar Allah'tan korksanız bu kanunları çıkarmazsınız. Sizler önce milletin vekilisiniz; emir eri mantığıyla hareket ederek tarihe geçmeyin diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

14.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un 6 Mart Şeref Günü'ne ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Mart Burdur'umuz için, şehrim Burdur için çok önemli bir gün çünkü 6 Mart 1930 ülkemizin kurucusu, ebedî liderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Burdur'umuza gelişi ve 6 Ekim 1972 de Burdur Belediyesinin almış olduğu Meclis kararıyla Burdur'umuzun Şeref Günü olarak kutlanıyor o günden bugüne. Ben buradan tüm Burdurlu hemşhçerilerimin 6 Mart Şeref Günü'nü kutluyorum. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ilkelerinden, inkılaplarından, yolundan, izinden ayrılmayan kıymetli Burdurlu hemşhçerilerime Türkiye Büyük Millet Meclisinden selamlarımızı gönderiyor, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün izinden Türkiye Büyük Millet Meclisinde ayrılmayacağımızın sözünü vererek hepsini saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın...

15.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin kayyumuna ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Mardin kayyumu birkaç saat önce yeni bir kadın düşmanı politikaya daha imza attı. 8 Mart için belediyeler tarafından 4 dilde hazırlanmış olan billboardların asılmasına engel olarak DEM PARTİ'li belediyelerin afişlerini astırtmayacağını ifade etmiş. Bu yetkiyi nereden aldığını merak ettiğimiz Mardin kayyumu, Mardin'i keyfi ve kâhyasıyla birlikte yönettiğini zannediyor. Bu, hukuk, izan, ahlak tanımayan yaklaşımı ifşa ediyoruz. Bu pratiğinizle irade, kültür ve kadın düşmanı olduğunuzu bir kez daha halklara deklare etmiş oldunuz. Kadınların mücadele gününü dahi sansürlemeye kalkan bu zihniyetiniz Mardin'in ruhuna tamamen yabancıdır ve asla başarıya ulaşamayacaktır. Mardin halkı, seçilmiş iradesine, kültürel değerlerine ve kadın kimliğine sahip çıkacaktır. Bu tutumunuzla siyasi iflasınızı bir kez daha belgelemiş oldunuz. Bilmelisiniz ki bu izansız politikalar Mardin'den geri dönecektir. Mardin'in dili, kadın mücadele tarihçesi ve kültürü sizden çok daha güçlüdür.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya...

16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, yurt dışından emekli olan vatandaşların Türkiye'ye getirdikleri araçların muayenesine ilişkin açıklaması

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yurt dışından emekli olan vatandaşlarımızın Türkiye'ye getirdikleri yabancı plakalı araçların muayenesi önemli bir sorun oluşturmaktadır. Bu araçların Türkiye'de kullanımı özellikle emekli vatandaşlarımız için önemli bir kolaylıktır ancak araçların muayene süreçleri yalnızca kayıtlı oldukları ülkelerin mevzuatına göre düzenlenmekte ve Türkiye'de muayeneleri yapılamamaktadır. Bu durum hem zaman kaybına hem maddi külfetlere yol açarak araç sahiplerini zor durumda bırakmaktadır. Bu sorunun çözümü için Türkiye ile diğer ülkeler arasında bir iş birliği protokolü imzalanmalı, yabancı plakalı araçların Türkiye'de bulundukları süre boyunca muayenelerinin yapılması sağlanmalıdır. Ayrıca, bu muayenelerin aracın kayıtlı olduğu ülkeye resmî yollarla raporlanması sağlanarak sürecin her iki ülkenin mevzuatına uygun şekilde yürütülmesi mümkün olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

17.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, yoksulluğa ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yoksulluk kader değil AKP politikasıdır; bu, bile isteye kurduğunuz bir düzendir. AKP “Yoksulluğu bitireceğiz.” diye iktidar oldu ama geldiğimiz noktada yoksulluk büyüdü, vatandaşımızın ekmeği küçüldü. Halk düşmanı, rakamların cambazı TÜİK bile bunu saklayamıyor. Beş yıl önce 10 milyon olan yardıma muhtaç sayısı 2023 yılında 11,5 milyon, 2024 yılında ise 14 milyonu bulmuş durumda yani son beş yılda 4 milyon, son bir yılda ise 2,5 milyon yoksul sayısı artmış durumda. Yoksulluk azalmak yerine katlanarak büyüyor. “Kuyrukları bitirdik” dediniz, Et ve Süt Kurumunun önünde sabah beşte kuyruklarda vatandaşlarımız rezil oluyor. Emekliyi fitreye muhtaç ettiniz, ramazanda iftar ve sahur sofrası kurmak lüks oldu; emeklimiz, asgari ücretlimiz ramazan sofrasını kurmak için hesap yapar oldu. Bugün bu duruma düşmemizin sebebi kurduğunuz bozuk düzendir; yolsuzluk, yoksulluk ve yasaklardır. Bu nedenle Türkiye'ye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

18.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'ün, yoksulluğa ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Geçtiğimiz yılı “Emekliler Yılı” bu yılı “Aile Yılı” olarak ilan eden iktidar emeklinin de ailenin de evinde huzur bırakmadı. Aile Bakanlığı verilerine göre 2024'te 3,6 milyon hane sosyal yardım aldı, 252.348 çocuğun ailesi çocuklarının en temel ihtiyaçlarını karşılayamaz hâle geldi, milyonlarca insanımız sosyal yardımlarla ayakta durmaya çalışıyor. TÜİK'in 2024 verilerine göre Türkiye’de yoksulluk oranı yüzde 13,6 seviyesinde, 4 kişilik aile için açlık sınırı 23.324 lira; yoksulluk sınırı 75.970 lirayı aşarken 14.469 liralık emekli aylığı, 22.104 liralık asgari ücretle vatandaşa “yaşa” diyorsunuz. Böyle yaşamak olur mu? Çözüm sandık, geçim yoksa seçim var.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ...

19.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Doktor Burak Yürük'e ve sağlıkta şiddete ilişkin açıklaması

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün bir hekim daha görevi başındayken saldırıya uğradı. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinde beyin ve sinir cerrahisi servisinde görevli hekim Burak Yürük daha önce ameliyat ettiği hastası tarafından bıçaklı saldırıya maruz kaldı. Saldırıyı kınıyorum, hekim arkadaşımıza geçmiş olsun dileklerini iletiyorum. Tekrar ediyoruz: Bu şiddeti üreten, hekimler ve sağlık emekçilerini hasta ve hasta yakınlarıyla karşı karşıya getiren, piyasacı, toplum sağlığını esas almayan bu sağlık sistemidir. Bu çürümüş sistem yüzünden her gün onlarca sağlık emekçisi, hekim şiddete uğruyor. Başka bir sağlık sistemi, şiddetsiz bir sağlık ortamı mümkündür. Sağlık sistemi toplumcu bir anlayışla yeniden düzenlenmeli, emek meslek örgütlerinin uyarıları dikkate alınmalıdır. TTB'nin sağlıkta şiddet kanunu teklifi Meclis gündemine alınarak yasalaştırılmalıdır.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı...

20.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Kocaeli’de yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kocaeli’de her gün elektrik kesiliyor. Kocaeli Türkiye’nin sanayideki kalbidir. Türkiye’de toplanan vergilerin yüzde 10,8’i Kocaeli’den toplanmaktadır, tahsilat oranı da yüzde 95’tir. Kocaeli hem sanayi hem de turizm kentidir fakat yirmi iki yıllık iktidarında Kocaeli’de çözilemeyen problemlerin en başında uzun süreli elektrik kesintileri gelmektedir. Her gün 6-7 ilçede elektrik kesintileri yaşanmaktadır. Sanayici, esnaf, küçük esnaf, yaşlı, evde tedavi gören KOAH hastaları, ev hanımları, toplumun her kesimi şikâyetçi ve çözüm üretilmiyor. Bu mu sizin hizmet siyasetiniz? Bu mu sizin vizyon siyasetiniz? Bu mu sizin eser siyasetiniz? Sayın Enerji Bakanı, Kocaeli’de her gün elektrik kesiliyor. Sayın Cumhurbaşkanı, Kocaeli’de her gün elektrik kesiliyor. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç...

21.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Manavgat'ta sağlık hizmetlerinin yetersizliğine ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - 260 bin nüfusu olan ve her sene 5 milyonu aşkın turisti ağırlayan Manavgat, Antalya’mızın en büyük ilçelerinden biridir. Manavgat’ın hâlihazırdaki en önemli sorunlarından biri sağlık hizmetlerinin yetersizliğidir. Manavgat’ta bulunan devlet hastanesinin yalnızca 230 yatak kapasiteli olması, polikliniklerin yetersizliği ve doktor sayısının az olması vatandaşı mağdur etmektedir. Devlet hastanesine başvuran vatandaşlarımız kısıtlı imkânlardan dolayı ya tedavi alamamakta ya da çevre ilçelere sevk edilmektedir.

Geçtiğimiz ocak ayında bitirilmesi gereken 300 yataklı devlet hastanesi inşaatının henüz temeli dahi atılmamıştır. Manavgatlı hemşhlerlerimiz inşaatına henüz başlanmayan 300 yataklı hastane projesi yerine, daha büyük alanda en az 500 yatak kapasiteli bir devlet hastanesinin yapılmasını talep ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgöl...

22.- *Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgöl'ün, Erzincan çiftçisinin ve besicisinin sorunlarına ilişkin açıklaması*

MUSTAFA SARIĞÖL (Erzincan) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; can Erzincan çiftçisi, besicisi destek beklemekte. Tarımsal sulama sorununun mutlaka can Erzincan'da çözülmesi şart. Can Erzincan'da bitmeyen barajlarımız var, sulama projelerimiz var; bunların bir an önce hayata geçmesi lazım. Çiftçimizin kullandığı elektrik ve sudan mutlaka ve mutlaka ucuz para almamız lazım, aksi takdirde çiftçimiz perişan. Çiftçiyi, besiciyi desteklememiz şart. Tarlaya küsersek aç kalırız, çiftçi tarlaya küserse inanın ki aç kalırız. Can Erzincan çiftçisi diyor ki: "Yabancı ülke çiftçisini değil can Erzincan çiftçisini destekleyelim." Çünkü el kazanıyla aş kaynamaz Sayın Başkanım. Hayvancılık sorununu çözmek istiyorsak sütçülüğü desteklememiz lazım, ineklerimizi korumamız lazım.

Sayın Başkanım, anası olmadan danası olmaz, ot meselesi çözülmeden et meselesi çözülmez. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

23.- *Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 6551 sayılı Yasa'ya ilişkin açıklaması*

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın milletvekilleri, 2014 yılında, o dönemki çözüm sürecinde görev alan kişilerin hukuki sorumluluğunun doğmayacağını öngören 6551 sayılı Yasa çıkarılmıştı. Süreç akamete uğradıktan sonra, Hükümet adına görev yapanlar bu yasaya göre korundu fakat birçok sivil insan da mağdur oldu, ithamlarla karşılaştı.

Bugün Kürt sorununun barışçıl yollarla çözümüne yönelik çabalar geliştiriliyor. Bu çabaların başarıya ulaşabilmesi ve toplumsal bütünleşmemizin sağlanabilmesi için elbette bazı adımlar da atılacaktır zaman içerisinde. Bu çabaları yürüten kişilerin ileride bir sorumluluklarının doğmaması için 6551 sayılı Yasa'ya benzer fakat onun eksikliklerini gideren yeni bir çerçeve kanunun çıkarılmasını somut bir öneri olarak yüce Meclisimizin takdirlerine arz ederim efendim.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyazar...

24.- *Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyazar'ın, Meclis Başkanına ve Adalet Bakanına bu süreçte önemli sorumluluklar düştüğüne ilişkin açıklaması*

FERİT ŞENYAZAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Siyaset, insanlar için yapılır, siyaset, yaşatmak içindir. Kendi siyasi ikballeri için savaştan medet uman her siyasetçi ikiye bölünür. Müzakere ve diyaloglardan kaçanlar ölümünün sorumlusudur. Bu süreçte adalet ve barış talep etmek dünyanın en zor fakat en önemli görevlerindendir. Türkiye halkları toplumsal barışa dair somut adımlar görmek istiyor. Meclis Başkanı ve Adalet Bakanına önemli sorumluluklar düşüyor. Meclis Başkanı kayyum uygulamasını ortadan kaldıracak kanun teklifini Genel Kurul gündemine getirecek mi? Adalet Bakanı insani koşullarda tedavi olmayı bekleyen hasta tutsaklarla ilgili bir düzenleme yapacak mı?

"Görüntülü görüşme mevzuata aykırıdır." diyen Adalet Bakanına soruyoruz: Hasta tutsakların tedavi olmasını engellemek mevzuata uygun mu?

Barış adaletle sağlanır, barış demokrasiyle sağlanır. "..."¹

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Başkan, atladınız, kesemediniz!

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Burak Akburak...

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

25.- *İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Giresun'daki Taşbaşı Parkı'na ilişkin açıklaması*

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Memleketim Giresun'da Taşbaşı Parkı'nın mülkiyeti belediyeden Vakıflar Genel Müdürlüğüne hukuksuz bir şekilde geçirilmiştir. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na göre bir taşınmazın Vakıflar Genel Müdürlüğüne devredilebilmesi için üzerinde tescilli bir yapının bulunması gerekir ancak Taşbaşı Parkı'nda böyle bir yapı yok. Ne yapıyorlar biliyor musunuz? “Burada eskiden bir cami vardı.” bahanesiyle kanuna aykırı bir şekilde parkı Vakıflara devrediyorlar. Halkın nefes aldığı, çocukların oynadığı, Giresunluların yıllardır sahip çıktığı bir kamusal alan hukuksuz bir şekilde gasbediliyor. Giresun halkının ortak mirası bazı vakıfların baskısıyla usulsüz bir şekilde el değiştirmektedir.

Buradan soruyorum: Giresun parkına çöken bu hukuk dışı düzenlemeyi kim, neye dayanarak yapıyor? Taşbaşı Parkı Giresun halkınıdır ve kimse keyfi kararlarla burayı rantı açamaz. Yalnız ve güzel memleketim Giresun sahipsiz değildir.

BAŞKAN - Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent...

26.- *Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Tank Palet Fabrikasına ilişkin açıklaması*

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tank Palet Fabrikası'yla ilgili iktidarı defalarca uyarmıştık, uyarmaya da devam ediyoruz. Bilindiği gibi, fabrikanın işletme hakkı 2018 yılında ihalesiz, doğrudan ve bedelsiz bir şekilde BMC-Katar ortaklığına verilmişti. Amaç, ALTAY tankını üretmektir. Stratejik bir savunma sanayi tesisi, ulusal güvenlik açısından sakıncalı olduğu hâlde bu devir gerçekleştirildi, hem millî güvenlik hem kamu zarara uğratıldı. Biraz önce dediğim gibi, fabrika devrinin tek amacı tank üretmektir ama o günden bugüne yedi yıl geçti fakat hâlâ tank üretilmedi.

Buradan bir kez daha söylüyoruz: Tank üretilmediğinize göre Arifiye Tank Fabrikasını sahibine yani orduya geri verin.

BAŞKAN - Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

27.- *Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Cumhurbaşkanına 86 milyon adına sorduğu sorulara ilişkin açıklaması*

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, seçimden önce söz verip sözünü tutmayan Cumhurbaşkanına 86 milyon adına soruyorum: 2018'de bin lira olan bayram ikramiyesi asgari ücretin yüzde 62'sine denk geliyordu. Bu bayramda emekli bayram ikramiyesini en az 15 bin liraya çıkaracak mısınız? En düşük emekli maaşını asgari ücretle eşitleyip asgari ücreti de temmuz ayında 30 bin lira yapacak mısınız? Esnafa verdiğiniz 7200 gün prim sözünü tutacak mısınız? Kademeli emekliliği çıkaracak, taksici esnafına verdiğiniz ÖTV muafiyeti sözünü tutacak mısınız? Staj ve çıraqlığı emeklilik başlangıcı olarak sayacak mısınız? Tüm memurlara 3600 ek gösterge, memur emeklilerine de seyyanen zam verecek misiniz? Atama bekleyen 1 milyon öğretmenimizin atamasını yapacak mısınız? Ücretli öğretmenliği kaldırıp mülakatı da kaldıracak mısınız? Yüzyılın sosyal konut projesi olarak duyurulan TOKİ İlk Evim ile İlk Evim Arsa Projelerini hangi yılda yapacaksınız? Hastanelerde aylarca MR sırası, röntgen sırası ve muayene sırası bekleyen vatandaşın çilesini ne zaman bitireceksiniz?

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

28.- *Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması*

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Bu ülkenin kadınları çalışmak, üretmek, eşit şartlarda yaşamak istiyor ama her adımda engelleniyor. Türkiye'de her 10 kadından yalnızca 3'ü çalışma hayatında, milyonlarca kadın ise ev içi sorumluluklara mahkûm durumda.

Çalışan kadınlar düşük ücret, güvencesiz iş ve sendikasızlık kısıracında sömürülüyor, sendikalı kadın oranı sadece yüzde 11. Bu düzen kabul edilemez. İstanbul Sözleşmesi geri getirilmeli, 6284 sayılı Yasa tavizsiz uygulanmalıdır. Yılın daha 3'üncü ayındayız, şimdiden 68 kadın öldürüldü. İktidar, kadınlar öldürülürken yasaları işletmiyor, failleri koruyor, katillere ceza indirimi sağlıyor.

Kadınlar eşitlik, adalet ve özgürlük sağlanana kadar mücadele edeceklerdir. 8 Mart kadınların direnişidir, özgürlüğün haykırışıdır. Buradan tüm kadınlara selam olsun.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer...

29.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hayvan ve et ithalatına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Başkan.

2010 yılından itibaren AKP iktidarlara döneminde hayvan ve et ithalatı başladı. 2010-2014 yılları arasında 10 milyon baş hayvan ithal edildi, 15 milyar 500 milyon dolar yurt dışına gitti. Hayvancılıkta sorun bitmedi, et fiyatları düşmedi, aracı ve ithalatçılar paralarına para kattı, vurgun vurdu. Besicimiz, süt inekçiliği yapanların çoğu yanlış uygulamalarla battı, ithal yem fiyatları durmadı, hayvancılık zora girdi. Bakanlar geldi gitti, "İthalatı bitireceğiz." dedikçe ithalat hızlandı. Son iki yılda 1 milyon 200 bin hayvan ithalatı çözüm olmadı.

Ocak 2025'te 5.069 ton karkas et ithalatı gerçekleşti, 1.944 ton kemiksiz et ithal edildi, böylece ocak ayında 7 bin tonluk et ithalatına 46 milyon dolar ödendi. 2025 yılının ilk ayında 41.591 ton ağırlığında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Konya Milletvekili Ali Yüksel...

30.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, kamuya memur alımlarında uygulanan yaş sınırına ilişkin açıklaması

ALİ YÜKSEL (Konya) - Kamuya personel alımlarında 35 yaş sınırını doldurmamış olmak şartı uygulanmaktadır. Yaklaşık altmış yıl önce kanunlara eklenen memur alımlarındaki 35 yaş sınırlaması günümüz koşullarına uymamaktadır. Geçmiş yıllarda 40-42 yaşlarında emekli olmak mümkün iken günümüzde 60 yaşından önce emekli olma imkânı kalmamıştır. 1970'lerde ülkemizin ortalama yaşı 19 iken şimdi ülkemizin ortalama yaşı 35'e yükselmiştir.

28 Şubatta uygulanan katsayı sistemi imam-hatip ve meslek liselilerinin üniversitede okuyabilme imkânını ortadan kaldırmıştı. Bu haksız uygulama 1997 ile 2011 yılları arasında uygulanıp o dönemde mezun olan imam-hatip ve meslek liselilerinin üniversite eğitimlerini gecikmeli olarak tamamlamasına sebep olmuştur. Bu şartlarda kamuya memur alımlarında 35 yaş sınırlaması hakkaniyete uymamaktadır. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e ait.

Sayın Ekmen, buyurun.

31.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Halk TV'den Suat Toktaş ve 4 arkadaşının dün görülen davasına, Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından yurt dışına gönderilen bursiyerlerin mağduriyetine, hayatını kaybeden gece bekçisi Yusuf Çetin'e, emeklilere ve YENİ YOL Partisinin grup toplantısına katılan gençlerin talebine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Gün geçmiyor ki yargının siyasal gündemle araçsallaştırıldığı ve âdeta militan yargı örneklerinin verildiği örneklerle karşılaşmayalım. Şüphesiz, Türkiye Cumhuriyeti devletinin tarihi boyunca yargının siyaset üzerinde baskı aracı olarak kullanıldığı çok hazin örnekler var, bu örneklerin çok önemli bir kısmını AK PARTİ geleneği hem 28 Şubat döneminde hem de iktidarının ilk on yılında yargı tarafından bazı muamelelere maruz kalmak suretiyle yaşamıştı ancak bugün geldiğimiz noktada bu yaşantılardan bir ders alınmadığı, bugün yargının siyasal gündemle yaptığı işlerin alkışlandığı, belki de talimatlandırıldığı bir tabloyla karşı karşıyayız.

Dün Halk TV'den Suat Toktaş ve 4 arkadaşının davası görüldü, 5 kişinin de bazı suçlamalardan beraat edip bir suçlamadan da dosyanın uzlaşma bürosuna gönderilmesine karar verildi. Şimdi, geriye dönüp baktığımızda o günkü tartışmayı, o günkü AK PARTİ'deki hukukçu arkadaşların sessizliğini, o günkü bazı AK PARTİ'li arkadaşların bu sürece verdiği desteği görünce şunu hatırlatmadan edemiyoruz: Yargı bir silah olarak kullanıldığında mutlaka bir bumerang gibi gelir, sahibini vurur.

Geçen gün kürsüde şöyle bir ifade kullandım: Sayın Başkanım, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının son üç ayda yaptığı işlemleri vicdan sahibi 3 AK PARTİ'li hukukçu incelesin, başka bir şeye gerek yok ve bunlardan kaçının hukuka uygun olduğu hususunda bir kanaat edinilsin.

Efendim, Adalet Bakanlığı yaptınız bu ülkede, uzlaşmaya tabi bir suçtan dolayı Suat Toktaş tam otuz dört gün tutuklu kaldı. Bunun hukuk, adalet, vicdanla telif edilebilir bir yönü yok. Yargıda da bu otuz dört ya da otuz beş rakamının da ilginç bir yönü olabilir. Diyarbakır'dan yakın tanıdığımız Profesör Cenap Ekinci terör örgütü propagandası yaptığı iddiasıyla rutine aykırı bir şekilde başsavcı vekilinin özel ilgi ve alakasıyla 4 Aralıkta tutuklandı, 7 Ocakta ilk duruşmada beraat ve tahliye kararı verildi.

Peki, Cenap Ekinci'nin hayatından otuz beş günü, Suat Toktaş'ın hayatından otuz dört günü çalan bu yargı mensupları hakkında bir siyasi irade, bir denetim, Hâkim ve Savcılar Kurulu aracılığıyla da olsa bir faaliyet yürütülmeyecek mi yoksa benim muarızıma yapılan, benim muhalefetime yapılan ya da dozuna göre benim düşmanıma yapılan her türlü işlem meşru mu kabul edilecek?

Bu vesileyle bir kere daha şunu rica ediyoruz: Geçmişte Ali Fuat Yılmaz, Zekeriya Öz vakalarını hep birlikte yaşadık. Yeni örneklerin oluşmasını daha sürecin başlangıcında engelleyelim, yarın utanacağımız, özür dileyeceğimiz, af dileyeceğimiz örneklerin sayısının artmasından kaçınalım.

Sayın Başkanım, Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından yurt dışına gönderilen bursiyerler dövizle borçlandırılmış ve son beş yılda dövizin 3 liradan 36 liraya gelişine hep beraber tanıklık ettik. Bunun sebebi olan ekonomi değerlerinden bugün bahsetmeye niyetim yok ama bugün 1.200 genç, Türkiye'ye beyniyle hizmet etmeye niyet etmiş ancak bu ekonomik çalkantı sonrası devlete borçlanmış 1.200 genç aileleriyle, kefilleriyle birlikte yaklaşık 12.000 kişi devletle davalı bir hâlde. Bu konuda dernek kurmuşlar, örgütlenmişler, bize de düzenli olarak ulaşıyorlar. Bakanlık bu kişilere milyonlarca liralık tazminat davaları açıyor. Aslında geçmişte 2006 yılında 5535 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde bir düzenleme yapılarak bu durumda olan arkadaşların borçlarının kurun sabitlenmesi modeliyle yeniden yapılandırıldığını görüyoruz. Efendim, Türkiye'nin en başarılı, en numune gençlerine bir yeniden yapılandırma fırsatını çok görmeyelim. Holdinglerin borçlarının, imkânlarının nasıl yapılandırıldığını

biliyoruz. Doğrudan ihalelerle devletin kendi varsayımı yani kendi hesabının 3 katı, 5 katı sayılarla nasıl ihaleler yapıldığını biliyoruz. Bu gencecik akademisyenleri bu tartışmadan uzak tutalım ve Meclise biz de kanun teklifi verdik. Sayın Grup Başkan Vekilimizin de dikkatini çekiyorum, Mecliste yapılacak düzenlemelerle bu gençlere bir imkân, bir fırsat tanıyalım diyoruz.

Sayın Başkanım, devam edeceğim ama son iki saniyeye geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, dün medyaya düşen bir haber... Eğer okuduysanız eminim sizin de Leyla Hanım'ın da ciddi şekilde üzüntüsüne sebebiyet vermiştir. Haber şu: Bursa'da bir mobilya fabrikasında gece bekçisi olarak çalışan 70 yaşındaki Yusuf Çetin gece nöbetinde hayatını kaybetti.

Hayatını kaybetme sebebini bilmiyoruz, bir iş kazasına benzemiyor ancak benzer örneklere hepimiz her gün çevremizde rastlayabiliyoruz. SSK'den ya da kamudan emekli olan bir vatandaş maalesef eline geçen ücret yeterli olmadığı için inşaatlarda çalışıyor, pazarlarda çalışıyor, gece nöbetlerinde çalışıyor oysa bu insanlar hayatları boyunca prim ödeyerek bu ülkeye hizmet ettiler ve emekli olduktan sonra da rahat bir nefes almak istediler. Bugün emeklinin durumu ortada. Yusuf Çetin'e Allah'tan rahmet diliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Ancak emekli maaşlarındaki satın alma gücünün yaşadığı kayıp ortada. Bütçenin yüzde 15'ini faize ayırıyoruz, garanti ödemeli sözleşmelerin ödemelerini devam ettiriyoruz, deprem bölgesinde 3-5 kat maliyetle, doğrudan teminle, 21/b'yle ihalelere devam ediyoruz. Bütün bunlara para bulan bütçemiz bu emeklilere parayı neden bulamıyor? Dün de söyledik, hiç olmazsa bayram ikramiyesinde bir düzenleme yapılsın ve en az emekli maaşı başta olmak üzere emeklilerimizin satın alma gücünü artıracak tedbirler alınsın.

Son olarak, efendim, bugün YENİ YOL Partisinin grup toplantısına katılan genç arkadaşlarımızın bir talebini sizinle paylaşmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Son kez efendim.

BAŞKAN - Sayın Ekmen, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Son yaşanan deprem faciası aslında AFAD'a yani Türkiye'de afetlere müdahale noktasında bir derin muhasebeye sebebiyet verdi. Her ne kadar ne kurumda ne Meclis zemininde bu manada sahici bir yüzleşmeyle karşılaşmamış olsak da bunu yakından takip eden insanlar AFAD'ın yeniden yapılandırılması, operasyonel görevlerini yerel yönetimlere ve yerinden yönetilen kurumlara devretmesi ve koordinasyon görevine, tıpkı kuruluş yasasında olduğu gibi koordinasyon göreviyle sınırlı bir alana çekilmesi gerektiğini söylüyor.

Türkiye'de üniversiteler acil yardım ve afet yönetimi lisans mezunlarını mezun ediyor ama bu gençlerimiz kamuda istihdam edilmiyor oysa AFAD'ın personel yapısı ve yereldeki olaylara hızlı müdahale yetersizliği dikkate alındığında acil yardım ve afet yönetimi lisans mezunlarının kamuda istihdamıyla ilgili olarak kamunun dikkatini çekmek istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu'ya ait.

Sayın Kavuncu, buyurun.

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 5 Mart 1999 yılında Çankırı Valisi Ayhan Çevik'e düzenlenen bombalı saldırıda şehit olanlara, Suat Toktaş'a, Bakan Murat Kurum'un Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının internet sitesindeki paylaşımına, ramazan ayındaki gıda enflasyonuna, Cumhurbaşkanının her yıla ilişkin bir ilanda bulunmasına ve 1-7 Mart Deprem Haftası'na ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün 5 Mart, 5 Mart 1999 tarihinde zamanın Çankırı Valisi merhum Vali Ayhan Çevik'e karşı TİKKO terör örgütüncü gerçekleştirilen bombalı saldırıda şehit olan Polis Memuru Nurettin Cinsoy, öğrenciler Emrah Ersoy ve Fatma Dönmez, esnaf Alpay Evirgen... Bütün şehitlerimizi, gazilerimizi ve ekranları başında Genel Kurulu takip eden bütün şehit ailelerini ve yakınlarını saygılarımla selamlıyorum. Sizleri unutmadık, unutturmayacağız. Her gün maalesef bu hain terör örgütlerinin -kendilerini şiddet ve isyan hareketi olarak nitelendiriyorlar ama bize göre hain terör örgütleridir- yaptığı katliamlarda hayatını kaybeden şehitlerimizi de anmaya devam edeceğiz.

Suat Toktaş, kendisine buradan geçmiş olsun diyorum; bir garabet yaşadık, otuz dört gün gözaltında tutuldu bir kararlar, kaçma şüphesi olduğu gerekçesiyle, sonra bir hâkim çıktı ve dedi ki: "Tutuklamayı gerektirecek ortada hiçbir durum yok." Kendisine ve diğer basın mensubu arkadaşlara da geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Yargının nasıl siyasi irade tarafından bir baskı unsuru olarak kullanıldığının açık ve net göstergesidir. Sindirilmek için mi yapılıyor, susturulmak için mi yapılıyor? Ama bakın, bu sefer bir fırsat, Adalet Bakanı çıksın, bu kararı veren, kimse bu yetkili -HSK- bununla alakalı bir soruşturma başlatsın, biz de mahcup olalım. Biz de diyelim ki: "Yok arkadaş, Türkiye'de gerçekten hukuku, adaleti objektif bir şekilde oluşturmaya, sağlamaya çalışan bir iktidar var." Ama bunu yapmak yerine propagandadan sorumlu Sayın İletişim Başkanı, dünya başkentlerinde "Daha adil bir dünya mümkün." diye tır dolaştırıyorlar, caka satıyorlar. Siz bu tırı dışarıda dolaştıracağınıza kendi ülkenizde bu adaletin, bu hukukun tam olarak teşekkül etmesine çaba gösterin.

Bakın, bu devlet belli bir partinin devleti değil. Size bir fotoğraf göstereceğim, bunu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının internet sitesinden aldık. Sayın Murat Kurum... "Bakan Kurum'dan sosyal konut paylaşımı: 'Onlar konuşur, AK PARTİ yapar.'"

Bakın, kamu kaynaklarının bir parti için nasıl kullanıldığının resmî belgesidir bu; böyle bir şey olabilir mi ya? Siz, bugün varsınız, yarın yoksunuz, bu devlet sizin değil arkadaşlar, bu devlet sizin değil. Siz seçimle işbaşına gelmiş bir Hükûmetsiniz, bu devleti de bu dönem yöneteceksiniz, sonra gideceksiniz. Bu, sizin Bakanlığınız değil; AK PARTİ'nin paralarıyla da yapmıyorsunuz siz bu evleri, bu konutları. Bu konutlar bizim vergilerimizle yapılıyor; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı halkın verdiği vergilerle yapıyor bu konutları. Ne demek "AK PARTİ yapar." ya? Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının internet sitesinde sosyal konutlarla ilgili bunu nasıl, hangi cesaretle yapılabiliyorsunuz? Bu nasıl bir yüzüzlüktür, bu nasıl bir cürettir ya? Burası kabile devleti mi yahu? Burası hukuk devleti arkadaşlar. Biz her hafta bunun gibi örnek göstermek mecburiyetinde miyiz? Bu nasıl bir zihniyettir, nasıl bir anlayıştır, nasıl bir kafadır; biz, bunu algılamakta, inanın, güçlük çekiyoruz.

Bakın, ramazan ayını yaşıyoruz. Ramazan ayında yapılan bir çalışma var. Bu çalışmada Türkiye’de gıda enflasyonunun bütün İslam ülkeleri içerisindeki en büyük gıda enflasyonuna ulaştığını gördük. Savaşın yıktığı Filistin’de bile gıda enflasyonu yüzde 21’ken bizde yüzde 41’lerde. Yüksek enflasyon ve gıda fiyatlarındaki artış bu ramazanı artık vatandaşlarımız için gerçekten o her sene kutladığımız, coşkuyla idrak ettiğimiz bir ramazan olmaktan çıkarttı.

Ramazan asgari ücretliye, emekliye, işçiye uğruyor da ne hikmetse Hükûmete uğramıyor ve bu market zincirlere hiç uğramıyor! Geçtiğimiz günlerde bir zincir marketin CEO’su bir açıklamayla tekrar gündeme geldi ve dedi ki: “Biz zaten kendi markalı ürünlerimizi piyasanın en düşük fiyatına satıyoruz. Bu şekilde yani ramazanda dönemsel bir indirimini gerçekçi bulmuyoruz, o nedenle yapmıyoruz.” İktidar partisi “Yapmıyoruz, düşünmüyoruz.” diyor, Cumhurbaşkanı “Yapmıyoruz, düşünmüyoruz.” diyor, zincir market “Yapmıyoruz, düşünmüyoruz.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Ya, bu vatandaş kime gidecek peki, derdini nasıl anlatacak? Bakın, bu kadar yüklendiğiniz vatandaşın hâli. Büyümeyi oluşturan faaliyetler içerisinde en büyük etki nereden geliyor, biliyor musunuz? İnşaat sektöründen sonra vergilerden geliyor. Peki, bu vergilerin yüzde 70’i ne? Bu vergilerin yüzde 70’i de dolaylı vergi yani ağırlıklı olarak memurdan, işçiden, garibandan alınan vergi. Bu kadar eziyet ettiğimiz, bu kadar sıkıntı içerisine soktuğumuz vatandaşın bir de biz büyüme konusunda en büyük faydayı sağlıyoruz ya! Dünyanın hiçbir milleti bu kadar eziyete rağmen, bu kadar cefayı çekmesine rağmen ülkesine bu kadar fazla katkı yapmaz.

Bakın, ben, Cumhurbaşkanının her yıl bir ilanda bulunmasını ilgiyle takip ediyorum. Dedi ki Cumhurbaşkanısı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

“Ben ekonomistim.” dedi; ekonomi âdeta kurudu, bitti. 2024 yılını “Emekliler Yılı” ilan ettiniz, Diyanet İşleri Başkanı “Emekliye fitre verebilirsiniz.” diye bir açıklamada bulundu. Dedi ki Sayın Cumhurbaşkanı “3 çocuk yapın.” Türkiye’nin nüfus artışı durdu ya. Ya, ne söylerse tepetaklak oluyor, tersi oluyor. Bakın, 2002 yılında Türkiye nüfusu 65 milyon, 922 bin nüfusumuz artmış o zaman. Türkiye’nin nüfusu bugün 85 milyon iken nüfus artışı sadece 292 bin. Aile Yılı ilan etti Türkiye’de. Bakın, başka bir rakam vereyim: Aile Yılı ilan edildi 2025 yılı, 2002 yılında 95 bin aile boşanırken 2024 yılında bu rakam 187 bine çıkmış durumda. Allah aşkına ya, şu ülkenin üzerinden elinizi çekin!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Muhalefeti muhalefet dinliyor, iktidar yok; ne yapacağız!

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Neye el atarsanız, nereye dokunursanız orası kuruyor.

1-7 Mart Deprem Haftası. Bakın, İstanbul’da büyük bir deprem riski var, 600 bin konut yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya, hâlâ siyaset yapıyorsunuz. İstanbul Büyükşehir Belediyesi iki yıldır kamu bankalarından cevap bekliyor, cevap vermiyorsunuz, bugün Belediye Başkanını ifadeye çağırıyorsunuz. Batsın bu siyaset! Böyle bir siyaset olur mu ya? Bir kamu bankası Türkiye’nin en büyük belediyesine

depremlerle ilgili finansman konusunda cevap vermeyebilir mi? Vermiyor arkadaşlar, vermiyor. İşte bu nedir biliyor musunuz? Budur, budur, bu devlet anlayışının kafasıdır, kamu bankasını kendi malı gibi gören, Bakanlığını kendi malı gibi gören iktidarın, Hükümetin zihniyeti, kafası budur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kavuncu. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay'a ait.

Sayın Akçay, buyurun.

33.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İzmir İktisat Kongresi'nin 4 Mart 1923'te kabul ettiği Misakıktisadi Kararlarına ve Ömer Seyfettin'in vefatının 105'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kurtuluş Savaşı'mızın hemen akabinde, 17 Şubat 1923'te henüz cumhuriyet kurulmadan önce toplanan İzmir İktisat Kongresi 4 Mart 1923'te misakıktisadi kararlarını kabul etmiştir. Misakıktisadi yani iktisat yemini tam bağımsız Türkiye'ye giden yolun ilk adımlarından biridir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Kurtuluş Savaşı'yla kazanılan zaferden sonra prensip olarak siyasi ve ekonomik bağımsızlığı öngörmüştü. Ekonomik bağımsızlığın hedefinin nasıl gerçekleştirileceği hususunda da İzmir İktisat Kongresi yapılmıştır. Kâzım Karabekir'in Başkanlığında çiftçi, tüccar, sanayici ve işçi zümrelerinden seçilen 1.135 üyenin katıldığı kongrede bu grupların hazırladığı misakıktisadi esasları tartışılmış ve kabul edilmiştir. İzmir İktisat Kongresi, Anadolu kurtuluş hareketinin iktisadi yönünü göstermesi bakımından son derece önemlidir. Atatürk, ekonomi politikası üzerindeki görüşlerini çok net bir şekilde İzmir İktisat Kongresi'nin açılış konuşmasında belirtmiştir ve iki kavram üzerine oturmuştur görüşlerini, tam bağımsızlık ve millilik. Ekonomik bağımsızlık olmadan politik bağımsızlığın gerçekleşmeyeceğini şu sözlerle ifade etmiştir: “Tam bağımsızlık için şu prensip vardır: Millî egemenlik ekonomik egemenlikle pekiştirilmelidir. Siyasi ve askerî zaferler ne kadar büyük olursa olsun ekonomik zaferlerle taçlandırılmazsa kazanılacak başarılar yaşayamaz, az zamanda söner.” Bu sözleri sadece 1923'ün değil 21'inci yüzyılın da temel iktisat politikasına vizyon verdiğini düşünüyoruz.

1923'ten 2025'e gelirken misakıktisadi yani iktisat yemininin ilanının önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. Türkiye'mizi layık olduğumuz düzeye erdirmememiz için mutlaka ekonomiye büyük önem verilmeli, ekonomik operasyonlara karşı da ekonomimizi tahkim edip güçlendirmeliyiz. Çünkü zamanımız tamamen, büyük ölçüde askerî ve ekonomik güç dönemini yaşamaktadır. Türk ve Türkiye Yüzyılı'nı da İzmir İktisat Kongresi ruhuyla inşa etmeliyiz diyorum.

Sayın Başkan, 6 Mart 2025, millî edebiyat akımının ve çağdaş Türk hikâyeciliğinin öncüsü, edebiyatçı, yazar, şair, fikir adamı Ömer Seyfettin'in vefatının 105'inci yıl dönümüdür. Ömer Seyfettin otuz altı yıllık kısa hayatında Türkçeyi ustalıkla işlediği çok sayıda önemli eseri edebiyatımıza kazandırmıştır. Balkan Savaşlarında ve Birinci Dünya Savaşı'nda subay olarak görev yapan Ömer Seyfettin, millî birlik ve beraberliğin önemini savaş meydanlarında yaşamış, Balkan Savaşı'nda yaşanan trajedileri hikâyeleştirerek Türk milletinin yarınları için önemli öngörülerde bulunmuştur. Tam bağımsızlığı savunan Ömer Seyfettin, eserlerinde Türk milletinin şanlı mazisini reddeden sözde aydınları ve iş birlikçi siyasetçileri deşifre etmiştir. Kısa hikâyeciliğin kurucusu Ömer Seyfettin, Türkçede yalınlaşmanın öncülerindendir; “Yeni Lisan” adlı makalesiyle dilin millileşmesini, sadeleşmesini gündeme getirmiş, konuşulmakta olan İstanbul Türkçesinin yazı dili için esas alınması gerektiğini ifade ederek Türk dili ve edebiyatına yeni bir rota çizmiştir. “Yarınki Turan Devleti” adlı eserinde temiz ve anlaşılır diliyle, bize bizden başka dostun olmadığını ve millet olarak bir araya gelindiğinde dış

güçlere ihtiyaç duyulmadan ne kadar büyük işler başarılabilceğini anlatmıştır. Hikâyelerinde eğitici bir düşünceyle topluma yön vermeye gayret eden Ömer Seyfettin, hikâyelerini kişisel deneyimlerine, tarihsel olaylara ve halk geleneklerine dayandırmış, günlük konuşma dilini kullanmıştır. En önemli hikâyelerini sayacak olursak; Kahramanlar, Bomba, Yüksek Ökçeler, Ferman, Pembe İncili Kaftan, Nakarat, Hürriyet Bayrakları, Yüzakı, Falaka, Beyaz Lale, Gizli Mabel, Çanakkale'den Sonra, Mefkure, Kaşağı, Dalga, Nokta, Tarih Ezeli Bir Tekerrürdür, Başını Vermeyen Şehit, Asilzadeler ve Tuğra gibi hikâyelerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akçay, lütfen tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - İncelemeleri ise millî tecrübelerden çıkarılmış Ameli Siyaset, Yarınki Turan Devleti ve bilhassa da bir makale olarak o biraz evvelki yaptığım iktisat konuşmasıyla da bağlantılı olarak ifade ediyorum “Ticaret ve Nasip” başlıklı makalesi de fevkalade önemlidir. Bu vesileyle Ömer Seyfettin’i rahmet ve minnetle anıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Akçay, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli’ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin, yerel demokrasiye, RTÜK Başkanına, cezasızlık politikasına, Silivri Kapalı Cezaevinde tutuklu bulunan Soydan Akay’a, bazı cezaevlerindeki uygulamalara ve bugün görülecek olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi’ne ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu sabah İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu resmî belgede sahtecilik nedeniyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ifadeye çağırıldı. İhaleye fesat karıştırmadan dolayı Beykoz Belediye Başkanı ve 13 kişi tutuklandı. Şu ana kadar 12 belediyeye kayyum atanmış durumda. Dolayısıyla, biz dönüp baktığımızda, kaldı ki bu kayyum atama hâlleri, özellikle Van’daki o saldırı sahnesi hâlâ hafızalarımızda canlılığını koruyor ve bu konuda da herhangi bir soruşturmanın başlatılmadığını görüyoruz. Tüm bunları alt alta okuduğumuzda şu karşımıza çıkıyor ki yerel yönetimler üzerinde bir vesayet var. Dolayısıyla, yerel demokrasiyi görmeyen bir demokrasi anlayışı -varsa tabii- söz konusu. Burada, bu Mecliste demokrasiyi değil 600 vekille, 1.600 vekille var etmeye çalışsanız da eğer yerel demokrasi ayağınız yoksa, yerel demokrasiyi görmezden geliyorsanız, onun genişlemesini engelliyorsanız o ülkenin demokratikleşmesi mümkün değil. Dolayısıyla, bu ülke gerçekten demokratikleşmek istiyorsa, bu ülke demokratikleşerek sorunlarını çözmek istiyorsa yerelden başlamalı, yerel demokrasiyi korumalı, yerel demokrasiyi genişletmelidir. Belediye başkanlarının üzerindeki bu yargı eliyle sallandığınız sopaya, kılıca son vermelisiniz. Belediye başkanlarının eğer bir suçu varsa bağımsız yargı eliyle mahkemeler bu konuda nihai kararı verene kadar belediye başkanları görevinde kalmalıdır. Kaldı ki eğer sizin niyetiniz gerçekten soruşturmaysa önce kayyumlarınızı soruşturun. 2016’dan 2024’e kadar kayyumlar âdeti bir suç makinesi olarak çalışmış, haklarında bir tane soruşturma yok. Şu Van kayyumu bile başlı başına bir efsane, suç efsanesi, hiç utanmadan sıkılmadan adamı bir daha kayyum olarak atadınız. Dolayısıyla, yerel demokrasinin önündeki en büyük engel bu kayyumcu zihniyettir, bu kayyumcu zihniyet aynı zamanda demokrasinin önünde de büyük engeldir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kayyum deyince bir başka kayyum merkezi RTÜK. Bildiğiniz gibi, Halk TV’de 5 gazeteci için soruşturma başlatıldı ve Sayın Suat Toktaş tutuklandı; mahkeme

karar verdi ve beraat ettiler fakat RTÜK Başkanı yani RTÜK'ün başındaki, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun başındaki kayyum, daha önce, mahkeme karar vermeden Halk TV'ye ceza kesti, çıktı televizyonlarda da bunu anlattı, bir hâkim gibi, bir yargıç gibi yargıdan önce karar verdi. Şimdi soruyoruz: Mahkeme beraat kararı verdi, RTÜK Başkanı ne yapacak? Bir kamu görevlisi olarak bir etik anlayışı olsa istifa eder ama istifa etmeyecek çünkü orada görevli, derdi iktidarın yayın politikasını hâkim kılmak. Dolayısıyla, aslında RTÜK Başkanı bir kayyumdur, kendisini istifaya davet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; insanlığa karşı işlenen suçlarda zaman aşımı olmaz. Madımak insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur, bunda zaman aşımı olmaz tıpkı JİTEM davalarındaki gibi ama zaman aşımı zırhıyla, zaman aşımı korumasıyla aslında bu insanlığa karşı işlenen suçlar bir şekilde affedilmiş oluyor, bir şekilde bu suçların yeniden işlenebilirliğinin yolu açılmış oluyor. Madımak vakasında da böyle oldu. Anayasa Mahkemesine bu konuda on bir yıldır başvuru var, Anayasa Mahkemesi bunları karara bağlamadı ama tahliyeler söz konusu olduğunda o kadar hızlı hareket etti ki vallahi bravo, yargıda aslında iyi bir tempo fakat esas meseleye değinmediği için yani bu insanlığa karşı işlenen suçlarda yapması gereken adımları bugün yargı mekanizması yapmadığı için aslında Türkiye'de bir cezasızlık politikası kendiliğinden var olmuş oluyor. Bu cezasızlık politikası bugün her ne kadar “barış, barış” diye konuşsak da hakikatlerle yüzleşmemizin önünde büyük engeldir. Samimi olarak barışı istiyorsak bu cezasızlık politikalarına da son vermeliyiz.

Değerli milletvekilleri, cezaevlerinde yaşanan sorunlar bitmiyor; bırakın bitmeyi, her geçen gün artmaya devam ediyor. Buradan defalarca bu konuyu dile getirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Dedik ki: Bu cezaevlerindeki sorunları çözmeden aslında bizim bu ülkede toplumsal bir barışı sağlamamız çok mümkün değil çünkü cezaevleri bir ülkenin demokrasisinin aynası; önce cezaevine bakarsınız ve anlırsınız, oradaki tutukluların, tutsakların neden tutuklu, tutsak olduğu ve nasıl o süreyi geçirdikleri birçok şeyin açıklayandır.

Bakın, Soydan Akay, Silivri Kapalı Cezaevinde otuz senedir mahpus. İki yıldır tahliyesi engelleniyor. Neden biliyor musunuz? İyi hâl nedeniyle engelleniyor, gerekçe de örgütle bağımlı kesmediği. Fakat ilginç bir durum var, bu tür vakaları çok dile getirdik, Soydan Akay tek kişilik hücrede kalıyor. Ne örgütü, hiç kimseyle ilişkisi yok, hiç kimseyle bir bağı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Hiç kimseyle, hiçbir insanla bağı yok fakat iki yıldır tahliye olamaması bağımlı kesmeme nedeniyle. Bu kadar da acımasızlık, bu kadar da vicdansızlık olmaz. Bu vicdansızlık bir de büyük bir akılsızlıkla kendini teşhir ediyor. Gerçekten kabul etmek mümkün değil. Kaldı ki bazı cezaevlerindeki uygulamalar, paralel mahkeme gibi Bolu, Sincan-Kadın, Karabük, Kırşehir, Afyon Cezaevlerindeki uygulamalar âdeti bir işkencehane uygulamalarıdır. Tutsaklara yönelik, mahpuslara yönelik işkenceci uygulamalar söz konusudur. Cezaevleriyle görüşmek istiyoruz, müdürlerle görüşmek istiyoruz, savcılarla görüşmek istiyoruz; en son İzmir Vekilimiz İbrahim Akın, Şakran 1 No.lu Cezaevi Müdürüyle ve Savcısıyla görüşmek istedi; sürekli şu yanıtı alıyor: “Yerlerinde yok.” Yerlerinde yoklarsa çalışmıyorlar demek ki, Adalet Bakanı en azından bu konuda bir soruşturma açsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Cezaevi müdürleri yerinde yok, cezaevi savcıları yerinde yok, valileri arıyoruz, yerlerinde yok. Nerede bunlar? Valiler nerede, cezaevi müdürleri nerede, kaymakamlar nerede? Bunlarla ilgili gerçekten hem İçişleri Bakanlığını hem Adalet Bakanlığını ciddiyete davet ediyoruz.

Evet, bugün siber güvenlik yasasını görüşüyoruz. Hep bu güvenlikçi anlayışın sonucunda toplumsal barıştan uzaklaşa uzaklaşa bu noktaya geldik. Oysa başta yargı olmak üzere kamu kurumları topluma güven vermeli, güven vermeli ki toplumsal barışın zemini hazırlanmalı, toplum da bu güven karşılığında aslında bir barış ortamında yaşamayı sağlayabilmeli. Güven duyulmayan bir toplumda huzursuzluk vardır, çatışma vardır, gerilim vardır. Barışın yolu her şeyden önce toplumun bir arada yaşamasını sağlayacak adımların atılmasından geçer.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Temelli, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ait.

Sayın Başarır, buyurun.

35.- *Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Kartalkaya yangınıyla ilgili kurulan Meclis araştırması komisyonunun düzenleyeceği rapora, ülkenin temel sorununun yoksulluk olduğuna, ülkenin sorunlarını tartışanlara, emekliye verilecek bayram ikramiyesine ve Sağlık Bakanının tespitlerine ilişkin açıklaması*

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bolu Kartalkaya'da uzun yıllar unutulmayacak bir acı yaşadık; ihmaller zinciri sonucunda 78 yurttaşımızı kaybettik ve Mecliste bir komisyon kuruldu. Bu Komisyon araştırarak; kim suçlu, kim ihmalde bulunmuş, kim denetim görevini yerine getirmemiş, bir rapor düzenleyecek ve Meclisin aslında önemli görevlerinden biri de bu, her ne kadar 2017'den bugüne kadar unutsak da. Şimdi, Komisyon defalarca toplandı, Bolu'da olay yerinde incelemelerde bulundu bu Komisyon üyeleri, milletvekilleri ama ne Turizm Bakanı ne Çalışma Bakanı ne İçişleri Bakanı gelip Komisyona bir kelime konuşmadı. Neden? Çünkü burayı sorumsuz bir yer olarak görüyorlar. "Yılda bir kez geliriz, bütçede bir saat konuşuruz, ondan sonra gideriz; Meclis canım işte!" Meclisi böyle görüyorlar.

Şimdi, dünyanın neresinde 78 insan ölecek, bakanlığın birinci derecede sorumluluğu olacak ama bakan gelip komisyona bilgi vermeyecek? Sorumsuz gördükleri için sorumsuz davranıyorlar. Meclis Başkanlığının birinci derece görevi "Beyler, gelin buraya, Komisyonun sorularını cevaplandırın. 78 insan, çocuk, aileler ölmüş." demeli. Eğer o bakanlar o Komisyona gelip konuşmadan, hesap vermeden o rapor hazırlanırsa o Komisyon araştırma komisyonu değil bakanları aklama komisyonu olur ve Meclise hakaret olur, toplanmasının da hiçbir anlamı yok.

Şimdi, her ne kadar iktidar, gündemi bambaşka yere götürse de bu ülkenin temel sorunu yoksulluktur; emeklinin, işçinin durumudur. Son enflasyon oranlarından sonra, yılbaşından sonra yüz binlerce insan tahliye tehdidinde, evsiz kalacak, sokakta kalacak. Bugün Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de en düşük kira 30 bin liraya gelmiş ama en düşük emekli maaşı 14.469 lira, 22.104 lira asgari ücret.

Şimdi, bunlar konuşulmuyor ama Sağlık Bakanı çıkmış çok önemli iki tespitte bulunmuş. Diyor ki: "Aşırı kiloluyuz, bunu iki şekilde çözebiliriz. Bir, midneyi boş bırakalım, güzel; bir de hareket edelim." Zaten Türkiye'de iki büyük diyetisyen var: Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Sayın Mehmet Şimşek. İlk tavsiyesine uyduruyorlar insanları, mideler boş. Zaten işçi, emekli fazlasıyla hareket ediyor. 75 yaşındaki bir emekli çakmak satıyor, yara bandı satıyor, akşam taksi şöförlüğü yapmak zorunda kalıyor. Ama bakın, bu, halkla dalga geçmektir. Niye insanlar intihar ediyor? Her gün bir intihar vakası

duymaya başladık, bir aile yok oldu Bursa’da çünkü 22 milyonu geçmiş icra dosyaları, inanılmaz iflaslar var, esnaflar iş yerlerini kapatıyor. Mahkemelerle ilgili, gelin, bir komisyon kuralım; kaç insan tahliye ediliyor kirasını ödeyemediği için icrada. Ha, o zaman da tabii çıkar bu ülkenin Çevre Bakanı “D vitamini eksikliği var kardeşim, güneş almalısınız, biraz da sokakta yaşayın.” der, bunu söyler.

İkinci sorun, bunları konuşan, bunları tartışan insanlar cezaevlerinde. Kanallar kapatılıyor, yayın işleri müdürleri, sorumluları tutuklanıyor, bizlere fezleke geliyor. Ha, Adalet Bakanı da çıkar “Kardeşim, zaten sokaktasınız, açsınız, cezaevinde karnınız doysun.” der. Ama gerçekten bu ülkede Meclisin birinci derece konuşması gereken konu yoksulluktur, sefalettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(CHP sıralarından “Cezaevinde yer de yok!” sesi)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Çok doğru söylüyor vekilim “Cezaevlerinde yer de yok.” Bir koğuştaki normal kapasitesinin 10 katı kadar insan var orada yani bunu konuşmalıyız.

Bakın, bayrama günler kaldı, bayram ikramiyesi ne olacak? Bir bakan fikir vermiyor, burada konuşmuyoruz, ne olacak? AKP Grubuna seslenmek istiyorum: Ramazan ayındayız, insanlar ramazan çadırlarından kalan yemekleri poşetlerle evine götürüp sahurunu açmak zorunda kalıyor. Emeklinin, işçinin durumu ortada, ne olacak? Bana göre en azından en düşük emekli maaşı kadar bu ülkedeki emeklilere bayram ikramiyesi vermeyeceğiz mi? Ya, bunları konuşalım biraz da. Konuşulan konu diploma...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - ...konuşulan konu kongreler, algıyla yürütülen soruşturmalar, her gün bir soruşturma açılıyor, her gün bir gözaltı oluyor, her gün garip bir kovuşturmayla karşı karşıyayız ki Türkiye’de bunlar konuşulmasın. Ya, bunları halk yaşıyor zaten.

Şimdi Sağlık Bakanı diyor ki: “Kiloluyuz.” İnsanların cebinde çok para olduğu için yiyip obez olmuyor, ekmek yemek zorunda kalıyor insanlar. Bugün, sebze tüketemiyor, taze fasulyenin kilosu 300 lira, biberin kilosu 150 lira, domatesin kilosu 100 lira; protein, et, yumurta, süt alabilme imkânı hiç yok, meyve tüketemiyor. Ne yiyor? Ekmek yiyor, ekmek yiyor, ekmek yiyor; tabii ki kilo alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Herhâlde Sağlık Bakanı insanların bir eli yağda, bir eli balda, dolabı ağzına kadar dolu, kiler dolu, yiyip, içip yatıyor. Hayır, böyle bir hayat yok. Maalesef ki bu ülkeyi yönetenler bindikleri uçakla, gezdikleri arabayla, yaşadıkları sarayla toplumu değerlendiriyor. Gidin Mamak’a, Keçiören’e, gidin Mersin Toroslar’a, gidin İstanbul Sarıgazi’ye, gidin o pazarı gezin, insanların hâlini bir görün. Görün, 14.469 liraya ne alıyor bu insanlar? O yüzden ben Meclisi ciddiyete davet ediyorum. Bayram yaklaşıyor, en azından emekli için, işçi için, halk için bir şey yapalım diyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Başarır.

Şimdi, diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’ya ait.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

36.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, 1-7 Mart Yeşilay Haftası'na, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in Ankara ziyaretine, Grup Başkan Vekillerinin konuşmalarına ve Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Divanı ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

1-7 Mart Yeşilay Haftası. Yeşilay, 5 Mart 1920 yılında kurulan ve o günden bu yana bağımlılıklarla mücadele eden öncü, köklü bir kurum. Yüz dört yıldır toplumun her kesimine ulaşarak tütün, alkol, madde, kumar ve teknoloji bağımlılığı gibi konularda farkındalık yaratmaktadır. Eğitim faaliyetleri, farkındalık kampanyaları ve rehabilitasyon hizmetleriyle Yeşilay, bireyleri sağlıklı bir yaşam sürmeleri için desteklemektedir. Bugün Yeşilayın yürüttüğü projeler özellikle gençlerimiz ve çocuklarımız için büyük bir önem taşımaktadır. Yeşilay Danışmanlık Merkezleri (YEDAM) aracılığıyla bağımlılıkla mücadele eden bireylere ücretsiz psikolojik ve sosyal destek sağlanmaktadır. Bu mücadele sadece Yeşilayın çalışmalarıyla yeterli değildir elbette ki, bizler de birey olarak sorumluluk almalıyız. Öncelikle çocuklarımızı ve gençlerimizi bağımlılıklardan korumak için bilinçlendirme çalışmaları yapmalıyız, sağlıklı yaşam alışkanlıklarını teşvik etmeli, sporu ve sanatı hayatın bir parçası hâline getirmeliyiz, bağımlılıkla mücadelede destek mekanizmalarını güçlendirmeli ve ihtiyacı olan bireylere de yardımcı olmalıyız. Yeşilay Haftası'nın toplumda farkındalık oluşturmada ve bağımlılıkla mücadelede güçlü bir bilinç oluşturmada temenni ediyorum.

Bugün dost ve kardeş ülke Azerbaycan'ın Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın davetine icabet ederek ülkemize, başkentimize hoş gelmişler. 25 Eylül 2023 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Aliyev'in birlikte temelini attıkları, 85 kilometre uzunluğunda olan, Iğdır-Nahçıvan Boru Hattı'nın açılışı da bugün gerçekleştiriliyor. Yıllık 500 milyon metreküp doğal gaz taşıma kapasitesine sahip olan boru hattı faaliyete geçtiğinde Nahçıvan'ın doğal gaz ihtiyacının tamamı da karşılanacak.

Türkiye ile Azerbaycan arasındaki kardeşlik bağının daha da güçlendirilmesi açısından önemli adımların atılacağı bu önemli ziyaretin iki ülke, bölgemiz ve dünyaya hayırlar getirmesini diliyoruz. Can Azerbaycan'ımızdaki kıymetli soydaşlarımızı da saygılarımızla selamlıyoruz.

Bir bilgiyi daha paylaşarak konuşmamı uzatmadan tamamlayacağım çünkü Grup Başkan Vekillerinin bu uzun konuşmaları konusunda bütün, 600 milletvekilimizin şikâyetçi olduğunun farkındayız ve bu sorumluluğu yerine getirerek çok uzatmadan bir bilgiyi paylaşarak tamamlayacağım. Umarım diğer Grup Başkan Vekilleri de aynı sorumlu davranışı gösterirler.

Sakarya'daki Tank Palet Fabrikasıyla ilgili "Hâlâ bir tank üretilmedi." şeklinde bir bilgi paylaşımı yapıldı. Başından beri, ilk günden beri şunu söylüyoruz: Sakarya'daki fabrika tank fabrikası değil, tankların paletlerini üreten bir fabrika olarak kuruldu ve palet üretimi yapıyor, hiçbir zaman tank üretmeyeceği de söylendi. Hâlâ tank üreteceğini zannedenler varsa bu doğru bilgiyi paylaşmak istedim. Tank Palet Fabrikasının palet üretimi ilk kurulduğu günden beri devam ediyor ve palet üretmeye de devam edecek.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Şahin Usta.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

"Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

V.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, vatandaşların kredi ve borç yükünün ulaştığı boyutun belirlenmesi, yaşanan ekonomik krizin ve borç sarmalının bireyler üzerindeki etkilerinin araştırılması ve çözüm yollarının geliştirilmesi amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/3/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri: Muğla Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ tarafından, vatandaşlarımızın kredi ve borç yükünün ulaştığı boyutun belirlenmesi, yaşanan ekonomik krizin ve borç sarmalının bireyler üzerindeki etkilerinin araştırılması ve çözüm yollarının geliştirilmesi amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/3/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e söz veriyorum.

Sayın Ün, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; enflasyon, faiz, borç ve ahlak, bunlar kan kardeşler, ilk 3'ü varsa ahlaki yozlaşmayı engellemek mümkün olmuyor. Hangi eğitim programını uygularsanız uygulayın, hangi dine, hangi felsefeye sarılırsanız sarılın, enflasyon, faiz, borç sarmalı yozlaşmayı katmerleştiriyor. Çeteler, uyuşturucu, illegal hayatlar gencecik nesilleri kuşatıyor, geleceğimizi mahvediyor. Dillere pelesenk ettiğiniz beka sorunu da tehdidi de tam bu noktada ortaya çıkıyor. Maalesef, 2017'den sonra altı yıl boyunca enflasyon, faiz, kur sarmalı içinde her 3'üne de tavan yaptırarak hem ülke darboğaza sokuldu hem vatandaşın cebi, sofrası tarumar edildi hem de ülkeyi bir müsilaj ağı gibi saran toplumsal yozlaşma katmerleşti. Öyle ağır bir kriz ki iki yıldır enflasyonla mücadele kaplumbağa hızıyla gerçekleşiyor. Öyle büyük bir yük ki kriz çalmadık vatandaş kapısı bırakmıyor. Bakın, sadece son iki haftada yasal takibe düşen tüketici kredisi borcu 3,2 milyar liraya, kredi kartı borcu 3,6 milyar liraya yükseldi. Yılbaşından bu yana yasal takibe düşen toplam batık kredi miktarı 328 milyara fırladı, geçen yıla göre yüzde 70 oranında artmış demek bu. Bireysel kredisini ödeyemeyen, yasal takibe düşenler geçen yıla göre yüzde 56 arttı, 303 bin

kişi oldular. Karşılıksız çek senet tutarları yüzde 250 artış gösterdi. İstanbul’da kredi kartı sahiplerinin yarından fazlası borcunun tamamını ödeyemiyor, yüzde 35’i de asgarisinden ödeyebiliyor ancak. İleradaki dosya sayısı yüzde 14 arttı; bu, 22,5 milyon icra dosyası demek arkadaşlar, icralık olmayan hanemiz yok demektir.

Değerli milletvekilleri, “kredi” adı altında geri ödemesiz hibe verdiğiniz medya kuruluşları belki bunları yazmıyordur ama ekonominin gündemi şöyle: Takipteki krediler artıyor, kredi kartı kullanımı yükseliyor, ödeme oranları düşüyor. Konkordato ilanları rekor kırıyor, iflas eden şirketlerin sayısı artıyor. Bunlar sadece bir veri değil, bir haber değil, bunlar sönen ocaklar, biten evlilikler, yarım kalan eğitimler demek; bunlar gencin, emeklinin, asgari ücretlinin cebindeki parayla birlikte hayallerinin de yok olması demek.

Ülkede sınıflar arasında öyle bir uçurum oluştu ki tüketim çılgınlığı da bununla beraber geldi. Geçtiğimiz günlerde, bir iktidar yöneticisi sıkılmadan “Vatandaşa zam verirken enflasyon azar.” demişti. Peki, servet transferleriyle, gelir adaletsizlikleriyle azdırdığınız imtiyazlı kesimler ne olacak? Sizin probleminiz ne, biliyor musunuz arkadaşlar? Türkiye’yi etrafınızda öbeklenen 300-400 bin kişiden ibaret zannediyorsunuz. Eğer öyle olmasaydı, millet yokluk içindeyken vereceğiniz üç kuruşu zalimane bir şekilde enflasyon hesaplamalarının içine katmanın utancını yaşırdınız; maaşlara doğru düzgün zam vermediğiniz, emekliyi süründürdüğünüz hâlde enflasyonla mücadele edememenin mahcubiyetini yaşırdınız.

Esas tüketim çılgınlığı el birliğiyle semirttiğiniz sınıfların elinde gerçekleşiyor. 20 milyar dolarlık ithal mal tüketimi birkaç yılda 52 milyar dolar oldu. Buna karşın, tek derdi geçim olan, ay başını geçirmek için düştüğü denizin içinden kartlara sarılan vatandaşların kullandığı kredi kartı sayısı bir yılda yüzde 9 artarak 130 milyonu geçti. Bakın, bu kredi kartı batağı, beraberindeki borç batağı, uyuşturucu batağına eş değer bir batak. İnşa ettiğiniz veresiye hayatlar insanımızın geleceğinden alıyor. Takibe düşen dosya sayısından anlaşılacağı üzere de veresiye hayatların da sonunu getirdiniz. İnsanımıza olmayan parayı harcattınız, şimdi de peşlerine düşüp faizin faizini tahsil etmeye çalışıyorsunuz.

Sürünen ve enflasyonu azdırmamasın diye maaşlarına yeterli zam yapılmayan geniş kesimler ile fiyata, faize bakmadan tüketen imtiyazlı bir kesim aynı ülkede yaşıyor. Ülke krizde, milyonlar sefalet içinde ama 2021’de ayda 1 milyar dolar olan araba ithalatı bugün 3 milyar dolara yükselmiş yani semirttiğimiz ama enflasyonla ilgili suçlamada aklınıza getirmedığınız kesimler tüketiyor, faturayı garip gureba ödüyor. 80 milyon insan, o birkaç milyonluk imtiyazlı azınlığa para yetiştirmek için didiniyor ama yine de yetemiyorlar; işin özeti budur arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Silkin Ün, lütfen tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Çılgınca tüketen kesim ile acı çeken kesimin aynı yerde yaşamasıdır mesele. Bakın arkadaşlar, bu tabloyu hiçbir ülke kaldıramaz. Vatandaş bu kamburu sırtında taşırken, bu ağır bedeli öderken ne hâllere savruluyor; sizler bunu zannediyorum görmüyorsunuz. Dar gelirli için “kredi kartı” demek; stres demek, kâbus demek. Bu insanlar kredi kartı ekstresini incelemiden otomatik ödeyebilen insanlar değil; bunlar ekmek parası hesabı yapan, alacaklıya görünmemek için sokak değiştiren insanlar. Onların daha fazla ahını almayın, olmayan parayı faizle ödünç vermeyin, daha fazla vebal almayın, emeklerinin karşılığını verin sadece.

Hiç değilse şu mübarek günde biraz insafa gelin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na ait.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; lafı hiç eğip bükmeye gerek yok, sahipleneni az diye hakikate hürmet etmekten de vazgeçmeyeceğiz.

Kahraman Türk milletinin önünde kirli bir oyun daha oynanıyor tıpkı 1999'da "Silahları bırakın, yurt dışına çıkın!" çağırısında olduğu gibi, tıpkı 2013'te "Silahları bırakın, dağdan inin!" talimatında olduğu gibi, tıpkı birinci açılım sürecinde olduğu gibi. Milletimizin gözünün içine baka baka baştan sona yalan kurgulu bir ihanet senaryosu daha yazılıyor. Türkiye Cumhuriyeti ve Türk milleti; büyük bir aldatmaca, kandırmaca ve sonu felaketle bitecek bir hain projeyle daha karşı karşıya.

İşte, bugünlerdeki ihanet projesine geçmeden önce, İmralı canisinin mektubunun meale ihtiyacı yoktur. Mektup ve ayakçıları, mektubun mealcilerinin ağızlarını büzüşlerinden "Ömer" diyecekleri bellidir. İş; iki millet, iki dil, federasyon, genel af gibi taleplere evrilmektedir. İşte, bugünlerdeki ihanet projesini de utanmadan demokrasi gibi, özgürlük gibi, barış gibi kutsal değerler üzerine bina ediyorsunuz. Buradan ilan ediyorum ki bütün bu olup bitenler, AKP iktidarını iflas eden ekonomi ve 10 küsur milyon sığınmacının işgaliyle teslim alan emperyal güçlerin Türk milletine dayatması, AKP'nin de iş birliğidir.

Dikkat edin, barıştan bahsediyorsunuz ama bu barış milletle değil teröristle barışmak; demokrasiden bahsediyorsunuz ama demokrasiyi ülkene, milletine değil terör örgütüne vadediyorsun. Memlekette iyi kötü var olan demokrasinin dibine darı ektin, adaleti yok ettin, kişi hak ve özgürlüklerini kuruttun, cumhuriyetin tüm değerlerini yok ettin. Bu ülkenin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ten nefret ettin; gittin, bebek katili Apo'yu "muteber adam" ilan ettin. "Terörsüz Türkiye" yutturmacasıyla yapılanlara da utanmadan, sıkılmadan taşeronluk ediyorsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Buradan Yüce Allah şahit olsun ki Türkiye Cumhuriyeti, Türklerin devletidir; resmî ve eğitim dili yalnızca ve sadece Türkçedir, sonsuza kadar da böyle kalacaktır. Denize bir damla işeyen şeytanın "Deniz benimdir." demesi ancak şeytanın sesidir ve hükmü o kadardır. Allah'a şükür ki dün dediğimiz gibi bugün de Türkiye Türk'tür, Türk kalacak; Apo bebek katilidir, bebek katili kalacak.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'a söz veriyorum.

Sayın Çubuk, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli halklar, bu 8 Marta giderken çocuklarıyla birlikte mahpusta olan sevgili kadınlar, hapishanelerdeki cinsiyetçi uygulamalara maruz kalan sevgili kadınlar ve burada kendi varlıklarını savunan sevgili kadınlar; saygılarımı sunuyorum sizlere.

YENİ YOL Grubunun önergesi borçlar üzerine ve borçları konuşurken benim hemen aklıma şu geldi: Bu ülkede ıcralık olan insan sayısı giderek artıyor ve ıcralık olan bu insanlar işçi sınıfından insanlar. Geçtiğimiz yıl icra borcu sebebiyle kara listeye alınan insan sayısı 3 milyon 853 bin ve bu rakam her altı ayda bir yarım milyon, en az yarım milyon artıyor. Bir yıl içerisinde bireysel kredi borcu 63 bin liradan 88 bin liraya yükseldi yani asgari ücretin 4 katına çıktı. Bunlar olurken bu esnada, hâlen holdinglerin vergi borçları sıfırlanıyor, hâlen holdinglere, büyük sermaye gruplarına özel uygulamalarla sanayilerde, sanayi bölgelerinde alanlar açılıyor, teşvikler veriliyor ve bu teşvikler de zaten bölgesel adaletsizliklerle dağıtılıyor. Kimi bölgelere, özellikle de Kürt illerine özel teşvikler ise sanki buralarda şirketler kurulmuşçasına yine Batı'ya kaydırılıyor. Kürt illerinde yaşayan halk da Türkiye'de yaşayan halk da bu borç krizinde debelenmeye devam ediyor fakat tabii ki iktidar grubunun bu borç krizinden haberi yok. Sonuçta bu sıralarda oturanlar sadece vekil maaşı almıyorlar, bu sıralarda oturanların şirketleri var, bu sıralarda oturanlardan kiminin kurullara girerek aldıkları ek gelirler var; halkın ne yaşadığından haberleri yok. Bakın, örneğin bireysel kredilerin yüzde 11'i "KMH" dedikleri kredili mevduat hesabı. Bu ne? Maaş hesabının altında para çekme olanağı tanıyor sana banka ve bunlar sürekli faizle artıyorlar. Sana 50 bin limit tanıdıysa bunu kapatmadığın için bu 55, 60, 70... Maaşın direkt KMH hesabına gidiyor ve sen asla maaş alamıyorsun gerçek anlamda ama iktidar grubunun bundan da haberi yok. Bu anlamıyla, YENİ YOL Grubunun sunduğu bu önerenin bu Meclis tarafından sırf iktidar vekilleri bir şeyden haberdar olsun diye kabul edilmesi lazım ama haberdar olmak istedikleri holdinglerin şingirtısı olduğu için bunu da duymayacaklar.

Biz bu önergeyi destekliyoruz.

Teşekkürler. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çubuk, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerindeki diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Talat Dinçer'e ait.

Sayın Dinçer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi Grubunun vermiş olduğu önerge üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri seyreden vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, halkın bir numaralı sorunu geçim sıkıntısı, hayat pahalılığı; insanlar zor durumda, insanlar geçinemiyor. Emeklilerimizin hâline bakacak olursak; 14.469 lira parayla bırakın ay sonunu getirmeyi, sadece ev kirasını bile ödeyemiyorlar. Dolayısıyla, mutfaklarında gıda masraflarını bile karşılayacak herhangi bir gelirleri yok. Diğer taraftan, işçilerimize bakın, işçilerimiz her geçen gün işverenler tarafından kıyım uğruyor çünkü adaletli bir sistem kurulmadı. Burada doğru bir denge kurulamadığı için birçok iş yeri de maalesef işçilerimizi işten çıkarıyor, işçilerimiz emeklerinin karşılığını alamıyor. E, çiftçilerimize bakın, çiftçilerimiz maalesef üretim yapamaz duruma geldi. Mazotun litresi olmuş 50 lira. Gübre, ilaç fiyatı, işçilik, enerji; bütün bunları üst üste koyduğumuzda maalesef çiftçiler üretim yapamaz durumda. Zaten her geçen gün de görmüyor muyuz, ekilen alanlar günden güne azalıyor. Bununla beraber esnafın hâline bir bakın, sıftah yapmadan dükkân kapatıyor. Esnaf; borcu borçla ödüyor, devlete olan borçlarını bile kredi çekerek ödemek zorunda kalıyor. Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonunun verilerine göre, son beş yılda 550 bin esnaf iş yerine kilit vurdu. TOBB'un verilerine göre, son bir yılda 50 bin kişi iş yeri kapattı. Bu kapananları şöyle bir göz önüne alın, bir iş yeri ne kadar sermayeyle açılıyor ve iş yerini kapattığında, kendisi ve çalışanlarını hesap ettiğimizde milyonlarca kişiyi işsizlikle karşı karşıya bırakıyoruz.

İktidar partisi sürekli gündem değiştiriyor, bütün bunların üzerini örtmek için sürekli bir gündem değişikliği içerisinde ama halkın umurunda değil değerli milletvekilleri, halk bunların hiçbirini umursamıyor bile. Halk neye bakıyor? Geçimine bakıyor, huzuruna bakıyor, çocuğunu okula gönderecek, eğitim masrafını karşılayıp karşılamadığına bakıyor, huzura bakıyor ama ne hikmetse iktidar sürekli gündem değiştirerek bu işlerini örtbas etmek istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TALAT DİNÇER (Devamla) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Dinçer, lütfen tamamlayın.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Değerli milletvekilleri, insanlar perişan. Burada, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bizler ne yapıyoruz? Şöyle bir bakıyoruz, emin olun, burada görüşülen konuların büyük bir bölümü halkın umurunda bile değil. Halk kendine bakıyor; halk aç, sefalet içerisinde; işçiler, memurlar, emeklisi, esnafı, hepsi aç. Burada yapacağımız düzenlemelerde bu insanları bitiren, esnafı bitiren yasaları konuşmamız lazım; Perakende Yasası'nı konuşmamız lazım, hal yasasını konuşmamız lazım, lisanslı depoculuğu konuşmamız lazım, sanayi alanlarını konuşmamız lazım. Öbür taraftan, işçimizin, emeklimizin, memurumuzun biraz daha gelir elde edeceği konuları görüşmemiz lazım. Ne yazık ki suni gündemlerle gün geçiyor ama halk yine tabanda inim inim iniyor.

İnşallah, bunların bir çaresini buluruz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Bravo Talat Bey!

BAŞKAN - Sayın Dinçer, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy'a ait.

Sayın Gülsoy, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gazi Meclisimizin kıymetli milletvekillerini, Osmaniye'li yiğit hemşehrilerimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; muhasebe meslek mensupları, her yıl 1 Mart tarihini "Muhasebeciler Günü" 1 ve 7 Mart tarihleri aralığını ise "Muhasebe Haftası" olarak kutlamaktadır.

Muhasebecilik, sadece rakamlarla uğraşılan bir meslek değil bir işletmenin değerlerini başarılı şekilde yönetmektir. Muhasebeciler; finansal verileri analiz eder, raporlar hazırlar ve bu sayede işletmelerin karar alma süreçlerine destek sağlarlar. Bu sebepten dolayı muhasebecilik mesleği, iş dünyası ve ülke ekonomileri için büyük öneme sahiptir.

İdare ile vergi mükellefleri arasında köprü görevi gören, üstlenen serbest muhasebeci mali müşavirler de serbest meslek icra etmelerinin yanı sıra, çok önemli bir kamu hizmetini de ifa etmektedirler. Türkiye Cumhuriyeti hazinesi başta olmak üzere ülkemizin ekonomik bağımsızlığında ve şirketlerimizin başarılarında kritik misyon üstlenen ruhsatlı 130 bin muhasebe ofisi ve şirketlerimizin yaklaşık 1 milyona yakın çalışanı ile meslek mensuplarının bu haftasını canıgönülden tebrik ediyor, meslektaşlarına çalışmalarında başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son yıllarda yaşanan pandemi, savaşlar, jeopolitik gerginlikler ve birçok ilimizi etkileyen asrın felaketi depremlerde arz talep dengesizlikleri oluşmuştur. Emtia fiyatlarında artışlar yaşanmış ve küresel şoklar ülke ekonomisine olumsuz etkiler oluşturmıştır. Yüksek enflasyon sebebiyle maruz kaldığımız fiyat artışlarına karşı finansal istikrarı sağlayacak, enflasyonu

orta vadede tek haneye düşürecek yapısal reformları hayata geçirdik. Çiftçilerimizi, üreticilerimizi, sanayicilerimizi ve istihdamı büyük şekilde desteklemekteyiz.

Bu çalışmalarımız neticelerini vermiş, 2024 yılı ekonomik büyümemiz yüzde 3,2 oranında oluşmuştur. Avrupa'nın birçok ülkesinde düşük büyüme oranları görülürken Türkiye ekonomisinde istikrarlı bir büyüme görmekteyiz. 2024 yılında istihdam yaklaşık 1 milyon kişi artmıştır, işsizlik oranı 2012 yılından sonra en düşük seviye olan 8,7'ye gerilemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gülsoy, lütfen tamamlayın.

SEYDİ GÜLSOY (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşlarımızın alım gücünü ve gelir dağılımını kalıcı olarak da iyileştirmek için, fiyat istikrarına ulaşmak için politikalarımızı kararlılıkla uygulamaktayız. Son mali verilerimiz de göstermektedir ki enflasyon son yirmi ayın en düşük seviyesi olan 39,05 seviyesine gelmiştir. Mal enflasyonu düşük seyrederken hizmet enflasyonu da ocak ayı itibarıyla düşüşe geçmektedir.

Hükümet olarak da enflasyonu tek haneli seviyeye getirene kadar enflasyonla ilgili mücadeleye devam edeceğiz, vatandaşlarımızın alım gücünü artırmak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz diyor; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Gülsoy.

Şimdi, YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Efendim, Divanda tereddüt var, elektronik sistemle oylama yapacağım.

Oylama için üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, öneri kabul edilmemiştir.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - İktidar grubu 75 kişiyle Meclisi çalıştırıyor.

BAŞKAN - Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, sanayi sektöründe yaşanan sorunların tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması ve yapılabilecek düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Mart 2025 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/3/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavunca

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 milletvekili tarafından, sanayi sektöründe yaşanan sorunların tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması ve yapılabilecek düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/3/2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya söz veriyorum.

Sayın Usta, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün İYİ Parti Grubu olarak biz, imalat sanayisi başta olmak üzere sanayinin sorunlarının araştırılmasına ilişkin bir önergeyi gündemimize getiriyoruz. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Maalesef, Türkiye, millî gelirin kompozisyonuna baktığımız zaman çok net bir şekilde göreceksiniz ki bir erken sanayisizleşme yaşadı, yaşıyor. Yani ne demek istiyorum? Şimdi, normal şartlarda ekonomiler geliştikçe sanayinin payı belli bir orana düşer ama hizmetlerin payı daha yüksek olur; tarımın payı yüzde 5'lerde, 6'larda olur fakat Türkiye sanayileşmesini tamamlayamadan sanayinin ekonomi içerisindeki payı düşmeye başladı, hizmetler sektöründe bir artış var. Tabii, bunun ortaya çıkardığı çok ciddi makroekonomik sorunlar ve yoksulluk problemi var. İşte, aslında enflasyon probleminin de temelinde belki bu var. Dolayısıyla, bu mesele önemli bir meseledir yani bu, bir popülizm konusu falan değil. Yani biz, burada böyle milyonlarca kitleyi etkileyecek bir konuşma filan yapmayacağız ama bu ülkenin geleceği açısından, milletimizin geleceği açısından önemli bir konudur. Bu konunun araştırılmasının faydalı olacağını, Meclis gündemine gelmesinin faydalı olacağını biz İYİ Parti Grubu olarak değerlendirdik.

Şimdi, ne olmalı? Mesela, arkadaşlar, iyi örnek ülkelere bakarsak sanayinin millî gelir içerisindeki payı uzun süre -öyle tek birkaç yıl falan değil- yüzde 25'in üzerinde hatta yüzde 30'lar civarında kalmış; mesela, sanayileşmesini tamamlamış, daha gelişmiş ülkelerde, Almanya'da filan bu örnekleri zaten görüyoruz; işte son dönemde Güney Kore, şimdi Çin. Yani Çin, sanayinin millî gelir içerisindeki payını uzun süre yüzde 30'un üzerinde sürdürmüş ve ciddi bir üretim kapasitesine ulaşmış; maalesef bizde bu oran yüzde 20'lerde yani yüzde 20'lerde derken yüzde 21-22, imalat sanayisinde yüzde 20'nin de altında. Dolayısıyla, Türkiye bu meselenin üzerine eğilmek durumundadır.

Tabii, bu sebepsiz değil. Niye Türkiye sanayileşemedi, bunların zaten araştırılmasını istiyoruz ama ben birkaç konunun da burada altını çizmek istiyorum. Tabii, yatırım meselesi... Sanayileşme dediğiniz şey uzun vadeli yatırım; bir şeye para yatıracaksınız, onun inşaat süresi var, yatırım geri kazanımı var, bu uzun dönem olduğu için ekonomide hep istikrar arar bu tür işler. Türkiye ekonomisi, maalesef, son dönemde de istikrarsız, geçmişte de bir iyi bir kötü olduğu dönemler olmuştur. Sürekli bir istikrar kazandıramadığınız zaman bu, sanayinin önündeki en büyük engellerden bir tanesidir ama daha da önemlisi, güven ve belirsizliklerin azaltılması, öngörülebilir bir ekonomi. Yani şimdi Türkiye'yi düşünün, Türkiye ekonomisinde kamu otoritesinin aldığı kararların -yani bu iktisadi kararlar olabilir, hukukla ilgili yaptığı olabilir, diğer işlerle ilgili olabilir- hangisine insanlar güvenecek de uzun vadeli bir yatırıma girecek, önünü görecektir? Maalesef böyle bir şey yok, bu da çok ciddi sorunlardan bir tanesi.

Bir de ne var tabii? Sanayi dışındaki bazı alanlar, inşaat başta olmak üzere, çok cazip hâle getiriliyor bu ülkede. Özellikle AK PARTİ hükûmetleri döneminde değerli arkadaşlar, biz bunu -hani, derler ya- dibine kadar yaşadık; inşaat, kentsel rantlar, rant üzerinden bir yolsuzluk ekonomisi, bir hırsızlık

ekonomisi; isterse yolsuzluğu hırsızlığı olmasın, bir verimsizlik ekonomisi yani Türkiye, kaynaklarını hep üretken olmayan alanlarda kullandı. Sadece kendi kaynağını mı? Hayır, sadece kendi kaynağı değil yurt dışından aldığı, borçla aldığı -yani cari açık vermek demek o demek- bu kaynaklarını hep üretken olmayan alanlarda kullandı ve bugün Türkiye bu borçları ödemenin, bu kullandığı kaynakların... Tabii bu, bize bir lüks getirdi, bir şatafat, bir saltanat oldu; bu, vatandaş da oldu, sarayda da oldu yani bir illüzyon oldu aynı zamanda. Çünkü geçmişte insanların birikimi vardı. Bakın, AK PARTİ hükümetleri döneminde insanlar geçmiş birikimlerini yedi arkadaşlar; bu hükümetler döneminde kazandığını da yedi, gelecekte kazanacağını da yedi. Yani, aslında üç dönemin gelirini bu dönemde yediği için... Hani, şöyle baktığınız zaman, AK PARTİ hükümetleri dönemini en çok eleştiren bile “Ya, tamam, eleştiriyoruz meleştiriyoruz ama refahımız da arttı.” diyor. Değil; bu, bir illüzyon. Dolayısıyla, dışarıdan gelen kaynakları biz otomobile çevirdik, işte böyle büyük konutlara çevirdik; böyle bir problemimiz oldu.

Ne yapılması lazım? İYİ Parti olarak biz hep şunu söylüyoruz: Yani, bu kentsel rantların mutlak surette vergilendirilmesi lazım. Bunun anlamı sadece buradan devlete gelir elde etmek değil, bunun anlamı şu: Siz eğer bir alanı, verimsiz olan alanı çok cazip olmaktan çıkarırsanız işte, o zaman sanayiye daha fazla kaynak gidecektir, yatırıma, üretime daha fazla kaynak gidecektir.

Tabii, sürdürülebilir yüksek büyüme için katma değeri yüksek teknolojik ürünler üretilmesi lazım yani sadece üretmek de değil üretimin de bu şekilde olması lazım. Yüksek ücret açısından da bu bir gereklilik değerli arkadaşlar. Bakın, Türkiye artık ücret üzerinden rekabet edecek konumu geçti. Niye şimdi bizim tekstil sektörü Mısır başta olmak üzere başka ülkelere gidiyor? Çünkü rekabet edemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - Yani şu anda, işte 600 dolar civarında bir asgari ücretimiz var fakat hayat o kadar pahalı ki bu yetmiyor, insanlar aç yani çalışan aç. Yani, bizim ücret üzerinden rekabet etme imkânımız kalmadı. Dolayısıyla daha kaliteli, daha teknolojik, katma değeri daha yüksek ürünler üretmek zorundadır Türkiye eğer bu meseleye yani yüksek gelire ulaşmak istiyorsa.

Şimdi, aslında söylenecek çok konu var; tabii bunlar, eğer önergemiz geçerse o anlamda zaten değerlendirilecektir ama ben esas, bir konuya gelmek istiyorum. Yani, yüksek gelirin... Şimdi, biz 15 bin doları aştık değil mi? Yani, AK PARTİ’li arkadaşlar Mecliste pek söylemeseler de dışarıda “Türkiye’de gelir 15 bin doları aştı.” falan diye söylüyorlar. Değerli arkadaşlar, bulunan bu rakam aslında geçmişle mukayese edildiğinde, reele getirdiğinizde 2013 yılında Türkiye’nin ulaştığı o rakamın altındadır. Dolayısıyla gelirin sürdürülebilir olması için, yüksek gelirin olabilmesi için de sanayinin olması gerekiyor.

Dolayısıyla biz, sizlerden önerimize destek istiyoruz. Bu, gerçekten siyasetin bir alanı ama bir popülizm alanı değil. Dolayısıyla önerimize destek verirsiniz Türkiye için iyi bir şey yapmış oluruz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Mesut Doğan’a ait.

Sayın Doğan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hepimizin bildiği gibi sanayi, yalnızca ekonomik büyümenin değil aynı zamanda istihdamın, sosyal refahın ve toplumsal eşitliğin sağlanmasında kritik bir rol oynamaktadır. Sanayi sektörü her

şeyden önce ekonomik büyüme için itici bir güçtür. Üretim kapasitesinin artırılması, teknolojiye dayalı yeniliklerin teşvik edilmesi ve istihdamın oluşturulması sanayinin sağladığı en önemli faydalardır. Ancak mevcut durum göz önünde bulundurulduğunda sanayi sektörünün ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğunu hep beraber görmekteyiz. Bu sorunlar, sadece sanayicileri değil aynı zamanda ülkemizin genel ekonomik istikrarını da tehdit etmektedir. Sanayicilerin karşılaştığı temel sorunları 5 üst başlıkta özetleyebiliriz:

- 1) Finansmana erişim zorluğu.
- 2) Teknolojik eksiklikler ve dışsal bağımlılıklar.
- 3) Enerji maliyetindeki artış.
- 4) Verimlilik sorunları.
- 5) Pazar belirsizliği ve ekonomik istikrarsızlık.

Özellikle Hükûmetin ekonomi politikalarındaki plansızlığı ve öngörüsüzlüğü sektörün önündeki en büyük engellerden biri hâline gelmiştir. Yıllardır sürdürülen yanlış ekonomi yönetimi, sanayicileri ağır finansal yükler altında ezmiş, yatırım yapamaz hâle getirmiştir. Belirsiz ve tutarsız kur politikaları üreticilerin maliyet hesaplarını altüst ederken artan enerji fiyatları sanayi tesislerini kapatma noktasına getirmiştir. Ülkemiz sanayiye dayalı kalkınma modeli geliştirmek yerine ithalata bağımlı bir ekonomik yapıya maalesef mahkûm edilmiştir. Hükûmet, günü kurtarmaya yönelik popülist adımlar atarken sanayiciler uzun vadeli planlamadan mahrum bırakılmış, uluslararası rekabet gücü her geçen gün içerisinde eritilmiştir. Aslında sorun, yalnızca ekonomik değil aynı zamanda bir anlayış sorunudur.

Değerli arkadaşlar, tüm bu sorunlar, yalnızca sanayicilerin değil ülke ekonomisinin genel geleceğini tehdit etmektedir. Hükûmet, sanayiye yönelik desteklerin eksik olduğunu, finansal ve yapısal sorunlarının büyüdüğünü kabul etmek zorundadır. Sanayi sektörünü güçlü ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmak, yalnızca sanayicilerin değil tüm Türkiye'nin yararına olacaktır.

Bu bağlamda, gerekli adımların atılması için YENİ YOL Grubu olarak İYİ Partinin bu grup önerisini destekleyeceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Doğan, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Celal Fırat'a ait.

Sayın Fırat, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizi izleyen halklarımızı saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Sanayi bir ülkenin ekonomik kalkınmasında kritik bir role sahiptir ancak Türkiye'de birçok sebepten dolayı sanayi sektörü birçok zorlukla karşı karşıyadır. Bankaların yüksek faizleri sebebiyle sanayiciler yeni bir yatırım yapamıyor, işletmelerin finansmanında daralma yaşanıyor. Düşük kur uygulaması nedeniyle ihracatta sipariş kaybı yaşanıyor. Genel giderlerde takip edilemeyen artışlar yani gıda, servis, nakliye giderleri enerji giderleriyle yarışır hâle gelmiş vaziyettedir. Sanayicilere çıkan destekler ise sektörel bazlı ve şartlı verilmektedir. Mesela 2.500 TL destek açıklandı; sadece tekstil, ayakkabı, mobilyacı olma şartı getirilmiş ve "Çalışan sayısı 250 kişiden az olmayacak." denilmiştir. Ayrıca üç ay personel çıkarmama şartı getirilmiştir. Sektörel bazlı olmasına rağmen tekstil, ayakkabı, mobilya sektörünün bile yüzde 30'u bu destekten yararlanamamaktadır. Yani tamamen çözüm değil,

reklam odaklı destek açıklanıyor. Eğer esnafa destek olunacaksa koşulsuz, şartsız tüm sektörlerle yapılmalıdır.

Diğer taraftan, sanayicilerin ham maddeyle birlikte enerji ihtiyacı, kalifiye iş gücü sorunları da vardır. Ayrıca kara yolları, demir yolları, limanlar sanayi bölgeleriyle tam entegre olmadığı için ihracat rakamlarımızı yukarı çekemiyoruz.

Değerli milletvekilleri, sanayicilerin bu sorunlarının çözüme kavuşturulması hem Türkiye'nin ekonomik anlamda rahatlamasına hem de yüksek enflasyon altında ezilen emekçilerin, asgari ücretlilerin, emeğiyle geçinen ücretli çalışanların biraz olsun nefes almasına vesile olacaktır. Bunun için öncelikle Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynaklarına daha çok kaynak ayırması, dışa bağımlılığını azaltması gerekmektedir. Yüksek teknoloji üretimine geçebilmek için sanayi alanında AR-GE yatırımlarına önem verilmeli, üniversitelerle ortak projeler geliştirilmelidir. TÜBİTAK esnafın önünü açacak, yüksek teknoloji üretecek projelere öncelik vermelidir. Meslek eğitimi, çocuk işçiliğini sömürme aracı olmaktan çıkarılmalı; ciddi anlamda sanayicinin, küçük esnaf üreticinin ihtiyacını karşılayacak kalifiye bir meslek eğitim sistemine geçirilmelidir. Sanayi bölgeleri, belli bölgelere değil en uygun nakliye bağlantılarıyla ham maddenin olduğu yerlere bağlanmalıdır. Ham madde doğuda ise doğuda, Karadeniz'de ise Karadeniz'de, batıda ise batıda sanayi bölgeleri kurulmalı; bölgesel ayrımcılık ortadan kaldırılarak ülkenin her yerinin birlikte kalkınmasına özen gösterilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Fırat, lütfen tamamlayın.

CELAL FIRAT (Devamla) - Küçük ve orta ölçekli işletmeler başta olmak üzere yüksek teknoloji üreten, dışa bağımlılığı azaltan esnaflar yatırımları için bankalardan kredi kullanırken düşük faiz politikası uygulanmalıdır.

Sonuç olarak sanayi sektörünün sorunlarına çözüm üretmenin başka bir koşulu ise Türkiye'nin demokrasi kriterini yükseltmesi ile barış ve huzur ortamını sağlamakla mümkün olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'ya söz veriyorum.

Sayın Ağbaba, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, konuya geçmeden önce, Malatya ilimizde merkeze bağlı Yeşilyurt ilçemize bağlı İkizce yani Haçova köyünde yaşanan sorunlarla ilgili kamuoyunu bilgilendirmek istiyorum.

Maalesef, 16 Ocaktan itibaren Haçova'da yaşayan köylülerin cep telefonlarına "Arazilere acele resen kamulaştırmazsınız el konulmuştur." diye mesajlar gitmeye başladı. Bu konuyla ilgili hem Sayın Bakan Murat Kurum'u ziyaret ettik hem Sayın Bakan Yardımcısını ziyaret ettik, dinlediler ancak maalesef hâlâ sorun çözülebilmiş değil, büyük bir mağduriyet var. Bu insanlar beş yüz yıldan beri, altı yüz yıldan beri bu bölgede ikamet ediyorlar. Değerli arkadaşlar, Haçova dediğimiz yer Beylerderesi Viyadüğü'nün hemen yanında, şehir merkezine çok yakın bir yer ve şu anda TOKİ'lerin büyük bir kısmı bu arazilere yapıyor.

Şimdi, tabii, bir mülkiyet hakkı var; mülkiyet hakkı anayasal hak, maalesef yok sayılıyor. 6 Şubat depremde bu köylüler, bu civar hem TOKİ'ye ev sahipliği yaptı hem mağdur insanlara ev sahipliği yaptı ama bugün itibarıyla büyük bir haksızlıkla, büyük bir hukuksuzlukla karşı karşıya. Mesajlar

geliyor vatandaşlara “Adınıza kayıtlı taşınmaz üzerinde Yeşilyurt Tapu Müdürlüğünde 4153 sıra no. ile resen kamulaştırmasız el koyma suretiyle tescil işlemi yapılmaktadır.” deniyor.

Bakın, değerli arkadaşlar, şurada bir ev var, daha doğrusu villa; sahibine mesaj geliyor, bu binaya verilen rakam 1 milyon 540 bin lira; bakın, arkadaşlar, arsa dâhil, bina dahil 1 milyon 540 bin lira. Hatta 80 yaşındaki bir vatandaşımıza da mahkeme tarafından 770 bin lira bedel teklif ediliyor. 50 metrekaare konteyner bugün 300-400 bin lira, koca villaya teklif edilen 1 milyon 540 bin lira! Bakın, arkadaşlar, bu insanlar hem evsiz bırakılıyor hem arazilerine el konuyor hem de düşük parayla yerlerinden yurtlarından edilmek isteniyor. Lütfen, bu hukuksuzluğa “Dur!” demek için Meclisten destek istiyoruz; bu, çok önemli bir konu. Bu insanların yüreği yanmış, ciğeri yanmış; lütfen, Haçova köylülerinin sorunlarını Türkiye Büyük Millet Meclisinin duymasını istiyoruz ve bu konuyu da sonuna kadar takip edeceğimizi söylemek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın “Ekonomik büyüme var.” deniyor. Sektörün amiral gemisi imalat sanayisi geçen yılın ilk çeyreğinde yüzde 3,4 büyürken ikinci çeyreğinde yüzde 2,8; üçüncü çeyrekte de yüzde 2,9 küçülmüş durumda. En büyük küçülme ise tekstil sektöründe ve biz bunu çok derinden hissediyoruz. Değerli arkadaşlar, bugün Malatya gibi tekstil sanayisinin ağırlıklı olduğu illerde maalesef insanlar fabrikalarını Mısır’a taşıyor. Bizim Malatya’da bir çok fabrika Mısır’a taşındı ve Mısır bugün ihracatını artırmış durumda. Türk yatırımcılarının Mısır’daki yatırım miktarı 3 milyar doları aşarken gelecek yıl 4 milyara yükseleceği öngörülmüyor ve maalesef, sanayici artık üretim yapamaz durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ağbaba, lütfen tamamlayın.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bir taraftan derin yoksulluk, işsizlik Türkiye’yi vururken diğer taraftan tekstilcilerimiz, ihracatçılarımız maalesef Mısır’a gitmek için fırsat kolluyorlar, hiç istemedikleri hâlde Mısır’a gitmek için fırsat kolluyorlar.

Bunun üzerine, deprem bölgesinde maalesef AK PARTİ’nin duymadığı bir mücbir sebep problemi var. Aynı mücbir sebep Van depreminde altı yıl uzatılmıştı, maalesef deprem bölgesinde mücbir sebep uzatılmadı. Bir kısıtlamayla ne denildi? “2022 yılında toplam cirosu 2,5 milyon liranın altında kalan işletmeleri kapsayacak.” denildi. Değerli arkadaşlar, 2,5 milyon kimin cirosu? Bakkalın cirosunu, daha küçük esnafın cirosu. Dolayısıyla burada da deprem bölgesinde büyük mağduriyet var. Bir taraftan fabrikalar gidiyor, insanlarımız işsiz kalıyor; diğer taraftan, mücbir sebep nedeniyle esnaf mağdur durumda; bunu da takdirinize sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ağbaba, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Gökhan Diktaş’a söz veriyorum.

Sayın Diktaş, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA GÖKHAN DİKTAŞ (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu tarafından verilen araştırma önergesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlarken, mübarek ramazan ayının aziz milletimize ve tüm İslam âlemine sağlık, bereket ve huzur getirmesini temenni ediyorum.

Tabii, sanayiden bahsetmek için, öncelikle bir ülkede sanayinin gelişebilmesi, yatırımının olabilmesi için daha öncesinde bunun öncül yatırımlarının olması gerekiyor. Altyapısıyla, ulaşımıyla, limanlarıyla, demir yollarıyla, lojistik merkezleriyle... Bunları tamamladıktan sonra siz, ileri seviyede bir üretimden veya sanayiden bahsedebilir duruma gelebiliyorsunuz. Son yirmi üç yılda bunu büyük reformlarla, büyük bir hamleyle gerçekleştirmiş olan bir AK PARTİ iktidarı, bir Türkiye var.

Bunun devamında, AK PARTİ olarak Türkiye Yüzyılı hedeflerimize Millî Teknoloji Hamlesi'yle yürüyoruz. Sanayide tam bağımsızlık ilkesi doğrultusunda, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde yürüttüğümüz istikrarlı politikalarla sanayi üretiminde büyük atılımlar gerçekleştirdik. Yirmi üç yıldır her alanda bağımsızlığımızı güçlendirecek adımları da kararlılıkla atmaya devam ediyoruz.

Millî Teknoloji Hamlesi odağıyla hazırlanan, 2018-2023 dönemini kapsayan, 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi döneminde çok önemli çalışmalara imza attık. İlk yerli elektrikli ve akıllı otomobilimiz olan Togg bu dönemde yollara çıkmış, Millî Uzay Programı kapsamında ilk insanlı uzay görevimiz bu dönemde gerçekleştirilmiştir. Yapay Zekâ Enstitüsü, Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü, Teknoloji ve İnovasyon Fonu gibi farklı alanlarda stratejik yapılar bu dönemde hayata geçmiştir. Savunma sanayisinde yüzde 20'lerde olan yerlilik oranını yüzde 80'lere çıkarmış bir Türkiye var, artık silahlarımızı kendi imkânlarımızla yapabiliyoruz.

Özellikle pandemi sonrasında küresel tedarik zincirindeki rolümüzü perçinledik. Sanayi Üretim Endeksi pandemiye oranla Almanya'da yüzde 14, İtalya'da yüzde 9, Fransa'da yüzde 4, İngiltere'de yüzde 12 civarında düşerken Türkiye'de aynı dönemde yaklaşık yüzde 30,6 oranında artmış bulunmaktadır. Bugün Türkiye, Çin'den Orta Avrupa'ya kadar uzanan kuşakta en fazla ürünü en fazla ülkeye ihraç edebilen ülkedir. 2002'den bu yana Türkiye'nin AR-GE harcamalarını 1,2 milyar dolardan 16 milyar dolara yükselttik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Diktaş, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2001 yılında iktidara gelmeden önce Türkiye'deki ihracat rakamları 31 milyar dolar iken 2024 yılında rekor seviyeye ulaşarak 263 milyar dolara çıkmıştır. Kaydedilen bu başarıların yanı sıra, dünyada yaşanan gelişmeler doğrultusunda hazırlıklı olmak için sürekli bir gelişim içerisinde olmak gereklidir. Geleceğin sanayisini, teknolojisini ve ekonomisini şekillendiren ülkelerden biri olma perspektifiyle hazırlamakta olduğumuz 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi Belgesi'nde yüksek teknolojileri merkeze almakla birlikte imalat sanayisini de sınırlı bırakmadık ve belgede enerji, haberleşme, tarım, sağlık gibi diğer kritik sektörlerde de teknolojik gelişmeye ağırlık verilmesini öngördük. "Üretilemez." denilen Togg otomobilimizin 2032 yılına kadar 1 milyon üretim yapılması hedeflenmektedir. Cumhurbaşkanımızın da dediği gibi, artık ülke liderlerine gittiğimizde lokum yerine Togg hediye ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN DİKTAŞ (Devamla) - İllaki lokum hediye etmek isteyen varsa Togg'un içerisine bir paket lokum koyup Togg'la beraber hediye edebilir diyorum.

Hepinizi sevgi, saygı ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Diktaş, teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Elektronik sistemle oylamayı tekrarlayacağım.

İki dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, İYİ Parti grup önerisi kabul edilmemiştir.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından, valiliklerin yasaklama kararlarının demokratik yaşam üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/3/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

5 Mart 2025 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından (10807 grup numaralı) valiliklerin yasaklama kararlarının demokratik yaşam üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/3/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'e söz veriyorum.

Sayın Eren, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı hukuk ve demokrasi toplumlarının çelik kolonlarıdır. Nasıl ki bir binanın kolonları zarar gördüğünde, zayıfladığında o bina çöküyorsa ifade özgürlüğüne, toplantı ve gösteri yürüyüşüne ilişkin hakların zedelendiği ülkelerde hukuk ve demokrasi de çöker. Hukukun olmadığı toplumlar da denizde rotasını kaybetmiş, dalgalarla baş edemeyen, sürekli sürüklenen bir gemiye benzer. Bu gemi günün sonunda sürüklenir, kayalara çarpar ve parçalanır. Hukukun olmadığı bir toplumda, hukukun çöktüğü bir toplumda güven de çöker. Güvenin çöktüğü, hukuka güvenin kalmadığı toplumlarda insanlar adaleti mahkemelerde değil güçlülerin kapısında aramaya başlar; çeteler, mafyalar, paramiliter güçler devletin yerini alır; hukuk, demokrasi askıya alınır; keyfi tutuklamalar, işkenceler sıradanlaşır. Hukukun olmadığı toplumlarda aynı zamanda ekonomi de çöker; yolsuzluklar kurumsallaşır, işsizlik artar, yoksulluk derinleşir. O nedenle diyoruz ki ifade özgürlüğü, hukuk, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı sadece bir kurallar bütünü değil aynı zamanda bir toplumun vicdanıdır, güvenliğidir, geleceğidir.

Bakın, Anayasa'nın 34'üncü maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11'inci maddesi ifade özgürlüğünü, toplanma özgürlüğünü, gösteri özgürlüğünü güvence altına alır. Güvence altına alınan bu haklarla ilgili yüzlerce, binlerce hak ihlali olmasına rağmen özellikle Kürtlerin yaşadığı,

yoğun yaşadığı bölgelerde ve özellikle kayyumların atandığı bölgelerde bu haklar valiliklerce sürekli bir şekilde ihlal edilir. Bakın, sadece 2024 yılında 294 yerde eylem ve etkinlik yasağı kararı alınmış, 358 yerde güvenlik görevlileri barışçıl gösterilere müdahale etmiş, Van'da yedi yıl kesintisiz bir şekilde eylem ve etkinlik yasağı kararı alınmış.

Değerli milletvekilleri, her gün ifade özgürlüğü kapsamında yapılan açıklamalarla, yine toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını kullananlarla ilgili çok sayıda gözaltı kararı alınır, tutuklamalar olur, cezalar olur, adli kontrol kararları, imzalar, yurt dışı yasakları; bütün bunlara alışkınsınız. Bütün bu uygulamalar aynı zamanda yurttaşın demokratik sürece katılımını da engelleyen uygulamalardır; bunları da biliyoruz ama iktidar bununla yetinmiyor. Bakın, çok çarpıcı bir şey söyleyeceğim: İktidar yeni bir uygulama geliştiriyor. Ne yapıyor? Valilikler, 5442 sayılı Yasa kapsamında eylem etkinlik yasağı kararı alıyor. Hukuk tanımıyor, adalet tanımıyor, Anayasa tanımıyor, hiçbir şekilde hiçbir kurala uymuyor. Bu yasakların hukuka aykırı olduğunu düşünen yöneticilerimiz, sivil toplum örgütleri, yurttaşlar basın açıklaması yapıyor. Basın açıklaması yaptıktan sonra kolluk ne yapıyor, biliyor musunuz? Kolluk, hiçbir suç tespit edemiyor, hiçbir suç ihdas edemiyor, “Ne yapalım?” diyor, Kabahatler Kanunu’nu devreye koyuyor. Kabahatler Kanunu kapsamında yüzlerce kişiye, siyasi parti üyelerine, sivil toplum örgütü üyelerine idari para cezası kesiyor. İktidar, idari para cezasıyla toplumu terbiye etmeye çalışıyor. İktidar, düşünemeyen konuşamayan, eleştiremeyen, itiraz edemeyen, taleplerini dile getiremeyen bir toplum yaratmak istiyor.

Bakın, muhalefete sözüm: Kürt mahallesinde denenen bu yöntemler Türkiye’nin her tarafında uygulanıyor. En yakın örneği kayyum politikasıdır. Bir diğer yakın örneğini vereyim: Gaziantep’te işçiler yürümek istediler, haklarını aramak istediler. Gaziantep Valiliği ne yaptı? Hemen üç günlük eylem etkinlik yasağı koydu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Eren, lütfen tamamlayın.

SERHAT EREN (Devamla) - Sayın Başkan, sözüm iktidara: Şimdi, geçmişte Kürtçe konuşanlardan konuşma cezası alarak tarih ve insanlık önünde mahkûm olanlardan olmayın diyoruz. Hukuk devleti olmak istiyorsak yargının ve idarenin anayasal sınırlar içerisinde hareket etmesini sağlamak durumundayız. Demokrasi, yasakların değil bilakis, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alındığı düzenlerde filizlenir. O nedenle diyoruz ki: Demokratik toplum düzenini sağlamak açısından, demokrasi için, yasaklar, baskılar son bulmalı. Bu kapsamda, demokratik hakların göz göre göre yok edilmesinin Meclis çatısı altında incelenmesi ve uygulamaya son verilmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERHAT EREN (Devamla) - Gelin, bu önergeyi kabul edelim; adalet, hukuk ve demokrasinin önündeki bütün engelleri araştıralım, tespit edelim.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Eren.

Öneri üzerinde ilk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun’a ait.

Sayın Torun, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ Grubunun ifade hürriyeti konusunda vermiş olduğu grup önerisi üzerine YENİ YOL Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tüm Türkiye'nin merakla takip ettiği, Mecliste temsil edilen partilerin kahir ekseriyetinin destek verdiği bir süreçten geçiyoruz; uzun yıllardır ülkemize maddi, manevi kayıplar verdiren, barış ve kardeşlikten bizleri uzaklaştıran terör sorununa bir çare arıyoruz. Hükûmet her ne kadar tam anlamıyla bu gelişmeleri sahiplenmese de bu sorunun kökten çözümünden yana olduklarına inanmak istiyoruz. Şartlar böyleyken, sanki tüm bu gelişmeler başka bir idari otoritenin onayından geçiyormuş gibi süreçle taban tabana zıt olan uygulamalar devam ettirilmek isteniyor.

Çözmeye çalıştığımız sorunlarımızın en temel sebebi, düşünce özgürlüğünün, ifade özgürlüğünün, demokratik hak ve özgürlüklerin adil bir şekilde tüm vatandaşlar tarafından kullanılamaması olduğu gerçeğini hesaba katmadan birtakım idari kararlar veriliyor. Üç seçimdir devam eden kayyum uygulamaları, kayyum atanan şehirlerde yaşayan vatandaşların her seçimde verdikleri oylarla anlaşılmıştır ki tasvip edilmiyor. Bu vatandaşlar kayyumla değil seçtikleri belediye başkanlarıyla yönetilmek istiyor. Belediye başkanları eğer mahkeme kararıyla suçlu bulunursa da seçtikleri belediye meclisleri tarafından yönetilmek isteniyor ancak maalesef, içinde bulunduğumuz bu olumlu atmosfere rağmen kayyum uygulamaları devam ediyor. Bir atanmışın yazdığı bir kararla seçmenlerin hakları gasbediliyor. Bununla da kalınmıyor, bu vatandaşlar en tabii haklarını kullanarak seçme haklarının ellerinden alınmasını protesto etmek istiyorlar ancak başka bir atanmış “Bu hakkınızı kullanamazsınız.” diyor. Sayın milletvekilleri, sizlere soruyorum: Bu tablodan huzur çıkabilir mi? Bu irade beyanlarından sonra görmek istemediğimiz o görüntüler ortaya çıkıyor. Emniyet güçlerinin aldıkları talimatla zor kullanması, gözaltılar, hapis ve para cezaları ardı ardına geliyor. Vatandaşlar, milletvekilleri alanlara sokulmuyor; milletvekillerine karşı bile şiddet uygulanıyor, sanki onlar milletin vekili değil gibi bir muamele yapılıyor. Yüzlerce genç hakkında adli soruşturmalar başlatılıyor. Demokratik ve meşru haklarını kullanan insanlar antidemokratik bir dirençle karşı karşıya kalıyor fakat yanlış anlaşılmasın, bu antidemokratik uygulamalar, iktidar mensupları, onların yakınları veya onlar tarafından koruma altına alınan, akredite edilen şahıs ve kurumları kapsamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Torun, lütfen tamamlayın.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Aynı fiili işleyerek birileri hapis cezası alırken birileri soruşturma bile geçirmiyorsa burada adaletten bahsedemeyiz. Bu, teraziyi bozmaktır; o terazide herkesin tartılacağını, rüzgâr ekenin fırtına bîceceğini unutmamak gerekiyor. Artık bu çifte standarttan, keyfilikten, “halka rağmen” politikasından vazgeçilmelidir. Madem yeni ve güzel günlerimiz var, madem demokratik bir Türkiye hedefliyoruz; artık sözle değil eylemle bunları ispat etmek, vatandaşlarımıza devletin mücadele edilecek bir aygıt değil hak ve özgürlüklerin güvencesi olduğunu gösterme zamanıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Torun, teşekkür ediyorum.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İzmir İş Kadınları Derneğine “Hoş geldiniz.” denilmesi.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, İzmir İş Kadınları Derneği Meclisimizin misafir locasındalar; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- DEM PARTİ Grubunun, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve arkadaşları tarafından, valiliklerin yasaklama kararlarının demokratik yaşam üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneri üzerinde ikinci söz, İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a ait.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demokrasimizin temel direklerinden biri olan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının sistematik olarak nasıl gasbedildiğini, özgürlüklerin nasıl baskı altına alındığını ve bu durumun ülkemizin demokratik yapısını nasıl tehdit ettiğini dile getirmek için söz almış bulunuyorum.

Anayasa'mızın 34'üncü maddesi çok açıktır: "Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir." Ancak gelin görün ki bu hak, ülkemizde yıllardır iktidar ve erk sahipleri tarafından sistematik bir şekilde engellenmektedir. Bu hak yasalarla değil, yasaklarla anılır hâle gelmiştir. 12 Eylül darbesi, baskının ve susturma politikalarının en önemli tarihi toplumu sindirme planının başlangıcıydı. 28 Şubat ise farklı düşüncelerin üzerine karanlık bir gölge gibi çöküşün devamıydı ve görüyoruz ki bugün de özgürlüklerin kısıtlanması geleneği tüm şiddetiyle kaldığı yerden devam etmektedir. İnsanlarımızın anayasal hakları keyfî yasaklamalar ve orantısız güç kullanımıyla gasbedilmektedir. Gösteriler, toplantılar kamu düzeni bahanesiyle engellenmektedir. Farklı siyasi görüşlere sahip insanların bir araya gelmesi, demokratik tepkisini ortaya koyması âdeta suç gibi gösterilmektedir. Sadece siyaset değil, hakkını aramaya çalışan her insan ifade özgürlüğünün esaretine maruz bırakılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, demokrasi, halkın özgürce düşüncelerini ifade edebildiği, tepkisini ortaya koyabildiği bir haktır ancak bu temel hak her geçen gün daha fazla baskı altına alınmaktadır. Özgürlükler kısıtlanırken toplum susturulmak istenmektedir. Oysa güçlü bir demokrasi ancak özgür bireylerin kendilerini özgürce ifade etmeleriyle mümkündür. İfade özgürlüğü ve protesto hakkı, demokratik tepkileri ortaya koyma hakkı elinden alınan bir millet susturulmuş bir millettir. Baskıya boyun eğmek demokrasiyi feda etmek demektir. Bugün susanlar yarın konuşacak bir ortam bulamayabilirler. Unutmayalım, demokrasi ancak halkın sesi serbestçe yankılandığında gerçek anlamını bulur diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Gizem Özcan'a aittir.

Sayın Özcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ne acıdır ki ülkemizdeki rejim uzun zamandır bir gerçeği unuttu, öncelikle bunu hatırlatarak başlamak zorundayım. Demokrasi, vatandaşın sesini duyurabildiği bir rejimdir, eleştiri hakkının korunduğu bir düzendir, özgürce taleplerin dile getirildiği bir yönetim biçimidir. Ancak bugün iktidar bu gerçeği yok sayıyor. Yirmi iki yılın sonunda iktidar tüm siyasal barutunu tüketti, toplum desteğini yitirdi.

İşte, bu yüzden de baskıyı artırarak ayakta kalmaya çalışıyor. Gazeteciler tutuklanıyor, akademisyenler işlerinden ediliyor, sokakta hakkını arayan yurttaşlarımız kolluk kuvvetlerinin orantısız şiddetine maruz kalıyor. 1 Mayıs'ta, 8 Mart'ta bırakın gözaltını doğrudan tutuklamalar yapılıyor. Barışçıl gösteri hakkı engellenerek halk korku duvarları arasına hapsedilmek isteniyor. Bütün bu hukuksuz uygulamaların temelinde yargının talimatla işleyen bir mekanizmaya dönüştürülmesi yatıyor. Artık siyasi tarih olmaya doğru yelken açmış bir iktidar, hak arayanları susturarak ömrünü uzatabileceğini düşünüyor ama adalet terazisini siyaset tartamaz; halk gelir, teraziye dokunanı sandıkla defeder. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, iktidar kendisine muhalif her sesi susturmayı bir yönetim biçimi hâline getirmiş durumda ve çok iyi biliyor ki bu hedefe de ancak Cumhuriyet Halk Partisini susturarak ulaşabilir; bu yüzden mahkeme salonlarını siyasetin arka odası hâline getirmeye çalışıyor. Birileri sabah akşam mesai harcıyor: “CHP’ye nasıl operasyon çekeriz?” İstanbul’da halkın oylarıyla seçilmiş 3 belediye başkanımız asılsız suçlamalarla tutuklu. Partimizin kurultayı, İstanbul İl Kongremiz soruşturmayla konu ediliyor. 3 kez belediye başkanı seçilmiş yani AKP’yi 3 kez sandıkta yenmiş Ekrem İmamoğlu’na yönelik yargı tacizi ülke tarihinde görülmemiş bir boyuta ulaştı. Ancak kimse heveslenmesin, demokrasiye yargı kelepçesi vuranlar halkın mührüyle kaybedecek. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özcan, lütfen tamamlayın.

GİZEM ÖZCAN (Devamlı) - Bu ülkede adalet ve özgürlük mücadelesi bitmeyecek, onun adresi CHP de sinmeyecek çünkü biz gücümüzü otoriter bir karanlığa teslim olmayacak kadar büyük olan bu ülkeden alıyoruz, haksızlığa boyun eğmeyen onurlu halkımızdan alıyoruz. Sandık en kısa zamanda gelecek, kumpasçıları defedeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özcan, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel’e ait.

Sayın Yüksel, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demokrasimizin temel taşlarından biri olan ifade özgürlüğü sadece bireylerin düşüncelerini serbestçe ifade etmesi değil, aynı zamanda eleştirel düşüncenin yeşermesi, demokrasinin gelişmesi, hakikatin ortaya çıkması için vazgeçilmez bir ilkedir. Çünkü gerçek anlamda güçlü bir toplumun ancak özgür düşüncelerle inşa edilebileceğinin farkındayız. Onun için, cumhuriyet tarihinin kuruluş dönemi sonrasındaki en önemli demokratik reformları gerçekleştirdik. Demokratik toplumların en temel ve asli değerlerinden biri olan, insan onuru temeline dayanan ve diğer hak ve özgürlüklerin kullanılmasının garantisini oluşturan ifade özgürlüğü hakkı; Anayasa’mızda ve temel hak ve özgürlükleri güvence altına alan sözleşmelerde yer almaktadır. Anayasa’mızın 26’ncı maddesinde ve yine Anayasa’mızın 34’üncü maddesinde -ki ifade özgürlüğü vazgeçilmezimizdir ancak bu özgürlüğün suç teşkil edecek unsurlar oluşturacak şekilde kullanılması, kamu düzenini tehdit etmesi kabul edilemezdir- bu kapsamda Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 15, 16, 17 ve 19’uncu maddelerinde idareye erteleme ve yasaklama yetkisi verilmiştir. İdare tarafından alınan tedbirler kamu düzeninin sağlanması ve toplumun hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla hukuk çerçevesinde hayata geçirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi demokratik bir toplumda bireylerin temel hak ve özgürlüklerini koruma altına alırken bu hakların tamamen sınırsız ve mutlak olmadığını, bazı durumlarda devletlerin müdahale edebileceğini de belirtmektedir. Sözleşmenin 10’uncu ve 11’inci maddesi toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını korurken bu hakkın sınırlanabileceği durumları da belirtmektedir. Anayasa Mahkemesi ve AİHM içtihatlarında görüldüğü gibi toplanma özgürlüğüne ilişkin güvenceler, toplantıyı düzenleyenlerin ve katılımcıların şiddet içeren niyetlerde bulundukları veya demokratik toplumun temellerini inkâr ettikleri durumlar dışındaki tüm toplantılar için geçerlidir. Hukuka uygun gösterilerin barışçıl bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak için makul ve uygun önlemleri almak sözleşmecî devletlerin görevi olmakla birlikte, devletler kullanılacak araçların seçiminde geniş bir takdir yetkisine sahiptirler. Yine, 2007 tarihli AİHM kararında “Yetkililer değerlendirmelerini yaparken şiddetli çatışma tehdidini etkisiz hâle getirmek için gerekli kaynakları değerlendirmek amacıyla potansiyel kargaşanın ölçeğine ilişkin somut tahminler yapmalıdırlar.” demektedir. Yine, Ezelin/Fransa kararında “Orantılılık ilkesi, anayasa ve yasalarda sayılan amaçların gereklilikleri ile sokaklarda veya diğer kamuya açık yerlerde toplanan kişilerin düşüncelerini özgürce ifade etmeleri arasında bir denge kurulmasını gerektirir.” şeklinde bu hususu ifade etmişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yüksel, lütfen tamamlayın.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) - Bu bağlamda, AİHM içtihatlarında da görüldüğü üzere, ilgili millî otoriteler güvenlik risklerini en iyi değerlendirebilecek durumdadırlar. Sadece bu riskleri değerlendirme değil, bu riskler karşısında alınabilecek en uygun tedbirleri de belirleme noktasında en yetkin otoritelerdir. Hukuka uygun barışçıl toplantının yerine getirilmesinde tabii ki ilgili kamusal makamların pozitif yükümlülüğü ve belirli bir tolerans gösterme sorumlulukları vardır fakat bir hukuk devletinde aynı makamların, kamusal hayatın tüm vatandaşlar için sorunsuz devam edebilmesini, kamusal düzeni ve güvenliği sağlama yükümlülükleri de unutulmamalıdır.

Tüm bu gerekçelerle DEM PARTİ grup önerisinin reddedilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Ramazanişerfinizi tebrik ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yüksel, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İçtüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.50

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.12

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi, gündeme kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Çukurova bölgesinde yaşanan don faaliyetlerinden dolayı çiftçilerin zararının araştırılması amacıyla 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Mart 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/3/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/3/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Çukurova bölgesinde yaşanan don faaliyetlerinden dolayı çiftçilerimizin zararlarının araştırılması amacıyla, 5/3/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1079 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/3/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Adana Milletvekili Bilal Bilici'ye söz veriyorum.

Sayın Bilici, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BİLAL BİLİCİ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tarımın başkenti, bereketli Türkiye'nin zirai lokomotifi, yaş meyve ve sebzenin üretim üssü olan Çukurova'yı etkileyen don felaketi, Adana'dan tutun Mersin'e, Mersin'den tutun Osmaniye'ye ve Hatay'a olmak üzere, yıkıcı etki ve sonuçlar doğurdu. Birçok ili kapsayan bu don felaketi geçtiğimiz haftalarda yani yaklaşık on gün önce yaşandı. Hava sıcaklığının eksi 10 dereceye kadar düşmesi sonucu ve don meydana gelmesi sonucu tüm tarım ürünleri zarar ve ziyana uğradı. Bu don sonucu özellikle sert

çekirdekli meyve ağaçları kiraz, şeftali, nektarin, kayısı başta olmak üzere ve ayrıyeten marul, patates, lahana ve sera karpuz fideleri büyük zarara uğradı ve ben de geçen haftalarda yaptığım ziyaretlerde bu durumu tespit ettim. Kimsesiz, sahipsiz, kaderine terk edilmiş Adana'nın yıllardan beri süregelen sıkıntılarının üstüne bu felaketle beraber yeni bir tanesinin geldiğini ve bununla beraber Adanalı çiftçilerimiz ve bölge halkının her geçen gün katbekat mağdur olmaya devam ettiğini buradan ifade etmek istiyorum. Bugün maalesef Adana'mız kimsesiz, Adana'mız sahipsiz, Adana'mız talihsizdir; Adana Adana olalı böyle bir üvey evlat muamelesi de görmemiştir.

Adana hak ettiği değeri hiçbir alanda elde edemiyor ve edememektedir; bunu neden diye sormamız lazım. Spordan tutun sanata, turizmden tutun sanayiye, tarımdan tutun eğitime kadar maalesef Adana istenilen noktada değildir. Geçmişte birçok konuda ilk 4'te olan Adana bugün ilk 10'a bile zar zor girebilmektedir.

Muhterem milletvekilleri, buradan sormak istiyorum: Yaklaşık on gün geçmesine rağmen neden Tarım ve Orman Bakanı Adana'yı ziyaret etmemiştir? Sayın Bakan İbrahim Yumaklı'yı Adana'ya davet ediyorum bu vesileyle. Sayın Tarım Bakanının Adana'ya gelerek, sahaya inerek, hasarı ve hasar tespit çalışmalarını yerinde görerek zararın boyutunu tahlil etmeye, kan ağlayan çiftçilerimize bir nebze olsun geçmiş olsun demeye davet ediyorum. Tabii, gelirken de gerekli destekleri açıklamasını da bekliyorum. Geçen hafta bu kürsüden yine Adana Milletvekilimiz Ayhan Barut Bey de bu konu üstünde durdu ve önerilerini sundu, kendisine de hassasiyetleri için teşekkür ediyorum.

Tabii, yaşanan bu don felaketi sonucu belirteceğim öneriler de dikkate alınmalıdır diyorum. Çukurova tamamıyla afet bölgesi ilan edilmelidir diyorum. Mersin'den tutun Adana, Osmaniye ve Hatay da dâhil olmak üzere bu iller aynı zamanda afet bölgesi ilan edilmelidir diyorum. Tarım Kredi Kooperatifi, Ziraat Bankası ve kamu bankalarından çiftçinin aldığı krediler ve borçlar iki yıl ertelenmelidir diyorum. Oluşan zararın karşılanması için yeni ilave faizsiz krediler sağlanmalıdır diyorum. Tarım, BAĞ-KUR ve SGK prim ödemeleri faiz işletilmeden bir yıl uzatılmalıdır diyorum ve talep ediyorum. TARSİM sigorta sistemi revize edilerek özel sigorta gibi işletilmelidir, erişimi kolay hâle getirilmelidir diyorum. Uygun pirimler, taksitlendirme seçenekleri ve ödeme planlarıyla çiftçilerimizin hizmetine sunulmalıdır diyorum. TARSİM derken, TARSİM sadece meyvenin kendini değil ağacın bütününe de ağacı da her daim, 7/24, üç yüz altmış beş gün boyunca sigorta kapsamına ve sigorta koruması içine dâhil ettirmelidir ve bunu da burada ifade ediyorum.

Tabii, bunun dışında, gübrede uygulanan sıfır KDV'ye, tohumdan alınan yüzde 1 KDV'ye benzer bir alternatif sonuç da zirai ilaçlar için geçerli olmalıdır diyorum. Zirai ilaçlarda yüzde 10 olan KDV sıfıra indirilmelidir. Bunun dışında, çiftçilerimiz için yüzde 20 olan KDV, mazottaki yüzde 20 olan KDV yine çiftçilere mahsus bir yıl süreyle tamamen kaldırılmalıdır diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bilici, lütfen tamamlayın.

BİLAL BİLİCİ (Devamla) - Şunu buradan tekrarlıyorum ve ifade etmek istiyorum: Bürokratik bahaneleri artık çiftçimiz, Adanalı, Çukurovalı vatandaşımız duymak istemiyor. Vatandaş net bir çözüm haritası, net bir yol haritası beklemektedir. Bu durumu ne Adanalı ne Çukurovalı ne de çiftçilerimiz hak ediyor diyorum.

Son olarak, hepinize hayırlı ramazanlar diliyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bilici, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'a ait.

Sayın Kısacık, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

21-25 Şubat tarihleri arasında seçim bölgem Adana başta olmak üzere Mersin, Hatay ve Osmaniye illerinde zirai don afeti yaşandı. Çiftçi kökenli aileden gelmiş birisi olarak söylüyorum ki bölge tarihte böyle bir don afetiyle hiç karşılaşmamıştır. Çiftçilerimiz tıpkı bir çocuk yetiştirir gibi emek ve sabırla yetiştirdikleri fidelerini korumak için dört gece boyunca tarlalarının başında bekledi, tarlalarda lastikler yaktı, pervaneler çalıştırdı; sulama, örtüleme gibi çeşitli önlemler almaya çalıştılar fakat hava sıcaklığının aşırı düşmesi sonucunda maalesef doğaya karşı verdikleri mücadelelerinde başarılı olamadılar, doğaya karşı verdikleri savaşı kaybettiler. Adana İl Tarım Müdürü açıkladı, çiçek açan ve meyvesi yeni çıkan ağaçların tamamı zarar gördü; soğan, patates, domates, kavun, karpuz başta olmak üzere sebze grubunun büyük çoğunluğu hasar gördü.

Şimdi, buradan iktidar yetkililerine sesleniyorum ve çağrıda bulunuyorum: Adana, Mersin, Osmaniye ve Hatay’da afet bölgesi ilan etmek için neyi bekliyorsunuz? Daha ne olması lazım? Yani tüm sebzelerin hepsi zarar görmüş. Erken çekirdeklielerin tamamı -Tarım İl Müdürü açıkladı- yüzde 100’ü zarar görmüş, daha neyi bekliyoruz biz oranın afet bölgesi ilan edilmesi için? Allah rızası için, bir gün de toprağın bağrında hayat yetiştiren çiftçimizin yanında olun, bir gün çiftçimizin yanında olun. Sizden rica ediyorum.

Şimdi, doğayla mücadelesinde yenik düşen çiftçimiz bir darbe de TARSİM’den aldı, zararlarının tazmini için TARSİM’e giden çiftçilerimize TARSİM ne dedi? Dedi ki: “1 Mart öncesi donlardan kaynaklanan zararı karşılamıyorum.” Değerli arkadaşlar, Çukurova’da 1 Marttan sonra zirai don mu olur? Zaten cemre düşüyor, Çukurova gibi yerde 1 Marttan sonra zirai don olmaz, o zaman bu çiftçilerimiz niye TARSİM’e sigorta yaptırıyor? Bakın, buradan uyarıda bulunuyorum: Bu TARSİM’e bir çekidüzen vermemiz lazım. TARSİM’e çiftçinin güveni son derece az, çiftçi güvenmiyor, zorunlu olmadığı sürece de TARSİM’e sigorta yaptırmıyor çünkü bunun bir karşılığı olmadığını biliyor. İşte, bunun en büyük sebebini de bugün yaşıyoruz. Dondan dolayı zarar gören işletmelere, çiftçilere şu anda maalesef destek vermiyor TARSİM.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kısacık, lütfen tamamlayın.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Şu anda Çukurovalı çiftçimiz büyük bir hayal kırıklığı yaşıyor ve ne yapacağını şaşırmış durumda. Zirai dondan hasar görmüş ürününü yeniden canlandırmak için hiç hesapta olmayan gübre maliyetini karşılamak zorunda. Şimdi, bu sene destekleme ödemeleri gecikti, en azından Çukurovalı çiftçilerimizin destekleme ödemeleri bir an önce hesaplarına yatırılmalıdır yani bunu da biz mi söyleyelim, onu da anlamıyorum, Tarım Bakanlığı ne yapıyor? Bir yerde afet olmuş bari destekleme ödemelerine git, önceden adamlara yatır; bunu bile yapmıyor Tarım Bakanlığı.

Buradan iktidar yetkililerine çağrıda bulunuyorum:

- 1) Çukurova bölgesi doğal afet bölgesi ilan edilmelidir.
- 2) Çiftçimizin destekleme ödemelerini bir an önce yapın.
- 3) Çiftçimizin borçlarını en az iki yıl süreyle erteleyin, çiftçimizi yalnız bırakmayın. Çiftçi zor durumda, çiftçi çaresiz durumda. İktidar olarak çiftçinin bir gün de yanında durun diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kısacık, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş’a ait.

Sayın Türkeş Taş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Adana ve çevre illerde yaşanan don felaketinin tarım ve çiftçiler üzerindeki etkisinin araştırılması ve çiftçi teşviklerinin artırılmasıyla ilgili verilen önerge hakkında konuşmak için İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım.

Ülkemizin tarımsal üretiminde önemli bir yere sahip olan Adana, Mersin ve Hatay illerimiz ocak ayındaki kuraklık felaketinin ardından şimdi de şiddetli bir zirai donla karşı karşıyadır. Meteoroloji Genel Müdürlüğü verilerine göre bölgede sıcaklık eksi 10 dereceye, yüksek kesimlerde ise eksi 14 dereceye kadar düşmüş, bu durum tarımsal üretime büyük zarar vermiştir. Özellikle şeftali, kayısı gibi sert çekirdekli meyvelerin sezonu başlamadan bitmiş; ejder meyvesi, soğan, patates, marul, karpuz gibi temel ürünler büyük ölçüde zarar görmüştür. Bu durum hem iç piyasayı hem de ihracatı olumsuz etkileme riski doğurmuştur. Narenciye üreticileri erken hasat yaparak belirli ölçüde zararlarını azaltabilmiş olsa da örtü altı tarımla uğraşan çiftçiler, seralarında sabahlara kadar nöbet tutarak ve ısıtma yöntemleri kullanarak kayıplarını minimize etmeye çalışmaktadır ancak tüm çabalara rağmen çiftçilerimiz ciddi ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya kalmış ve yeni ekim yapabilmeleri için acil destek ihtiyacı doğmuştur. Acilen don zararının tespiti yapılarak Doğu Akdeniz'in tamamının afet bölgesi ilan edilmesi ve çiftçilerimizin borçlarının ertelenmesi, nakden afet ödemesi yapılması, geçen yıldan hak edilen desteklerin ivedilikle ödenmesi ve mazot, gübre, tohum desteği sağlanması gerekmektedir. Çiftçilere yönelik zamanında ve yeterli destek sağlanmadığı takdirde tarımsal üretimde meydana gelecek daralma gıda fiyatlarını daha da arttıracak, bu da tüketiciye doğrudan yansiyacaktır; çiftçiye soktuğu sıkıntı da zaten ortadadır. Yeteri kadar yıpranmış, borçlanmış olan çiftçilerimiz için Bakanlığın ivedilikle göreve çağırıyoruz. Çiftçinin kaybedecek tek bir günü bile yoktur.

Çiftçinin kaybedecek tek bir günü olmadığı gibi, yüce Türk milletinin de özellikle 27 Şubattan itibaren kendi üzerinde oynanan hain oyunu bozmak için kaybedecek tek bir günü yoktur. Kullanma süresi dolmuş olan hain bebek katili teröristbaşını tekrar piyasaya sürüp en az bin yıldır hemhâl olmuş bu yüce milleti bölmeye, yüz yaşını geçmiş atalarımızın kanıyla kurulmuş cumhuriyeti yıkmaya kimsenin gücü yetmeyecektir. İyi bilinsin ve unutulmasın ki bütün vatan sevdalı Türk evlatları olarak omuz omuza duracağız ve bu mevziyi bırakmayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkeş Taş, lütfen tamamlayayım.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Devamla) - Türkiye'yi Türksüzleştirmeyeceğiz, cumhuriyeti yıktırmayacağız, Türk vatanını böldürmeyeceğiz.

Ne mutlu Türk'üm diyene! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkeş Taş, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sinan Çiftyürek'e ait.

Sayın Çiftyürek, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SİNAN ÇİFTYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; saygıyla selamlıyorum sizi.

Başta, yaşanan don felaketi nedeniyle Çukurova üreticilerine geçmiş olsun diyorum. Hükûmete çağırımız, bir an evvel üreticilerin yaşadığı büyük yıkımın tazmin edilip karşılanmasıdır.

Çukurova'da yaşanan bu don krizi aslında son yıllarda davul, zurna çala çala geliyorum diyordu yani bir yandan yazın kavrulması, kışın ise don felaketiyle yüzleşmesi meselesi bugün yeni değildir. Denilecek ki: "Çukurova zaten sıcaktı." Sıcak olması ayrı bir olay, kavrulması ayrı bir olaydır. Don krizi, tamamıyla, küresel alanda yaşanan ekolojik krizin yarattığı çevre sorunlarının sonucudur.

Yine, bundan birkaç ay önce burada yaptığım bir konuşmayla bir çağrıda ve uyarıda bulunmuştum, demiştim ki: Türkiye'nin en önemli meselesi, en önemli güvenlik riski, küresel krizin yani iklim krizinin

yarattığı sorunlar sonucu Türkiye'nin merkezinde bulunduğu büyük Orta Doğu'nun yüzleşeceği büyük su krizidir; bu kapıyı çalıyor. Hatta sonra da demiştim ki: Önümüzdeki otuz-kırk yılda muhtemelen nüfusu 100 milyonu geçecek olan Anadolu ve kürdistan halklarının geleceği tehlike altındadır. "Nereye gideceğiz?" sorusuna yanıt aranması gerektiğini belirtmiştim. Aslında Seyhan Sol Sahil Sulama Birliği, Çukurova da dâhil olarak, yakın vadede üreticilere dönük olarak bir uyarıda bulunmuştu, demişti ki: "Sakin ha, gözüm, ekim yapmayın çünkü su yok." Bununla ilgili de ben Çukurova üzerinde ciddi araştırmaları olan bir hocaya sormuştum: "Hocam, Çukurova'nın geleceğine ilişkin ne diyorsunuz?" Burada yine paylaşmıştım, demişti ki: "Yirmi otuz yıldır Çukurova kırmızı alarm veriyor." Vermeye başladı bile. Zaman dar, bununla ilgili olarak ben bazı önerilerimizi sizinle paylaşmak istiyorum ayrıntısına girmeden.

Birincisi, sistemli bir iklim modellemesi yapılmalıdır yani iklim bileşenleri arasındaki ilişki gözlemlenebilir, tanımlanabilir metotlarla sürdürülebilir hâle getirilmelidir.

İkincisi, bu modele uygun ürün ve üretim deseni oluşturulmalıdır.

Üçüncüsü, bu ürün deseni esnek, şiddetli hava olaylarına dayanıklı türlerden oluşturulmalıdır.

Dördüncüsü, kır kent ağları içinde bu ürünlerin doğrudan üreticiyle buluşması sağlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çiftçiyök, lütfen tamamlayın.

SİNAN ÇİFTYÖREK (Devamla) - Beşincisi, küçük aile çiftçiliği canlandırılmalı, geliştirilmeli ve güçlendirilmelidir.

Altıncısı, orta ve uzun vadede iklim ve tarımsal araştırma enstitüleri farklı tür ve çeşitlerle ilgili bir planlama geliştirmelidir.

Yedincisi, daralan su kaynaklarını dikkate alan bir tarımsal üretim planlaması yapılmalıdır.

Sekizincisi, çiftçiler üzerinde zaten var olan ağır girdilerin hafifletilmesine dair Hükümetin ciddi bir plan yapmasını öneriyoruz.

Sağ olun, var olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çiftçiyök teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Adana Milletvekili Sunay Karamık'a aittir.

Sayın Karamık, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SUNAY KARAMIK (Adana) - Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli üyeleri ve ekranları başında bizi izleyen kıymetli vatandaşlarımız; ramazan ayının ülkemize ve tüm İslam âlemine hayırlar getirmesini diliyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. Çukurova'daki don olayına ilişkin olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından verilen öneri üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

AK PARTİ olarak tarımın stratejik öneminin farkındayız. Destekleme politikalarımız, modern sulama projelerimiz, teknolojiye dayalı verimlilik artışı ve kırsal kalkınma yatırımlarımızla Türkiye tarımını daha güçlü, daha rekabetçi hâle getirmek için çalışıyoruz çünkü biz üreten Türkiye'nin en büyük gücünün toprağından ve o toprağı alın teriyle yeşerten çiftçisinden geldiğine inanıyoruz.

Bilindiğı üzere, seçim bölgem olan Adana ve çevre illerde 21-24 Şubat tarihleri arasında gece sıcaklıkları sıfır derecenin altında seyretmiş ve eksi 7, eksi 8 derecelere kadar düştüğü gözlemlenmiştir. Bu durum, tarımsal ürün ekili ve dikili bazı alanlarda ciddi oranda don zararına sebebiyet vermiştir. Ön

tespitler neticesinde erkenci nektarin, şeftali ve erik alanları ile narenciye alanlarında; marul, ıspanak, bakla gibi açıkta sebze yetiştirilen alanlarda; patates, soğan ekili alanlarda; örtü altı karpuz, domates, muz, ejder meyvesi, avokado yetiştirilen alanlarda don kaynaklı yüzde 35 ve yüzde 100 oranında zararlanmaların oluştuğu tespit edilmiştir. Yapılan ön tespit bilgileri Tarım ve Orman Bakanlığımıza raporlanmıştır. TARSİM kapsamında olan sert çekirdekli ve narenciye alanları için TARSİM eksperlerince alanda tespitler başlamış olup TARSİM kapsamı dışında olan patates, soğan, karpuz ve benzeri ürünlerle ilgili tespitler de devam etmektedir. Buğday ve arpa gibi kışlık tahıl ekili alanlarda yapılan ön tespitlerde ise bitki fiziksel gelişimi başkalanma öncesindeki dönemde olduğundan herhangi bir zararlanma söz konusu değildir. Don olayının sona ermesinin ardından dondan etkilenen bölgelerdeki teknik ekipler sahaya çıkarak çalışmalara başlamış ve ön tespitler yapılmıştır. Sadece Adana'da 400 personelle 500 bin dekar alanda 20 çeşit tarımsal üründe donun ortaya koyduğu hasar tespiti yapılmış, kişi ve parsel bazlı tespit aşamasına da geçilmiştir. Bu çalışmalar da çok kısa zamanda tamamlanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karamık, lütfen tamamlayın.

SUNAY KARAMIK (Devamla) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çiftçilerimizin emeği, ülkemizin kalkınmasında ve soframızın bereketinde en önemli paya sahiptir. Tarıma ve üretime verdiğimiz değeri her fırsatta olduğu gibi bugün de vurguluyor; toprağı işleyen, alın teriyle ülkemize katkı sağlayan tüm emekçilerimize şükranlarımızı sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karamık, teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kabul edilmiştir Başkanım.

(CHP sıralarından “Kabul!” sesleri)

BAŞKAN - Peki, elektronik cihazla oylama yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) ²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünün görüşmeleri tamamlanmıştı.

² 190 S. Sayılı Basmayazı 4/3/2025 tarihli 62'nci Birleşim Tutanağı'na ektidir.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğu için birlikte işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Karal

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

İstanbul

Mersin

Muğla

Elif Esen

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

İstanbul

Samsun

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Osman Cengiz Çandar

Ali Bozan

Mahmut Dindar

Diyarbakır

Mersin

Van

Mehmet Kamaç

Onur Düşünmez

Yılmaz Hun

Diyarbakır

Hakkâri

Iğdır

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz, İstanbul Milletvekili Hasan Karal'a ait.

Sayın Karal, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HASAN KARAL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada sadece bir yasa teklifini tartışmıyoruz, aslında devletin birey üzerindeki yetkisini, özgürlük ile güvenlik arasındaki hassas dengeyi ve hukukun üstünlüğünün ne ölçüde korunacağını da ele alıyoruz.

Bu kanun teklifi dijital tehditlere karşı bir önlem olarak sunulsa da asıl sorgulamamız gereken nokta, bu düzenlemenin bireylerin temel hak ve özgürlükleri üzerindeki etkisidir. Güvenliği sağlama gerekçesiyle geniş yetkilerle donatılan bir yapının hukuk sınırlarını ne ölçüde gözettiği sorgulanmalıdır çünkü devlet, güvenliği sağlamak için yetkilerle donatılabilir ancak bir hukuk devleti bu yetkilerin sınırlarını çizmekle mükelleftir.

Sayın milletvekilleri, hukuk, bireyin haklarını güvence altına alan en güçlü kaledir. Eğer bu kale keyfi yetkilerle zayıflatılırsa geriye hukuk devleti değil, otoritenin tahakkümü kalır. Bugün önümüzde duran teklif “siber güvenlik” adı altında bireyin özel hayatını, haberleşme özgürlüğünü ve düşünceyi açıklama hakkını iktidara sınırsız bir şekilde açan bir düzenlemeyi beraberinde getirmektedir. Eğer bir yasa bu hakları muğlak ifadelerle aşındırıyorsa o yasa güvenli değil, denetimsiz bir gücü tesis eder. Bu noktada bir gerçeğin altını çizmeliyiz: Özgürlük, güvenliğin karşısı değildir; aksine, özgürlüğü korumayan bir güvenlik anlayışı yalnızca baskının ve keyfiyetin bir aracı olur. Bu yasa teklifinin getirdiği geniş yetkiler, hukukun denetim mekanizmalarından yoksun bırakılmıştır. Yetkiyi elinde

bulunduranın keyfî kararlar almasını mümkün kılan bu sistem demokratik dengeyi de tehdit etmektedir. Unutulmamalıdır ki hukuk, sadece yönetilenler için değil yönetenler için de bağlayıcıdır. Eğer hukuk iktidarın denetiminden muaf tutulursa o artık adalet değil bir tahakküm aracına dönüşür.

Şu soruyu sormak zorundayız: Devletin güvenliği mi, bireyin özgürlüğü mü daha önemlidir? Cevap açıktır: Güçlü devlet güçlü bireylerden oluşur. Bir devleti güçlü kılan, vatandaşlarının korkuyla itaat etmesi değil özgürlük içinde yaşamasıdır. Kendi yurttaşını denetim altında tutan, ona şüpheyle yaklaşan bir devlet eninde sonunda kendi gücünü de tüketir. Özgürlüğü önce kısıtlayıp sonra koruduğumuzu sanmak kanatlarını kesip kuşu uçurmaya çalışmak gibidir. Velhasıl bize hukuk devleti olduğumuzu söyleten bir tabelaya kazanmış kelimeler değil hukukun gerçekten üstün olduğu bir düzenin varlığıdır.

Değerli milletvekilleri, özgürlük bir lütuf değildir, bir haktır. Bir milletin geleceğini belirleyen de onun özgür düşüncesi, ifade hürriyeti ve hukukun üstünlüğüdür. Bir yasa sadece bugün için yapılmaz; o, yarınlarda nasıl bir ülkeye uyanacağımızı belirleyen aynı zamanda bir pusuladır. Bugün güvenlik adına yetkiler genişletilirse yarın özgürlük adına itiraz edenler bu yetkilerin hedefi olabilir. Bugün “sakıncalı bilgi” diyerek susturulan bir gazeteci yarın rahatsız edici fikir nedeniyle susturulmuş bir vatandaşın habercisi olabilir. Bugün bir kanun teklifi olarak gördüğümüz şey yarın bir rejim meselesine dönüşebilir. Bizler yasaların hak, adalet ve vicdan terazisinde tartılmadan çıkarılmasına itiraz etmek zorundayız. Siber güvenlik elbette önemlidir ama bir milletin asıl güvenliği onun özgürlüğünde, düşüncesinde, iradesinde saklıdır. Vatandaş dijital bir kafese hapsedmek onun geleceğini ipotek altına almak demektir. Bize düşen, bu dengeyi sağlamak ve hukukun sarsılmaz ilkesini hatırlatmaktır. Güç ancak denetlenirse meşrudur, güvenlik hukukla sınırlanmadığında otorite kontrolsüz bir güce dönüşür. Bunu tarihten biliriz; güç, denetlenmediğinde kendini mutlak sanır. Mutlak olan ise zamanla özgürlüğü unuttur, özgürlüğü sınırlayarak güvenlik sağlamayacağı gibi bu, devleti de zayıflatır. Bu nedenle bu teklifin hukuk devleti ilkesine uygun, denetlenebilir ve bireylerin haklarını koruyacak şekilde yeniden ele alınması gerekmektedir. Devlet vatandaşına güvenmediği ölçüde güçsüzleşir. Gerçek güvenlik bireylerin özgür olduğu, devletin ise hukuka tabi olduğu düzendir.

Son olarak, adaletin temelini oluşturan kadim bir sözü hatırlatmak isterim: Sevginin kurduğu devleti adalet devam ettirir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karal, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz, Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar’a ait

Sayın Çandar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; üzerine söz almış bulunduğum madde kanun teklifinin amacını düzenleyen madde. Bu konuda bir yasal düzenleme ihtiyacı da elzem. Ne var ki henüz maddelerini görüşmeye başladığımız bu kanun teklifinin Anayasa’ya aykırılık teşkil eden çok sayıda maddesi bulunuyor. Bu teklifin sorunlu maddelerinin yeniden düzenlenmesi ya da teklifin tamamının geri çekilmesi gerekiyor. Bunu şunun için özellikle söylüyorum: Tarihî nitelikte bir döneme adım atmış bulunuyoruz. Cuma günü Abdullah Öcalan tarafından “Barış ve Demokratik Toplum Çağırısı” yapıldı.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Kaçınıcı tarihî süreç, kaçınıcı?

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Katillerden mi barışı öğreneceğiz ya!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Duymak istemiyoruz.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Bu çağrının iki önemli bölümünü, tümü önemli ama iki önemli bölümünü, özellikle dikkatinize getiriyorum:

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Türkler ile Kürtler hiç savaşmadı; bölücü PKK'yla savaşırız ama.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - “Kürt-Türk ilişkilerinde bin yılı aşan tarihler boyunca Türkler ve Kürtler varlıklarını sürdürmek ve hegemonik güçlere karşı ayakta kalmak için gönüllülük yönü ağır basan, hep bir ittifak içinde kalmayı zorunlu görmüşlerdir.” Bu paragraf Türk-Kürt kardeşliğine vurgu yapan paragraf. Çağrının sonunda da “Varlığı zorla sona erdirilmemiş her çağdaş cemiyet ve partinin gönüllü olarak yapacağı gibi” deyip tüm grupların silah bırakması ve PKK'nın kendisini feshetmesi çağrısında bulunuyor.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Genel Kurulda dinlemek istemiyoruz. Bu kadar kepezelik olmaz!

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Bu, tarihimizde ilk kez Süleyman Demirel'in tanımlamasıyla “29'uncu Kürt isyanının” -onun tanımlanmasıyla- bastırılmadan, ezilmeden, gönüllü olarak başlatanlar tarafından sona erdirilmesi ve nokta konulması anlamına geliyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - PKK Kürtlerin temsilcisi değildir.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Ve bir iç barış döneminin başlangıcını ifade ediyor.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Ne Kürt isyanı ya! Teröre Kürt isyanı diyorsunuz!

Buna da izin veriyorsunuz ya!

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Şimdi, bu dönemi tanımlamak için Milliyetçi Hareket Partisi...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Türkler de Kürtler de savaşmamışlardır; savaş bölücü terördür.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Bayağı bayağı terörü Kürt isyanı yapıyorsunuz ya!

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Susturursanız konuşacağız.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, Sayın...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ama böyle bir şey olur mu?

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Başkanım, müdahil olun.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Bu ne böyle ya!

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, Sayın Taşcı, değerli milletvekilleri; hatibin ne söyleyeceğine dinleyenler karar veremez.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Gazi Mecliste kaçtır Apo'nun mesajları okunacak, bölücü katilin!

BAŞKAN - Kürsü masuniyeti var, hatip dilediğini ifade edecektir, cevabı olanlar da cevap verirler.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Kendi görüşünü ifade etmiyor, aynen okuyor.

BAŞKAN - Burası konuşma yeri, lütfen hatibi saygıyla dinleyelim.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Saygı duyulacak bir şey söylemiyor.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Buna sen karar veremezsin! Ayıptır ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Saygı duyulacaklara saygı duyuyoruz.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Ataların gibi hainsin, hain!

BAŞKAN - Sayın Çandar, buyurun.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Bu çağrı yapıldıktan hemen sonra Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli 27 Şubat 2025 tarihinde “DEM heyeti tarafından kamuoyuna okunan ve İmralı’da kaleme alınan açıklama baştan sona değerli ve önemlidir.” demiştir. “Kandil’den yapılan açıklamalar bu çağrıyı destekleyici ve tamamlayıcı özellikte, nitekim memnuniyet verici.” demiştir. Arkasından, hemen arkasından Sayın Cumhurbaşkanı yaptığı açıklamada “Dün itibarıyla yeni bir sayfaya geçilmiştir. Bu kritik dönemin âlâyıvalayla değil, sükûnetle, serinkanlılıkla, sabırla ve elbette samimiyetle yürütülmesinin en isabetli yöntem olduğu kanaatindeyiz.” demiş ve silah ve terör baskısı ortadan kalkınca doğal olarak siyasetin demokratik alanı daha da genişleyecektir tespitinde bulunmuştur. Hâl bu iken hukuk zemini ve siyaset, demokratik siyaset gerekliliği ortadadır. Ve buradan hareketle yine Sayın Devlet Bahçeli’nin 22 Ekim 2024 tarihinde yaptığı konuşmada gündeme getirdiği umut hakkının harekete geçirilmesi, Abdullah Öcalan’ın bulunduğu koşulların değiştirilmesi ve bu silah bırakma ve PKK’nin feshi gibi tarihî adımların atılmasında rol oynayabilmesinin önü açılmalıdır. Bu ne demek oluyor? Her türlü antidemokratik girişimden zamanın ruhu itibarıyla vazgeçmemiz gerekliliğini ifade ediyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Zamanın ruhu yok, apaçık bir ihanet var; bu sürece müdahale edeceğiz.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Devamla) - Bu nedenle bu konuya dönersek; çıkması gerekli olan bu kanun teklifinin, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi’nin de bir demokrasi ihlali ve özgürlüklere karşı sorunlu yapılar taşınması nedeniyle geri çekilmesi ve getirilmemesi gerekiyor.

Dikkat edelim, önümüzde bir iç barış döneminin kapısı açılıyor, buna zarar vermeyelim. Her türlü antidemokratik uygulamadan ve bu çerçevede de her türlü antidemokratik kanun teklifinden uzak duralım, bunları geri çekelim ve her birimiz önümüzde açılacak barış kapısının açılmasına destek verelim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Demokrasiyi teröristten öğrenmeyeceğiz, müsaade de etmeyeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Çandar, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifinin 1’inci maddesinde yer alan “kişiler ile tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşların” ibaresinin “kişilerin” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Lütfü Türkkan

Turan Yaldır

Bursa

Kocaeli

Aksaray

Ayyüce Türkeş Taş

Mehmet Akalın

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Adana

Edirne

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Aksaray Milletvekili Turan Yaldir'a söz veriyorum.

Sayın Yaldir, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

TURAN YALDIR (Aksaray) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime 5 Şubat 2025 tarihinde Pençe-Kilit bölgesinde hain PKK militanları tarafından şehit edilen kahraman Binbaşımız Murat Kemal Yetişen'i anarak başlıyorum. Türk milleti kahraman şehitlerini asla unutmayacak; Türk milliyetçileri, eli kanlı katillerle ve siyasal uzantılarıyla asla el sıkışmayacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, şehitlerimizin kanı daha kurumamışken geçtiğimiz günlerde şehitlerimizin katili olan teröristbaşının muhatap alındığı kirli bir oyuna tanıklık ettik. Terör örgütünü feshetme çağrısından sonra teröristbaşına özgürlük ve sınır ötesi operasyonların durması talepleri arka arkaya sıralandı. Terör örgütünün Suriye'deki kolu da "Çağrının muhatabı biz değiliz." diyerek silah bırakmayacağını ilan etti. Bu süreci yürütenler unutmamalı, dünya âlem biliyor ki bölücü terör örgütünün siyasal uzantılarının ve sahiplerinin amacı İsrail ve ABD'ye bağımlı bir devlet kurmaktır. Teröristler bu hedef doğrultusunda çocuk, bebek, yaşlı, kadın, öğretmen, mühendis, asker, polis demeden kallesçe öldürdüler. Kürt vatandaşlarımız da biliyor ki Türk devleti terörle mücadele etmiştir ve bölücü terör örgütü hiçbir zaman onların temsilcisi olmamıştır, olamayacaktır. Kürt vatandaşlarımız Türkiye Cumhuriyeti için bir sorun değildir, onlar cumhuriyetin eşit vatandaşlarıdır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) En büyük bölücülük onları "Kürt sorunu" olarak tanımlamaktır. Kürt vatandaşlarımız tıpkı Türkler gibi en güzel şehirlerde yaşamış, istedikleri işi yapmış, vekil, bakan, vali hatta Cumhurbaşkanı olmuştur, olmalıdır da. Kürt vatandaşlarımızın sözde hakkını savunduğunu iddia eden hainlerin Türk milletinden istediği nedir? Kiminle neyin barışını yapacağız? Gizli kapılar arkasında pazarlık yapanlara buradan açıkça çağrıda bulunuyorum: Mademki sözde barış arıyorsunuz, o hâlde bu meseleyi millete soralım, bir referandum yapalım ve Türk milleti karar versin.

Sayın milletvekilleri, mübarek ramazan ayının ülkemize ve tüm İslam âlemine huzur, bereket ve hayırlar getirmesini diliyorum; diliyorum fakat ramazan geldi, bereket bekledik, zam bulduk. Bu mübarek ayda sofralar bereketlenmek bir yana, her geçen gün daha da küçülüyor. Bizi kısıkanan Avrupa'da Noel zamanı raflar yarı fiyatına inerken bizde, ramazanda etiketler 2 katına çıkıyor; onlar indirim yaparken bizde ise ramazan zamlarla anılır hâle geldi. Geçtiğimiz yıl 1.000 TL'ye dolan bir ramazan kolisinin bu yıl 1.700 liraya dolduğunu görüyoruz. Güllaç milletin ağzında tat bırakırdı, şimdi yüzde 160 zamla vatandaşın cebinde delik açıyor. Bu durum sadece cüzdanları değil, vicdanları da sarsıyor. Bu hayat pahalılığına çözüm bulamamak da, bu fırsatçılığa sessiz kalmak da iktidarın boynunda vebaldir. Bu fırsatçılığın ne dinde ne de ahlakta yeri vardır.

Kıymetli milletvekilleri, Türkiye'de suç örgütlerinin en büyük finans kaynağı yasa dışı bahis ve sanal kumardır ama vahim olan, bu düzen sadece yasa dışı bahis siteleriyle sınırlı değildir. Eskiden beri Türkiye'de Sayısal Loto, at yarışı, Kazı Kazan, Milli Piyango gibi oyunlar vardı ancak Demirören Grubunun yönettiği sitelerde oynatılan "casino" oyunları fiilen sanal kumar sistemine dönüşmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yaldir, lütfen tamamlayın.

TURAN YALDIR (Devamla) - Devletin desteğiyle işletilen bu sistemler bozulan ekonomide gençleri ve dar gelirli vatandaşları kumara teşvik etmektedir. Bu sistemler büyük para kayıplarına yol açarak vatandaşları giderek daha fazla borç batağına, hatta intihara sürüklemektedir.

İktidarın görmezden geldiği bu sorun vatandaşlarımızın canını daha fazla yakmadan çözümlenmelidir diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yaldir, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 1'inci maddesinde geçen "gerekli" ifadesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun

Özgür Ceylan

Ömer Fethi Gürer

Ordu

Çanakkale

Niğde

Tahsin Becan

İsmet Güneşhan

Aliye Coşar

Yalova

Çanakkale

Antalya

Nimet Özdemir

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Yalova Milletvekili Tahsin Becan'a söz veriyorum.

Sayın Becan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN BECAN (Yalova) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 190 sıra sayılı Siber Güvenlik Kanunu Teklifi üzerinde söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama şunu net bir biçimde vurgulayarak başlamak isterim ki yurt savunması Cumhuriyet Halk Partisinin kırmızı çizgisidir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bağlamda, ülkemizin öncelikli savunma ihtiyaçlarının karşılanması noktasında gerekli tedbirlerin alınması hayati önem taşımaktadır.

Sayın milletvekilleri, teknoloji artık hayatımızın vazgeçilmez bir unsuru hâline gelmiş olup savunma ve güvenlik alanında da çok büyük bir etkiye sahiptir. Gelişen dünya teknolojileri karşısında geleneksel ordular ve silahların yanında siber ordu ve silahlar da devreye girmiştir. Devletler bu yeni konsepti savunma sistemlerini yapılandırmakta ve siber bir dünyada daha etkili olmak, olabilmek adına ordularını bu çerçevede de geliştirmektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerimizin de görevini çağın şartlarına uygun ve başarılı bir şekilde yerine getirebilmesi ve caydırıcılığının yükseltilmesi için silah, teçhizat ve ileri teknoloji kullanma kabiliyeti bakımından dünyanın en güçlü ordularından biri olması mutlaka sağlanmalıdır. Elektronik harp, havacılık, uzay ve uydu teknolojileri, ağ merkezli savaş, insansız hava araçları gibi savunma sanayisi teknolojilerinin AR-GE çalışmaları ve üretimi desteklenmeli ve millî güvenliği sağlamak amacıyla millî yazılım sistemi geliştirilmeli ve uygulama alanı da genişletilmelidir. Bu nedenle, Siber Güvenlik Başkanlığının kurulması ulusal güvenlik açısından çok çok önemlidir. Kaldı ki böyle bir yapının oluşumu yıllar öncesine dayanıyor. 2012 yılı Haziran ayında düzenlenen Siber Güvenlik Strateji Çalıştay'ında, hatırlarsınız, siber güvenlik kurulu oluşturulması kararı zaten alınmıştı ancak 2013 yılında kurul maalesef ilk ve son eylem planını açıkladıktan sonra tam bir sessizliğe bürünmüştür.

Sayın vekillerim, buraya kadar kimsenin itirazı yok ancak geçmiş tecrübeler bu alanda yapılan yapılanmaların sadece bir başkanlık veya kurul oluşturmanın, bütçe ve kadro tahsisi yapmanın ya da görev ve sorumluluklarını muğlak ve genel ifadelerle belirtmenin istenen başarıyı sağlayamadığı açıkça görülmüştür. Bu bakımdan itirazımız yeni kurulan Siber Güvenlik Başkanlığı için özellikle şu hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir:

- 1) Başkanlık görev alanı net şekilde tanımlanmalıdır.
- 2) Başkanlığın hangi kurum tarafından hangi yetkiyle denetleneceği hukuki olarak netleştirilmeli, bu denetim mekanizması şeffaf bir şekilde işlenmelidir.
- 3) Düzenlemeler ulusal ve uluslararası hukuka uygun hâle getirilmelidir.
- 4) Teklifteki temel hak ve özgürlükleri sınırlandıran hükümlerde güçlü güvenceler de sağlanmalıdır.
- 5) Teklifteki belirsiz ve geniş tanımlamalar çıkarılarak ifade özgürlüğünü doğrudan tespit eden özellikle gazeteciler, sivil toplum kuruluşları ve insan hakları savunucuları gibi toplumun demokratik denetim işlevini yerine getiren guruplar üzerinde caydırıcı etkilerinden arındırılmalıdır
- 6) Özellikle kişisel veri barındıran bilgi ve belgelerin alınması, işlenmesi ve saklanması konularında yasal güvence eksikliği giderilerek kişisel verilerin tamamen keyfi şekilde erişilmesi önlenmelidir.
- 7) Siber Güvenlik Başkanlığına gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde hâkim onayı olmaksızın arama yapma, dijital materyallere el koyma ve veri toplama yetkisi tanınmamalıdır.

Sonuç olarak Siber Güvenlik Kanunu Teklifi siber güvenliğin sağlanmasını hedefleyen bir düzenleme olarak temel hak ve özgürlüklerin korunmasıyla uyumlu olmak zorundadır.

Sözlerime Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün söylediği bir sözle bitirmek istiyorum: “Medeni olmayan insanlar, medeni olanların ayakları altında kalırlar.”

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Becan, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Mehmet Karaman

İsa Mesih Şahin

Şerafettin Kılıç

Samsun

İstanbul

Antalya

Mustafa Kaya

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e söz veriyorum.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, ramazan ayınızı tebrik ediyorum.

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi hakkında Gelecek Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, dünya büyük bir dönüşüm geçiriyor, adına “dijitalleşme çağı” diyoruz. İletişim tarihinde hiç olmadığı kadar hızlanmış durumda. Bireylerin, şirketlerin ve devletlerin günlük yaşamları dijital teknolojilere ve internete bağımlı hâle gelmiş durumda. Eskiden çok meşakkatli olan işlemler artık sadece bir tık uzağımızda. Eğitimler, askerlik işlemleri, kamu hizmetlerine varıncaya kadar artık her şey dijital platformda yapılabilir. Bu değişimler içine doğmuş olduğumuz zamanı kökten değiştiriyor. Elbette bu dönüşüm büyük fırsatlar sunuyor ancak büyük tehditleri de beraberinde getiriyor. Sanal dünyada takip edilmediğimiz bir saniye bile yok. Kişisel verilerimiz, şirketlerin, kamunun verileri hiç olmadığı kadar tehdit altında, askeri sırlar da bu tehdiye dâhildir. Siber saldırılar artık ulusal güvenliği tehdit eden bir boyuta ulaşmıştır.

Bakın, geçtiğimiz aralık ayında Romanya Yüksek Mahkemesi seçimlere siber müdahale olduğu gerekçesiyle cumhurbaşkanlığı seçimlerini iptal etti. Bir önceki ABD Başkanlık seçimlerinin konusu da siber müdahaleydi. Bu tehditler sadece bireylerin mahremiyetini tehlikeye atmakla kalmıyor, aynı zamanda toplumların güvenliğini, ekonomisini, siyasi ve ekonomik istikrarını da doğrudan tehdit ediyor. Artık veri, altın gibi, petrol gibi değerli bir varlık hâline gelmiş durumda. Verilerin kontrolünün ve güvenliğinin sağlanması 21'inci yüzyılın ilerleyen yıllarına damga vuracak büyük bir gerçeğimizdir. Bu noktada, siber güvenlik artık ulusal güvenlik stratejisinin bir unsuru olarak değerlendirilmek zorundadır.

Ülkemizin ciddi bir siber güvenlik yasal düzenlemesine ihtiyaç duyduğu aşikârdır. Siber güvenlik yasaları ulusal stratejilerin bir parçası olarak ele alınmalıdır. Zira bu düzenlemeler sadece bugünün değil, geleceğin de güvenliğini inşa etmek için bir temel oluşturacaktır. “Ana vatan” kavramımıza hatırlarsanız başka kavramlar eklemiştik. “Ana vatan” “mavi vatan”, “gök vatan” ve şimdi “siber vatan”ı da buraya eklemek istiyorum. Bizim için ana vatanın koruması neyse, siber vatanın koruması da odur. Bu noktada, TSK bünyesinde bulunan Siber Savunma Komutanlığı, Kara, Hava, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı gibi bir kuvvet komutanlığı olmalı mıdır? Bunun tartışılması gerektiğini düşünüyorum. Siber vatan meselesi bir millî güvenlik meselesidir. Mevzu bu kadar önemli ancak gel gör ki özgürlük-güvenlik dengesinin ölçüsünün kaçırıldığını görüyoruz.

Kanun teklifi çok önemli bir alanda yasal bir düzenleme yapıyor ama içine öyle bir madde koyuyorsunuz ki arkadaşlar, biz buna nasıl “evet” diyelim? Bu millî güvenlik meselesi neden bir siyasi alana çekilir? Bunun ülkeye ne faydası var? Kanun teklifinde idarenin keyfilğine sebep olabilecek içerikler var. 6'ncı maddede Siber Güvenlik Başkanlığına sınırsız bir erişim yetkisi tanınması sıkıntılı bir madde. 16'ncı, 17'nci maddelerdeki ağır cezalar, anayasal güvenceleri tehdit etmekte. En önemlisi ise 8'inci madde. Ne var 8'inci maddede? “Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Başkanın yazılı

emri ile arama yapılabilir, kopya çıkarma ve el koyma işlemi yapılabilir.” Böyle keyfiliğe açık bir düzenleme olabilir mi? Maalesef, son zamanlarda sıkça oluyor.

Arkadaşlar, siz kendinizi yargının yerine nasıl koyarsınız? Bu maddenin anlamı açık bir şekilde yargı yetkisinin yürütmeye devredilmesidir. Soruyorum: Bu durumda konut dokunulmazlığının ihlalini nasıl koruyacaksınız? Kişilerin huzur ve sükûnunu nasıl temin edeceksiniz? Vatandaşın devlete güven ilkesini nasıl sağlayacaksınız? Hukuk, keyfiliği önlemek için var olan bir kurumdur. Bizim itirazımız sınırsız yetki istenmesinedir; bu olmaz. Ne yapacağız biz? Şimdi, Başkanlığın iyi niyetine mi güveneceğiz? Bakın, şahsileştirmiyorum, ilkesel bir çerçeve ortaya koymaya çalışıyorum. Hukuk, niyete güvenmez, güvenmemeli de. Hukuk, sınırı çizer, çerçeveyi belirler, kuralı koyar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Bu sorunlu yasama anlayışı maalesef Meclisin gardını düşürüyor, bizim de sorumlu ve yapıcı muhalefet anlayışımızın anlamı kalmıyor. Maalesef, son zamanlarda hukuk devleti ilkesini zedeleyen benzer durumları görüyoruz. Devlet Denetleme Kuruluna verilen görevden uzaklaştırma yetkisi de böyle bir garabetti. Evet, iktidarsınız ama vatandaş size yürütme ve yasama yetkisini verdi, yargı yetkisini vermedi arkadaşlar.

Şimdi, bu yaşadığımız tabloyu ben şöyle tanımlıyorum: Devletin üzerinde devlet yetkisidir bunlar. Tekrar ediyorum, devletin üzerinde devlet yetkisidir bunlar. Sonuç; devlet kurumu yıpranıyor çünkü devleti ayakta tutan şey hukuktur. Yeni düzenlemeler geleceğimizi karartmamalı, insanımızı ve devletimizi emin adımlarla geleceğe taşımalıdır; mesele budur, derdimiz budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Bu açılardan kanun teklifinin tekrar gözden geçirilmesinin altını çiziyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının aşağıdaki gibi değiştirilmesi arz ve teklif edilir.

“(1) Bu Kanun, siber uzayda faaliyet yürüten, hizmet sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşları kapsar.”

Seyit Torun

Ömer Fethi Gürer

Özgür Ceylan

Ordu

Niğde

Çanakkale

Aliye Coşar

İsmet Güneşhan

Tahsin Becan

Antalya

Çanakkale

Yalova

Evrin Karakoz

Nimet Özdemir

Aydın

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılıyorumuz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'a söz veriyorum.

Sayın Karakoz, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

EVİRİM KARAKOZ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün yine AKP'nin yasa yapma mantığıyla yapılan bir yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Günümüzde mevzuatın ve özellikle Anayasa'nın çok ayrıntılı metin olduğu yönünde eleştiriler olsa da hukuk mantığı içerisinde, AKP iktidarı boyunca hukukun uygulanması ve hukuka uyulması noktasında, belirsizliğin ortadan kaldırılması için yasaların ayrıntılı olması, belirli olması, Anayasa hükümlerine uyması gerektiğini düşünüyorum. Bu yasada maalesef bir belirsizlik var, bu yasada keyfiyete dönmesi muhtemel metinler var, uygulamalar var. Biz diyoruz ki: Bu yasa belirli olmalı, Anayasa'ya uygun olmalı. Bu yasada kişi hak ve özgürlüklerine müdahale var, bu yasada yetki gasbı var, bu yasada Anayasa'ya aykırılık var.

İktidarın kanun yapma süreçlerinde yasama organını tahakküm altına almaya çalıştığını biliyoruz ancak iktidar son zamanlarda yargıyı da tahakküm altına almaya çalışıyor. Cumhuriyet Halk Partisinin iktidar yürütüşünü engellemek için bugün iktidar tarafından Cumhuriyet Halk Partili siyasetçilere, Cumhuriyet Halk Partili belediyelere siyasi operasyonlar düzenleniyor. (CHP sıralarından alkışlar) Hukuk her bireyi bağlar ancak iktidarın ülkeyi getirdiği nokta da şunu görüyoruz: Eğer siz AKP'li siyasetçiyse, AKP'li bürokratsanız, AKP'li belediye başkanıysanız yasadaki kaynaklanmayan bir dokunulmazlığa sahipsiniz. Ülke öyle bir noktaya getirilmiştir ki AKP'li siyasetçiler, bürokratlar, belediye başkanları ne sorgulanır ne yargılanır ama bir vatandaş bunları eleştirirse soluğu mahkemelerde alır. (CHP sıralarından alkışlar) Örneğin, ülkede yangın olur, deprem olur, sel olur, maden faciası olur, hatta darbe teşebbüsü olur ama hiçbir AKP'li siyasetçi, hiçbir AKP'li bürokrat yargılanmaz. Örneğin, bir CHP'li belediyede bir iş kazası olsa, bir işçinin, atıyorum, kolunda ufak bir zedelenme olsa Cumhuriyet Halk Partili belediye başkanı sorgulanır. Yine, belediyelerden örnek verelim, örneğin, AKP'li belediyelerde belediye başkanlarının milyonluk ihalelerde imzası da olsa, kamu zararı da tespit edilse bu belediye başkanları ne sorgulanır ne yargılanır ama Cumhuriyet Halk Partili belediye olduğunda bin liralık doğrudan temin dahi olsa, belediye başkanının talimatı, telkini, bilgisi ve imzası dahi olmasa bizim belediye başkanlarımız sorgulanır ve de yargılanır. Bu bir belediye AKP'li ise belediyeyi borca batırır; vergi borcu, SGK prim borcu tavana ulaşır ama bu borçları CHP'li belediye devraldığında CHP'li belediyelerden SGK borçlarının, vergi borçlarının tahsili için Hükümet elinden geleni yapar.

Bakın, bu iktidar, ihale mevzuatını delik deşik eder, davet usulüyle milyarlık ihaleler verir yandaşlara, yandaş şirketlere, kamu zararına yol açar ama yargılanmaz ama sorgulanmaz. Bir Cumhuriyet Halk Partili belediye doğrudan temin usulüyle bin liralık alım yapsa, kamu zararı da tespit edilmese bizim belediye başkanımız sorgulanır ve de yargılanır. Evet, bir hukuk devletinde herkes sorgulanmalı, bir hukuk devletinde herkes yargılanmalı ama nasıl yargılanmalı? Sahte, gizli tanıklarla, düzmece belgelerle, siyasi mülahazalarla değil. Hukuk herkese eşit olmalı, yargı da herkese eşit olmalı.

Bakın, bir örnek daha vereyim: Bugün, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı... Hâkimler ve savcılar siyasi partilerden bir yere aday olduklarında istifa ederler ancak sonra mesleğe geri dönemezler. Bunun nedeni nedir? Çünkü bir siyasi partiden aday olduğunda tarafsızlığını ve bağımsızlığını kaybetmiştir. Peki, şu anda İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı daha önce Bakan Yardımcılığı yaptı mı, siyaseten bir taraf tuttu mu, siyasette taraf oldu mu? Sonrasında bu arkadaşı alıyorsunuz, Başsavcı olarak atıyorsunuz.

Siyaseten taraf olmuş bir hâkimin, bir savcının objektif davranabileceğine inanıyor musunuz? Biz inanmıyoruz ve görüyoruz da objektif davranmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karakoz, lütfen tamamlayın.

EVRİM KARAKOZ (Devamla) - Sayın milletvekilleri, şunu özellikle hatırlatmak istiyorum: 31 Mart seçiminde aziz milletimizin attığı tokadın izi hâlâ duruyor. Siz hiç düşünmüyor musunuz, hiç ders çıkarmıyor musunuz, ağzınızdan “demokrasi” “millî irade” “milletin seçimi” vurguları düşmüyor ama bize oy verdiklerinde millî iradeye saygı göstermiyorsunuz. Yani size oy verirse demokrasi oluyor, millî irade oluyor, size oy vermediğinde, muhalefete oy verdiğinde bunları ağzınıza dahi almıyorsunuz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu, CHP’nin kendi tarifidir.

EVRİM KARAKOZ (Devamla) - Bu hukuk tanımazlığınız, bu keyfiyetiniz, bu mağrurluğunuz ve bu kibriniz ilk genel seçimde bitecek.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Görüşecegiz, görüşecegiz!

EVRİM KARAKOZ (Devamla) - Ve Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında bu ülkeye hukuk gelecek, adalet gelecek, bolluk gelecek, bereket gelecek, eşitlik gelecek.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Hepsi yalan, hepsi! Yok öyle bir şey!

BAŞKAN - Sayın Karakoz, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi’nin 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrasında yer alan “kişiler ile tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşları” ibaresinin “kişileri” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selçuk Türkoğlu

Lütfü Türkkan

Hüsmen Kırkpınar

Bursa

Kocaeli

İzmir

Ayyüce Türkeş Taş

Mehmet Akalın

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Adana

Edirne

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar’a söz veriyorum.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 2’nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifle dijital dünyada güvenliği sağlamak için adım atıldığını görüyoruz fakat teklif, içeriği bakımından beklentileri karşılamaktan uzaktır. Bu, iktidarın kanunları ne kadar öngörüsüz yaptığının

önemli bir göstergesidir maalesef. Her ne kadar itirazlarımız olsa da teklife karşı olmadığımızı ifade etmek istiyorum çünkü siber güvenlik alanında yaratılacak belirsizliklerin bizleri saldırılara karşı nasıl savunmasız hâle getirdiğinin farkındayız. Fakat hâlihazırda zarar veren ve her alanda büyük maddi, manevi zarar yaratma potansiyeline sahip siber güvenlik düzenlemesi için geç kalındığının da altını çizmek istiyorum.

Teknolojiye ve bilgiye erişimin kolaylaşmasıyla birlikte siber suç dünyasının beceri ve yaratıcılığı da maalesef geliyor. Hatırlarsanız Lübnan’da 17 Eylülde Hizbullah üyelerinin kullandığı çağrı cihazları patlatılmıştı. Çağrı cihazlarının içine önceden yerleştirilmiş mini patlayıcılar konmuştu. Mini bombaların tetiklenmesi için çağrı cihazına tek bir yazılım gönderilmesi yeterli olmuştu. Bu olay bize de gösteriyor ki siber güvenlik verilerinin çalınma ihtimaline devletin resmî kurumlarının “hack”lenme ve devletin işleyişini durdurma riskine karşın zafiyet kaldıramayacak öneme sahiptir. Fakat bizler böyle hassas bir konuda dahi yine sayenizde ciddiyetsizlikle karşılaşıyoruz. Siber Güvenlik Başkanlığı sanki Komisyondan geçmiş gibi, sanki yasalaşmış gibi 8 Ocakta Resmî Gazete’de yayınlanıverdi. Peki, bu, Meclisin iradesine saygısızlık değil midir? Meseleyi güvenlik meselesi olmaktan çıkartıp güvensizlik ve dayatma meselesine neden dönüştürüyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz 2’nci maddeye dönecek olursam, bu maddeyle Siber Güvenlik Kanunu’nun kapsamına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. 2’nci madde iki fıkradan oluşmaktadır. İlk fıkrada ifade edilen tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşların kapsama alınması bizce sakıncalı bir ifadedir, aynı zamanda akıllarda soru işareti yaratmaktadır, bu nedenle madde metninden çıkarılmalıdır. Bu hâliyle hangi kuruluşların kastedildiği anlaşılmazken idare hukukuyla da çelişmektedir. Maddenin 2’nci fıkrasında ise kanunun kapsamı dışında bırakılan istihbari faaliyetler belirlenmiştir. Teklif Komisyona getirildiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin istihbari faaliyetleri kanun kapsamındadır. İYİ Partili Komisyon üyesi milletvekillerimizin yoğun ısrar ve gayretleri sonucu Türk Silahlı Kuvvetleri ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bu fıkra dâhil edilmiştir; aksi hâlde, ordumuzun gizli belgelerinin ifşa edilmesi riskiyle beraber devletin dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine zarar verebilecek hukuki boşluklara kapı aralanacaktır. Nitekim, FETÖ’nün bu ülkede hüküm sürdüğü dönemde devletin tüm kurumları yeniden yapılandırılırken girilemeyen alanlar tespit edilmiş, oralara yönelik hamleler yapılmıştı. 2009’da dönemin Başbakan Yardımcısına suikast ihbarıyla başlatılan, sonrasında Seferberlik Bölge Komutanlığında birimin kalbi olan kozmik odada aramaya kadar uzanan kumpas yaşanmıştı. Yine 2016’da FETÖ darbe girişiminde bulunmuştu, anlaşılan bunlar çok çabuk unutulmuş, öyle görünüyor. Zaten FETÖ kumpaslarına göz yumulduğundan ülkemiz için tehlike oluşturabilecek nitelikli bilgiler okyanus ötesine gönderilmiş. Aynı şeylerin yeniden yaşanmaması, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gizli ve kritik bilgilerine erişimin önüne geçilmesi için istihbari faaliyetlerin kanun kapsamı dışında tutulması yerinde bir karardır.

Komisyonda muhalefet partilerinin görüşlerinin de değerlendirilerek mutabık kalınmasını olumlu karşılıyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinde yer alan “kapsar” ibaresinin “içerir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan

Mahmut Dindar

Mehmet Kamaç

Mersin

Van

Diyarbakır

Yılmaz Hun

Onur Düşünmez

Iğdır

Hakkârî

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Ali Bozan’a söz veriyorum.

Sayın Bozan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

23/11/2023 tarihinde bu Mecliste bir konuşma yapmıştım -tutanaklardan baktım- demiştim ki: “Bugün değilse ne zaman? Gelin, barış için bir olalım. Çünkü hepimizin, 85 milyon yurttaşın bu ülkede kalıcı ve onurlu bir barışa ihtiyacı var.”

2023’te ne dediysek bugün aynısını söylüyoruz, 2024’te ne dediysek bugün aynısını söylüyoruz. Öncelikle, o günden bugüne, bugün toplumsal barış ve uzlaşmayı daha rahat bir ortamda konuşabilmemizde emeği geçen herkese ve her kesime teşekkür etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi de 1 Ekimden itibaren başlayan yeni dönemden, toplumsal barıştan, toplumsal uzlaşıdan bahsetmek istiyorum. Türkiye ve bölgemiz başta olmak üzere dünya kamuoyu 27 Şubatta tarihî bir ana tanıklık etti. Bu topraklara yani kadim Anadolu ve Mezopotamya’ya son yüzyılın en bereketli cemresi düştü o gün. Bu tarihî an sadece Orta Doğu’da değil, tüm dünyada ilgiyle izlendi ve takdirle karşılandı. Bizler DEM PARTİ’nin her bir ferdi olarak, her bir üyesi olarak, seçilmişleri olarak, milletvekilleri olarak bu sürecin ciddiyetinin ve bu sürecin ciddiyetinin bizlere yüklediği sorumluluğun farkındayız. Bu sorumlulukla -daha önce arkadaşlarımızın da belirttiği üzere- yüreğimiz ellerimizde tüm samimiyet ve ciddiyetimizle barışın gereğini yapmak için kapı kapı dolaşacağız, tüm yüreklerle dokunmak için gecemizi gündüzümüze katacağız, demokratik siyaset zemini için bugüne kadar nasıl mücadele ettiysek bugünden sonra da demokratik siyaset zemini için elimizden gelen çabanın daha fazlasını göstermeye devam edeceğiz, bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın çünkü bu ülkedeki annelerin tek bir gözyaşından daha değerli hiçbir şey yoktur bizim düşüncemizde ve bizim yüreğimizde. Ve yelpazesi genişletilmiş bir demokratik siyaseti bu baharda en gür şekilde açacağımıza inanıyoruz, demokratik siyasetin gerekliliğini ve barışın ciddiyetini taşıyan herkesin doğru, samimi ve cesur adımlar atacağına inanıyoruz.

Bugün konuştuğumuz baharın, toplumsal barışın gereklilikleri var. Sayın Öcalan örgütüne bir çağrı yaptı ve örgütü de kısa süre içerisinde bu çağrıya bir yanıt verdi. Sürecin bu kısmı bir yandan devam ederken bu sürecin kimi gereklilikleri var. Bu gerekliliklerden bir tanesi nedir? Cezaevlerinde sağlık koşulları yetersiz olan çok sayıda hasta mahpus var. Başta hasta mahpusların yeni süreçte bir şart olarak değil ama bir gereklilik olarak kısa sürede tahliye edilip tedavi süreçlerinin tam teşekküllü hastanelerde gerçekleştirilmesi olması gerekenlerden bir tanesidir.

Yine, idare gözlem kurullarının keyfi kararlarıyla tahliye edilmeyen, başta otuz yıllıklar olmak üzere siyasi mahpusların tahliye edilmesi yine bir gerekliliktir.

Yine, Mecliste daha önce 10 siyasi partinin imzasını taşıyan “Kayyumlara son verilsin.” kanun teklifinin derhâl, bekletilmeden Meclise getirilmesi ve kanunlaştırılması bir diğer gerekliliktir çünkü

barış bizlere, bu Meclisin her bir üyesine tarihî bir sorumluluk yüklemektedir. Bir insanımızın daha artık canından olmayacağı yeni bir süreci inşa etmek bizlerin amasız ve fakatsız yürekli adımlarıyla oluşacaktır. Artık barışın gerekliliğini yapmanın zamanıdır diyoruz çünkü toplumsal barışı sağlamak için 85 milyon sebebimiz var. 85 milyon sebebin yükü omuzlarımızda, 85 milyon sebebin yükü bu Meclisin omuzlarında. Tüm Meclisi bu konuda yeni sürecin, baharın, barışın ciddiyetiyle selamlıyor ve herkesi bunun sorumluluğu olan söz, üslup ve kararlılığı korumaya davet ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bozan, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin (2)'nci fıkrasının aşağıdaki değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(2) 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu, 9/7/1982 ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu ve 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu uyarınca yürütülen istihbari faaliyetler ile 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu ile 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu uyarınca yürütülen faaliyetler bu Kanun kapsamı dışındadır.”

Leyla Şahin Usta

Ali Özkaya

Osman Sağlam

Ankara

Afyonkarahisar

Karaman

Çiğdem Koncagül

Ayhan Salman

Hasan Çilez

Tekirdağ

Bursa

Amasra

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle, Türk Silahlı Kuvvetlerinin 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu kapsamında yürütülen tüm faaliyetlerinin niteliği ve özellikleri gereğince kapsam dışına alınmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde 5 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

Şerafettin Kılıç

Samsun

İstanbul

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun.

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'yle ilgili olarak grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Günümüzde artık “siber teknoloji” denildiğinde, “yapay zekâ” denildiğinde hayatın gerçekliklerinin de ötesine geçen ve tamamen, aslında, hayatımızı her anlamda çekip çeviren bir kanun maddesiyle karşı karşıyayız. Çin gibi bir yerde 200 milyon civarında kamera olduğunu düşünürseniz, yüz tanımadan tutun, her türlü, insanın tansiyonundan, bakışından, renginden, her şeyiyle beraber o insanı tanımlayan ve kendisini güvence altına almaya çalışan bir anlayışın hâkim olduğunu düşünürseniz bu anlamda siber güvenliğin de ne denli önemli olduğunu ortaya koymuş oluruz. Tabii, ülkemizde siber güvenlik noktasında arzu ettiğimiz noktada çalışmalar yoktu, bu kanun bir umut olabilirdi ancak bu kanun da klasik anlamda bundan önceki kanunlar gibi, maalesef, farklı bir mantıkla Genel Kurula indirildi. Şu anda biz daha çok siber güvenlikle ilgili katkı vermeyi düşünürken işin işleyişiyle ilgili, maalesef, mevzuatlara takılıp olması gerektiği tarzda bir yaklaşımla kendimizi ifade edemiyoruz.

Değerli arkadaşlar, tam da bu noktada ülkemizdeki siber güvenlik yeteneğini ve kapasitesini irdelememiz gerekiyor. Neden? Çünkü globalde ülkelerin artık asgari siber orduları savaş sahasının en önemli faktörüne dönüşmüş durumda; Ukrayna-Rusya savaşı bunu net olarak bizlere gösterdi. Ülkemizdeki siber güvenlik manzarası çalışmalarında çok geride olduğumuzu, maalesef, bu toplantılarla beraber net olarak anlıyoruz.

Bazı maddeler üzerinden bunu ifade etmek istiyorum: Öncelikle, ülkemizdeki siber güvenlik çalışmalarının sağlıklı yürütülmesi için ciddi bir insan gücüne ihtiyaç var. Üniversite-sanayi iş birliğinde bu alanda deneysel çalışmalar değil, sektörel ve nihai ürün çalışmaları yapılmalıdır. Ayrıca, yüzlerce yazılımın yerli siber güvenlik üreticileri tarafından geliştirildiğini biliyoruz. STM siber güvenlik kataloğunda bulunan bu ürünlerin tekrar değerlendirilmesi gerekir. Maalesef, bazı ürünler teknik, teknolojik ve derinlik açısından zayıf kalıyorlar. Bundan dolayı büyük veri merkezleri ve kritik altyapılar için millî, yerli siber güvenlik savunma ürünleri tesisleri kurulmalıdır. Bu konuda gerek donanım gerek yazılım gerekse bilgi teknolojileri sektör uzmanları, sanayi bir araya gelmelidir.

Ayrıca, ülkemizde aktif şekilde yerli ürün kataloğuna giren network ve siber güvenlik donanım ve yazılım ürünlerinin de kapasiteleri ve uygulanabilirlikleri test edilip kullanılabilecek ve geliştirilecek

yeni kataloglar belirlenmelidir çünkü önemli sayıda firma sırf teşvik ve para için doğru düzgün çalışmayan ürünleri kataloğa dâhil edebilmektedir.

Devlet kurumlarındaki kişisel hırs ve yükselmeler, maddi imtiyaz yüzünden birçok siber güvenlik teknolojisinin gereksiz yere alınıp depolarda çürümmesine sebep olmaktadır. Bunlar demode hâle gelmektedir. Hatta bugünkü analizlere göre kurumlara alınan siber güvenlik ürünlerinin kullanım zorluğu veya fazladan alınması sonucu en az yüzde 40 ürün fazlalığı vardır ve bu, milyonlarca dolara, milyarlarca tekbül etmektedir. Ciddi bir çalışmaya, titiz bir çalışmaya ihtiyaç var.

8 Ocak 2025'te Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Siber Güvenlik Başkanlığı ülkemizde kuruldu ancak biz kanununu bugün konuşuyoruz, aradaki tenakuzu dikkatlerinize arz ediyorum. Bugüne kadar sektördeki deneyimlerimize göre siber ordu niteliğinde bir oluşum yoktu, bu ciddi bir eksiklikti, bunun gibi önemli bazı eksiklikleri de burada dile getirmeye çalıştım ama şimdi farklı bir noktayı dikkatlerinize sunmak istiyorum arkadaşlar: Şu anda Siber Güvenlik Kurumunun 135 personeli var, bunlardan sadece 5 tane mühendis alımı ilanı var yani tamamen bürokratik anlamda kurumun işleyişiyle ilgili, işin özüne matuf şekilde bir değerlendirme, bir liyakat sistemi maalesef oluşturulmamış.

Değerli arkadaşlar -bir siber ordunun oluşması- çok ama çok korkmamız gereken sektör ve kritik veri merkezlerimiz var. Maalesef ülkemizde çok önemli altyapılarımız siber saldırılara uğramıştır. Bunları hatırlayacağınız gibi, 2015 yılında elektrik kesintisi, meşhur o elektrik kesintisiyle beraber net olarak ortaya koymuştuk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - BOTAŞ, e-devlet, birçok hastane ve kurum bu anlamda saldırıya uğramıştı. Şimdi, böyle bir noktada, böyle bir durumda bizim siber güvenlikle ilgili değerlendirmeleri yaparken benden önceki konuşmacılar da söyledi yani siber güvenlikle ilgili kurum başkanına verilen olağanüstü yetkilerin aslında bu kanunu, bu kurumu maalesef ölü doğuma zorladığını net olarak görüyoruz; bir kere daha bunun gözden geçirilmesi gerekir.

Son yargı reformu stratejisinde şöyle bir ifade var, ifadede deniliyor ki: “Hukukun üstünlüğünü esas alan, gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi...” Eğer siz bu kurum başkanına sınırsız yetki verirseniz öngörülebilir bir adalet sistemini inşa edemezsiniz, dolayısıyla siber güvenliği bu tartışmalara mahkûm etmeden doğru bir mantıkla kurgulayın, itirazları dikkate alın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum, bundan sonra ara vereceğim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 3'üncü madde (1)'inci fıkrasının (d) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(d) Kritik altyapı: işlediği, bilginin/verinin gizliliği, bütünlüğü veya erişilebilirliği bozulduğunda can kaybına, büyük ölçekli ekonomik zarara ve güvenlik açıklarına veya kamu düzeninin bozulmasına yol açabilecek, “Elektronik Haberleşme”, “Enerji”, “Su Yönetimi”, “Ulaştırma”, “Bankacılık ve Finans” sektörleriyle ile nüfus, sağlık, güvenlik gibi bilişim sistemlerini barındıran altyapıları,”

Seyit Torun	Özgür Ceylan	İsmet Güneşhan
Ordu	Çanakkale	Çanakkale
Ömer Fethi Gürer	Tahsin Becan	Gülcan Kış
Niğde	Yalova	Mersin
Aliye Coşar	Utku Çakırözer	
Antalya	Eskişehir	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLİ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer’e söz veriyorum.

Sayın Çakırözer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

UTKU ÇAKIROZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Dijitalleşmenin hız kazanmasıyla siber güvenlik artık sadece devletlerin meselesi değil bireylerden tutun, büyük kurumsal yapılara, kritik altyapılara kadar uzanan geniş bir güvenlik ağı. Türkiye en fazla siber saldırıya uğrayan ülkelerden biri ve bununla mücadelede yetersizlik, yetki karmaşası ve başıboşluk olduğu bilinmekte. Ancak bunu çözenin yolu bu Meclisi yok sayarak tek kişinin kararıyla kurduğunuz bu Başkanlığı şimdi tamamen denetimsiz, sınırsız ve keyfi kullanılabilecek yetkilerle donatmak değildir. Sansür yasası toplumu susturmaya yetmemiş, bir de “Siber reis, siber diktatörlük kuralım.” diye bu teklifi önümüze getirmişsiniz. Teklif, hak ve özgürlüklerimizi turpanlayan, mahremiyetimizi delen düzenlemelerle dolu. İşte örneği: Siber uzayda veri sızıntısı olmadığı hâlde veri sızıntısı yapılmış gibi içerik oluşturanlara iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası getiriliyor yani “mış” gibi içerik oluşturma suçu getiriyorsunuz. Peki, kim yargılanacak? Tabii ki gazeteciler. Yani “Kimlik bilgilerimiz sızdı.” haberi yapan gazeteci “Aslında yok ama sen sızmış gibi haber yaptın.” diye hapse atılacak. Böyle bir şey olabilir mi sayın milletvekilleri?

Sayın Komisyon Başkanı “Halkımızın yararına düzenleme yapıyoruz.” diyor. Aynı masalı 2022’de “Dezenformasyonu önleyeceğiz.” diye Meclisten geçirdiğiniz sansür yasasında dinledik. “Gazeteciler cezalandırılmayacak, vatandaşın ifade özgürlüğü zarar görmeyecek.” demiştiniz. Peki, ne oldu? İşte, Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği takip etmiş, sansür maddesinden iki yılda tam 4.590 soruşturma açılmış; 67’si gazeteci ve yazar, 25’i hak savunucusu ve akademisyen, 8 de “YouTuber” var bunlar arasında. Yenidoğan çetesini, iktidarın yolsuzluklarını, aldığı ihaleleri yazanlar hep bu madde kullanılarak susturuluyor. En çok da depremle ilgili haber ve paylaşımları susturmak için kullanılmış. Şimdi de diyorsunuz ki: “Bu yetkiler yetmiyor, daha fazlasını istiyoruz.”

Ayrıca, Siber Güvenlik Başkanının eline tamamen denetimsiz, sınırsız, keyfi kullanılabilecek büyük bir güç veriyorsunuz. Bakın, savcının talebi ve hâkim onayı dahi olmadan, Başkanın emriyle konutta, iş yerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda arama ve her türlü dijital materyale el koyma, kopyalama yetkisi getiriliyor. Özel hayatın gizliliğiymiş, konut dokunulmazlığıymış, ifade özgürlüğünün korunmasıymış; umurunuzda bile değil.

Yine, bu Siber Güvenlik Başkanlığına milyonlarca yurttaşın ve on binlerce kamu, özel kurum ve kuruluşun veri, bilgi, “log” kayıtlarına sınırsız erişim ve aktarım yetkisi veriliyor; olağanüstü bir yetki. Peki, bu sınırsız yetkinin keyfi kullanılmadığının denetimi var mı? Hayır, yok.

Sayın milletvekilleri, siber güvenlikle ilgili başka ülkelerde de düzenlemeler var. Fransa’da, Almanya’da, İngiltere’de Ulusal Ajans, Bilgi Güvenliği Ofisi, Ulusal Siber Güvenlik Merkezi var ancak yaptırım yetkileri sınırlı, genelde koordinasyon ve destek misyonu var; hepsi de bağımsız denetim mekanizmalarıyla sınırlandırılmış. Bizde ise hem sınırsız, keyfi yetkiler hem ağır idari yaptırımlar, cezalar var; olmayan tek şey ise hesap vermek yani olağanüstü yetkilerin denetimi. Ayrıca, özel sektör üzerine ağır bir sorumluluk yüklenirken buna karşılık özel sektörün bu alanda yönlendirilmesi ve desteklenmesi neredeyse hiç yok.

Değerli milletvekilleri, önümüze gelen bu kanun, ülkeyi Kuzey Kore yapma kanunu, siber diktatörlük kanunudur ve bu diktatörlüğe karşı 86 milyonu koruyacak tek bir güvence dahi yok. Siber Güvenlik Kurulunda bakanlar var, MGK var, MİT var, yeni siber reis var ama yurttaşın özgürlüğünü, hukukunu koruyacak kimse yok. Mesela, Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı niye yok, Barolar Birliği niye yok? Bu kanunun en büyük boşluğu denetimsizlik. Mutlaka ya bağımsız ya da Meclis tarafından bir denetleme mekanizması oluşturularak hesap verebilirlik sağlanmalıdır. Başkanlığın veri erişim yetkileri sınırlandırılmalıdır. Kişisel Verileri Koruma Kurumu sürece mutlaka dâhil edilmelidir. Bunlar yapılmayacaksa yeni bir korku iklimi yaratarak milyonları korkutma, sindirme hedefi taşıyan bu düzenleme derhâl geri çekilmelidir. Devlet, özel sektör, akademi ve sivil toplumun ortak çabalarıyla hem etkin hem de hak ve özgürlüklerimizi koruyan bir siber güvenlik politikası oluşturulmalıdır. Bizi dinlemez, bu hâliyle geçirirseniz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu siber diktatörlük teklifini Anayasa Mahkemesine mutlaka taşıyacağız. 86 milyonun kişisel verilerinin ve özgürlüklerinin korunması için sonuna kadar mücadele edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) - Değerli milletvekilleri, az sonra iftar olacak; ben, hepinize hayırlı ramazanlar dilerken tuttuğumuz oruçların, ettiğimiz duaların ülkemize kardeşliğin, barışın, huzurun getirilmesine vesile olmasını diler, hepinizi saygıyla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum Sayın Çakırözer.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Birleşime elli beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.45

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, 3'üncü madde üzerindeki diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan “geçen” ibaresinin “yer alan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Lütfü Türkkan

Ayyüce Türkeş Taş

Bursa

Kocaeli

Adana

Mehmet Akalın

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Rıdvan Uz

Edirne

İstanbul

Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'a söz veriyorum.

Sayın Uz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'yle ilgili olarak İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisimizi ve Türk milletini saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, kişisel verilerimizin çarşı pazarda satılan bir mal hâline getirildiğini ve iktidarın bu konuda nasıl tamamen çaresiz kaldığını konuşmak üzere söz aldım. Bundan birkaç yıl önce “siber suçlar” denildiğinde aklımıza uluslararası hacker grupları, devlet destekli dijital casusluk operasyonları gelirdi. Bugün ise 15-16 yaşında çocukların Türkiye Cumhuriyeti'nin dijital altyapısını nasıl ele geçirdiğini, milyonlarca vatandaşın kişisel verilerini çaldığını ve bunu bir gelir kapısı hâline getirdiğini de görüyoruz. Bu verileri korumaktan sorumlu olan devlet kurumları maalesef liyakatsiz kadrolarla dolduruldu. Siber Güvenlik Kurumu eş dost, akraba atamalarıyla yönetilecek bir kurum değildir. Koskoca Türkiye Cumhuriyeti'nin emniyet sistemine giriş şifresinin 4 tane sıfır olduğuna da şahit olduk. Devleti yönetmek ciddiyet ister, liyakat ister. Eğer 15 yaşındaki bir çocuk devleti “hack”leyip 101 milyon kişinin verisini çalabiliyorsa bu devlet yönetilemiyor demektir.

2015 yılında MERNİS sisteminden milyonlarca kimlik bilgisinin sızdırılmasıyla başlayan sürecin 2018'de sigorta şirketlerinin sistemlerine yapılan saldırılarla devam ettiğini, 2020'de devletin tüm dijital altyapılarının tehlikeye girdiğini, 2022'de de 101 milyon vatandaşın kişisel verisinin ele geçirildiğini yani çalındığını görüyoruz. Evet, “101 milyon”u yanlış duymadınız, Türkiye nüfusunun fazlası

çünkü ölümlerin dahi bilgileri çalınmış. Bu bilgiler arasında Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları, açık adresler, telefon numaraları, akrabalar, sağlık kayıtları hatta geçmişe yönelik sabıka kayıtları ve mahkeme bilgileri de var. Bu veriler internetin karanlık köşelerinde satılmaya başlandı.

Kıymetli milletvekilleri, 2020 yılında pandemi başladığında Sağlık Bakanlığının veri tabanı başta olmak üzere devletin dijital altyapıları, evden çalışmaya geçen kamu görevlilerinin hataları yüzünden siber saldırılara açık hâle geldi. O dönem pek çok devlet memurunun evlerine götürdüğü bilgisayarlar kendi kişisel ağlarına bağlandı ve en temel güvenlik problemleri başladı. Bunun sonucunda Sağlık Bakanlığının Halk Sağlığı Yönetim Sistemi'ne sızıldı ve milyonlarca vatandaşın aşı kayıtları, ilaç kullanımları, hastalık geçmişleri gibi bilgilerin ele geçirildiği ortaya çıktı. Daha kötüsü, bu saldırıların farkına varılmasına rağmen devletin hiçbir önlem almamasıydı. Devlet âdeta “Görmedim, duymadım, bilmiyorum.” diyerek bu güvenlik açıklarını örtbas etmeye çalıştı. “Devlet akıllı, devlet akıllı” diyorsunuz ama devleti çocuk oyuncağına çevirdiniz. “Mavi vatan” diyoruz, “Misakımillî” diyoruz, “savunma sanayisi yatırımları” diyoruz ama ülkenin asıl savunmasız bırakılan cephesi siber vatanıdır.

Sayın milletvekilleri, güvenlik artık sadece karakollarla, savaş uçaklarıyla sağlanmıyor. Amerika Birleşik Devletleri'nin sattığı bir kol saatini veya telefonu 700 dolar yerine bu millete 3 bin dolara satan akıl, nabzımızdan kan şekerimize tüm verilerimizi alıyor. Bununla ilgili ne yazık ki BTK'nin hiçbir adım atmadığını da görüyoruz. Devletin içinde şantaj ve baskıyla kontrol edilen memurlar, Emniyet mensupları hatta yargı mensupları olduğunu düşünün. Bunlar yaşanırken AK PARTİ Hükûmeti her zaman olduğu gibi örtbas etmeye çalışıyor. O kadar ki bu konuyu gündeme getirenler tehdit edildi, “Veri güvenliği sağlandı.” denilerek yalan beyanlar verildi. Devleti yönetenler bu ihmalkârlıklarının bedelini günü geldiğinde mutlaka ödeyeceklerdir diyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uz, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan “vasıtasıyla” ibaresinin “aracılığıyla” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan	Mahmut Dindar	Mehmet Kamaç
Mersin	Van	Diyarbakır
Yılmaz Hun	Onur Düşünmez	Ferit Şenyaşar
Iğdır	Hakkâri	Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'a söz veriyorum.

Sayın Şenyaşar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve onurlu halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Mübarek ramazan ayındayız. Ramazan ayının başta ülkemiz olmak üzere tüm dünyaya barış ve huzur getirmesini diliyorum.

Büyük bir umutla, olumlu adımlarla toplumsal barışa gidiyoruz. Barışın kolay olmadığını biliyoruz. Barış ortamını oluşturmak için insanlık adına hepimiz üzerimize düşen çabayı göstermek zorundayız. Endişe ve kaygıları güven verici adımlarla değiştirmek bu Meclisin elindedir. Kayyum uygulamaları barış ortamını sabote ediyor. Mecliste temsil edilen 10 parti belediyelere atanan kayyumlar için ortak bir kanun teklifi verdi. Bu kanun teklifi bir an önce Genel Kurula gelmelidir.

Buradan Meclis Başkanına da çağrımızı yapıyoruz: Hukuka, adalete, demokrasiye aykırı olan kayyum uygulamasına, gelin, Mecliste oy birliğiyle son verelim. Barışa giden yolda toplumu ikna edici ilk adım Meclisten gelsin.

Genel Kurula getirilen yasa teklifine baktığımızda adı “Siber Güvenlik Yasası”. Yasanın içeriğine baktığımızda, burada, halkın güvenliği için değil iktidarın geleceği için hazırlanan bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Bugüne kadar “güvenlik” adı altında çıkarılan yasaların hiçbirinin halkın yararına olmadığı. Bu yasa halkın kişisel verilerini koruyamayacak, aksine iktidarın gözetim mekanizmalarını daha da güçlendirecektir. Muhalef sesleri bastırmayı, halkın örgütlenmesini engellemeyi ve dijital alanı tamamen kendi kontrolleri altına almayı amaçlıyor. Bu yasayla, hukukun üstünlüğü değil iktidarın keyfi kararları belirleyici olacak; her eleştirel ses, her muhalif düşünce dijital tehdit ilan edilecek.

Daha önce benzer yasalarla birçok gazeteci, akademisyen, öğrenci ve aktivist susturulmaya çalışıldı, gözaltına alındı ve tutuklandı çünkü gerçekleri halktan saklayan ve halktan korkan bir iktidar ülkeyi yönetiyor. İletişim Başkanlığı “dezenformasyon” diyerek bilgiyi ve hakikati tekelinde tutmaya çalışıyor. Hakikati gündeme getiren gazeteciler ya sürgünlere ya da cezaevlerine mahkûm ediliyor. Şu an 42 özgür basın çalışanı cezaevinde rehin tutuluyor, suçları hakikatleri halka duyurmak.

Bilgiyi tekelinde tutmaya çalışan Hükûmet onu da beceremeyip e-devlet ve e-nabız verilerini çaldırıyor; şimdi, Siber Güvenlik Kanunu Teklifi bahanesiyle interneti kontrol altına almaya çalışıp hakikatin üstünü örtmeye çalışıyor. Devletin kurumlarında liyakati ortadan kaldırdınız; adı başka, niyetinizin başka olduğu düzenlemelerle halkı kandırmayı bırakın artık. Meclisin gündeminde siber güvenlik, halkın gündeminde ise ekmek, adalet ve barış bulunuyor.

Gelin, biraz da barışı, adaleti, konuşalım. Sayın Öcalan’ın tarihî çağrısıyla barış tüm dünyada bir kere daha gündemde. Savaş, yıkım ve şiddetin tırmandığı bu yüzyılda toplumsal barış için emek veren, katkı sunan herkese teşekkür ediyoruz. Savaş ve şiddet adaletsizlik getirir, yoksulluk getirir. Dolayısıyla barış, savaş kadar hepimizi etkiler ve ilgilendirir.

“Barış”ın tarifini gelin hep birlikte yapalım. Çatışmasızlık hâli çok değerli bir adımdır fakat barış sadece çatışmaya son vermek değildir. Çatışmasızlık hâli bir negatif barıştır, aslolan pozitif barıştır. Pozitif barış, yapısal şiddetin ortadan kalktığı, çatışma ortamına yol açan nedenlerin çözüldüğü, sosyal adaletin sağlandığı bir ortamda gerçekleşebilir. Savaşın son bulması ve silahların patlamaması barıştır, evet ama aynı zamanda insanların ihmellere kurban gitmemesi, yerel yönetimlerde halkın iradesine kayyum atanmaması da barış demektir. Adaletsizliklerin son bulması, toplumun ürettiği ya da sahip olduğu olanak ve kaynakların yine tüm toplum yararına kullanılması pozitif barıştır. Bunun için adım adım barışa gidecek bir süreci örmeliyiz. Silahların susması çok önemli bir adımdır ve bu adımın devamı gelmelidir. Kalıcı olan pozitif barışı sağlamaktır. Savaş siyaseti değil, barış siyaseti için çağrılar yasal zeminlere kavuşturup kan ve gözyaşını durdurmak bu Meclisin asli görevidir. Savaştan ve ölümden çıkar güdenlere prim vermeyeceğiz. Savaşın rantı hiçbir annenin gözyaşından daha önemli değildir. Hiçbir insan ölmesin, anneler ağlamasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar, lütfen tamamlayın.

FERİT ŞENYAŞAR (Devamla) - Gelin, 28'inci Dönem Meclisini "barış Meclisi" olarak tarihe not düşelim. Barışa biz hazırız, barış için kararlıyız.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Şenyaşar.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (g) bendinde yer alan "bu sistemler tarafından işlenen" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Leyla Şahin Usta

Ali Özkaya

Osman Sağlam

Ankara

Afyonkarahisar

Karaman

Çiğdem Koncağül

Hasan Çilez

Tekirdağ

Amasya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, madde metninde yer alan "bu sistemler tarafından işlenen" ibaresinin çıkarılması suretiyle siber uzayda bulunan her türlü veri ihlalinin bent kapsamına alınması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ronayi Önen, Sami Tan ile Mevlüt Aykoç'a ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce Kürt aydın ve yazarlarından Ronayi Önen, Sami Tan ve Mevlüt Aykoç evlerine yapılan baskın sonucu gözaltına alındılar. Aydın ve yazar olmanın suç olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Biz "barış" dedikçe barış düşmanları, barışa tahammül edemeyenler aydınlara, yazarlara, Kürt dili ve edebiyatına yönelik saldırılarına devam ediyorlar. Bu gözaltıları kabul etmek mümkün değildir. Bu arkadaşlarımız kitap yazan, eser veren, sanatçı, aydın arkadaşlarımızdır. Bu gözaltıların bir an önce son bulmasını ve arkadaşlarımızın serbest bırakılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, 4'üncü madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

Şerafettin Kılıç

Samsun

İstanbul

Antalya

Haydar Altıntaş

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Ali Bozan

Mahmut Dindar

Mehmet Kamaç

Mersin

Van

Diyarbakır

Yılmaz Hun

Onur Düşünmez

Gülderen Varlı

İğdır

Hakkâri

Van

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz, İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'a ait. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Sayın Altıntaş, buyurun.

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Mehmet Akif'in dediği gibi "Ya Rab, bu uğursuz gecenin yok mu sabahı?" dercesine her gün yeni bir heyecan, her gün yeni bir tartışma, her gün yeni bir gürültüyle uyanmak artık Türk milleti olarak bizi yordu. Bugünün de en canlı, en hararetli tartışması "Terörsüz Türkiye, herkes kazanacak." Elbette ki bu temenniye ben ve partim de bütün insanlar gibi yürekten katılıyoruz ancak bunun nasıl olacağı sorusunu ortaya sorduğumuzda karşımıza çıkacak olaylar bu işin pek de kolay olmadığını, bedelinin ağır olduğunu, farklı farklı düşüncelerin, farklı farklı eğilimlerin bunun içerisine girdiğini görünce hayret ve dehşet içerisinde kalmamak mümkün değildir. Denenmişi yeniden deneyerek farklı sonuçlar almak mümkün değildir. 2013-2015 yılları arasında denediğimiz, sonuç alamayarak büyük acı ve büyük bedeller ödediğimiz işleri yeniden denemek akıl kârı değildir. Ortaya çıkan bilgilere göre bir yıldan beri devam ediyormuş görüşmeler hain terör örgütüyle, Sayın Bahçeli'nin beyanıyla ülke

gündemine yeniden döndü. Slogan, tekrar söylüyorum: “Terörsüz Türkiye, herkes kazanacak.” Ama nasıl olacak? Sonuç almak için hangi bedeller ödenecek? Tarih, insanlığın hafızasıdır, aynı zamanda çok iyi bir politika öğretmenidir. Elbette ki geçmişte yaşayamayız, bugünü ve geleceği yaşamalıyız ancak geçmişimiz ölü değil canlıdır, ölü dirilmez ama hatırası yaşar. Geçmişle sağlıklı ilişki kurmak, geleceğimizin işaretidir. Ancak nasıl tabiat kendisine ihanet eden affetmiyorsa tarih de kendisini yanlış anlayanı, yanlış yorumlayanı affetmez, sonra bütün bu hataların bedelini millet öder. Biz millet olarak geçmişte ateşle, ölümle sılandı; elde ettiğimiz vatanın ve özgürlüğün bedeli çok ağırdı, bunun kıymetini ve önemini asla unutmuyoruz.

Terör örgütü, Türkiye’yi dönüştürmek istiyormuş. Neyi dönüştüreceksiniz? “Sadece Türkler için değil Türkiye’deki tüm halklar için, Orta Doğu için demokratik dönüşüm temelinde Türkiye’nin sorunlarının çözülmesini istiyoruz.” diyorlar. Gelin, ağzınızdaki baklayı çıkarın, federasyon mu istiyorsunuz? Bu istek, akıl tutulmasıdır.

Diğer taraftan, iktidar sözcüleri, Anayasa’nın 42 ve 66’ncı maddelerinin ve 4’üncü maddesinin değiştirilebileceğini söylüyorlar. Yapamazsınız beyler, yapamazsınız; böyle dönüşüm, böyle bir bölüşüme yüce millet izin vermez. Anayasa’nın ilk 4 maddesini değiştiremezsiniz. Bu, imparatorluk bakiyesi olan kutsal vatan toprağımızda farklı etnisiteden, farklı dil ve dinlerden vatandaşlarımız vardır. Biz, hepimiz kardeş ve eşit vatandaşız. Bugün, geçmişte Anayasa’nın bu maddeleriyle derdi olanlara soruyorum: Hepinizin din ve vicdan özgürlüğünü koruyan laiklik ilkesiyle “Dinsizliktir.” diye yıllarca neden kavga ettik? Sizin derdiniz yeni anayasa değil. Yeni anayasayı neden istediğiniz belli, Cumhurbaşkanı’nın bir dönem daha görevde kalmasını istiyorsunuz. Demokraside sınırsız ve sonsuz iktidar yoktur. Bunun yolu Anayasa’yla belirlenmiştir, Anayasa “bitti” diyorsa görev biter. Eğer demokrasi kurallar ve kurumlar rejimi ise zorlamayla, eğerek, bükerek görev süresi uzatılmaz. Lakin bizde kuvvetler ayrılığı prensibi bozulmuş, yargı bağımsızlığı zedelenmiş, yargı yürütmenin emrine girmiştir; ülkemiz bir hukuk devleti olmaktan çıkmıştır. Ülkemizin idaresinde ayrımcılık vardır ancak bu ayrımcılık hak ile haksızlık, iktidar ile muhalefet, doğru ile yanlış arasındadır. Tek kişinin iktidarını önceleyen, devletin güvenliğini tek kişiye bağlayan Cumhuriyet’ten doğru bir sonuç da beklemiyoruz. Ülkemizde her sorunun temeli ancak daha fazla hürriyet, daha fazla adaletle mümkündür, AKP’nin müsaade ettiği kadar değil tam demokrasiyle mümkündür. Bütün bunları dinlemeyerek etnisite temelinde bir ülke yaratmak istiyorsanız bu yanlıştan hep beraber vazgeçelim.

Değerli milletvekilleri, bunun bedelini hem millet hem Allah tarih önünde insanlara sorar. Hani, bazı yerlerde, zemin kata iş yeri açan akılsızlar alan büyümek için taşıyıcı kolonları keserek binalarda değişiklik yapıyorlar ya; bu da aynı, ülkenin taşıyıcı kolonlarını kesmek suretiyle ülkenin varlığıyla, devletin birliğiyle ve bütünlüğüyle oynamaktır. Yıkıldığı zaman altında sadece Türkler değil bütün Türk milleti hep beraber kalır; bu yanlışlıktan vazgeçilmelidir. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Altıntaş, lütfen tamamlayın.

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) - “Bu süreçten 85 milyon kazançlı çıkacak.” diyorsunuz. 40 binin üstünde güvenlik görevlisi, sivil şehidimiz, on binlerce gencimiz, örgüt tarafından dağlara ölüme götürülen on binlerce evladımız ve onların yakınları da buna dâhil mi? Bu barış çağrısı bölücü siyasetin manevrasısıdır, AKP iktidarının kaybettiği oyları geri alma gayretidir; bütün bunlar yeni anayasa ile zaman ayarlıdır.

Etnik ve bölücü hareketlerin nihai programı değişmez, sadece zamana ve şartlara göre şekil değiştirir. Suriye’deki otonom yapıya bakılırsa bu hareket Suriye’dekileri kapsamıyor. Bütün bu gayret, AKP ve MHP eliyle Sayın Bahçeli tarafından kamuoyuna lanse edilen sürecin propagandasıdır. Bu süreç PYD’nin meşruiyetini pekiştirir, bu süreç Sayın Erdoğan’ın bir kere daha seçilmesi işidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) - Akif'in dizeleriyle bir kere daha seslenmek istiyorum: "Hadi gel yıkalım şu Süleymaniye'yi desen iki kazma, kürek, iki de ırgat gerek/Ancak hadi gel yapalım desen bir Sinan, bir de Süleyman gerek."

Eğer bu devleti yıkmak niyetindeyseniz bir Atatürk gerek, onu da Türk milleti bir daha bulamaz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Altıntaş, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz, Van Milletvekili Gülderen Varlı'ye ait.

Sayın Varlı, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve tüm halklarımızı, cezaevinde bizi izleyen siyasi tutsakları saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Ramazan ayının tüm ezilen halklara, inanç topluluklarına ve insanlığa barış, özgürlük ve adalet getirmesini diliyorum çünkü gerçek barış ancak adaletle mümkündür.

Değerli milletvekilleri, şüpheş tarihî bir zamandan geçiyoruz ve tarih bize hakları uğruna mücadele edenlerin er ya da geç kazandığını gösterdi. Bugün de kadınlar, halklar, inançlar ve tüm ezilen kesimler hakları için direnmeye devam ediyor.

8 Mart yaklaşırken kadınlar, renkleri ve zılgıtlarıyla barışı daha çok haykırıyor; barışın sesi, örgütlü kadın mücadelesiyle de daha çok yükseliş yankılanıyor. Yankılanan bu sesi sadece bir gün değil her gün şiddete, sömürüye, baskıya karşı yükseltmeye devam edeceğiz. Amed'den Hindistan'a, İstanbul'dan İran'a kadınların direnişî sınır tanımıyor. "..."³ diyerek yürümekten, haykırmaktan asla vazgeçmeyeceğiz.

Bilinmelidir ki şüpheli kadın ölümü yoktur, gizlenen erkek şiddeti vardır. Failleri, erkeği koruyan politikalar ve failleri, cezasızlık ve iyi hâl indirimleriyle ödüllendiren mahkeme kararları vardır. Kadın yoksulluğunu artıran, kadınları eve hapseden politikalar vardır. Ama bunlara karşı pes etmeyen kadınların mücadelesi ve direnişî hep var oldu, var olacak. Biz kadınlar mücadelemizi birbirimizden, renklerimizden ve direnen annelerden alıyoruz. Bu topraklar barış için yılmadan direnen kadınları gördü; kabul etmedi, itiraz etti ama bugün konuşma günü. Eşitsizliklere ve savaş politikalarına karşı direnen, özgürlüğü ve barışı örgütleyen kadınların yanındayız. Topluma dayatılan karanlığı özgürlükle kavuşturuncaya kadar bizler mücadelemize devam edeceğiz. Bu mücadele hepimizin sorumluluğudur. Jina Amini, Nagihan Akarsel...

(Mikrofon kapandı)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Jina Amini isim Sayın Başkan, özel isim. Özel isimde de mikrofon mu kesilir Sayın Başkan?

GÜLDEREN VARLI (Devamla) - İsim, isim...

BAŞKAN - Efendim?

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Özel isimde mikrofon kesmek bu Meclise yakışıyor mu?

BAŞKAN - Buyurun.

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

GÜLDEREN VARLI (Devamla) - “Ehlem” desem de kapatılmayacak yani isimdir.

Jina Amini, Nagihan Akarsel, Cihan Bilgin şahsında katledilen bütün kadınları saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, inanç istismarı ve nefret politikaları toplumu ayrıştırmaktan başka bir işe yaramaz. Ayrımcılığın olmadığı, adaletin ve özgürlüğün esas alındığı bir yaşamı birlikte inşa edebiliriz. Bu nedenle din, dil, ırk, inanç, mezhep ve cinsiyet ayrımının olmadığı, eşit ve ekolojik bir topluma adalet, özgürlük ve demokrasinin tesisini birlikte sağlayabiliriz. Hep beraber şiddeti ve nefreti bu topraklardan söküp atabiliriz. Halkların özgür, inançların eşit olduğu bir ülke için mücadeleyi büyüttmeliyiz. Bu topraklarda birlikte, çoğulcu, özgün ve ortak yaşanması, değerlerine kavuşması için inançla özgürlük ve mücadeleyi büyütmemiz gerekiyor. Bizler demokratik bir toplum için -Kürtlerin, Türklerin, Arapların, Süryanilerin, Lazların ve Çerkezlerin- birlikte bütün halkları da içine alan toplumsal barışı inşa edebiliriz. Buna gücümüz var, inancımız var, irademiz var. Barış bu iradenin hedefi muhakkak olmalıdır. Unutmayalım ki Kürt sorununun demokratik çözümünün tek yolu müzakere, diyalog ve demokratik siyasettir. İşte, tarihî fırsat elimizde.

Değerli halklarımız, bu ülkede kadınların, emekçilerin ve gençlerin somut barış ve çözüm programlarına ihtiyacının varlığı bilinen bir gerçekliktir. Bu gerçeklikte demokratik çözüm bir yasal çerçeveye kavuşturulmalı ve barış daha çok konuşulmalıdır. Savaş, şiddet, çatışma, karşı diyalog ve kardeşlik hukukuyla en geniş birlikteliği kurabiliriz. Halkların barış ve demokrasi talebi ülke sınırlarını aşmış ve tüm dünya da barışı konuşurken gelin barışı inşa edenleri destekleyelim. Çocuklara, gençlere, kadınlara umut dolu yarınlar bırakalım. Barış ve demokrasi sadece Kürtler için değildir, Türkiye halkları ve insanlık için değerli ve elzemdir. Yıllardır onurlu bir barışı talep edip eşit yurttaşlık hakkı için mücadele eden, direnen ve bedel ödeyen kadınlar, gençler, Cumartesi ve Barış Annelerini canıgönülden selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Varlı'ye teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesinin 1'inci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Siber güvenliğin temel ilkeleri şunlardır:”

Seyit Torun	Aşkın Genç	Aysu Bankoğlu
Ordu	Kayseri	Bartın
Nurten Yontar	Tahsin Becan	Cevdet Akay
Tekirdağ	Yalova	Karabük
Aliye Coşar	İsmet Güneşhan	Ömer Fethi Gürer
Antalya	Çanakkale	Niğde
Özgür Ceylan	Nimet Özdemir	
Çanakkale	İstanbul	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Katılıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’e söz veriyorum.

Sayın Gürer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi’ni görüşüyoruz.

Bu teklifi kaç milletvekilinin okuduğunu açıkcası merak ediyorum çünkü önemli bir kanun teklifi. (CHP sıralarından alkışlar) Bu teklif, ifade özgürlüğünden tutun da size ait bilgilerin tek elde toplandıktan sonra kimin eline geçeceğinin dahi yer aldığı bir düzenleme. Türkiye en çok veri sızıntısına maruz kalan 19 ülkeden biri ama getirilen kanun teklifi amacına hizmet etse, bu sızıntılarla ilgili açıklama yapan kişinin, bakan yalanladığı an cezaevini boylamasını getiriyor. Yani siz “Böyle bir şey var.” deme hakkından mahrum kalıyorsunuz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir başkanlık oluşturuluyor. Bu Başkanlığa, Cumhurbaşkanına verilen yetkinin, konuyla ilgili neredeyse tüm yetkilerine sahip bir Başkan oluşturuluyor. Başkan, hukuk kurallarının dışında bütün bilgilere sahip, o anlamda taşıyıcı. Peki, ülkemizdeki sistemde şu anda nasıl yönetiliyoruz biz? Bizde bir Cumhurbaşkanı var ve aynı Cumhurbaşkanı bir de partinin Genel Başkanı. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na göre bir memurun siyaset yapması yasak ama bir bakıyorsunuz AK PARTİ’nin kongresinde Cumhurbaşkanlığı Ofisinde görev yapan memurların hepsi orada. (CHP sıralarından alkışlar) Öyle olunca belirlenecek Başkanın bir parti mensubu kimliği oluşacak. Deniyor ki o zaman: “Burada verilerin tümüne AK PARTİ olarak biz sahip olalım. Bunun dışındaki kimse sahip olmasın, biz dilediğimiz gibi bu anlamda yürütmeyi belirleyelim.” İşte arkadaşlar, orada sorun var. Bakınız, ülkede yaşananları görünce “Ne oluyoruz?” sorusunu soruyoruz. Halk Televizyonunun Genel Yayın Yönetmeni Suat Toktaş, tutuklanmasını gerektirmeyecek bir konuda otuz dört gün cezaevinde yatırıldı, sonra beraat kararı verildi. Otuz dört günün hesabını kim verecek? Onunla beraber Seda Selek, Serhan Asker, Barış Pehlivan, Kürşad Oğuz... Bunlara istenen cezalara bakıyorsunuz, sonra hukukun keyfliğini içinde yaşayarak görüyorsunuz.

Türkiye’nin bu anlamda siber güvenlik için teknolojisini yenilemesi gerekiyor mu? Gerekıyor. Millî güvenlik kadar önemli mi? Önemli ama yargının da üzerinde yetkilerle donanmış; dediğim dedik, öttürdüğüm düdüğü mantığıyla hareket edebilecek tüm yetkilere sahip bir başkan oraya getirip koymanın gelecek açısından da problemler yaratacağı unutulmamalı. Bu ülkede 2016’da darbe girişimini yaşadık, o süreçten ders almamız lazım. Yetkiler mutlaka hukukun denetiminde olmalı. Başkan talimatıyla gidip birisini al, gel veya bas, incele, onun bilgisayarına el koy... Bu mantığın yer aldığı içerikteki değerlendirmelere baktığınız zaman genelde görüyorsunuz. Eğer bakan sizin açıklamanız üzerine “Sızıntı yoktur.” dediyse iki yıl ile beş yıl arasında hapis cezası yiyorsunuz. Bunun belirleyicisi kim? Onunla ilgili kanıtları ortaya koyacak gene devlet dediğiniz mekanizma. Onun başına getirdiğiniz Başkanın bir siyasi erkin temsilcisi konumunda davranış göstermeyeceğinin garantisi var mı? Bugün iktidarsınız, yarın iktidar değişti, başkası geldi ama yaptığınız kanunların Anayasa’ya uygunluğu, sürdürülebilirliği ve gelecekte sorun yaratmayacağını da değerlendirmek zorundasınız. Buradaki veriler, bir yerde “Siber uzayda veri sızıntısı olmadığı hâlde halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak ya da kurumları veya şahısları hedef almak amacıyla kullanıldı.” dediniz mi, o kişiyle ilgili anında uygulamaya geçiyorsunuz. Onun için bu kanun teklifinin, Meclisin bütün partileri dâhil, ilgili kuruluşları da dâhil değerlendirilmesine ihtiyaç olduğunu ve böylesi bir düzenlemeyle çıkması gerektiğini ifade ettik; Komisyon da söylendi, burada da dile getiriliyor. Bu kanun teklifinin bazı maddeleri Anayasa

Mahkemesine gittiğinde iptal edilecek içerikler de taşıyor. Öyle olunca ifade özgürlüğünü yok eden, bu bağlamda problemleri, sorunları artıran ama özünde de olması gereken bir kanun teklifi bu şekilde kanunlaşmamalı; bunlarla ilgili muhalefetin önerileri, eleştirileri, değerlendirmeleri dikkate alınarak ileride oluşabilecek sorunları ortadan kaldıracak bir düzenleme olarak Mecliste değerlendirilmeli. Bu kanun teklifinde ihtiyacın içeriği yer alıyor ama özgürlükler anlamında sınırlayıcı ve daha katı kuralları beraberinde getirdiği için de sunulduğu biçimiyle riskler oluşturuyor. Bu risklerden dolayı bu kanun teklifinin geri çekilmesini diliyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gürer, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesinde bulunan "sağlanmasında" ibaresinin "tesis edilmesinde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkeş Taş

Lütfü Türkkan

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Adana

Kocaeli

Bursa

Mehmet Akalın

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Edirne

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Allah tuttuğumuz oruçları, ettiğimiz duaları kabul etsin.

Efendim, hatırlayacağınız üzere, Bursa Büyükşehir Belediyesinin Alınur Aktaş Başkanlığındaki geçmiş dönem yönetiminin Büyükşehir kaynaklarını, daha doğrusu Bursalılara hizmet için harcanması gereken Belediye bütçesini AKP'nin emriamadesine nasıl hazır ve nazır kıldığını açıklamıştım. Önce, Sayın Varank'ın genel seçimlerde kullandığı milletvekilliği adaylık afişlerinin Büyükşehir iştirakli şirket tarafından bastırıldığını ifşa etmiştim. Kendisi de doğal olarak hop oturup hop kalktı, beni de yalan söylemekle itham etti, kanıtlamaya davet etmişti, ispat edemezsem de müfteri olacağımı söylemiş, dava açacağını da beyan etmişti ve bunu dayandığı da "Biz 2023'te adaydık. 2024 seçimlerindeki faturadan bize ne?" demişti. Efendim, elimizdeki şu faturalar 2023 yılı 10 Mayısına ait. Burada ne diyor biliyor musunuz? Başta Sayın Varank ve Efkân Ala olmak üzere... Pek çok afişin bastırıldığını ve toplam rakamın, 680 binin yani 2023 yılı rakamlarıyla 680 bin liranın belediye kasasından ödendiğinin belgesidir bu. Efendim, mübarek ramazan, eyvallah; ne vebale girelim ne kul hakkına girelim ne de kulların hakkını kimseye yedirelim. Bu, yüce Meclisin görevi değil mi; denetleme, takip, millet adına sorgulama? Ha bire çağrıda bulunuyorum, hâlen bekliyorum savcılıktan çağırıyor. Çağrı geldi, geldi; gelmedi, bütün belgeleri... Çünkü daha ifşa edilecek çok belge var, hepsini Bursa Cumhuriyet Savcılığına teslim edeceğim.

Efendim, devam edelim. Bu ifşaattan hemen sonra Pandora'nın kutusunu açmaya devam ediyoruz ve şimdi, yine, bu seçim döneminde çok daha ilginç bir fatura var. Burada da apaçık isme kesilmiş ve Büyükşehirin iştiraki bir şirket tarafından Büyükşehir Belediyesine ödettirilmiş. Ne yazıyor, biliyor musunuz? Afiş bu; bu, Bursa Büyükşehirin bu dönem Ak PARTİ'nin mevcut Başkan ve Belediye Başkan Adayı Alinur Aktaş'ın afişi. Faturada da şöyle yazıyor: "Alinur Aktaş; 100 bin adet afiş basımı." İşte, faturası da burada efendim: 234.960 lira. Ne yapmışlar? İyi anlaşılсын diye bir daha aynen okuyayım: 50'ye 70 ebadında Alinur Aktaş posterini, 100 bin adet posteri Büyükşehir Belediyesinin bütçesinden bastırmışlar. Yerel seçimlerdeki Başkanlık lansmanını dahi yönetmiş oldukları belediyenin bütçesinden ödemişler. Oldu mu şimdi bu? Ne yapalım, olmamış gibi mi davranalım? Bursa'daki tüyü bitmemiş yetimin, Bursalıların hakkını, hukukunu; beytülmalin hakkını, hukukunu korumayalım mı, ifade etmeyelim mi? Bu ifşalar üzerine sosyal medyada paylaşımların altına doluşan trollere buradan bu belgeleri göstermiş oluyorum.

Açıkça son kez ifade edeyim: Bakınız, bu tür suistimler kimden gelirse gelsin, kim tarafından yapılırsa yapılsın ifşa etmek zorundayız, takip etmek ve mutlaka hesap sormak zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım.

Herkes yapmış olduğu suistimallerin bedelini ödemeli çünkü yeniden hatırlatalım -şöyle inanıyorduk değil mi- bu mübarek gecede söyleyelim: Beytülmalden bir hırka aşırının cenaze namazı kılınmaz. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

Medeni Yılmaz

Samsun

İstanbul

İstanbul

Şerafettin Kılıç

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYHAN SALMAN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Medeni Yılmaz’a söz veriyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; sizleri YENİ YOL Grubu ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

190 sıra sayılı Siber Güvenlik Kanunu Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Günümüz dünyasında teknoloji, hayatımızın her alanında yer almakta ve hayatımızı derinden etkilemektedir. Günlük işlerimizden banka ödemelerimize, e-devlet üzerinden sağlık sistemine kadar teknolojiyle iç içeyiz; verilerimizi paylaştığımız her platformda teknolojiyle karşılaşırız. Dolayısıyla hayatımızın bu kadar içinde olan bu önemli alanda gerekli koruma önlemlerinin alınması ve düzenlemelerin yapılması son derece doğal ve gereklidir. Bilgi güvenliği ve verilerin korunması bir ülkenin vatandaşlarının güvenliği anlamına gelmektedir. Bu sebeple, ülkemizin siber saldırılar ve siber savaş tehditlerine karşı sağlam bir siber savunma kalkanına sahip olması elbette çok önemlidir ancak burada dikkat edilmesi gereken en önemli konu, siber güvenlik tedbirleri alınırken hukukun üstünlüğü ilkesine ve temel hak ve özgürlüklere zarar vermemektir. Ne yazık ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin en büyük yanlışlarından biri olan “ben yaptım oldu” anlayışı şu anda görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifinde de kendini göstermektedir. Geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan Siber Güvenlik Başkanlığına olağanüstü yetkiler verilmişken şimdi de bu yetkiler kanunla genişletilmek istenmektedir. Denetim mekanizmalarının olmaması, sınırsız yetkilerin verilmesi denetim ve kontrol sistemlerini devre dışı bırakmamıza yol açacaktır ve geçmişte olduğu gibi biz bu tür uygulamanın ne kadar tehlikeli olduğunu hep birlikte acı bir şekilde deneyimlemiş bulunmaktayız.

Değerli milletvekilleri, teklifin bazı maddelerinin gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Zira, bu maddeler Anayasa’mıza ve uluslararası hukuka aykırıdır. Şu hususları özellikle vurgulamak isterim: Teklifin 3’üncü maddesinde Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) kurulacağı belirtilmiş ancak bu ekiplerin kimlerden oluşacağı ve yetkilerinin ne olacağı tam olarak netleştirilmemiştir. 5’inci maddeye göre SOME’ler Başkanlık tarafından kurulacak ve denetlenecek, 6’ncı maddeye göre de bu konudaki detaylar Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenecektir ancak kanunun kendisinin sınırlarını çizmediği bir konuda Cumhurbaşkanlığı yönetmeliğiyle düzenleme yapılması Anayasa’nın kanunilik ilkesine aykırıdır. Bu belirsizlikler hukuki öngörülebilirliği zedelemekte ve kişilerin haklarını keyfi müdahalelere karşı savunmasız bırakmaktadır.

Teklifin 6’ncı maddesinin (1)’inci fıkrasının (b), (ç) ve (d) bentlerinde Siber Güvenlik Başkanlığına sınırsız bir erişim yetkisi tanınmaktadır. Bu bentler Başkanlığın her türlü bilgi, belge, veri ve “log” kayıtlarını sistemlerine aktarabilmesine, elektronik bilgi işlem merkezlerinden, iletişim altyapılarından ve arşivlerden sınırsız bir şekilde faydalanabilmesine imkân tanımaktadır ancak bu düzenlemelerde Başkanlık tarafından elde edilecek bilgilerle ilgili yasal güvenceler bulunmamaktadır. Ayrıca, yasal süreçlerin nasıl işleyeceği de belirsiz bırakılmıştır. Bu durum kişilerin özel hayatına ve mahremiyetine keyfi müdahale riski taşımaktadır. Unutulmamalıdır ki Anayasa Mahkemesi geçmişte benzer yetkileri iptal etmiştir.

Son olarak, vaktim kısıtlı olduğu için ayrıntılı olarak değinmesem de teklifin 8’inci maddesinin (5)’inci fıkrası ile 16’ncı maddesinin (5)’inci fıkrası açıkça Anayasa’ya aykırıdır. Bu maddeler ifade özgürlüğü, konut dokunulmazlığı ve özel hayatın gizliliği gibi temel hakları ihlal etmektedir. Bu sebeple, bu düzenlemelerin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Sonuç olarak, evet, ülkemiz siber saldırılara karşı bir siber koruma kalkanyla korunmalıdır ancak bu korumanın sağlanması keyfi uygulamalara yol açabilecek şekilde verilmiş sınırsız yetkilerle değil, hukukun üstünlüğüne ve temel haklara saygı göstererek yapılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yılmaz, lütfen tamamlayın.

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - Bizim amacımız, vatandaşlarımızın güvenliğini sağlarken onların temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almak olmalıdır. Dolayısıyla, bu kanun teklifinin muğlak ifadeler ve keyfi düzenlemelerden arındırılması gerektiğini yineliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, karar yeter sayısı istiyoruz oylamadan önce.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Elektronik sistemle oylama yapacağım.

Üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.35

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.47****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

5'inci madde üzerinde İstanbul Milletvekili Medeni Yılmaz ve arkadaşları tarafından verilen önerenin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir, karar yeter sayısı vardır.

Şimdi, 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrası (a) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi arz ve teklif edilir.

“a) Mevzuatta yer alan görevleri yapmak.”

Seyit Torun	Cevdet Akay	Tahsin Becan
Ordu	Karabük	Yalova
Aysu Bankoğlu	Aşkın Genç	Sevda Erdan Kılıç
Bartın	Kayseri	İzmir
Aliye Coşar	Hasan Öztürk	Uğur Bayraktutan
Antalya	Bursa	Artvin
Mehmet Salih Uzun	Özgür Ceylan	Ömer Fethi Gürer
İzmir	Çanakkale	Niğde
İsmet Güneşhan	Nurten Yontar	
Çanakkale	Tekirdağ	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'ya söz veriyorum.

Sayın Tanrıkulu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

(Uğultular)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - Efendim, baştan bir uyarmanız...

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda büyük bir uğultu var, lütfen...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Oradan çok ses geliyor Başkanım, CHP Grubu dinlemek istemiyor demek ki(!)

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, ben herkese söylüyorum; şimdi, o yana da bakarak söylüyorum, onlara da size de, bütün gruplara, bütün milletvekillerimize de söylüyorum. Genel Kurulda gerçekten hatibin anlaşılmasını engelleyecek şekilde bir uğultu var. Lütfen, kendi aramızda, başkasını rahatsız etmeyecek bir düzeyde konuşalım ve hatibi saygıyla dinleyelim. Lütfen değerli milletvekilleri, yeni bir uyarıya fırsat vermeyin.

Sayın Tanrıkulu, buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, hukuk devleti mi, güvenlik devleti mi? Bu soruyu ilk önce kendimize soralım, ondan sonra... Adalet ve Kalkınma Partisi maalesef kuruluş değerlerinden çok daha uzaklaşarak, özellikle son on yılda, 2016'dan sonra, Anayasa değiştikten sonra hukuk devleti ile güvenlik devleti arasındaki dengeyi de bir tarafa bırakarak tamamen güvenlik odaklı, kişi özgürlüklerini ve haklarını esas almayan başka bir yönelim içerisine girdi. Bu kanun da Adalet ve Kalkınma Partisinin yeni anlayışına uygun, yeni eğilimine uygun bir biçimde kaleme alınmış, başlığı dâhil olmak üzere o şekilde ifade edilmiş. Neden bunları söylüyorum: Bir sefer, yasada, yurttaşlarımızın, kişilerin temel haklarının nasıl korunacağı noktasında, insan haklarının nasıl korunacağı noktasında, ifade özgürlüğünün nasıl korunacağı noktasında, özel yaşamın nasıl korunacağı noktasında hiçbir ibare, hiçbir düzenleme yok; temel haklar konusunda tek bir cümle bile yer almamış. Dolayısıyla bu getirdiğiniz düzenlemeyle, özellikle tanımlara baktığımızda -4'üncü maddesinde- ucu açık tanımlamalar, bu tanımlamaların içeriği Anayasa'ya kesinlikle aykırı ve düzenlemede her anlama gelebilecek tanımlamalar konulmuş. Mesela "siber olay". Neresi siber olay? Tanımlama yapılmış ama o her şeye gidebilir, ucu açık bir biçimde.

Bununla beraber yine 5'inci maddede, 6'ncı maddede Kurula ve Başkana sınırsız yetkiler verilmiş. Oysa Anayasa çok açık, kaynağı Anayasa'dan alınmayan hiçbir yetki kullanılamaz. Dolayısıyla yasanın bu hâliyle düzenlenmesi ve mevcut anlayışınız... Bu yasayı temel amaç olarak, yurttaşlarımızın, muhalefetin temel haklarına, ifade özgürlüğüne, kişi özgürlük ve güvenlik hakkına, özel yaşama müdahale etmenin yeni bir aracı olarak ele aldığınızı görüyoruz; anlayış olarak, gerekçe olarak ve uygulamalardan çıkardığımız sonuç. Neden bunları söylüyorum? Çünkü geldiğimiz noktada yurttaşlarımızın hiçbir alanda özgürlüklerine ve hukuki güvenlik haklarına itibar etmiyorsunuz.

Mesela, bugün, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanımız İstanbul Başsavcılığında beyana çağırıldı, gitti, beyanda bulundu -ben "ifade" demiyorum, kendisi de ifade vermeyeceğini ifade etmiş, o şekilde ifade etmiş- otuz dört yıl önce üniversiteye yaptığı bir geçişle ilgili olarak; onun sorgulanması var. Peki, soruyorum size: Nerede hukuki güvenlik hakkı, nerede? Ya, otuz yılda, bakın, otuz yılda, adam öldürseniz, kan gütmeye saikiyle adam öldürseniz, canavarca hisle adam öldürseniz zaman aşımından hakkınızda dava açılmaz, soruşturma açılmaz, varsa ceza düşer ama otuz dört yıl sonra, diplomayla ilgili olarak o zaman geçerli olmayan kuralları şimdi öne koyarak "Hayır, senin diploman geçerli değil." diyorsunuz. Ya, buna özen göstermeyen bir Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı bu yasayla bizim haklarımıza nasıl özen gösterecek, nasıl gösterecek bu yasayla? (CHP sıralarından alkışlar)

İki: İki gün önce Beykoz'daydım, Beykoz Adliyesi, Beykoz Kaymakamlığı ve Belediye iç içe, aynı alanda yani, aynı meydanı kullanıyorlar. Bakın, 100 metre yani başsavcı bağırır “Başkan.” dese sesi gidecek, değil yani böyle almak, götürmek falan... Bakın, o Belediye Başkanının evine sabah saat dörtte baskın yapıyorsunuz, özel yaşamına hiç böyle özen göstermeden, seçtiği göreve özen göstermeden dört gün boyunca gözaltında tutuyorsunuz, hiçbir beyan almıyorsunuz dört gün boyunca ve dört günlük süreyi aşarak ifadesini alıyorsunuz, beyanını alıyorsunuz. Peki, nerede kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı, nerede? Dolayısıyla, bunlara özen göstermeyen, hepimizin gözünün içine baka baka bunları yapan bir iktidar bu siber güvenlik yasasıyla bizi nasıl koruyacak arkadaşlar?

Bu yasa esas itibarıyla bizim temel haklarımıza müdahale amacıyla gündeme getirilmiştir, dolayısıyla karşıyız.

Teşekkür ederim, çok sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Tanrıkulu.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasının (a) bendinde bulunan “yer alan” ibaresinin “bulunan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Lütfü Türkkan

Ayyüce Türkeş Taş

Bursa

Kocaeli

Adana

Mehmet Akalın

Burak Akburak

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Edirne

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Burak Akburak'a söz veriyorum.

Sayın Akburak, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Maddeyle, kurulması öngörülen Siber Güvenlik Başkanlığının görevleri düzenlenmektedir. Öncelikle şunu belirtmek isterim ki dijital çağda siber güvenlik ulusal güvenliğimizin vazgeçilmez bir parçasıdır. Ancak bu madde yetkilerin sınırlarını belirsiz bırakmakta, kamu kurumları üzerindeki denetimi tek bir merkeze bağlayarak anayasal dengeyi sarsmaktadır. Siber güvenlik yalnızca teknik bir mesele değil, bu konu bireylerin mahremiyetinden devletin veri güvenliğine kadar geniş bir alanı kapsıyor. Dolayısıyla oluşturulan yapıların hukuka ve demokratik denetim mekanizmalarına uygun olması önemli. Maddenin içeriğine baktığımızda, Siber Güvenlik Başkanlığının yetkilerinin açıkça sınırlandırılmadığını, denetim mekanizmalarının yetersiz bırakıldığını ve kamu kaynaklarının nasıl yönetileceği konusunda büyük belirsizlikler içerdiğini görüyoruz. Başkanlığa kritik altyapılar ve bilişim sistemleri üzerinde inceleme ve sızma testleri yapma yetkisi verilmekte. Verilecek yetkilerin nasıl ve

kimler tarafından kullanılacağı belirsiz. Kamu kurumlarının tüm varlıklarının envanterini tutma yetkisi verilen bir başkanlık bu. Hangi kurallar çerçevesinde bu verileri saklayacaklar? Kamuya ait altyapının güvenliği Başkanlığın tek taraflı kararlarıyla mı şekillenecek? Denetim mekanizması nasıl işleyecek? Bu soruların hiçbirine tatmin edici bir cevap verilemiyor. Bunun yanı sıra, Başkanlığın kamu kurumlarına ait siber güvenlik hizmetlerini dışarıdan alabileceği ve bu hizmetlerin üçüncü taraflara devredilebileceği belirtiliyor. Kamu güvenliğiyle doğrudan bağlantılı bir hizmetin dış aktörlere açılması gizli verilerin korunması açısından büyük riskler taşıyor mu? Eğer bu hizmetleri dışarıdan alacaksak kimlerden alacağız? Kimden alınacağına nasıl karar verilecek? Kamu yararına mı, yoksa belirli gruplara avantaj sağlamak için mi kullanılacak? Bu soruların yanıtları belirsizdir. Devletin siber güvenliği kamu yararını değil bazı şirketlerin ekonomik çıkarlarını önceleyen bir modele mi teslim edilecek?

Bir diğer endişe verici nokta ise Siber Güvenlik Başkanlığının siber güvenlik ürünleri ve hizmetleri için standartlar belirleme, bunu sertifikalandırma ve hatta piyasadan kaldırma yetkisine sahip olması. Bu yetki piyasa rekabetini bozacak belirli şirketlerin korunmasına ve tekelleşmeye neden olabilir. Bu kamu kurumunun hangi güvenlik yazılımını veya donanımını kullanması gerektiğine dair bu kadar geniş bir takdir yetkisine sahip olması piyasa dengesini bozacağı gibi kamu güvenliği açısından da tehlikelidir.

Değerli milletvekilleri, siber güvenlik elbette millî güvenliğimizin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu güvenliği sağlarken bireysel hak ve özgürlükleri göz ardı edemeyiz. Güvenlik uğruna denetimsiz ve hesap vermez bir yapı inşa etmek ilerleyen zamanlarda büyük sorunlara yol açacaktır. Bu nedenle 5'inci maddenin yeniden ele alınması, yetki sınırlarının netleştirilmesi ve Başkanlığın bağımsız bir denetim mekanizmasına tabi tutulması şarttır. Kamu güvenliğini sağlamak adına attığımız adımların özgürlükleri kısıtlayan, kamu kaynaklarını belirsizliğe sürükleyen ve yürütmeyi denetimsiz hâle getiren sonuçlar doğurmaması için daha titiz bir çalışma yürütülmesi ve siber güvenlik konusundaki eksikliklerin giderilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bunu yaparken hukuk devleti ilkesinden, temel hak ve özgürlüklerden taviz verilmemeli. 5'inci madde için söz konusu olan belirsizlikler, muhalefet şerhimizde de belirttiğimiz üzere, kanunun 1'inci, 2'nci, 6'ncı ve 7'nci maddelerinde de karşımıza çıkıyor.

İYİ Parti olarak siber güvenlik alanındaki bu kanun teklifini geç kalmış bir düzenleme olarak görüyoruz. Çekincelerimizin de dikkate alınarak daha geniş ve kapsamlı bir yaklaşımla belirsizlik içeren maddelerin tekrar değerlendirilmesi gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akburak.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda ihtilaf var, o nedenle elektronik sistemle önergeyi oylayacağım.

Üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi, 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Ali Bozan

Mahmut Dindar

Mehmet Kamaç

Mersin

Van

Diyarbakır

Yılmaz Hun

Onur Düşünmez

Celal Fırat

İğdır

Hakkâri

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Celal Fırat'a söz veriyorum.

Sayın Fırat, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Anayasa'da herkesin bir vatandaşlık hakkına sahip olduğu ve buna bağlı olarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın hukuki temel ilkeleri doğrultusunda keyfi olarak vatandaşlıktan yoksun bırakılmayacağı yazar. İşte, bu tanım doğrultusunda Alevi toplumunun vatandaşlık haklarını kullanmasında devlet, yükümlülüklerini kasten yerine getirmemektedir. Buradan şunu sormak gerekiyor: Özel düzenlemelerle yönettiğiniz Alevi toplumu bu ülkenin vatandaşı değil midir ya da vatandaş sayılan Aleviler eşit vatandaşlık hakkından neden mahrum bırakılıyorlar? Anayasa'nın uygulanmayan ilkeleri -keyfilik, ayrımcılık, yok sayılma, yargı yollarının kapatılması nedeniyle- sonucu kendi içinde bir koruma alanı oluşturan Alevi halkı başka devletlerden hakları konusunda taleplerde bulunmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Birliği Adalet Divanı gibi kuruluşlardan Alevilerin sorunlarını çözme yolunda davalar açmak zorunda bırakılıyorlar. Kısacası, bizler, bu topraklarda, bizlerden esirgenmiş, bizlere kapatılmış adalet sistemi içinde hak ve özgürlüklerimizi yabancı ülkelerde aramak zorunda kalmışız yani devlet, uluslararası insan hakları metnlerinin emredici hükümlerini reddetmiştir. Alevi toplumu ile devlet arasında kurulan hukuki, siyasi ilişkiler başka devletleri ve uluslararası devletleri ilgilendirecek konuma gelmiştir. Alevilere haksızlık yapılmıştır. Bugün, bu kürsüde "Aleviler devletten ne istiyor?" dediğimde bunun cevabı "Devlet, Alevilerden ne istiyor?" sorusuyla cevaplanabilir. Devlet, Alevileri tercihli bir muameleyle, ayrımcılıkla yönetmek istiyor. Aleviler ise hak ve özgürlüklerinin insan hakları kapsamına alınmasını, vadedilen özgürlüklerin kendi açılarından pratiğe dönüşmesini istiyor. Devletin tarafsızlık konumu ve laiklik gereği Alevilerin inanç pratikleri, ritüelleri ve bunların icra edilme biçimleri ile meşruiyeti konularında söz söyleme, takdir hakkı yoktur. Devlet, geleneksel fetihçi zihniyetle Alevilere hak kaybını reva görüyor, Alevi toplumunu vatandaş olmakla elde ettiği kazanımlardan yoksun bırakmayı tarihsel görev olarak kabul ediyor. Alevileri iç güvenlik meselesi olarak görüyor. Aleviler ise ötekileştirilmeme, eşit muamele görme ve ekonomik, sosyal, inançsal haklardan yararlanmanın güvencesini istiyor. Devlet, Alevilerin hak ve hukukunu arafta bırakarak kendi kurdurduğu daire başkanlığıyla kendi Alevilerini yaratmaya gayret ediyor. Aleviler ise eşit vatandaşlık sorunlarını görünür kılmaya çalışıyor; cemevlerinin ibadethane olarak tanınması, zorunlu derslerin kaldırılması için alanlarda mücadele ediyor. Lütfen elinizi vicdanınıza koyun. Bulunduğu yerde kabul görmeyen, ayrıldığı yere geri dönemeyen ve bu ülkenin ikinci sınıf vatandaşı konumuna koyulan Alevilere bu yapılan zulüm değil midir? Cemevlerimiz her zaman nefret söylemlerine, şiddet

içeren eylemlere maruz kalmaktadır, sonrasında buna dair kamuoyunu tatmin edecek, Alevi toplumunu rahatlatacak bir söz, yargı, idari işlem de yapılmamaktadır.

Sayın milletvekilleri, gördüğünüz ve bildiğiniz gibi, Alevilerin vatandaşlık haklarıyla ilgili tablo ortadayken hiçbir şey yokmuş gibi devam edemeyiz, etmemeliyiz. Bu ülkede temel hak ve hürriyetlerin yükümlüsü devlettir, her düzey ve nitelikte tüm organ ve görevleriyle yasa önünde eşitlik ilkesine uygun davranması gerekir. Devleti yönetenlerin ise kendi siyasi, politik dayatmalarıyla ceza ve adalet politikalarının uygulama biçimine müdahale edip yol gösterici ya da affedici görünme ikiyüzlülüğünden vazgeçmesi gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, son olarak bugünlerde en güzel şeyin barış olduğunu söyleyerek sözlerimi toplamak istiyorum. Pirimiz Hünkâr Hacı Bektaş Veli buyurur ki: “İrki, rengi, kökeni, dili ne olursa olsun iyiler, iyidir.” Her bir canımızın, her bir vatandaşın bugüne dair güzel söz, güzel söylemler dillendirmesi lazım. Erdemli toplum adalet ve siyasetin ahlaksal sonuç sağlayıcısıdır. Siyasi, toplumsal dinamikleriyle derin güzellikler, farklılıklar barındıran ülkemizde çatışma süreçlerinin büyük bir kısmının hak, hukuk, adaletsizlikten kaynaklandığına dair bütün bir kanaat, toplumsal deneyim vardır hepimizde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Fırat, lütfen tamamlayın.

CELAL FIRAT (Devamla) - Barış inşası, çatışma öncesi süresi ve sonrası farklı aşamalarında gerçekleştirilen ortak toplum inşası ve sürdürülebilir barış projesi olarak görülüyor ve Türkiye halklarının toplumsal gerekliliği yeni bir boyutta anlama 21’inci yüzyılın gereğidir diyor, saygılarımı sunuyorum.

Aşk ile. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Fırat.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Evet, önergeyi elektronik sistemle oylayacağım.

Üç dakika veriyorum ve elektronik sistemle oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, önerge üzerinde konuşma beş dakika ama oylama da yaklaşık beş dakika sürüyor. Bunu Meclisin sayın üyelerinin vicdanına bırakıyorum; vebaldir, lütfen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Çıkmasınlar efendim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - “Çıkmasınlar...”

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin (1)’inci fıkrasının (b), (ç) ve (d) bentlerinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin

Selçuk Özdağ
Muğla

Elif Esen
İstanbul

Şerafettin Kılıç

Antalya

Mustafa Kaya

İstanbul

Mustafa Bilici

İzmir

Mehmet Karaman

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye söz veriyorum.

Sayın Bilici, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine YENİ YOL Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, siber güvenlik gibi çağımızın önemli meselelerinden birinin gündeme getirilmesini olumlu buluyoruz ancak bu teklifin içeriğine baktığımızda iktidarın siber güvenliği bir bahane olarak kullanıp temel hak ve özgürlükleri kısıtlamaya çalıştığını açıkça görmekteyiz. Teklifin gerekçesi, artan dijital tehditler ve siber güvenlik stratejileri üzerine inşa edilmiştir. Elbette ülkemizin kritik altyapılarının korunması, veri güvenliğinin sağlanması, vatandaşlarımızın siber saldırılara karşı korunması hepimizin ortak hassasiyetidir. Ancak kanunun satır aralarına baktığımızda görüyoruz ki bu teklif siber güvenlikten daha çok vatandaşın mahremiyetini ihlal etme ve özgür internet kullanımını kısıtlama amacı taşımaktadır. Özellikle “Siber Güvenlik Kurulu” adı altında oluşturulan yapı, yürütmeye bağlı bir denetim mekanizması yaratmaktadır oysa olması gereken, siber güvenlik konusunda bağımsız ve şeffaf bir yapı oluşturmaktır. Ancak bu kanunla getirilen düzenlemeler yetkinin tek elde toplanmasına ve iktidarın dijital alan üzerinde daha fazla baskı kurmasına yol açacaktır. Bu teklifin özel hayatın gizliliğini ihlal eden ve bireysel özgürlükleri tehdit eden yönleri ciddi kaygılar yaratmaktadır. Kanun maddelerine baktığımızda, Siber Güvenlik Başkanlığına yargı denetimi olmaksızın geniş yetkiler tanındığını görüyoruz. Kurum “gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde” ibaresi altında kişisel verileri toplama, internet erişimini engelleme ve şirketlerden bilgi isteme gibi yetkilerle donatılmaktadır. Bu düzenleme, anayasal güvence altındaki haberleşme hürriyetiyle ve özel hayatın gizliliği ilkeleriyle doğrudan çelişmektedir. Özellikle 6'ncı maddeyle Siber Güvenlik Başkanlığına kamu kurumları ve kritik altyapı kuruluşlarından veri ve “log” kayıtlarını toplama, saklama ve iki yıl boyunca arşivleme yetkisi vermesi söz konusudur. Peki, sormak istiyoruz: Bu verilerin nasıl korunacağı, hangi şartlarda imha edileceği ve kötüye kullanımının nasıl önleneceği konusunda hangi güvenceler sunulmaktadır? Bu yetkinin keyfi biçimde kullanılması hâlinde vatandaşlarımızın özel bilgileri kimlerin eline geçecektir?

Değerli milletvekilleri, bu teklifin gazeteciler, basın mensupları ve muhalif kesimler için büyük bir tehdit olduğunu görmezden gelemeyiz. Basın mensuplarının haber kaynaklarını gizli tutma hakkı hiçe sayılmakta, devlet eliyle bir dijital gözetim ağı oluşturulmaktadır. Bu düzenlemeyle birlikte bireylerin dijital iletişimi denetim altına alınacak, siyasi iktidara muhalif olan kişiler rahatlıkla fişlenebilecektir. Bu kanun teklifi, hukuk devletinin temel ilkelerinden olan belirlilik ilkesine aykırıdır. Yetkilerin kötüye kullanılmasını önleyecek hukuki mekanizmaların eksikliği ve denetim mekanizmalarının yetersizliği büyük bir sorun teşkil etmektedir. Siber Güvenlik Başkanlığı bağımsız ve keyfi şekilde, denetime tabi olmadan veri toplamaya ve analiz etmeye yetkili kılınmaktadır. Vatandaşın verilerinin ne sebeple

toplandığı belli değilken böylesine sınırsız bir yetkinin verilmesi açıkça anayasal hakların ihlal edilmesi anlamına gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu yasa teklifi interneti daha da denetim altına almanın, iktidara muhalif sesleri kısmak için bir araç hâline getirilmesinin bir diğer adıdır. Daha önce 5651 sayılı Yasa'yla getirilen internet kısıtlamaları, sosyal medyada artan sansür uygulamaları ve özgür basın engellenmesi girişimleri bu teklifin ne amaçla hazırlandığını açıkça göstermektedir; amaç, devlet eliyle bir dijital kontrol mekanizması oluşturulma isteğidir. Siber güvenlik elbette önemlidir ancak bu alanın iktidarın keyfi denetim alanı hâline getirilmesine müsaade etmemeliyiz. Bizler gerçek anlamda şeffaf, denetlenebilir ve bağımsız bir siber güvenlik düzenlemesi istiyoruz. Bu teklif, Anayasa'ya ve temel kişi haklarına aykırıdır. Demokratik bir hukuk devletinde güvenlik ve özgürlükler dengelenmeli, güvenlik bahanesiyle özgürlükler çiğnenmemelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bilici, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - Bu sebeple, bu teklifin geri çekilmesini, temel hak ve özgürlüklerin garanti altına alındığı, hukuki belirlilik ilkesine uygun yeni bir düzenleme yapılması gerekliliğinin altını çiziyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bilici, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesinin (1)'inci fıkra (h) bendinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Seyit Torun	Okan Konuralp	Özgür Ceylan
Ordu	Ankara	Çanakkale
Orhan Sümer	Hasan Öztürk	İlhami Özcan Aygun
Adana	Bursa	Tekirdağ
İsmet Güneşan	Aliye Coşar	Bekir Başevirgen
Çanakkale	Antalya	Manisa
Tahsin Becan	Aliye Timisi Ersever	Ömer Fethi Gürer
Yalova	Ankara	Niğde

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'e söz veriyorum.

Sayın Öztürk, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin geleceği açısından son derece kritik Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'ni görüşüyoruz ancak tek adam yönetimi yine düğmelerini baştan yanlış ilikliyor.

Siber Güvenlik Başkanlığı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle 8 Ocakta kurulmuş, kurum kurulduktan sonra biz burada kuruma göre kanun konuşuyoruz; basitçe; önce, bina kaçak yapılmış, şimdi Meclisten çalışma ruhsatı istiyorsunuz. Siber güvenlik gibi dijital vatanın millî güvenliği bir kararnameyle "Ol." denildiğinde olamaz; kuruma 135 kişi değil, 1.000 kişi de koysanız olmaz. Bilgi çağının yüksek teknoloji, yetkinlik, süreklilik ve tutarlılık isteyen bu işleri "Ol." denildiğinde olmuyor ama siz hâlâ anlamıyorsunuz. Siber güvenlik yol yapmaya benzemez. Dolayısıyla, millî bir başlık taşınması gereken, siber dünyada ülkemizin kurumlarının ve insanların korunması için iktidar, muhalefet, kamu, bağımsız üniversiteler ve özel sektör temsilcileriyle birlikte süreci ortaklaştırmalıydınız. Siyasi bürokratların hazırladığı bir kurum yapısıyla bunun varacağı sonuç mevcut durumdan daha iyi olmayacaktır. Bugün siyasallaşan devlet kurumlarının, bu kurumlardaki siyasallaşmış yöneticilerin davranış algoritmaları ortadadır; saray ne istiyorsa algoritma sadece onun isteklerine göre işlerin yürütmesi için çalışmakta çünkü varlığını ona borçlu hissetmekte, devlet aklı ortadan kaybolmaktadır. Örneğin, bugün iktidar yanlısı basın, basın mensubu, sosyal medya fenomeni, muhalefet liderine hakaret eden, muhalefetin seçilmiş belediye başkanlarına ya da vekillerine hakaret eden ya da iktidar partisinden seçilmiş olan herhangi bir kişinin görevini kötüye kullanma veya diplomasını denetleme sorumluluğunu kendini -turnak içinde- adaletle adanmış bugünün İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı ulvî görev tanımının içinde görüyor mudur acaba? Tabii ki hayır. Olabilir mi? Tabii ki olamaz. Peki, sadece muhalefetten seçilmiş insanların ya da muhalif basının veya muhalif kişilerin sorun olması veya sorunlu olması olasılık bilimi açısından da rassal olarak kabul edilebilir olağan bir şey midir? Tabii ki olamaz; aksine, yürütmenin başındakilerin hâliyle yürütme göreviyle daha fazla hata yapabilme ihtimali aslında ortadadır ancak algoritmaya göre verilen talimat bellidir. Bugün en canlı örneğini niye veriyoruz? Bu kurumlar da bu şekilde siyasi, Cumhurbaşkanına bağlı kurulsun kurumların siyasallaşacağını, millî olamayacağını bir kez daha hep birlikte anlayalım. (CHP sıralarından alkışlar) Devleti siyasallaştıran bu partizan zihniyetten hep birlikte kurtulmalıyız. Siber olaylar doğru tanımlanmalı, iktidar bugün susturmaya çalıştığı muhalif sesleri bir siber saldırı tanımı içine alabilecek genel tanımları ortadan kaldırmalı, susturmak için bir baskı aracı hâline gelmesine olanak sağlayacak bu kanun, bu kurum bu amaçlara asla hizmet etmemelidir.

Sonuçta ifade özgürlüğü Anayasa'mız ve kanunlarımızla güvence altına alındığı gibi Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi'nin 19'uncu maddesinde de güvence altına alınmış temel bir insan hakkıdır. Ancak dünya genelinde geri bırakılmış birçok ülke hükümetleri otoriter yönetim anlayışları gereği ifade özgürlüğünü ve demokrasiyi hiçe sayma eğilimini sergiliyorlar.

Siber güvenlik politikalarının amacı, dijital ortamın güvenliğini artırarak ifade özgürlüğü de dâhil olmak üzere temel hakların korunmasına katkıda bulunmak olmalıdır. İfade özgürlüğünü sınırlandırma riski taşıyabilecek düzenlemelerden de belirsizliklerden de kaçınmak esas olmalıdır; bizde ise teklifin maddeleri yine ifade özgürlüğünü, kişisel verilerin güvenliğini ortadan kaldıran, kendi mahremiyetindeki bilgilere keyfî erişime ve istemeye izin veren hukuk dışı dayanaklara olanak sağlayacak genellemelerle dolu. Özellikle 6'ncı madde siber güvenlik bahanesiyle geniş bir gözetim ve veri toplama yetkisi yaratıyor ve temel hakları bu manada hiçe sayıyor.

Başka bir kritik soru şu: Bu Başkanlık kime karşı sorumlu? Bağımsız bir denetim mekanizması var mıdır? Türkiye Büyük Millet Meclisine hesap veren bir yapı mıdır? Cumhurbaşkanlığına doğrudan bağlı olduğu için burada yargı denetimi de fiilen ortadan kalkmıyor mudur?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, lütfen tamamlayın.

HASAN ÖZTÜRK (Devamla) - TÜBİTAK BİLGEM ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlı siber güvenlik birimleri gibi çeşitli yapılar yıllardır bu alanda var. Bunlar yetersiz mi? Evet. Eğer öyleyse neden bu yetersizlikleri bu kurumlar içinde çözecek önerilerle bu yapılmadı? Siber güvenlik gibi yüksek teknoloji, yazılım, yapay zekâ, bilimsel çalışmalarla paralel olmak zorunda olan bu işlerin TÜBİTAK gibi yerli ve millî ürün geliştirme, sertifikasyon konusunda da bu süreci diğer paydaşlarıyla en iyi şekilde yönetecek bir kurum varken neden partili Cumhurbaşkanına bağlı bir kurum kurdunuz? Siyasi hedefler millî hedeflerden öncelikli olduğu için olabilir mi?

Yine, kurumun kadrolarına bakıldığında, 135 kişi tahsis edilmiş; idari kadro 95 kişi, 40 da teknik kadro var. Dolayısıyla 85 milyonun siber güvenliği 40 kişilik kadroya emanet. Ne diyelim? Allah bizi korur elbet diyor, bu kanun teklifinin geri çekilmesini öneriyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin (1)'inci fıkrasının (g) bendinde yer alan "kişiler ile tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşları" ibaresinin "kişileri" ibaresiyle, ikinci fıkrasında yer alan "edilir veya anonim hale getirilir." ibaresinin "edilir." ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Ayyüce Türkes Taş

Bursa

İstanbul

Adana

Mehmet Akalın

Lütfü Türkkan

Burak Akburak

Edirne

Kocaeli

İstanbul

Hakan Şeref Olgun

Afyonkarahisar

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a söz veriyorum.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'ni konuşuyoruz ancak bu teklifin asıl derdi güvenlik değil, dijital dünyayı iktidarın kontrolüne teslim etmek. Öyle bir yapı kuruyorsunuz ki hem savcı hem hâkim hem de polis gibi yetkilerle donatılmış bir bürokratik canavar yaratıyorsunuz. Hem denetleyecek hem ceza kesecek hem de piyasanın hangi şirketlere açık olup olmayacağına karar verecek yani kendi oyununu kendisi koyacak, kurallarını kendisi koyacak, hakemi de kendisi olacak. Bunun ne anlama geldiğini geçmişten çok iyi biliyoruz. Hâkimler ve Savcılar Kurulunu "bağımsız yargı" diyerek nasıl tek bir

partinin emrine verdilerse şimdi de siber güvenlik bahanesiyle dijital dünyada mutlak kontrol kurmak istiyorlar. Bu Başkanlık kimin hangi güvenlik yazılımını kullanacağına, hangi firmanın güvenli olup olmadığına, hangi kurumların siber altyapılarının nasıl korunacağına tek başına karar verecek. İşin en vahimi bu yetkileri kim denetleyecek? Kimse. Deniliyor ki: “Başkanlık bağımsız bir şekilde denetim yapacak.” Hadi oradan! Bağımsızlıkları meşhur olan RTÜK gibi mi, BDDK gibi mi, Yüksek Seçim Kurulu gibi mi? Hepimizin gözleri önünde bu kurumların nasıl siyasi bir aygıtla dönüştüğünü defalarca gördük.

Değerli milletvekilleri, bu teklifin içinde öyle ifadeler var ki neyin ne olduğunu anlamak mümkün değil. “Tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşlar” deniliyor mesela; bu kimdir, nedir? Mesela, bir grup gazeteci Hükûmetin yanlış ekonomi politikalarını tartışmak için düzenli toplantılar yapıyor diyelim, tüzel kişilikleri yok ama görüş alışverişi yapıyorlar, şimdi, bu yasa kapsamında “Bu bir tüzel kişiliği olmayan oluşumdur.” diyerek bu grubu izleme altına mı alacaksınız? Örneğin, öğrenciler üniversitelerinde artan harçları protesto etmek için bir Telegram grubu kurdu; bu grup ne bir dernek ne de bir vakıf, tamamen bireylerden oluşuyor, bu yasa sayesinde bu grup “Siber güvenliğe tehdit oluşturabilir.” diyerek takip edilebilir, hatta kapatılabilir. Hukuk devletinde böyle muğlak ifadeler olmaz. Kimlerin izleneceği, kimlerin denetim altına alınacağı açıkça tanımlanmalı ve sınırlandırılmalıdır yoksa yarın bu yasa gerçek siber tehditlerle değil, Hükûmeti eleştiren vatandaşlarla mücadele eden bir mekanizmaya dönüşebilir.

Ceza Muhakemesi Kanunu’na göre yalnızca hâkimler ve savcılar tarafından yürütülmesi gereken işlemler şimdi bir devlet memurunun inisiyatifine bırakılıyor. Siber Güvenlik Başkanına savcı gibi arama emri verme yetkisi tanınıyor. Savcıların yetkisini bir devlet memuruna devretmek hangi hukuk sisteminde var? Bir gazeteci Hükûmeti eleştiren bir haber mi yazdı, siber tehdit gerekçesiyle bilgisayarına el konulabilecek; bir üniversite öğrencisi Hükûmet karşıtı bir forumda yazı mı yazdı “Kamu düzenini bozma ihtimali var.” denilerek iletişim kayıtlarına erişilebilecek.

Bu teklifin arkasına “siber güvenlik” etiketi koyarak aslında bir gözetim mekanizması kuruyorsunuz ve elbette ihaleler... Bu kanun siber güvenlik ihalelerini tamamen Siber Güvenlik Başkanlığının insafına bırakıyor. Devletin orijinal güvenliğini sağlamak bahanesiyle hangi şirketlerin ihale alacağı, kimlerin sistem dışında bırakılacağı tek bir merkezden belirlenecek. Bu, devlet kaynaklarının yandaş şirketlere peşkeş çekilmesinin yeni bir yolu. Rekabet bitiyor, şeffaflık rafa kalkıyor, iş yine “Bizden olanlar kazansın.” düzenine dönüyor. İktidarın ihale düzenindeki sicili ortada; yandşa ihale dağıtma pratiği şimdi siber güvenlik sektörüne sıçrıtılacak, devletin en kritik dijital altyapıları adrese teslim ihalelerle kimlerin iş yapısı yapamayacağını belirleyen bir kuruma teslim edilecek.

Değerli arkadaşlar, bu teklif düzeltilmeden geçerse bugün veri güvenliği diye savunduğumuz sistem, yarın birilerinin tahakkümüne dönüşecek. O yüzden bu yetkilerin törpülenmesi, hukuki belirsizliklerin giderilmesi ve şeffaflık ilkelerinin uygulanması şarttır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Olgun, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifinin 6’ncı maddesinin (1)’inci fıkrasının (h) bendinde yer alan “kullanım öncesinde uygunluk verir.” ibaresinin “dair kriterler ile Başkanlığa yapılacak bildirimlerle ilişkin usul ve esasları belirler.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Leyla Şahin Usta	Ali Özkaya	Osman Sağlam
Ankara	Afyonkarahisar	Karaman
Çiğdem Koncagül	Hasan Çilez	Ayhan Salman
Tekirdağ	Amasya	Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, kritik altyapıların bilişim sistemlerinde kullanılacak ve siber güvenliğe etkili olan yazılım, donanım, ürün ve hizmetlere dair kriterler ile Başkanlığa yapılacak bildirimlerin usul ve esaslarının belirlenmesine ilişkin verilen yetkinin belirli hâle getirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen	Selçuk Özdağ	Elif Esen
Mersin	Muğla	İstanbul
Mehmet Karaman	Mustafa Kaya	Şerafettin Kılıç
Samsun	İstanbul	Antalya
	Necmettin Çalışkan	
	Hatay	

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Ali Bozan	Mahmut Dindar	Mehmet Kamaç
Mersin	Van	Diyarbakır
Yılmaz Hun	Onur Düşünmez	Zülküf Uçar
Iğdır	Hakkâri	Van

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a ait.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aziz, mübarek ramazan gecesinde bir yasa görüşüyoruz. Bu yasa, gerçekten olmaması gereken içeriğe sahip bir yasa. Yasadan önce şunu sormak isterim ki acaba oruç başınıza mı vurdu? Bu yasada gerçekten nasıl bir içerik olduğunu anlamak mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, Siber Güvenlik Yasası'nı görüşüyoruz ama bu kanuna ihtiyaç duyulmadan zaten kurum kurulmuş, kurum elemanlarını almış, faaliyete başlamış, burada Mecliste Siber Güvenlik Kanunu'nu görüşüyoruz. Bu, şuna benziyor: Arkadaşlar, devlet gecekondyu yapmaz, siz gecekondyu yaptınız. Sonra da belediyeye götürüp “Buna ruhsat ver.” dersiniz belediye yıkar orayı. Onun için de burada Meclisin mehabetine saygı açısından da madem halkın temsilcisi olarak, bu millî iradenin tecelli edeceği yer olarak Meclis var ise, bu görev Meclisin ise önce Meclise gelir, görüşülür, ondan sonra kurumlar kurulur ama bunu, maalesef, her alanda gördüğümüz gibi bu yasada da görüyoruz. Onun için bu yasa milletle alay etme yasası, bu yasa milleti hafife alma, milleti yok sayma yasası.

Burada “Oruç başınıza mı vurdu?” dediğim soru da şu: Farkında mısınız bilmiyorum, yasaların tümü... Ne çıktı? Devlet Denetleme Kurulu Yasası; müfettişe yetki, istediği memura görevden el çektirecek, ihraç edecek. TMSF'ye yetki; herhangi bir şirkete el koyacak, istediği tasarrufta bulunacak, ardından etki ajanlığı, şimdi de siber yasa. Hepsisi de bir şekilde anormal bir devlet düzenine doğru, yeni bir rejime doğru gittiğimizin açık göstergeleri. Ha, bunlar yetmiyor, milletvekilleri hakkında fezleke düzenleniyor ama burada sıradan bir memur kayyum olarak atanmışsa olağanüstü yetkilerle donatılıyor, dokunulmazlık zırhına büründürülüyor, bunu da anlamak mümkün değil.

Yasa içerisinde gerçekten büyülü, cicili bicili laflar var: “El koyma”, “arama”, “kopya”, “Algı operasyonu” Ya, Allah için, devlet sokak ağzıyla mı konuşur? “Algı operasyonu” ne demek? Sanki sokaktan birisi gelmiş de bu yasaya bu kelimeleri yazmış. “Yanılıcı bilgi...” Bu yasada verilen yetki tamamen sınırsız; hukukun rafa kaldırıldığı, hâkimin devre dışı bırakıldığı bir yasa. Bu yasa, içerisinde mesela “kritik altyapı”, “kritik kamu hizmeti”, “siber olay” gibi içeriği belli olmayan alelacele getirilmiş bir yasa. Bu açıdan, bu yasanın hiçbir insafla, vicdanla makul kabul edilmesi mümkün değil.

Evet, ülkede her konuşmacı konuşmasına başlarken siber güvenliğin öneminden bahsetti. Bankalardaki ticari sırların ifşası, hesapların başkasına kayması; evet, siber güvenlik son derece önemli ama siz öyle bir yanlış anladınız ki siber güvenlik dijital ortama güvenlik sağlamak yerine insanları nasıl daha fazla tahakküm altına, baskı altına alırız; buna yönelik işlem yapılmış. İşte, bu yasa teklifiyle birlikte hukuk devleti bir kez daha ortadan kaldırılıyor, yargı devre dışı bırakılıyor, bürokrasi yargının tüm işlevini yerine getiriyor. Aslında bugüne kadar geçmişteki yasaları da sistematik biçimde düşündüğümüzde çok tehlikeli bir yere doğru gittiğimizi burada görmek zorundayız.

Bu aziz mübarek ramazan gününde aziz milletimiz Meclisimizden bir müjde bekliyor, emekliler bir maaş ikramiye olmasını bekliyor; çek mağdurları, öğrenciler, KHK'liler, hemen her alandaki mağdurlar, ramazanın mehabetine uygun yaklaşım bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Ama biz burada vatandaşı nasıl biraz daha baskı altına alırız, fişleme yoluna gideriz, hâkim kararı olmadan cep telefonuna el koy, bilgisayarına el koy,

laptopunu, iPad'ini al, ne yapılacak, ne kadar süreyle muhafaza edilecek, sürecin, hiçbirinin belli olmadığı, sadece kolluk kuvvetlerine yetki veren bir yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Bu yasa teklifi insan hakları ihlalidir. Elbette kanun çıkarılırken özgürlük ile güvenlik arasında bir denge kurulmalıdır. Güvenlik lazım olsa bile güvenlik bireysel özgürlükleri asla kısıtlamamalıdır. Zaten gerekçede de belirtildiği üzere Anayasa'ya pek çok açıdan muhalif olan ve insan haklarını ihlal eden, insanların hayatını abluka altına alacak bu yasanın derhâl çekilmesini talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz, Van Milletvekili Zülkuf Uçar'a ait.

Sayın Uçar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben, öncelikle Genel Kurulu ve değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Yine ne yazık ki temel hak ve özgürlükleri tamamen ortadan kaldırmayı amaçlayan yeni bir yasa teklifiyle karşı karşıyayız. Anayasa'ya birçok bakımdan aykırılıklar içeren, cari kanunlarla çelişmeye kadar geniş bir hukuksuzluğu içeren yeni bir teklif daha önümüze getirildi. Bakın, kanun teklifinin kendisi zaten birçok bakımdan bütün metin boyunca Anayasa'yı ihlal ediyor. Öyle ki 1982 Anayasası'nın dahi uygulamadığı siyaset ve hukuk sisteminde düzenlenecek bir kanun ancak bu kadar ölçsüz olabilirdi. Bir başka ifadeyle, eldeki teklif Anayasa'nın olmadığı bir düşünce dünyasının ürünüdür, bir soyutlamanın görüntüye kavuşmuş hâlidir. Sadece teklifin 7'nci maddesi Anayasa'nın birçok ilkesini ihlal etmektedir. Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan "hukuki güvenlik ve belirlilik" ilkesi bu teklifle yine ihlal edilmektedir. Temel hak ve hürriyetlere ilişkin ilkeleri belirleyen 13'üncü madde de yine açıkça ihlal edilmekte, özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin güvenliğine âdeta meydan okunmaktadır. Bu hakların özüne zarar verecek bir düzenlemedir bu teklif. Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkını ifade eden Anayasa'nın 20'nci maddesi dahi yok sayılıyor, ortadan kaldırılıyor. Bakın, kişisel verilerin korunmasını isteme hakkımız Anayasa'nın 20'nci maddesinde güvence altına alınmış ancak bu hak dahi yine bu teklifle ortadan ölçsüz bir şekilde kaldırılıyor, bu hakka açık bir saldırı gerçekleştiriliyor.

Yine, buraya dikkat çekmek istiyorum: Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nde mülkiyet hakkına dahi saldırı yapılmaktadır. Yurttaşların serbest ticaret ve mülkiyet hakkına ilişkin, tasarruf hakkına yönelik açık bir saldırı gerçekleştirilmektedir. Teklif sadece Anayasa'ya aykırı değildir, yine mevcut kanunlarla da birçok çelişki barındırmaktadır, Türk Ceza Kanunu'na ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na da açık aykırılıklar teşkil etmektedir.

Değerli milletvekilleri, hukuk düzeni kendi içinde tutarlı bir bütünlük oluşturmak zorundadır. Biz buna "hukukun bütünlüğü ilkesi" demekteyiz. Bu bütünlüğe tutarlı uygulamalarla kanunun bütünlüğünü de dikkate alarak birbirini tamamlayan yerden yaklaşmak zorundayız. Bu sebeple, getirilen kanun teklifleri cari kanunlara uygun olmak zorundadır. Türk Ceza Kanunu'nun 243/(1) maddesi bilişim sistemlerine hukuka aykırı şekilde girmeyi ve orada kalmayı zaten suç olarak tanımlamıştır. Aynı madde suçun istisnası durumunda ise hukuka uygun olma şartını getirmiştir. Dikkat edelim buraya, kanuna uygunluktan söz etmiyoruz, hukuka uygunluk istisnasından bahsediyoruz. Yani hukuki ilke, norm ve teamüllere aykırı olarak bilişim sistemlerinde veri toplayan herkes Türk Ceza Kanunu'nun 243'üncü maddesi bağlamında suç işlemiş olacaktır.

Peki, getirilen kanunla oluşturulacak Başkanlık hukuka uygunluk kriterlerini taşıyor mu? Kesinlikle taşıyor. Anayasa'ya aykırı kurulacak hiçbir yapı, iş, işlem, eylem hukuka uygun değildir,

olmayacaktır. O hâlde şunu açıkça ifade etmemiz gerekiyor: Siber Güvenlik Başkanlığı hukuka aykırı bir şekilde inşa ediliyor. Bu sebeple, hukuka aykırı kanun teklifine göre yapılacak her türlü iş ve işlem Türk Ceza Kanunu'nun 243'üncü maddesi bağlamında suç teşkil etmiş olacaktır.

Altını çizerek söylüyorum, bu Meclis, şu anda kendi eliyle yeni bir suç örgütü oluşturuyor. Bu yapıya insanların her türlü kişisel verisi üzerinde hukuk dışı yollarla her türlü tasarrufta bulunma hakkı getirilmektedir. Oysa hukuk düzeni suçları objektif kriterlerle tespit etmek, onları sınıflandırmak ve gerçek suçluları yaptırıma bağlamak için vardır. Bütün bu mekanizma, hukuk ilkelerini merkeze alarak işlemek zorundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uçar, lütfen tamamlayın.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Sağ olun Başkanım.

Öte yandan, teklifin 7'nci maddesi Kişisel Verileri Koruma Kanunu'yla da açık aykırılıklar, çelişkiler barındırıyor. Kişisel verilerin işlenmesi açıklık şartına Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda bağlanmıştır. Buna göre, kişisel verilerin işlenmesine dair açık, somut ve kesin kriterler olmadıkça ele geçirilen her veri hukuka aykırı nitelikte olacaktır ama burası, bu Meclis her seferinde yeni bir aykırılığı, yeni bir Anayasa tanımazlığı karşımıza getirmeye devam ediyor.

Hukukun amacı ve kanunun, kanun yapmanın dayanağı yeni suçları teşvik etmek değildir, yurttaşların hukuki güvenliğini zedelemek değildir, toplumsal özgürlüğü kısıtlamak değildir; hukukun tek bir meşru amacı vardır, o da toplumsal ve bireysel özgürlüklerin temini, korunması ve geliştirilmesidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uçar, teşekkür ediyorum.

Şimdi aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Evet, elektronik sistemle önerenin oylamasını yapacağım.

Üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, aynı mahiyetteki önermeler kabul edilmemiştir.

Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (c) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“c) Kamu kurumları ve kuruluşlarında kullanılacak siber güvenlik ürün, sistem ve hizmetleri Başkanlık tarafından yetkilendirilmiş ve belgelendirilmiş siber güvenlik uzmanları ve şirketlerden tedarik etmek. Kritik altyapılarda ise Başkanlık tarafından belirlenen standartlara ya da kriterlere uygun ürün ve hizmet tedarik etmek.”

Seyit Torun

Bekir Başevirgen

Özgür Ceylan

Ordu

Manisa

Çanakkale

Aylin Yaman

Ömer Fethi Gürer

Tahsin Becan

Ankara

Niğde

Yalova

Aliye Coşar

Mehmet Tahtasız

Reşat Karagöz

Antalya

Çorum

Amasya

İsmet Güneşhan

Cumhur Uzun

Çanakkale

Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'a söz veriyorum.

Sayın Tahtasız, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söz aldığım 7'nci maddenin (1)'inci fıkrasında veri toplayan, işleyen ve benzeri faaliyetler yürüten bütün kuruluşların Siber Güvenlik Başkanlığının talep ettiği her türlü bilgi ve veriyi vermek zorunda olduğunu belirtiyor. Kişisel verilerin korunmasının istenmesi hakkı Anayasa'nın 20'nci maddesinde güvence altına alınmıştır. Dolayısıyla bu madde ile 8 ve 16'ncı maddeler Anayasa'ya aykırıdır.

Kanun çıkmadan kurulan Siber Güvenlik Başkanlığı tek adam rejiminin âdeta küçük bir kopyasıdır. Bu Başkanlığa öyle geniş yetkiler veriliyor ki hâkimi, savcıyı dahi devre dışı bırakıyor. Hatırlarsanız, bu yetkileri saray bir zamanlar FETÖ'nün savcısı Zekeriya Öz'e de vermişti. Şimdilerde ise sarayın korkulu rüyası İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nu ve belediye başkanlarımızı hukuksuzca tutuklamak, itibarsızlaştırmak, kayyum atamak için görevlendirilen seyyar giyotin İstanbul Adliyesinde işbaşında, sarayın tüm hukuksuzluklarını uygulamakla meşgul ama unutmayın, halkın ahı indirir padişahı; unutmayın, eşkiya dünyaya hükümdar olmaz. Halk, haksızlıkların, hukuksuzlukların, yolsuzlukların hesabını ilk seçimde sizlere sandıkta verecektir. (CHP sıralarından alkışlar) Unutmayın, geçmişte yaşanan FETÖ kalkışması ve Ergenekon, Balyoz, Kumpas davalarında bu şekilde olağanüstü yetkiler verilen Zekeriya Öz'ün neler yaptığını, sonrasında yasa dışı yollardan ülkeyi nasıl terk ettiğini hepimiz biliyoruz. Anlaşılan o ki sarayın mutfağında hazırlanan bu kanunla partili Cumhurbaşkanı hâkimin ve savcının üzerinde yetkilerle yeni bir giyotin Zekeriya Öz yaratmak için uğraşıyor, sonra da "Ben yarıldım, Allah affetsin." diyecek.

Değerli milletvekilleri, Siber Güvenlik Başkanı bu geniş yetkilerle kimden ne isterse talep edecek, özel hayatın gizliliğini ihlal edecek ve kelle kesen Kör Hasan gibi muhalif görünen tüm yapı ve kişileri cezalandıracak. İktidar, bu teklifle irade hürriyetini, basın özgürlüğünü, konut dokunulmazlığını, özel yaşamın gizliliğini hedef alıyor. Peki, bu yetkiyi hangi hâllerde kullanacak ve kime karşı kullanacak? Kanunda cevabı yok ama söyleyelim, Siber Güvenlik Başkanı, reis "Al." derse alacak "Bırak." derse bırakacak. Güya amaç güvenlik, sizin amacınız siber güvenlik değil; sizin amacınız, sansürü katlamak, bağımsız basını yok etmek, özgürlükleri bitirmek, özel hayatın gizliliğini ifşa etmek; sizin amacınız, hakkını arayan insanları susturmak, cezaevine atmak, halka korku salmak. İktidara tüm bunlar yetmemiş gibi belediyelere yönelik kayyum atamaları, gazeteci, sanatçı ve iş insanları üzerinde kurulan baskı yetmemiş olacak ki "Tam bir cunta düzeni kuralım." diyorsunuz. Sarayda hazırlanan ve imzası bulunan milletvekilleri dahi içeriğini bilmedikleri kanunlara imza atıyor ve hiç okumadan Genel Kurula geliyor.

Sayın milletvekilleri, sarayın hazırladığı bu kanunların biri bile halkın derdine çözüm üretmiyor. Esnafın, emeklinin, öğretmeninin, işçinin, çiftçinin, asgari ücretlinin, staj ve çıraklık mağdurlarının, kademeli emeklilik bekleyenlerin, subayların, astsubayların, uzman er ve erbaşların, şehit ve gazilerin, emekli binbaşının, sağlıkçıların, dul ve yetimlerin, kısacası toplumun hangi sorununu çözdünüz de bu siber alanda yol almak istiyorsunuz, bunu halka iyi anlatın. Sizin gündeminizde siber var ama halkın

gündeminde sofrasına koyamadığı biber var, zeytin var, peynir var, et var. Siz tanesi 70 liradan avokado alabilirsiniz, manda yoğurdunun içine hurma katıp yanına ceviz ve badem koyabilirsiniz. Gelin görün ki emeklimiz, asgari ücretlimiz, işçimiz, memurumuz kilosu 70 liraya biber alabilmek için 70 sefer düşünüyor. “Emekliye fitre verilebilir.” diye fetva veren Diyanet fitreye muhtaç edilen emekliye “Sahurda avokado ye.” tavsiyesinde bulunuyor. Siz ve sizin atadığınız bütün bürokratlar da halktan o kadar kopmuş ki manda yoğurtlu tarifi verip tanesi 70 lira olan avokadolu sahur tavsiyesinde bulunuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tahtasız, lütfen tamamlayın.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) - Birileri kuş sütünün eksik olmadığı iftar sofralarında oruç açarken vatandaş, iftar ve sahur sofrasında et yerine dert kaynıyor, dert düşünüyor, belediyelerimizin açtığı kent lokantalarında oluşan kuyruklarda bekliyor “Allah bu Hükûmeti bildiği gibi yapsın.” diye isyan ediyor. Sizin karnınız tok, sırtınız pek ama unutmayın, halkın ahı indirir şahi.

Tüm vatandaşlarımızın ramazan ayı mübarek olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tahtasız, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Çandar, buyurun.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, 1’inci maddenin görüşülmesi sırasında söz aldığım esnada Denizli Milletvekili Yasin Öztürk bana hitaben “Ataların gibi hainsin, hain.” demiş. O nedenle...

BAŞKAN - Yerinizden kısa bir açıklama için söz veriyorum.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- *Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar’ın, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk’ün yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Evet, yerimden birkaç cümleyle şunu ifade edeyim: Bu çatı altındaki hiçbir milletvekiline “hain” sıfatıyla hitap edilemez, bunu hiç yakıştıramadım, onu söyleyeyim ve tutanaklara geçsin.

İkincisi “ataların gibi” demiş. Atalarım hakkında bilgisi olmadığı anlaşıyor. Kendisine, isteyen her milletvekiline, burada, benim atalarımın Osmanlı hanedanına, Sultan I. Mehmet’e, II. Murat’a dayandığını şecereyle tevsik edebilirim. Dolayısıyla “Ataların gibi hainsin.” dediği anda sadece bana karşı bühanda bulunmuş olmuyor, Osmanlı hanedanının kurucu sultanlarına da böyle bir gönderme yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çandar, lütfen tamamlayın.

Son kez uzatıyorum süreyi.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Bu çatı altında bu gibi sıfatlardan, yakışsız sıfatlardan kaçınılmasını hassaten rica ediyorum.

Bana bu sözü verdiğiniz için de size teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çandar.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Öztürk, buyurun.

39.- *Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İstanbul'un fethi sırasında Çandarlı sülalesinden Halil Paşa'nın neden idam edildiğine tarih sahnesinden kendisi bakabilir, kendisi benden daha iyi biliyordur aslında. Ayrıca, yapmış olduğu milletvekili yeminini kendisine hatırlatıyorum; o milletvekili yeminine sadık kalmayan kim varsa hainlikle elbette ki suçlanır.

Teşekkürler.

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çandar, buyurun.

40.- *Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Az önce bunu arz etmeye çalışmıştım; seçereyi görürse benim Çandarlı Halil Paşa'dan indigimi görmez; Çandarlı sülalesinin başka bir kanalından indigimi -Halil'den inmediğimi- ve o kanalın Osmanlı hanedanına uzandığını da görür. Ayrıca, o, tarihte bir iddiadır. Ben kendisinden daha iyi biliyorum o tarihte kimin ne olduğunu, ne olmadığını. Buna rağmen, öyle olsa dahi, varsayalım ki Çandarlı Halil Paşa'dan ben iniyorum, Çandarlı Halil Paşa da tarihte onun zannettiği gibi bir rol oynamış olsa bile yine de bu sözü bana hitaben ve kimseye hitaben söyleme hakkını ona ve kimseye vermez; bunu, tekrar, altını çizerek belirtmek istiyorum.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)*

BAŞKAN - Şimdi, diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "kişiler ile tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşlarla" ibaresinin "kişilerle" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Ayyüce Türkes Taş

Bursa

İstanbul

Adana

Yavuz Aydın

Mehmet Akalın

Lütfü Türkkan

Trabzon

Edirne

Kocaeli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'a söz veriyorum.

Sayın Aydın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki içinde bulunduğumuz dijital çağda siber güvenlik konusu artık millî güvenliğin vazgeçilmez bir parçasıdır. Terör örgütlerinden devlet destekli siber saldırılara, bireysel veri güvenliğinden kritik altyapıların korunmasına kadar geniş bir yelpazede ülkemizin güvenliğini sağlamak zorundayız fakat bunu yaparken hukukun üstünlüğünden, temel hak ve özgürlüklerden ödün vermemeliyiz.

Sayın milletvekilleri, kanun teklifini incelediğimizde iktidarın yasa yapım sürecini tamamen işlevsiz hâle getirdiğini bir kez daha görmekteyiz. Henüz teklif Mecliste tartışılmadan 8 Ocak 2025'te Resmî Gazete'de Cumhurbaşkanlığına bağlı Siber Güvenlik Başkanlığının kurulduğu ilan edilmiştir. Bu durum Meclisin iradesini hiçe saymak, yasama organını bir formaliteye dönüştürmek anlamına gelmektedir. Böyle bir anlayışı asla kabul etmiyoruz ve reddediyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, konuşmama 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün önemine vurgu yaparak devam etmek istiyorum fakat ne yazık ki bugünü kutlamaktan çok kadınlarımızın yaşadığı sorunları, onların haklarını ve bu hakları nasıl savunmamız gerektiğini konuşmak zorundayız. Kadınlarımız her geçen gün daha fazla şiddete, ekonomik eşitsizliğe ve toplumsal baskıya maruz kalmaktadır. İşsizlik, mobbing, düşük ücretler ve eğitimden uzaklaştırılmaları kadınlara uygulanan bir başka şiddet biçimidir.

Bir de 2025 yılını "Aile Yılı" olarak ilan etmektedirler. Bu, güzel bir başlık gibi dursa da ailenin diğer yarısı olan kadınların içinde bulunduğu durum iktidarın umurunda bile değildir. Kadınlarımızı hem sosyal hem de ekonomik şiddetten korumak için el birliğiyle mücadele etmemiz gerekmektedir. Bu mücadeleden vazgeçmemek ümidiyle tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Değerli milletvekilleri, son günlerde ülkemizin geleceğine yönelik ve Türk milletine karşı büyük bir oyun oynanmaktadır. Haftalardır davul çaldılar, sözde "Tarihî Mektup" manşetleriyle ekranları bir fotoğrafa kilitlediler. Bu fotoğraf yalnızca anlık bir görüntü değildir; bu, Türkiye Cumhuriyeti'ni ve millî devleti ortadan kaldırmak isteyen büyük bir ittifakın ilk sahnesidir. Öyle bir ittifak ki içinde terör örgütü mensupları da var, onların siyasi uzantıları da var, koltuklarını korumak uğruna her türlü ihanete razı olanlar da var. Şimdi çıkıp ne diyorlar? "Barış, kardeşlik ve demokrasi." Şiir gibi sözler söylüyorlar fakat biz bu oyunları daha önce de çok görmüştük. Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun da belirttiği gibi, ağızlarından "barış" kelimesini düşürmeyenler fitreye muhtaç hâle getirdikleri emeklilerimizle barışamamıştır. Bu Hükûmet, devletine hizmet eden fakat ay sonunu getiremeyen memurlarımızla barışamamıştır. Bu Hükûmet, alın teriyle çalışan, borç batağında sürüklenen işçilerimizle, barışamamıştır. Bu Hükûmet, cumhuriyet yasalarıyla barışamamıştır. Bu Hükûmet, Mustafa Kemal Atatürk'ün düşünceleriyle barışamamıştır. Bu Hükûmet, büyük Türk milletiyle barışamamıştır fakat teröristlerle barışmayı iyi becermiştir; kanımıza, canımıza kasteden hainlerle oturup pazarlık yapmayı iyi bilmiştir. Bu ülkenin değerleriyle, bu milletin varlığıyla barışmamıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ebedî hâle getirilecek bir istibdat çukuruna yuvarlanmaktadır. Türk kimliğinin devletiyle olan bağı koparılmak istenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydın, lütfen tamamlayın.

YAVUZ AYDIN (Devamla) - Bitiriyorum.

Sözde, PKK'nın feshedildiği iddia edilirken aslında hedef, cumhuriyetimizin ortadan kaldırılmasıdır. Sizler terörü bitirmiyor, teröre teslim oluyorsunuz. Sizler Türkiye'yi terörden kurtarmıyor, terörü devletleştiriyorsunuz.

Gökte Allah, yerde kul şahit olsun ki İYİ Parti olarak buna izin vermeyeceğiz. Göreceksiniz, varlığımızı Türk varlığına armağan edecek ve milletimizle beraber bu oyunu bozacağız. “Terörsüz Türkiye” masalının “Türk’süz Türkiye” planı olduğunu her fırsatta hatırlatıp haykıracağımızı belirtiyor, hainlere de “hain” demeye devam edeceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (c) bendinde yer alan “Siber güvenlik uzmanları ve” ibaresinin “Siber güvenlik uzmanlarından, üreticilerinden veya” şeklinde ve (d) bendinde yer alan “tavsiye ve benzeri belgelerde” ibaresinin “diğer düzenleyici işlemlerde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Leyla Şahin Usta

Ali Özkaya

Hasan Çilez

Ankara

Afyonkarahisar

Amasya

Çiğdem Koncağül

Ayhan Salman

Osman Sağlam

Tekirdağ

Bursa

Karaman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, siber güvenlik ürün, sistem ve hizmetlerinin üreticilerden de tedarik edilmesine imkân sağlanmakta, ayrıca ilgililerin Başkanlıkça çıkarılacak tüm düzenleyici işlemlere tabi olmalarına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde 2'si aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge vardır, aykırılık sırasına göre önergeleri işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğu için birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan

Mahmut Dindar

Mehmet Kamaç

Mersin

Van

Diyarbakır

Yılmaz Hun

Onur Düşünmez

Ömer Faruk Gergerlioğlu

İğdir

Hakkâri

Kocaeli

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Seyit Torun

Mehmet Salih Uzun

Özgür Ceylan

Ordu

İzmir

Çanakkale

Aliye Coşar

Ali Karaoba

Aliye Timisi Ersever

Antalya

Uşak

Ankara

Tahsin Becan

Ömer Fethi Gürer

İsmet Güneşhan

Yalova

Niğde

Çanakkale

İlhami Özcan Aygun

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ilk söz, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na ait.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sevgili halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, hepiniz milletvekilisiniz, ben de milletvekiliyim; Hepimizin görevi milletin fertlerinin uğradığı mağduriyetlerin sesi olmak değil mi? Bu Mecliste biz bu işi yapıyoruz. Yürütmenin yaptığı haksızlıklara karşı milletin sesi olmak için yasama vardır. Peki, o zaman, biz, burada milletin fertlerinin uğradığı haksızlıkları gündeme getirdiğimizde niye başka milletvekilleri tarafından saldırıya, hakarete maruz kalıyoruz?

Ben bu kürsüde defalarca çıplak arama gerçeğini anlattım ve Özlem Zengin bana defalarca hakaret etti, yalan söyledi ve meseleyi örtbas etmeye çalıştı fakat çıplak arama bu ülkenin bir gerçeği. Geçtiğimiz haftalarda HDK soruşturması çerçevesinde kadınlar gözaltına alındılar, Bakırköy Kadın Cezaevine girerken iğrenç ve hayâsız bir şekilde çıplak aramaya uğradılar; itiraz ettiler, darbedildiler. Bakın, yine Filistin protestolarında Erdoğan'ı eleştiren gençler gözaltına alındı, hayâsız ve çirkin bir şekilde çıplak aramaya uğradılar ve bu da örtbas edildi. Bugün İstanbul Valisi Davut Gül soruşturmaya izin vermedi, "Kamu görevlileri soruşturulmasın." dedi. Hep birlikte bir şeyi örtbas etmeye çalışıyorlar.

Çıplak arama çok önemli bir yumuşak karın ve buna dokunulmasını istemiyorlar ama bu bir gerçek. Bakın, bunu Meclis bile ikrar ediyor. Şu elimdekiler nedir biliyor musunuz? İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Hükümlü ve Tutuklu Alt Komisyonunun Erzurum ve Erzincan Cezaevleri Raporları. Bu raporlarda -milletvekilleri gitmiş cezaevlerine ve sormuşlar- bütün mahpuslar demiş ki: "Cezaevlerinde girerken çıplak aramaya uğradık." Ve Komisyon da cezaevlerine uyarıda bulunmuş "Çıplak arama yapmayın." diye.

Şimdi, arkadaşlar, size bu ramazan dolayısıyla bir ayeti hatırlatayım, İsra Suresi 81'inci ayet: "Doğru geldi, yanlış yıkılıp gitti. Yanlış, yıkılmaya mahkûmdur." "Hak geldi, batıl zail oldu." olarak da

duymuşsunuzdur. Yanlış, yıkılmaya mahkûmdur. Gerçekleri örtbas etmeye çalışan Özlem Zengin'in de bu iftiraları yıkılıp gitmeye mahkûmdur arkadaşlar. Şimdi, ben bunu başörtülü bir Özlem Zengin'den duyuyorum ve kahroluyorum. Neden biliyor musunuz? Ben hayatım boyunca başörtülü mazlumların hakkını savunmaya çalışan bir insanım ancak şu anda başörtülü bir zalim olan Özlem Zengin, insanlara yapılan bu hayâsız muameleyi şiddetle savunuyor; olacak bir iş değil arkadaşlar. Bakın, ben başörtülü zalimlere karşı da mücadele ederim.

Şimdi, hakkaniyetli bir insanımdır ve hak ararken de haksızlık yapmam. Özlem Zengin bize hakaret ettiğinde Sayın Bekir Bozdağ'ın ona ceza vermesi lazımdı, apaçık hakaret etmişti fakat partidaşı ya ceza vermedi, işi örtbas etti. Kendisi Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilidir ama adaletten nasibi yoktur. Kendisi eski Adalet Bakanıdır ama kendisi zulûmat bakanı olmuştur. Kendisi Meclis Başkan Vekili oldu, dedik ki adaletten bir iz vardır belki, adalet denen bir zerre olmadığını gördük. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yeter! Bu ne ya! Yazıklar olsun ya! Yazıklar olsun!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Susun, dinleyin, dinleyeceksiniz!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yazıklar olsun!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Bakın ben hakkaniyetli bir adamım, zamanında burada Sayın Bekir Bozdağ'ı bir mesele dolayısıyla eleştirmiştim. Sayın Bozdağ bana demişti ki: "Hayır, o zaman Adalet Bakanı ben değilim Ömer Bey." Ben -dedim- hakkaniyetli insanım, hakaret de etmemiştim; çıktım, söz aldım, dedim ki: Sayın Bekir Bozdağ, size hakaret etmemişsem bile sizden özür diliyorum. Öyle değil mi Sayın Bozdağ? Öyle, değil mi? Ve sonrasında kendisinden adalet bekledim fakat bize hakaret edildi, kendisi bu işin üstünü örttü, partidaşının hatasını örtmeye çalıştı.

Şimdi, ben kendisine hatırlatıyorum: Sayın Bekir Bozdağ, bu dünyada büyük makamlara sahip olabilirsin, bu aziz mübarek günlerde sana bir hatırlatma yapıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Bu dünyada önemli makamlara sahip olabilirsin...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Seni adam yerine koyup dinlemiyoruz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Kadına şiddete hayır! Kadına şiddete hayır!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - ...ama şu aziz mübarek günlerde hatırlatıyorum: Hepimiz öleceğiz, ilahi divana çıkacağız, o zaman bir makamımız olmayacak, beyaz kefenler içinde Rabb'imize doğru koşturacağız, o zaman gerçek anlamda hesabı vereceğiz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Yapma ya! Yapma ya! Bunu senden mi öğreneceğiz? Senden mi öğreneceğiz bunları!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - İşte şuradan şu bağırdığınız gibi tüm söyledikleriniz boşa çıkacak.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sen mi öğreteceksiniz bize bunları! Yazık!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Hak gelip batıl zail olacak ve gerçekten ben Sayın Bekir Bey'e diyorum ki Allah'tan korkun diyorum, kul hakkı yemeyin diyorum, öte dünya var diyorum ve yaptığınız hatanın farkına varın diyorum çünkü siz partidaşınız olduğu için apaçık gerçeği örten bir insanı kınama cezası olmadan buradan kurtardınız. Başka birisi bu sözleri söylese en ağır cezalar verilirdi bu Mecliste. Öyle değil mi arkadaşlar? Herkes biliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Değil!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Nerede adalet var? O makamı hak etmiyor Sayın Bekir Bozdağ, hiç kusura bakmasın.

Teşekkür ediyorum.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Devam et! Fitne fesattan başka bir şey bildiğin yok!

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz, Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan'a ait.

Sayın Güneşhan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kürsüyü bir temizletebilir miyiz Sayın Başkanım? Vekilimiz gelmeden bir kürsü temizlensin.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Teşekkür ediyorum.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Sayın Vekilim, bir dakika beklerseniz kürsüyü biraz temizletmemiz lazım.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) - Yok, yok; bir şey yok, bir şey yok.

BAŞKAN - Sayın Güneşhan, buyurun.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesinde vermiş olduğumuz önerge üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülen kanun tekliflerinin hemen hemen hepsinde olduğu gibi bu teklif de saray mutfağında hazırlanmış, usulen imzaları tamamlanarak alalecele Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sevk edilmiştir. Esas komisyon Millî Savunma Komisyonu olarak belirlenirken birden fazla da tali komisyona sevk edilmiştir ancak bu tali komisyonlarda herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Teklifin hazırlık süreçlerinde basın meslek örgütleri ve sivil toplum örgütlerinin ilgili paydaşlarının görüşleri alınmamıştır, temsilcileri toplantıya çağırılmamıştır. İşte, bu anlayışta olduğunuz için çıkardığınız kanunların çoğu Anayasa Mahkemesinden dönmektedir, bu kanun teklifi de yasalâşa bile Anayasa Mahkemesinden geri dönecektir.

İktidarın temel bir felsefesi var değerli arkadaşlar: “Ben sandıkta daha fazla oy aldım, ülkeyi babamın çiftliği gibi yönetirim.” anlayışı. Elbette çağdaş demokrasiler için sandık olmazsa olmazdır, çok şeydir ancak her şey demek değildir. Size oy verenler kadar oy vermeyenlerin de korunduğu, isteklerinin göz ardı edilmediği bir rejimdir aslında demokrasi. Sandıktan çıkan sonucun bir tehdit unsuru olarak çoğunluğun baskı aracı hâline getirilmesi demokrasinin de özüne aykırıdır. Elbette çağdaş demokrasiler için sandık olmazsa olmazdır. Yine, seçim de olabilir, bu seçim sonucunda iktidara da gelebilirsiniz ancak bu durum da tek başına demokrasi için yeterli değildir. Özellikle çağımızın evrensel demokrasi ilkelerinde temel bir husus göze çarpmaktadır, o da toplum ile devleti yönetenlerin güvenliği ve özgürlüğü hakkı arasındaki tercihtir; bu da dünya demokrasi liginde nerede olduğumuzu gösterir.

Değerli arkadaşlar, 2022 yılında yapılan demokrasi endeksi çalışmalarında Türkiye 167 ülke arasında 103'üncü sırada kendine ancak yer bulabildi. Endekste ülkeler tam demokrasi, kusurlu demokrasi, hibrit rejim ve otoriter rejim olarak dört ana kategoride değerlendirildi; ülkemiz de maalesef ancak kendine hibrit demokrasi kategorisinde yer bulabildi. Hızla demokratik toplum düzenine ve temel insan haklarına yabancılaşmaya çalışan tek adam rejimi, Yunanistan'ın tam demokrasi kategorisine

geçmeyi başardığı bir süreçte belki de 2025-2026 yılında hibrit demokrasi kategorisinden otoriter rejim kategorisine gerileyecektir ki bu da içinde bulunduğumuz ekonomik krizin daha da derinleşmesine neden olacaktır.

Peki, değerli arkadaşlar, siber güvenlik politikalarının amacı nedir? Dijital ortamın güvenliğini artırarak ifade özgürlüğü de dâhil olmak üzere temel hakların korunmasına katkıda bulunmaktır. Ancak biliyoruz ki “siber güvenlik” denildiği zaman iktidarın aklına jurnalleme gelir, fişleme gelir, bunlara dayanarak da insanlara ceza gelir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sarayın derdi, özgürlükleri kısıtlamak ve her alanda güvenlikçi politikalarla baskıyı, yasaklarla iktidarını sürdürmektir. Halkı cezalandırma pahasına belediyelerimize baskı uygulamak ve başkanlarımızı itibarsızlaştırmaya çalışmak da bunun en açık örneklerinden, göstergelerinden bir tanesidir.

Günümüzde bir devlet ancak adalet varsa, hukuk varsa, demokrasi varsa ayakta durabilir. Bunları yok etmek üzere eylemde bulunan iktidarlar halk tarafından yapılan son yerel seçimlerde de olduğu gibi sandıkta gerekli dersi alırlar ancak siz aldığınız dersi öğrenmemek için ısrar ediyorsunuz. O nedenle, şu mübarek ramazan ayında diyeceğim dua ancak Allah sizi ıslah etsin olur.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Güneşan, teşekkür ediyorum.

Şimdi aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin (5)'inci fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Mehmet Karaman

Şerafettin Kılıç

Mustafa Kaya

Samsun

Antalya

İstanbul

Sema Silkin Ün

Denizli

BAŞKAN - Evet, Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e söz veriyorum.

Sayın Silkin Ün, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Siber Güvenlik Kanunu” adında bir kanun teklifini görüşüyoruz. Teklifin Genel Kurulda görüşülme tarihleri 4-5 Şubat, teklifin Komisyonunda görüşülme tarihi 15 Ocak ama teklife konu Başkanlığın kararnameyle kurulma tarihi 8 Ocak yani “Biz yapalım, hukuk arkadan gelsin.” ifadesine güzel bir örnekle başladı kanun çalışması.

İlgili madde de hoyratça yetkiler dağıtan bir madde. Yasada yargı yetkisine müdahalenin açık hâlleri var, “gecikmesinde sakınca bulunan hâller” diye bir ifade var. O olursa neler oluyor mesela? Başkanın, yargı kararına dayanmaksızın yazılı emriyle konutta, iş yerinde, kamuya açık olmayan kapalı alanlarda arama yapma, kopya çıkarma, el koyma işlemine yetki veriyor. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerin en önemli özelliği nedir? Soruşturma makamları arasında yetki devrine neden olması. Anayasa, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve CMK’de garanti altına alınan temel hak ve özgürlüklere müdahale eden ceza muhakemesi tedbirleri kural olarak hâkim kararına bağlanmıştır normalde çünkü şüpheli veya sanığın suçluluğu hükümle sabit değildir, bu yüzden de temel hak ve özgürlükler hâkim kararı güvencesiyle koruma altına alınmıştır. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde ise bu tedbire karar verme yetkisinin cumhuriyet savcısına veya adli kolluğa geçeceği öngörülmekte, dolayısıyla bu hâllerde etkin soruşturma yürütebilmesi adına hâkim güvencesinden taviz verilmekte. Arama tedbirine ancak hâkim kararıyla başvurulabilmesi, temel hak ve özgürlüklerin korunması adına öngörülmüş en önemli güvencedir çünkü koruma tedbirlerine başvurma konusunda suç soruşturmasının tarafı ve yürütücüsü olan savcılık ve kolluktan objektif olmaları her zaman beklenemez. Bu nedenle, hâkimlik makamı soruşturmanın dışında yer alan objektif ve tarafsız bir makam olarak koruma tedbirlerine karar mercisi tayin edilmiştir. Anayasa’ya göre konut dokunulmazlığı, yalnızca hâkim kararıyla ya da gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde kanunun açıkça yetkilendirdiği bir merci tarafından usulüne uygun bir şekilde sınırlandırılabilir ancak teklif edilen kanun, Başkanlık yetkileriyle, gecikmesinde sakınca bulunan hâller gerekçesiyle kendi yazılı emirleriyle bu işlemleri gerçekleştirmeye olanak tanıyor. Böylesi geniş bir yetki tanımlaması, yargısal denetimi devre dışı bırakır ve idari tasarruflara keyfiyet riski yükler. Bu yetkiler nasıl kullanılacak, hangi sınırlar içinde kalacak, vatandaşın mahremiyetine nasıl saygı gösterilecek? Bu hayati konulara dair hiçbir açıklık söz konusu değil maddede.

Toplumun ve devletin dijital güvenliğini sağlama mecburiyetini yok saymıyoruz asla ama Anayasa’nın gereği ifade özgürlüğünün yok sayılmasını da kabul etmiyoruz ve bu teklif, ifade özgürlüğüne pranga vurma eğilimi taşıyor. Özgürlüğü olmayan güvenlik tedbirleri sadece ama sadece baskı unsuru, baskı mekanizması hâline gelir. Oysa, biz, bir konuda baskı yapacaksanız onu İsraili siber güvenlik firmalarına devletin mahremini açan bakanlıklara karşı yapmanızı beklerdik. Siber güvenlik konusunda becamızı ilgilendiren en büyük sorunlardan biri, devlet kurumlarının dijital güvenliğini bir İsrail firmasının sağladığı iddiasının delilleriyle gündeme gelmesidir. Gündeme geldi ama yetkililerden iddiaya yönelik olarak bir açıklama yapılmadı, bir cevap gelmedi; belki burada gelir. Merkezi Tel Aviv olan, İsrail ordusuna ve istihbaratına doğrudan hizmet veren “Check Point” isimli dijital güvenlik şirketi Hazine ve Maliye Bakanlığına, Genelkurmay Başkanlığına yazılım alanında hizmet vermiş görülüyor delillerde. Bu firma, Mavi Marmara olayları sonrasında İHH’nin resmî “web” sitesi başta olmak üzere olayla alakalı yayın yapan “web” sitelerini kara listeye almış yani yakın geçmişte STK’lerimize savaş ilan etmiş, düşman listesine almış ve adreslerini erişilemez kılmıştır. Devletimizin en mahrem kurumları bu siyonist çete menşeli sözde güvenlik firmasına maalesef teslim edilmiştir. Gerçekten vicdanınıza soruyorum: Millete boykot çağırısı yaparken İsrail ordusunun destekçisi bu firmayla ortak çalışma yapmak hicap duyulacak bir şey değil midir gerçekten? Sayın Cumhurbaşkanımız 1 Ekimde tam da bu kürsüden “İsrail’in bir sonraki hedefi Türkiye’dir.” diye uyarırken nasıl oluyor da ülkemizin en kritik verilerini koruması gereken sistemler İsrail firmasına emanet ediliyor? Bu nasıl bir gaflet hâlidir? Kahve içmekten değil; devletin, milletin mahremiyetinin güvenliğinin siyonistlere teslim edilmesinden söz ediyoruz. İhtiyacımız olan, Siber Güvenlik Başkanlığı kurarak, Başkanına da hoyratça sınırsız yetkiler vererek bir düzenleme yapmak değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - İhtiyacımız olan, dijital sınırlarımızı koruyacak yerli yazılımları yapmaktır.

Evet, dünden beri kanun teklifi maddelerinde birtakım tavizler verileceği konuşuluyor, birtakım müzakerelerin yapılacağı konuşuluyor. İtirazlarımız üzerine de görüştüğümüz 8'inci maddenin metinden çıkarılması konuşuldu ancak 6 ve 7'nci maddeler mevcut hâliyle dururken bizim beklediğimiz şekilde bir değişiklik söz konusu yapılmadan sadece 8'inci maddenin kaldırılması yeterli olmayacaktır. Ancak yine de Başkana tanınan yetkilerin elinden alınmasının kıymetli olduğunu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında bulunan “belirtilen” ibaresinin “yer alan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Yasin Öztürk

Ayyüce Türkeş Taş

Bursa

Denizli

Adana

Lütfü Türkkan

Mehmet Akalın

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Kocaeli

Edirne

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e söz veriyorum.

Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Günümüz dünyasında siber güvenlik, sadece teknik bir mesele değil aynı zamanda devletin egemenliğiyle, vatandaşların güvenliğiyle, bireylerin temel hak ve özgürlükleriyle doğrudan bağlantılı bir alandır ancak teklifin maddelerine baktığımızda işin ciddiyetinin ve hassasiyetinin yeterince kavranmadığını üzülerek görüyoruz.

Öncelikle teklifin 1'inci, 2'nci, 6'ncı ve 7'nci maddelerinde geçen “tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşlar” ifadesiyle ilgili ciddi çekincelerimizi dile getirmek istiyorum. Hukukun temel ilkesi; kavramların net, açık ve sınırlarının belirli olmasıdır ancak burada muğlak ve tanımlanmamış bir kavram üzerinden yasama yapılmak istenmektedir. Kimdir bu tüzel kişiliği olmayan kuruluşlar? Kimleri kapsadığı belli olmayan bu belirsiz yapıların siber güvenlik kapsamında korunacağı iddia ediliyor ancak ortada bir muhatap yok. Bir muhatap olmayan yapı nasıl korunacak, nasıl denetlenecek? Daha da önemlisi, kamu idareleri bu belirsiz oluşumları nasıl muhatap alacak? Yoksa burada örtülü bir amaca mı hizmet ediliyor? İşin asıl tehlikesi burada.

Teklifin 2'nci maddesinde kapsam dışı bırakılan istihbari faaliyetler arasında Türk Silahlı Kuvvetlerinin olmaması ciddi bir ulusal güvenlik zafiyeti yaratmaktadır.

Değerli milletvekilleri, hepiniz kozmik oda hadisesini hatırlıyorsunuz değil mi? 2009 yılında devletin en mahrem bilgileri FETÖ mensuplarının eline geçmişti. Orduya yönelik kumpaslarda devletin güvenliğine dair en kritik bilgiler düşman unsurlarının eline ulaşmıştı. Peki, bu teklif ne yapıyor? Aynı riskleri tekrar yaratabilecek bir kapıyı ardına kadar açıyor. Biz, bu teklife karşı çıktığımızda “Efendim, hassasiyetlerinizin farkındayız.” dediniz, “Endişeye mahal yok.” dediniz ama biz de size dedik ki: “Bu endişe yersiz değil, tarihimiz bunun örnekleriyle dolu.” Sonunda ne oldu? Komisyon sürecinde yoğun itirazlarımız sonucunda Türk Silahlı Kuvvetlerinin kapsam dışı bırakılması sağlandı. Bu, bizim ısrarlı duruşumuzun bir sonucudur ama soruyorum: Eğer biz ısrar etmeseydik, bu madde olduğu gibi geçseydi sorumluluğu kim üstlenecekti?

Teklifin 6’ncı maddesiyle kişisel verilerin anonim hâle getirilmesi düzenleniyor. Hukuk devleti açısından bakıldığında kişisel verilerin korunması son derece önemli bir husustur ancak burada kişisel verilerin anonim hâle getirileceği ifade ediliyor. Peki, nasıl, hangi yöntemle, hangi önlemlerle? Buradan açıkça ifade ediyorum: Kişisel verilerin güvenliği “Biz hallederiz.” diyerek geçirilecek bir mesele değildir. Veri güvenliği, sadece teknik bir konu değil aynı zamanda hukuki ve etik bir meseledir. Bu nedenle, kişisel verilerin anonimleştirilmesi gibi riskli bir yöntem yerine doğrudan ve kesin bir şekilde silinmesi ya da yok edilmesi tercih edilmelidir.

Gelelim teklifin 15’inci maddesine. Suça ilişkin kesin hüküm olmadan eşya veya kazancın kamuya geçirilmesi hukukun temel ilkelerine aykırıdır. Ceza hukukunda temel bir ilke vardır: Masumiyet karinesi. Yani biri hakkında suç isnadı varsa kesinleşmiş bir mahkeme kararı olmadan o kişi suçlu ilan edilemez. Ancak bu teklif, mahkeme kararı olmadan suça konu olduğu iddia edilen mal varlıklarının kamu kurumlarına devredilmesine olanak tanıyor. Bu ne demektir? Eğer yürütme organı herhangi bir kişi ya da şirketi şüpheli ilan ederse o kişinin mal varlıkları kamuya aktarılabilir mahkeme süreci tamamlanmadan, deliller tartışılmadan, kesin hüküm verilmeden. Böyle bir yetki yargıyı devre dışı bırakmak değil de nedir? Hukuk devleti, keyfiliğin karşısında duran bir yapıdır. Devletin yetkileri sınırları belirli hukuki mekanizmalar çerçevesinde kullanılmalıdır. Eğer mahkemeler devre dışı bırakılırsa yürütme organı yargıyı fiilen bertaraf etmiş olur ve bu da otoriterleşmenin en büyük göstergesidir.

Teklifin 16’ncı maddesinde yer alan algı oluşturma suretiyle kurumları ya da şahısları hedef alma suçu, hukuki belirsizliğin en bariz örneklerinden biridir. Bu ifade, keyfi yorumlara açık olup hukuk devletinin temel ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Bu madde, milleti yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçunu düzenleyen ve büyük tartışmalara neden olan 217/A maddesiyle aynı zihniyetin ürünüdür; keyfiyete açık, muhalifleri susturmaya yönelik, hukuki güvenceleri yoksun bir düzenlemedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Öztürk, lütfen tamamlayın.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Sonuç olarak Siber Güvenlik Kanunu gereklidir ancak yasalar belirsizlik içeremez. Hukuk devleti; tahmin edilebilir, öngörülebilir ve adil mekanizmalar üzerine inşa edilmelidir. Bu teklif, bazı maddeleriyle bu ilkeleri ihlal etmektedir. Bu yüzden burada bir kez daha çağrı yapıyorum: Gelin, bu eksiklikleri hep birlikte düzenleyelim. Unutmayın, yasalar sadece bugünü değil yarını da belirler. Hukukun üstünlüğünü koruyamazsak gün gelir hepimiz hukuksuzluğun kurbanı oluruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin (5')inci fıkrasında yer alan "veya Başkanın" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını, "yapılabilir ve" ibaresinin "yapılabilir, uzun süreli hizmet aksamasına yol açmayacak ve kesintisiz şekilde" şeklinde değiştirilmesini, birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümlelerin ve mevcut dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Çıkarılan kopyanın bir nüshası ilgisine teslim edilir ve bu husus tutanağa geçirilerek imza altına alınır."

"Yetkilendirilmiş veri merkezi işletmecilerinin veri merkezlerinde sadece hâkim kararıyla arama, kopya çıkarma ve el koyma işlemi yapılabilir."

Leyla Şahin Usta

Ali Özkaya

Çiğdem Koncagül

Ankara

Afyonkarahisar

Tekidağ

Hasan Çilez

Osman Sağlam

Ayhan Salman

Amasya

Karaman

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, Başkana verilen arama, kopya çıkarma ve el koyma yetkisi kaldırılmakta; konutta, iş yerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda yapılan kopya çıkarma işlemlerinin uzun süreli hizmet aksamasına yol açmayacak ve kesintisiz şekilde gerçekleştirilmesi, çıkarılan kopyanın bir nüshasının ilgisine teslim edilmesi ve yetkilendirilmiş veri merkezi işletmecilerinin veri merkezlerinde sadece hâkim kararıyla arama, kopya çıkarma ve el koyma işlemi yapabilmesi öngörülerek hukuki güvenlik ilkesi çerçevesinde değişiklik yapılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

Şerafettin Kılıç

Samsun

İstanbul

Antalya

Hasan Ekici

Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılıyorumuz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerenin gerekçesini açıklamak üzere Konya Milletvekili Hasan Ekici'ye söz veriyorum.

Sayın Ekici, buyurun.

HASAN EKİCİ (Konya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce tüm İslam âleminin ve yüce milletimizin mübarek ramazanşeriflerini kutluyorum.

Siber Güvenlik Kanunu Teklifi üzerine Gelecek Partisi adına söz almış bulunmaktayım.

Değerli milletvekilleri, hepimizi yakından ilgilendiren ve geleceğimizi doğrudan etkileyen bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Nedir bu konu? Su krizi. Özellikle son yıllarda iklim değişikliği, küresel ısınma, kuraklık ve bilinçsiz tüketim nedeniyle su kaynaklarımız giderek azalıyor. Ülkemizin önemli tarım ve sanayi merkezlerinden biri olan Konya'da da bu durum kendini fazlasıyla hissettirmektedir. Konya Ovası, Türkiye'nin en az yağış alan bölgelerinden biridir. Konya Ovası kuraklığa bağlı olarak hızla çölleşmektedir, yer altı suları yerin derinliklerine doğru çekilmektedir. Bu sene kış aylarının yağışsız geçmesi ve barajlarımızdaki su seviyesinin kritik düzeylere inmesi önümüzdeki yaz aylarında daha ciddi su sıkıntıları yaşayacağımızın işaretlerini vermektedir. Yaşadığımız kuraklığın tarımı da etkilemesi nedeniyle Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından su tasarrufu amacıyla Türkiye genelinde 10 ilde, 50 havzada su kısıtı uygulaması başlatıldı; Konya da bu kapsama alındı ve 31 ilçemizin 19'unda su kısıtı uygulaması başladı. Su kısıtı uygulanan ilçelerimizde hem bitkisel üretimde hem de hayvancılıkta özel bir üretim planlaması, daha doğrusu kısıtlaması yapıldı. Buna göre, bu sene mısır ektiğin bir parselde dört yıl boyunca bir daha mısır ekemiyorsun, patates ektiğin parselde dört yıl patates ekemiyorsun, pancar ektiğin parselde ise dört yıl boyunca pancar ekemiyorsun. Su kısıtı uygulaması Konya'mızdaki hayvancılık faaliyetlerini de sınırlandırmış, 19 ilçemizde yeni büyükbaş işletmelerinin açılması yasaklanmıştır. Maalesef, bu uygulamalardan sonra Konya'mızda gerek hayvancılık yapmak gerekse de çiftçilik yapmak daha da zorlaşmıştır ve kuraklık devam ettiği sürece bu zorluk artarak devam edecektir. Konya'mızda tarımsal üretimin sürdürülebilirliği ciddi kuraklık tehdidi altındadır.

Değerli milletvekilleri, Konya gibi su kıtlığı riski yüksek olan illerimizde ve bölgelerimizde devlet olarak daha kapsamlı ve sürdürülebilir politikalar üretmeliyiz. Daha önceleri bu kürsüden defalarca gündeme getirdik; Konya ovasının çölleşmesine, İç Anadolu havzasının kuraklığına engel olacak köklü ve tek çözüm Konya Ovası Projesi'nin bütün aşamalarıyla bir an önce tamamlanmasıdır. Göksu, Apa-Hotamış Kanalı, Afşar Barajı yani yarım bırakılan tüm KOP projeleri ve diğer barajlar bir an önce tamamlanmalıdır.

Diğer yandan, tarımsal sulamada damlama ve yağmurlama sistemleri yaygınlaştırılmalı, gri su kullanımına yönelik teşvikler artırılmalı ve şehirlerimizde suyun geri dönüşümü için güçlü projeler hayata geçirilmelidir. Ayrıca, vatandaşlarımızın su tasarrufu konusunda bilinçlendirilmesi için yerelde ve ulusalda kampanyalar düzenlenmelidir. Bu bağlamda, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Uğur İbrahim Altay'ın başlattığı su tasarrufu kampanyasını önemli buluyor ve destekliyoruz ancak burada, su tasarrufunu teşvik ederken vatandaşlarımızın ekonomik yükünü artıracak uygulamalardan kaçınılması gerektiğini de vurgulamak istiyorum. Suya yapılan zamların su israfını önlemek konusunda etkili bir yöntem olmadığı kanaatindeyiz. Bunun yerine farkındalık çalışmaları artırılmalı, modern sulama teknikleri teşvik edilmeli ve altyapı yatırımlarıyla su kayıpları en aza indirilmelidir. Unutulmamalıdır

ki su en değerli ve sınırlı kaynaklarımızdan biridir. Bugün alacağımız önlemler gelecekte yaşanabilecek su krizlerini önleyebilir. Tüm belediyelerimizin bu konuda ortak hareket etmesi ve merkezî yönetimin de gerekli desteği sağlaması elzemdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekici, lütfen tamamlayın.

HASAN EKİCİ (Devamla) - Unutmayalım ki su olmazsa hayat olmaz.

Sözlerime son verirken suyun verimli kullanımı için hepimizin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerektiğini bir kez daha hatırlatıyor, tüm hemşehrilerimizi en değerli ortak varlığımız olan suyumuzu korumaya ve su israfına son vermeye çağırıyorum. Başta su israfı olmak üzere tüm israflardan kaçındığımız bir ramazan ayı diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ekici, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve talep ederiz.

“(2) Kurul toplantılarına üyeler dışında, gündemin özelliğine göre ilgili bakan ve kişiler çağrılarak bilgi ve görüş alınabilir.”

Ali Mahir Başarır

Seyit Torun

Süleyman Bulbül

Mersin

Ordu

Aydın

Özgür Ceylan

Aliye Coşar

Ömer Fethi Gürer

Çanakkale

Antalya

Niğde

İsmet Güneşan

Murat Çan

Ahmet Tuncay Özkan

Çanakkale

Samsun

İzmir

Tahsin Becan

Serkan Sarı

Yalova

Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ REFİK ÖZEN (Bursa) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Murat Çan'a söz veriyorum.

Sayın Çan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Partili bir Cumhurbaşkanı, o partili Cumhurbaşkanının atadığı kaderleri de iradeleri de o kişiye bağlı olan bir grup bakan ve 3 de başkandan bir kurul teşekkür edecek. Tamamen şekli bir düzenleme yapıyorsunuz. Kurula ne gerek var? Nasılsa bir kişi söyleyecek, Kurul üyeleri söylenen o işi tasdik edecek; denetlenebilirlik yok, hesap verilebilirlik yok.

Hukukun, hukuk devleti ilkelerinin tek kişi eliyle, tek kişi diliyle ayaklar altına alındığı, paspasa çevrildiği bir dönemi yaşıyoruz. Başlı başına şu kanun teklifi bile bunun en somut örneği. Şöyle ki: Siber Güvenlik Başkanlığı Resmî Gazete’de 8 Ocakta yayınlanan bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kuruluyor, iki gün sonra da bir grup iktidar milletvekilinin imzasıyla bu kanun teklifi Meclise sunuluyor. “Ucube sistemde saray Meclisin iradesini gasbetmiştir, ipotek altına almıştır.” dediğimizde “Yok öyle bir şey.” diye bağırıp çağırıyorsunuz, küplere biniyorsunuz; işte, bu olay bile sizi yalanlamaya yetiyor.

Biz niyet okuyucu değiliz ama son dönemde yaptıklarınız da altyapısını hazırladıklarınız da yürüttüğünüz yolun nereye varacağını gösteriyor. Bu yolun sonu demokrasiye varmıyor; varılacak yer halkın huzur ve refahı hiç değildir. Bu düzenleme gıyotinin kimler eliyle ve nasıl çalışacağını içeriyor, gıyotini hayatın her alanında işletmek için yeni yollar oluşturma peşindesiniz. Teklifte yeni bir abluka mekanizması, yargıya müzahir yeni bir ceza organı ihdas edilmek isteniyor. Bütün tuşlara basarak ekonomik, sosyal, kültürel ve politik alanda vatandaşı nefes alamaz hâle getirmenin hesabı içindedir. Son dönemde Meclisten geçirilen yasalara, o yasaların sahadaki hızlı uygulamasına baktığımızda gerçek amacı kolaylıkla görebiliyoruz. Getirilen kanun tekliflerinin lafzı başka, uygulaması bambaşkadır; sonuçları da gün gibi ortadadır.

Yeni doğan bebeklerimiz canice katledilir, ortada sorumlu bulunmaz. Otelde yangın çıkar; 78 canımızı toprağa veririz, ortada sorumlu olmaz. Belediye başkanlarına, siyasetçilere, gazetecilere, sanatçılara yargı eliyle her türlü zorbalık yapılır; bir yandan da demokrasi, hukuk masalları okunur. Bu teklif, siber güvenlik ambalajıyla hazırlanıp başka hukuksuzluklara yol vermek için kullanılacak maalesef.

Değerli milletvekilleri, evrensel hukuk ilkelerine bağlı normal demokrasilerde, kuvvetler ayrılığı ilkesiyle yönetilen ülkelerde şu tartışmaların hiçbiri yaşanmıyor. Olması gereken siber güvenlik politikalarının dijital ortamın güvenliğini artırması, ifade özgürlüğü de dâhil olmak üzere bireye dair temel hakların korunmasına da katkıda bulunmasıdır. Ama bu teklifin ruhunda, teklifin altına imza atanların partisinde, o partinin başı olan kişide bu yaklaşımdan zerrece katkı, kalıntı bulunmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, biz burada millet adına kanun yapıyoruz, yürütme organı da görevini millet adına yapıyor; dolayısıyla sorumlu olduğumuz asli makam milletimiz. Duvarda yazılı şu sözler de bunun belgesi: “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” Gelgelelim ne bugün bu Mecliste geçen yasalar ne de bu yasaları uygulamakla yükümlü olan yürütme organı bunun idrakinde değil maalesef. Kanun teklifi geliyor; içinde belirsiz kavramlarla, yürütme ve idareye tanınmış aşırı geniş ve denetimsiz yetkilerle, çizilmeyen sınırlarla, Anayasa’ya ve evrensel hukuk ilkelerine aykırılıklarla geliyor. Bunları tek tek anlatıyoruz, “Bunu düzeltelim.” diyoruz, dinlemiyorsunuz. Sonra birçoğu Anayasa Mahkemesinden dönüyor. Böyle bir kısır döngünün içine düşürdünüz canım memleketi. Sorun hem iktidar otoritesinin kendisinde hem de onun yarattığı ucube rejimdedir, genlerindedir.

Türkiye’nin siber güvenlik tehdidinden önce asıl bertaraf etmesi gereken şey, hukuku ayaklar altına alan, totaliter rejim inşası yolunda freni patlamış kamyon gibi son sürat ilerleyen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çan, lütfen tamamlayın.

MURAT ÇAN (Devamla) - ...günlük siyasi hesaplara göre, adamına göre hak ve özgürlük tanımlı yapan; bir gün önce kader ortaklığı yaptığını ertesi gün terörist ilan eden ya da bir gün önce terörist dediğine ertesi gün demokrasi kahramanı, barış güvercini muamelesi yapan bir yönetim anlayışıdır. Bertaraf edilmesi gereken en önemli şey işte budur. Türk halkı bu ağır yükü daha fazla sırtında taşıyamaz. İşte bu nedenle, hemen seçim, derhâl seçim diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çan, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesinin (5)'inci fıkrasında bulunan "hizmetleri Başkanlık tarafından yürütülür" ibaresinin "hizmetlerini Başkanlık yürütür" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Ayyüce Türkeş Taş

Mehmet Akalın

Bursa

Adana

Edirne

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Lütfü Türkkan

İstanbul

Kocaeli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde metninin daha anlaşılır hâle gelmesi için önergemiz doğrultusunda düzenleme yapılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "hâlinde" ibaresinin "durumunda" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan

Mahmut Dindar

Mehmet Kamaç

Mersin

Van

Diyarbakır

Yılmaz Hun

Onur Düşünmez

Sinan Çiftiyürek

Diyarbakır

Hakkâri

Van

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'e söz veriyorum.

Sayın Çiftiyürek, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SİNAN ÇİFTİYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; sizleri tekrardan saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Avrupa Birliğine başvurunun yüksek sesle dile getirildiği bir süreçte on beş yıl önce "Hinker" adında Kürtçe eğitim kitabının 3 yazarının gözüaltına alınmasını şiddetle kınıyorum, ki bu kitap birçok devlet üniversitesinde Kürtçe öğretmenin kaynağı olarak kullanılmış, anlamak mümkün değil yani.

Bugün esas itibarıyla siber saldırı üzerine konuşacaktım fakat yine Sayın Öcalan'ın açıklaması üzerine sorumsuz açıklamalar, tahrik edici hatta provokatif söylemler dile getirilince bununla ilgili birkaç şeyi sizinle paylaşmak istiyorum. Sayın Öcalan bir çağrı yaptı, silahların bırakılması için PKK'ye bir çağrıda bulundu; PKK de çok geçmeden bu çağrıya uyacağına ve gereklerini yerine getireceğine dair kamuoyuna yönelik olarak bir beyanda bulundu. Dileriz ve temenni ederiz ki bu çağrı yüz yetmiş yıllık Kürt meselesinin barışçıl, demokratik çözümünün yolunu açsın.

Ve herkesi, buradaki ve buranın dışındaki bütün herkesi bu meselenin barışçıl, demokratik çözümü için çaba harcamaya, elini taşın altına koymaya çağırıyoruz.

Bu çağrı sadece PKK'ye yapılmamıştır, esas itibarıyla devlete de yapılmıştır bu çağrı, denilmiştir ki: "Silahlar sustu. Siz diyordunuz ya 'Silahların basıncı altında, silahların gölgesinde ben Kürt meselesine dair adım atamam.' diye, tamam, silahların bırakılması çağrısı yapılmıştır." Kürt meselesi bütün çıplaklığıyla devletin, Cumhur İttifakı'nın önündedir; buyursun, barışçıl, demokratik zeminde adım atsin.

Burada bir şey daha vurgulamak istiyorum. Devlete çağrımız: On yıllardır Kürt meselesinin kendisiyle uğraşmak yerine, meselenin kendisinin ürettiği araçlarla uğraşmıştır. Araçlarla uğraşmak sorunu çözmedi; bugüne kadar çözmedi, bundan sonra da çözmez. Değişen koşullarda, değişen sosyolojide Kürt meselesi çözülmediği müddetçe sürekli olarak farklı mücadele araçlarını yaratır; bugüne kadar da yaratma devam etmiştir. Hükûmete, devlete, devlet aklına çağrımız, Kürt meselesinin kendisini çözmeye yönelmesidir. Eğer İran-İsrail savaşının Orta Doğu'da yol açtığı ucu açık gelişmelerden hareketle tehdit algılanmışsa, bu tehdit esasında Kürt meselesi, kürdistan meselesi üzerinden algılanmışsa o zaman devlet aklını Kürt meselesini barışçıl, demokratik yollarla çözmeye çağırıyoruz.

Şimdi, burada, barışçıl, demokratik çözüm açısından hukuki ve demokratik adımların atılması son derece önemlidir. Sadece Kürt meselesi için değil, sadece Kürt toplumu için değil, genel olarak Türkiye halkları, Türkiye toplumu için de hakikaten hukukun üstünlüğü, demokratik adımların atılması son derece önemlidir. Ama yani bu adımlar atıldı diye Kürt meselesinin otomatikman çözülmeyeceği de bilinmelidir. Bunun en çıplak örneği, az çok bunca demokrasinin yaşanmış olduğu İngiltere'dir, Kuzey İrlanda örneğidir.

Sonuç olarak bir çağrıda bulunmak istiyorum: Demin dedim ya, yüz yetmiş yıllık mesele var yani Mir Bedirhan'dan, Şeyh Ubeydullah Nehri'den bugüne kadar yaşanan yüz yetmiş yılda, Osmanlı'nın 1850'li yıllarından bugüne kadar önce Osmanlı, sonra Türkiye Cumhuriyeti bir Kürt meselesi, kürdistan meselesiyle özleşmiştir. Bu meselenin barışçıl, demokratik çözümü için bütün doneler ortadadır. Çağrımız şudur; Cumhuriyet Halk Partisi de sıkça dile getiriyor, diyor ki: "Bu meselenin biz Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında çözülmesini istiyoruz." Önemlidir o çağrı. Bizim de yetkililerimiz çağrıda bulunmuşlardı defalarca kez "Bu meseleyi Meclise getirin, Mecliste enine boyuna konuşalım" diye.

Dolayısıyla, yüz yetmiş yıldır devam eden bu Kürt meselesi nedir, altında ne yatıyor, hangi saikler yatıyor, çözümü nedir, ne değildir? Üstelik hem yeni bir anayasanın gündemde olduğu, tartışıldığı bir süreçte, eşit vatandaşlık meselesinin gündemde olduğu bir süreçte, dolayısıyla Kürt meselesinin barışçıl, demokratik bir zeminde çözümü için sorunun bütün boyutlarıyla Meclise taşınmasından yanayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çiftçiyök, lütfen tamamlayın.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - Tekrardan çağrımız şudur bizim sayın vekillere, bütün gruplara: Bu meseleyle ilgili tahrik edici söylemler, provokatif söylemler hiçbir şeye hizmet etmeyecek ne Kürt toplumuna ne Türkiye halklarına.

Sağ olun, var olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çiftyürek, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 3 önerge vardır, aykırılık sırasına göre önergeleri işleme alacağım.

Şimdi ilk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

Şerafettin Kılıç

Samsun

İstanbul

Antalya

Bülent Kaya

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Bülent Kaya.

Sayın Kaya, buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; süper... Siber... Allah söyletiyor, süper güvenlik kanunu teklifi hakkında değişiklik önergemiz üzerine söz almış bulunuyorum.

Şimdi, mahkemeler kadıya mülk değildir, iktidarlar da gelip geçicidir. Bugün iktidarda olan yarın muhalefette, muhalefette olanlar ise yarın iktidarda olabilir. Biz bir ülkenin sistemini değiştirmek istiyorsak yargıçları değiştirerek, mahkemeye kadılar atayarak ya da iktidara, bizden olan insanlar var... Dolayısıyla onların vicdanına toplumu mahkûm ederek düzenlemeler yapamayız.

Bir kanun teklifi getirdiğimiz zaman bir empati yapmak durumundayız. “Yarın bir gün bu başka birilerinin eline geçerse bu kanundaki soyut kavramlar üzerinden hukuka aykırı uygulamalar yapabilir mi?” sorusunu soracağız. “Evet, yapabilir.” diyorsak o zaman bu düzenlemeleri o dikkatle yapmak durumundayız. Aksi takdirde “Ya, tamam, bunlar soyut ama biz insanlara zulmedecek miyiz kardeşim?” şeklindeki bir yaklaşım, bir kanunun doğru yapıldığı manasına gelmez.

Kanunun öncesinde herhangi bir müzakere yapmıyoruz yani bu kanun maddeleriyle ilgili muhalefetle hiçbir şekilde görüşülmedi. Komisyon da muhalefetin herhangi bir değişiklik önergesini kabul etmiyoruz. Ondan sonra Genel Kurula geliyor, burada apar topar, işte, arka tarafta bazı müzakerelerle “Şu maddeye şunu ekleyelim, bunu buna ekleyelim.” diyerek hem içeride gereksiz yere bir bekleyiş, bir kargaşa oluyor hem de arka tarafta zaman ve çalışma baskısıyla kanun metninde

bazı değişikliklere gitmek mecburiyetinde kalıyoruz; bu, sağlıklı bir yasama şekli değil. Keşke burada Genel Kurul çalışmaya devam ederken -zaman ve çalışma günü baskısı altında- arkada bazı konuları müzakere ediyor olmasak da sakın bir ortamda “Bu kanun ne getiriyor, ne götürüyor?” diye birbirimizi anlayarak, dinleyerek bu kanunda değişiklik teklifleri yapmış olsak. Ama maalesef, Komisyonda -çoğu zaman diyeyim, ara sıra Komisyonda da bu değişiklikler oluyor- ya da kanun buraya gelmeden önce hiçbir müzakere yok; sadece Genel Kurulda zaman ve çalışma baskısıyla bir kısım düzenlemeler yapmak sağlıklı bir yasama anlamına gelmiyor.

Şimdi, az evvel verilen değişiklik önergesiyle Siber Güvenlik Başkanının bir kısım el koyma ve arama yetkileri kaldırıldı. Güzel ama 6’ncı maddede siz 100 santimlik bir bıçak batırdınız, 8’inci maddede bunu 10 santim geri çekiyorsunuz, 90 santim hâlâ vücutta. Niye? 6’ncı madde Siber Güvenlik Başkanına çok geniş yetkiler tanıyor. Nedir o yetkiler? Her türlü bilgi, belge, veri ve “log” kayıtlarını başkanlık sistemine aktarabilir; elektronik bilgi işlem merkezlerinden, iletişim altyapılarından ve arşivlerden sınırsız şekilde faydalanabilir. Bu düzenlemelerle, Başkanlık tarafından elde edilecek bilgi ve belgelerle ilgili yasal güvencelerin olmadığı, yasal süreçlerin ise nasıl işletileceğinin belirsiz olduğu bir süreci yaşıyoruz. Yani, Siber Güvenlik Başkanına el koyma yetkisini... Burada, muhalefetin talebi ve hem Sayın Meclis Başkan Vekilimizin hem de Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun da evet, doğru, “CMK’yle uyumlu olması için burada Başkana tanınan bu yetkiyi kaldırmamız lazım.” şeklindeki olumlu yaklaşımı üzerine 8’inci maddede bir değişikliğe gittik. Ama 6’ncı madde, 8’inci maddede tanınan yetkilerden katbekat veriyor; bunları iki yıl elde tutma, bunlarla ilgili irtibata geçme ve iki yıl sonra ancak imha etme yükümlülüğü getiriyor. Şimdi, Siber Güvenlik Başkanlığı dediğiniz şey, milletin bütün verilerini alacak, elbette devlet ciddiyetinde... Yani “Devlet alamaz mı?” diyebiliriz ama devlet sadece iktidarlardan müteşekkil değil arkadaşlar; devlet dediğiniz şey yargısı, yasaması, yürütmesiyle bir bütündür. Siz sadece iktidarı devlet gibi görmeye başladığınız an, yargının da yasamanın da bütün yetkilerini iktidarlara tanıyacak düzenlemelere imza atıyorsunuz. Biz, YENİ YOL Grubunu oluşturan Saadet, DEVA ve Gelecek Partileri olarak onun için buna karşı çıkıyoruz yoksa burada geç saatlere kadar sizleri yormak amaçlı olarak bu itirazları yapmıyoruz. Yarın bir gün başka birileri geldiği zaman eğer toplumun belli kesimleri endişe duyacaksa bugün başka toplumsal kesimlerin endişelerini de lütfen siz anlayın; bunu izah etmeye çalışıyoruz, bütün itirazlarımızın sebebi bu.

Yine, 16’ncı madde de muğlak bir şekilde ki orada da bir düzenleme yapılacağına dair bir mutabakat sağlandı; önümüzdeki hafta o madde görüşüldüğünde de gerekli değişiklikler yapılacak. Değerli milletvekilleri, şüphe bir konuyu sorgulamak için yeterli bir şeydir, kesin kanaat aranmaz. Eğer belli bazı bilgilerin -acaba-deşifre edilmiş olma ihtimali kamuoyunda konuşulmaya başlanıyorsa insanlar onu konuşur. Burada neyi getiriyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Toparlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Böyle bir sızma olmadığı hâlde bunları yayanlar... Böyle bir sızma olmadığını nereden bilecek? Şüphe, kamuoyunun, medyanın bir konuyu sorgulaması için yeterlidir. Kati olarak o bilginin ortaya konulması yetmez; o şüphe ve sorgulama sonucunda bazen gerçeklere ulaşılır, bazen de o şüphe ve endişelerin yersiz olduğu çünkü böyle bir endişenin olmadığı ortaya çıkmış olur. Her iki hâlde de millet, memleket ve devlet kazanır ama “Sakın ha, şüpheyi konuşmayın.” dediğiniz zaman -zaten devletin soğuk yüzü öyledir- hangi olay ortaya çıkarsa çıksın yalanlamayı, reddetmeyi alışkanlık hâline getirir, aradan bir müddet geçtikten sonra o reddedilen konuların aslında gerçek olduğu ortaya çıkar; devletin böyle bir sabıkası var. Devletin derken, devleti yöneten iktidarların.

Dolayısıyla, böyle bir sabıka ortadayken şüphe ve medyanın, sivil toplumun o şüphe üzerine sorgulama hakkını elinden alan bu düzenlemeye elbette ki “evet” diyemezdik. Onun için bu değişiklik önergesini sorduğumuzu buradan bir kez daha ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ali Mahir Başarır	Seyit Torun	Serkan Sarı
Mersin	Ordu	Balıkesir
Özgür Ceylan	Harun Özgür Yıldızlı	Cevdet Akay
Çanakkale	Kocaeli	Karabük
Süleyman Bülbül	İsmet Güneşhan	Nail Çiler
Aydın	Çanakkale	Kocaeli
Aliye Coşar	Ömer Fethi Gürer	Tahsin Becan
Antalya	Niğde	Yalova
	Elvan Işık Gezmiş	
	Giresun	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'ya söz veriyorum.

Sayın Sarı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Siber Güvenlik Başkanlığıyla ilgili kanun teklifi üzerine söz almış bulunuyorum.

“Cumhurbaşkanlığı ve kurumlarını özelleştirdiniz mi?” diye sorarak konuşmama başlamak istiyorum. Yoksa Cumhurbaşkanlığı anonim şirketi mi kuruluyor, merak ediyor ve bunu size soruyorum. Bundan on yıl önce Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan “Bir anonim şirket nasıl yönetiliyorsa Türkiye’yi de öyle yöneteceğim.” demişti, bugün geldiğimiz noktada tam da öyle yapıyor. Türkiye’yi anonim şirket hâline çevirmiş ve bunun için gerekli tedbirleri ve önlemleri alma çabasına varmış durumda. Kurduğunuz Siber Güvenlik Başkanlığı âdeta özel bir şirket olmuş durumda. Patronu kim biliyor musunuz? Recep Tayyip Erdoğan. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü kanun teklifinin 10'uncu maddesi öyle söylüyor. Cumhurbaşkanı, çalışacak sözleşmeli personelin ünvanı, sayısı, süresi, ücreti, nitelikleri, görev sorumluluğu, disiplin hükmü, mali, sosyal hakları olmak üzere her şeye kendi başına karar veriyor. Normalde kanunda yazılmış, çerçevesi çizilmiş olmasına rağmen ne yazık ki bu

yetkilerin hepsi Cumhurbaşkanının keyfî kararına kalmış durumda. Buraya girecek kişi KPSS puanıyla mı alınacak, üniversitedeki başarısına göre mi karar verilecek, ne yazık ki hiçbir şey belli değil. Yetkiye bakar mısınız? Devlet ciddiyetinden uzak “ben bilirim, ben yaparım” anlayışıyla bir kurum kurmaya çalışıyorsunuz.

Bu düzenleme, kamu yönetim anlayışının temel ilkelerinden biri olan “eşit işe eşit ücret” anlayışına da aykırı. Devlet kurumlarında çalışan personelin maaşı Devlet Memurları Kanunu’yla belirlenirken burada sözleşmeli personele Devlet Memurları Kanunu’nda belirlenen ücretin 5 katı verilecek. Burada çalışacak personele ne kadar ücret verilecek biliyor musunuz? Bugün asgari ücretlinin, emeklinin aldığı ücrete karşılık, kurduğunuz bu düzmece kurumdaki çalışanlara 250 bin lira maaş vereceksiniz. Yazıktır, utanın! (CHP sıralarından alkışlar) Bugün Millî Savunma Bakanlığı’nda, Karayolları Genel Müdürlüğü’nde, Tarım Bakanlığı’nda, Sağlık Bakanlığı’nda çalışan bilişim mühendisleri, teknisyenler ve benzeri görevi yapan arkadaşlarımız 70-80 bin lira maaşla çalışıyor. Siz aynı işi yapacak, kendi keyfî kararlarınızla belirlediğiniz personele bunun 3 katı maaşı vereceksiniz. Adında “adalet” olan bir parti ama adil değilsiniz çünkü aynı işi yapan kamu çalışanlarımız arasında büyük bir maaş farkı doğuruyorsunuz; iş barışını bozuyorsunuz, kamu hizmetlerindeki eşitlik ilkesine zarar veriyorsunuz. İki farklı çalışan yarattınız ülkede; biri devletin memuru, biri Cumhurbaşkanının memuru. Bunun neresinde adalet var, bunun neresinde vicdan var, soruyorum size. (CHP sıralarından alkışlar) Böyle bir ayrımcılık yapmak devlet varlığını zedeleyecektir. Bu, adaletli bir yönetim değildir. O yüzden, devlet kurumlarındaki gelir adaletini sağlamalıyız, adaletli bir ücret sistemi oluşturmalıyız. Gelin, buradan teklifte bulunuyorum: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda bir düzenleme yapalım, gerekli düzenlemelerle devlet kurumlarında çalışanlara eşit ücreti verelim. Bu 250 bin liralık maaş gelin, memurlarımıza; gelin, emeklilerimize; gelin, işçilerimize verelim. Elinizi vicdanınıza koyun. Kendi yandaşınız olduğunda sınır yok, yetki sınırsız, maaşlar sınırsız ama ne yazık ki vatandaş, emekli, emekçi olduğunda para yok, para yok!

Sizden siber vatana kalkan olmaz. 85 milyon vatandaşın kişisel verilerini koruyamayan sizler, nasıl olacak da siber güvenliğimizi sağlayacaksınız? Soruyorum size: Bugüne kadar vatandaşın verilerini koruyamayanlar hangi yüzle siber güvenlikten bahsediyorsunuz? Çıkın, açıklayın burada. Sizin derdiniz vatandaşın güvenliği değil kendi güvenliğiniz, kendi! “Yalan bilgiyle mücadele” adı altında size muhalif olanlara gözdağı vermeye çalışıyorsunuz, vatandaş susturma çabasındasınız. Sizi eleştirenlerin gerçekleri söylemesini cezalandırmak istiyorsunuz. Türkiye’yi bir hapishaneye çevirmeye çalışıyorsunuz. 2022 yılında çıkardığımız dezenformasyon yasasını hep birlikte yaşadık. “Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” suçunu koydunuz yasaya ve ondan sonra 4.590 kişiye soruşturma açtınız, 56 gazeteciye dava açtınız, 7 gazeteciye tutukladınız. Tek derdiniz sizi eleştirenleri susturmak, muhalif kim varsa susturma peşindesiniz. Silivri soğuk olmasına soğuk ama biz adaletin ateşiyle sizin yaratmış olduğunuz o korku imparatorluğunu yıkacağız başınıza.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sarı, lütfen tamamlayın.

SERKAN SARI (Devamla) - Bu düzenlemeyle verilerin erişimine herhangi bir sınır yok, kurumu denetleyen yok; “burası benim arka bahçem, burada istediğimi yaparım” anlayışı var. Yok öyle bir düzen!

Peki, vatandaş sizden kim koruyacak? Vatandaş kendini nasıl koruyacak sizden? Siber uzayda veri sızıntısı olmadığı hâlde veri sızıntısı yapılmış gibi bu yönde algı oluşturmak... Bu ne ya! Böyle kanun mu olur? Olmamış da mıymış da mışmış. Neymiş? Sizi rahatsız eden bir şey varsa “Haydi, tutukla, al içeri.” Öyle olursa da böyle olursaymış; yok efendim, hâkim onayı olmadan kanunun yetkiyi verdiği

kurum başkanı inisiyatif olarak ne yapacak; gazetecilerin bilgisayarlarına, telefonlarına, arşivlerine el koyacak, hatta tutuklayacak. Yeter ki Cumhurbaşkanlığı sarayında rahat rahat otursun.

Size son sorum: Neden AKP'lilere dokunulmuyor? Siz hiç CHP'li bir yöneticiye veya muhalif bir siyasetçiye eleştiri yaptı diye hakkında soruşturma açılan, gözaltına alınan bir AKP'li gördünüz mü, soruyorum size. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sarı, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 10'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasında bulunan "teşkil etmez" ibaresinin "oluşturmaz" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Metin Ergun

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Ayyüce Türkeş Taş

Muğla

Bursa

Adana

Mehmet Akalın

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Lütfü Türkkan

Edirne

İstanbul

Kocaeli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Metin Ergun'a söz veriyorum.

Sayın Ergun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

METİN ERGUN (Muğla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin 10'uncu maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, siber güvenlik bireylerin, kurumların ve devletlerin dijital varlıklarını koruyarak veri güvenliğini, gizliliği ve sistem bütünlüğünü sağlamanın temel unsurudur. Günümüzde finans, sağlık, savunma ve iletişim gibi kritik altyapı hizmetleri dijital sistemlere bağımlı hâle gelmiş durumdadır. Hâl böyle olunca siber saldırı riskleri de ulusal güvenlik meselesine dönüşmüştür. Güvenli bir dijital ortam sağlanmadığında hem bireysel haklar hem de ekonomik ve siyasi istikrar tehdit altına girebilmektedir. Dolayısıyla dijital çağda vatandaşlarımızın ve kurumlarımızın siber güvenliğini sağlamak elbette hayati önem taşır. Bugün görüşülmekte olan teklif de bu anlamda ihtiyaç duyulan bir düzenleme olarak görülmektedir fakat millî güvenlik kaygıları gerekçe gösterilerek temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilmemesi esastır. Özgürlük ve güvenlik dengesi sağlanmadan yapılan her düzenleme, hak ve hürriyetlere yani demokratik sisteme zarar verecektir.

Muhterem milletvekilleri, görüşülmekte olan bu teklif ne yazık ki siyasi istismara neden olabilecek muğlak kavramlarla doludur ve yetkili kurumların keyfî uygulamalarına yol açacak gibi durmaktadır. Özellikle Siber Güvenlik Başkanlığına hâkim veya savcı yetkilerine eş değer yetkiler tanınması kuvvetler ayrılığını ihlal etmektedir yani teklif, iktidara yargı kararı olmadan kişisel verilere erişme, arama ve el koyma yetkileri vermektedir. Oysa Anayasa'ya göre, özel hayatın gizliliği ancak yargı kararıyla ihlal edilebilir. Bu teklifte açıkça yargının görev alanına yürütmenin müdahalesi söz

konusudur. Eğer bir ülkede yargı devre dışı bırakılır ve yürütmenin gücüne teslim edilir ise o ülkenin “hukuk devleti” kimliği ortadan kalkar. Bu teklif, idarenin keyfiliğine açık bir alan yaratmaktadır ve demokratik ilkelerle bağdaşmamaktadır.

Bir diğer kaygı da kişisel verilerin nasıl saklanacağına ve kimlerle paylaşılacağına dair net düzenlemelerin olmamasıdır. Eğer bir kanun vatandaşların mahremiyetini garanti altına almıyorsa bu yasa kişisel özgürlükler için bir tehdide dönüşebilir. Devlet bireyin verisini keyfi olarak işleyemez, kullanamaz, saklayamaz. Öte yandan, teklifte geçen “siber uzayda veri sızıntısı olmadığı hâlde algı oluşturmak” gibi ifadeler son derece muğlaktır ve keyfi uygulamalara açıktır.

Muhterem milletvekilleri, siber güvenliği sağlamak elbette gereklidir ancak bireysel hak ve özgürlükleri ihlal eden, hukuki belirsizlikler yaratan bir düzenleme güvenlik getirmez; tam tersine, güvensizlik, endişe ve baskı iklimi yaratır. Özgürlük ve güvenlik arasında sağlıklı bir denge kurulmadığı sürece bu teklif sadece daha fazla otoriterleşmeye hizmet edecek durumdadır. İYİ Parti olarak biz güçlü ve demokratik bir Türkiye için kanunların hukuk devleti ilkelerine uygun, şeffaf ve hesap verilebilir bir çerçevede hazırlanmasını talep ediyoruz, bekliyoruz. Mevcut hâliyle bu teklifin son derece tehlikeli olduğunu düşünüyor ve yeniden gözden geçirilmesi gerektiği kanaatini taşıyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken hepinizi bir kez daha saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ergun, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Elif Esen

Mersin

Muğla

İstanbul

Mehmet Karaman

Şerafettin Kılıç

Mustafa Kaya

Samsun

Antalya

İstanbul

Cem Avşar

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'a söz veriyorum.

Sayın Avşar, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle şunun bir kez daha üstünden geçmek lazım: Siber güvenlik nedir, başka ülkelerde nasıl uygulanır, getirilen kanunun içeriği

ile güvenlik hassasiyetlerini kapsayan başlık ne kadar ilişkilidir? Siber güvenlik, ülkeler içindeki stratejik ve kritik altyapılar, savunma sistemleri, kamu hizmetleri ve ekonomiler artık dijital sistemler üzerine kurulu olduğundan, bunlara karşı saldırılara savunmasız hâlde yakalanmamak için savunma mekanizmaları geliştirme durumudur. Savunma sistemleri, askeri iletişim ağları, istihbarat sistemlerinin hepsinin siber tehditlerin doğrudan hedefi olduğunu, düşman devletler ya da terör örgütlerinin kritik altyapılara sızarak kaos yaratabileceğini, enerji santralleri, barajlar, ulaşım sistemleri, sağlık hizmetleri gibi, bankacılıktan finansa, ticari sırlardan kamu-özel sektör verilerinin siber saldırılardan korunmasına kadar vatandaşların verilerini yabancı ülkelere veya şirketlere karşı koruma konusunda çalışılması gerektiğini öngörür siber güvenlik. Bunun için ülkeler ulusal siber güvenlik stratejileri oluşturur, uluslararası düzeyde siber güvenlik anlaşmaları ve iş birlikleri yapar, siber tatbikatlar düzenler, altyapısının güçlendirilmesi gibi çalışmalar yapar. Yani öncelikle, bunlardan da anlayacağımız gibi, siber güvenlik dışarıdan gelecek tehditlere odaklanır, içeride gerçekleşme riski taşıyan siber tehditlere karşysa önlem alır. Getirilen kanun teklifinin içeriği bunun tam tersi düzenlemeler içeriyor yani dış saldırılardan çok içeriğe odaklanan, kendi vatandaşının bireysel özgürlük ve veri güvenliği alanını ihlal eden, kişisel veri peşinde koşan, Anayasa'ya aykırı denetim ve uygulama yetkileri veren bir düzenleme. Dünyada örnekleri var, Rusya, Çin, Amerika, İngiltere, Avrupa Birliği gibi birçok ülkede benzer kurum ve kuruluşlar var ama bu kurum ve kuruluşlar ikiye ayrılıyor; birileri aynı bu kanunun içeriği gibi içeriğe odaklanıyor, bir kısmıysa dış güvenlik tehditlerine odaklanıyor. Bakalım; bu mevcut hâliyle “algı operasyonu” “yanıltıcı bilgi yayma” “dezenformasyon” gibi ucu açık, muğlak ve istenilen her yere çekilebilecek ifadeler üzerinden yeni bir suç tanımı inşa edilebiliyor. Bu kanun bir susturma aracı hâline getirme riski taşıyor. Rusya ve Çin'deki uygulamalara büyük benzerlik gösterdiyse açık. Rusya'da “yabancı ajanlık” “aşırıcılık” ve “kamu düzenini” bozma gibi kavramlar nasıl muhalifleri ve sivil toplum örgütlerini kriminalize etmek için kullanılıyorsa Türkiye de bu mevcut modeldeki kavramlar üzerinden cezai yaptırımlar öngörmekte. Bu durum içe dönük tedbirler bakımından bizi hızla otoriter rejimlere yaklaştırır. Oysa Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Almanya ve Avrupa Birliğinin dijital düzenleme modelleri çok paydaşlı, şeffaf, sivil denetime açık ve ifade özgürlüğünü korumaya öncelik veren bir yaklaşımı esas almakta bunlardan farklı olarak. Bu ülkelerde dijital içerik düzenlemeleri bağımsız yargı denetimi ve sivil toplumun aktif katılımıyla şekillenirken bizim mevcut kanunda kişisel verileri Başkanlıkla paylaşmayan kamu kurum temsilcilerine hapis cezası dahi öngörülmektedir. Bu hâli, siber güvenlik için, ülkemize bir kalkan değil özgürlükleri kısıtlayan bir gözetim duvarıdır. Kanunlaşması hâlinde ifade özgürlüğü üzerindeki baskının artması, yargı denetimi olmaksızın geniş veri toplama yetkisinin kişisel mahremiyeti zedelemesi... En önemlisi ise -dünyada trend- dijital haklar meselesi. Bireylerin özel hayatını koruyan, ifade özgürlüğünü savunan, küresel ve insan hakları meselesine dönüşmüş, gelecekte çok daha kritik hâle gelecek bu dijital haklar meselesi. Bu alanda hesapsızca atılan adımlar devleti ağır uluslararası yaptırımlarla karşı karşıya bırakma ve ciddi kamu zararına yol açma riskleri taşımaktadır.

Sonuç olarak, kanun aşırı yetkili mevcut hâliyle ambalajı ve içeriği açısından çelişkilidir. Bu kanunun dış kaynaklı saldırıları önceleyen, başlığıyla uyumlu bir şekilde, yeniden düzenlenmesi için geri çekilmesi gerektiğini vurguluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aşvar, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi arz ve teklif edilir.

“MADDE 11 - (1) Başkanlıkta istihdam edilen personelden ilgili mevzuatı kapsamında diğer kamu kurum ve kuruluşlarına karşı zorunlu hizmet yükümlülüğü bulunanların Başkanlıkta geçen hizmet süreleri, ilgili kamu kurum ve kuruluşunun muvafakati alınmak kaydıyla, söz konusu yükümlülük sürelerinden düşülür.”

Seyit Torun	Cavit Arı	Özgür Ceylan
Ordu	Antalya	Çanakkale
İlhami Özcan Aygun	Aliye Coşar	İsmet Güneşhan
Tekirdağ	Antalya	Çanakkale
Eylem Ertuğ Ertuğrul	Ahmet Baran Yazgan	Ömer Fethi Gürer
Zonguldak	Edirne	Niğde
Cevdet Akay	Tahsin Becan	
Karabük	Yalova	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'a söz veriyorum.

Sayın Aygun, buyurun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Aslında gecenin bu saatinde konuşulması gereken konu emeklilerin sorunları olması lazımdı. Mübarek ramazan ayındayız. 7'nci Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun 2015'te, Ramazan ve Kurban Bayramlarında birer maaş ikramiye sözü vardı. Siz öncelikle “Olmaz.” demiştiniz ama pabuç pahalı geldi, kasım ayındaki seçimlerde gördünüz ki sıkıntı var, ondan sonra “Biz de vereceğiz.” dediniz, sonra geldiniz 1.000 lirayla başladınız, 2021'de 1.100 lira, 2023 yılına geldik 2000 lira derken, geçen yıl 3.000 lira, şimdi ise cüzi bir rakam konuşuluyor. Ben sizlerden, değerli milletvekillerinden emekliler için, bizim şu anda koltuklarda oturmamızı sağlayan o dönem Türkiye'deki çalışanların hakkını savunmamız için, gelin, birer maaş ikramiye sözünü tutalım, gelin, hep beraber bu ülkenin bekası için mücadele veren işçinin, emeklinin, memurun hakkını burada beraber savunalım, onlara birer maaş ikramiye burada hep beraber verelim. Ben bu kanunu beklerken, kucağımızda yine otoriterleşmenin bir kanununu görüyoruz; Siber Güvenlik Kanunu'ymuş. Arkadaşlar, ya artık yetmedi mi, bu kadar yetki kime verilir? Bir kişiyi otoriterleştiriyoruz, demokrasiyi katlettik, artık demokrasiye dönmemiz lazım ve ayarlarımızı bozdunuz, cumhuriyetin ayarlarını bozdunuz, ayarlara geri dönmemiz lazım. Orada emekli, işçi sefalet içerisinde biz bir kişiye bütün yetkileri bağlıyoruz. Ya, hukuku bırakmıştınız... En güzel ne oldu bu akşam? Uzlaşıldı 8'inci maddede; artık yargıya sunulacak, yargı eğer karar verirse Siber Güvenlik Daire Başkanı karar alacak. Ya, bu kadar yetkiyi nasıl verirsiniz bir kişiye? İşte, burada bulduk, bakın, demek ki ortak akıl olursa... Sarayda pişiriyorsunuz... O imza atan arkadaşlarımızın hiçbirinin bir haberi yok aslında, birçok kanun teklifinde bunu biz gördük, burada da aynı şekilde. İşte,

muhalefet burada etkin bir muhalefet yaptı ve buradaki yanlıştan döndürdü. İnşallah 16'ncı maddede de uzlaşa yaparız, ortak akılla hep beraber yolu çizeriz.

Değerli arkadaşlar, muhalefetle beraber iktidarın kanun yapması çok mu zor? Ama maalesef iktidar diyor ki: "Ben iktidarım, güçlüyüm." Ya, arkadaşlar, iktidardan düştüğünüz zaman bu çıkardığınız kanunlarla sizin başınıza ne geleceğini düşünebiliyor musunuz? İşte, önemli olan bunu görebilmek, algılayabilmek ama siz bir kişiye bütün yetkiyi veriyorsunuz, ondan sonra da oradaki siber güçle beraber, onun yapacağı kararlarla bütün insanlarımızı şüpheli durumdan yargılayacaksınız. Ya, vazgeçin bu sevdadan arkadaşlar, biraz da ülkenin bekasını, ülkenin vatandaşlarını düşünün. Mübarek ramazan ayında o iftar çadırlarına vatandaşlarımız neden gidiyor onu sorgulayalım. O insanlarımızın imkânlarını artıracığımıza biz saraydaki bir kişinin hakkını burada artırmaya çalışıyoruz. Yeter artık ya, yeter! Bir kere de vatandaşınız için gelin, 86 milyon için gelin buraya ama siz bir kişiyi padişah yapmak için geliyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Doymadınız mı, gözünüz doymadı mı? Ben soruyorum. Bak, mübarek aydayız, mübarek ramazan ayındayız; millet sefalet içerisinde, vatandaşımız pazara giriyor akşam saatinde, esnafın bıraktığı, dökülmüş sebzeleri topluyor, meyveleri topluyor ama siz burada ne yapıyorsunuz? "Sarayı güçlendireceğiz." Ya, bir kere de vatandaşınız için bir şey yapın arkadaşlar.

Bakınız, bu kanun teklifini bir an evvel, yol yakinken çekin ve önümüzdeki haftaya getirin, emekliliğe bir maaş ikramiyeyi topyekûn, hep beraber yirmi dakikada geçirelim, 20 dakikada geçirelim. (CHP sıralarından alkışlar) Bir kere de vatandaş için bir şey yapın. Ama siz nerede... İşte, köylüyü perişan ettiniz, köylü ekemez hâle geldi. Dün de YENİ YOL Grubunun önerisi vardı, Büyükşehir Yasası'nı getirdiniz, vatandaş perişan ettiniz. Ya, bir kere de akliselimle hareket edin, ortak akılla hareket edin, bilime, sanata önem verin ama sizin bilimle, sanatla alakanız yok, siz tamamen bir kişiye yönelmişsiniz. Ya, Kuzey Kore'yi mi çok istiyorsunuz, Çin'i mi istiyorsunuz, Rusya'yı mı istiyorsunuz? Bu sevdadan vazgeçin; demokrasiye gelin, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu cumhuriyete gelin. Ama nerede, nerede! (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aygun, lütfen tamamlayın.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, bugün ramazanın 5'inci günüydü, 29 Marta kadar zamanımız var daha; gelin, bu bayramda emeklilerimizi sevindirelim. Emeklilerimizi, o anne-baba, dede ve ninelerimizi torunlarından kaçır hâle getirdiler. Yirmi üç yılda o dedelerimiz, ninelerimiz torunlarından kaçır hâle geldi. Gelin, dedelerimizin, ninelerimizin yüzünü güldürelim, birer maaş ikramiye verelim, bayramda torunlarını alıp marketten alışverişlerini yapsınlar, hediyelerini alsınlar. Bu kadar zor mu? Soruyorum: Bu kadar zor mu arkadaşlar?

Gecenin on ikisine gelmiş, biz bir kişiyi otoriterleştirmek için kanunu tartışıyoruz ama yazıktır, günahtır. Bu insanlara, 86 milyona yazık günah diyorum; bir an evvel, gelin ülkenin gerçek sorunlarını tartışalım, konuşalım, bu ülkenin yararına olan kanunları çıkaralım diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aygun, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinde yer alan “muvafakati” ibaresinin “onayı” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Ali Bozan

Mahmut Dindar

Mehmet Kamaç

Mersin

Van

Diyarbakır

Yılmaz Hun

Onur Düşünmez

Iğdır

Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'a söz veriyorum.

Sayın Hun, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Genel Kurul, sizleri ve değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’de cezaevlerinde yaşanan sorunlar ve hak ihlalleri her geçen gün katlanarak devam etmektedir. Cezaevlerinde kalan tutuklu ve hükümlüler için yasalara ve Türkiye’nin parçası olduğu uluslararası sözleşmelerin çizdiği standartlara ters düşen bir muamele uygulanmaktadır. Avrupa Cezaevleri Kuralları’nın ilk maddesinde “Özgürlüğünden yoksun bırakılan herkese insan haklarının gerektirdiği gibi saygılı davranılmalıdır.” hükmüne yer verilmiştir. Esasen, hem uluslararası mevzuat hem de Türkiye’nin ulusal mevzuatı hapsedilme konusunu aynı zamanda bir insan hakları konusu olarak ele almakta ve ek bir cezalandırmaya dönüştürülemeyeceğini ifade etmektedir. Cezaevlerinde yaşanan sorunlar ve mahkûmların yaşadıkları hak ihlalleri cezaevlerinde hiçbir mevzuatın uygulanmadığını göstermektedir. Açıktır ki iktidar kadınlara, çocuklara, toplumun her kesimine dayattığı baskıcı, antidemokratik politikaları cezaevlerinde sürdürmektedir. Hak ihlallerinin önüne geçemediği gibi ihlallerin ve mağduriyetlerin yaşanmasına sebebiyet vermektedir. Haksız tutuklamalar, cezaevindeki koşulların yetersizliği, işkence, insanlık dışı muamele, kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı, umut hakkı, ifade özgürlüğü, özel hayatın gizliliği, korunması hakkı, dilekçe hakkı, sağlık hakkı gibi hakların gasbedilmesi cezaevlerinde yaşanan sorunları gözler önüne sermektedir. İnsan Hakları Derneğinin 2024 Yılı Temmuz-Aralık Ayları İç Anadolu Bölge Hapishanelerinde Yaşanan Hak İhlalleri Raporu’nda sadece sağlık hakkı ihlalinin en az 980 olduğu dile getirilmiştir. Altı aylık raporda bile sadece İç Anadolu Bölgesi’ndeki cezaevlerinde bine yaklaşan sağlık hakkının ihlal edildiği belirtiliyor. Bu sayı İnsan Hakları Derneğine başvuranlara göre belirtilen bir sayı, İnsan Hakları Derneğine ulaşamayan mahkûmlar da baz alındığında bu sayıdan katbekat daha fazla sağlık hakkı ihlalinin yaşandığını biliyoruz. Cezaevlerinde bu denli hak ihlalleri yaşanırken mahkûmların hak ihlallerinde hak talep etmesine cezaevi idaresi engel koyuyor, mahkûmların yaşam hakkından başka hakları yokmuş gibi davranılıyor. Cezaevleri idareleri mahkûmların hak taleplerine tutanak tutmakta ve disiplin soruşturmaları açmaktadır. Mahkûmların aileleriyle yaptığı telefon görüşmeleri bile disiplin soruşturmasına gerekçe oluşturmaktadır. Disiplin soruşturmaları neticesinde mahpuslara haberleşme hakkıyla ilgili cezalar, hücre cezaları verilmektedir. Ayrıca, uyduruk sebeplerle açılan disiplin soruşturmaları ve cezalar bahane edilerek mahkûmların infazları yakılmaktadır. Bir yargı mekanizması gibi çalışan cezaevleri idare ve gözlem kurulları keyfî kararlar vermektedir. İdare ve gözlem kurulları kendilerini mahkeme yerine koyarak mahpuslar hakkında iyi hâlli olup olmadıklarına dair değerlendirmede bulunmakta, mahpusların koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik haklarından yararlanıp yararlanamayacaklarına karar vermektedir. İçlerinde yalnızca hapishane savcısı dışında

hukukçu kimsenin olmadığı, mahpusların tahliye edilip edilemeyeceğine karar veren ve paralel mahkeme gibi hareket eden bu kurulların hiçbir kanuni gerekçesi yoktur. İnfaz Kanunu'ndan kaynaklanan haklar, hapis hane idarelerinin tercihlerine bırakılarak hukuk yok sayılmaktadır. Ağır hasta olan ve cezalarının son yılında olan mahpuslar, iyi hâlli olan mahpuslar dahi tahliye edilmemektedir. Birçok ağır hasta tutsak iyi hâlli olmadığı gerekçe gösterilerek tahliyesi ertelendiği için cezaevlerinde vefat etmiştir. Disiplin soruşturmaları ve cezalar nedeniyle iyi hâlden denetimli serbestlik hakkı zaten mahpuslara kullandırılmamaktadır. Gözlem kurulu kararlarıyla mahpusların koşullu salıverilme ve denetimli serbestlik hakları engellenmektedir. Sürekli olarak cezaevleri idare ve gözlem heyeti tarafından yüzlerce mahkûmun infazları keyfî gerekçelerle yakılmaktadır. Ayrıca, iktidar, cezaevleriyle kendi vatandaşından âdeta intikam almaya çalışmaktadır. Örneğin, Iğdırlı “...”⁴ olarak bilinen, yaşları 75'in üzerinde olan Abdullah Ateş, Kerim Boran, Ferzende Elbi ve Mecit Kaya ağır hasta olmalarına rağmen cezaevlerinde tutulmaktadır. Ağır hasta mahkûmlara doktorların “Hayatlarını tek başına idare edemez.” raporlarına rağmen hâlen cezaevinde tutulmakta, infaz ertelemeleri yapılmamaktadır. Bu şekilde cezaevlerinde ağır hasta olan yüzlerce mahkûm bulunmaktadır. Bu durum hiçbir evrensel veya ulusal hukuk normuna uymaz. Çıplak arama, ağız içi arama, ayakta nizami sayım, tecrit gibi insan onuruna aykırı tüm uygulamalardan bir an önce vazgeçilmelidir. Kelepçeli muayeneye, ring aracında kelepçeli yolculuk uygulamalarına son verilmelidir. Nakil, disiplin cezaları, haberleşme hakkı gibi pek çok konuda Anayasa Mahkemesinin ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği ihlal kararları gözetilerek yeni hak ihlallerinin önlenmesi için kalıcı düzenlemelere gidilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Hun, lütfen tamamlayın.

YILMAZ HUN (Devamla) - Koşullu salıverilmelerin engellenmesine neden olan Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmalı, lehe kanun ilkesi uygulanmalıdır. Yürürlükteki iyi hâl kriterleri belirlemeden önce hükümlülerin hapis hanesindeki koşulları hakkaniyetle tespit edilmeli, iyi hâl değerlendirmesi yapılmadan önce cezaevlerinin insan onuruna uygun fiziki ve sosyal koşulları yaratılmalıdır.

Cezaevlerindeki siyasi tutsakların özgürlüğüne kavuşacağı yasal zeminin bu Meclis tarafından bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hun, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinde bulunan “alınmak kaydıyla” ibaresinin “alınarak” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Ayyüce Türkeş Taş

Mehmet Akalın

Bursa

Adana

Edirne

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Lütfü Türkkan

İstanbul

Kocaeli

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Son yıllarda dijital teknolojilerin hızla gelişmesiyle birlikte siber güvenlik yalnızca teknik bir konu olmaktan çıkmış, ulusal güvenliğin temel taşlarından biri hâline gelmiştir. İlk olarak, devletimizin ve vatandaşlarımızın siber saldırılara karşı korunmasının hayati bir mesele olduğunu ifade etmek istiyorum. Ne yazık ki önümüzde bulunan kanun teklifinin bu amaca ulaşmak için yeterince kapsamlı bir çözüm sunduğunu söylemek mümkün değildir. Maalesef kritik altyapılarımız, kamu hizmetleri, özel sektör ve bireysel veri güvenliği siber tehditlere açıktır. Türkiye'nin siber güvenlik politikalarının çağın gerekliliklerine uygun, uzun vadeli bir stratejiyle ele alınması gerekmektedir. Ancak bu teklif güvenlik kaygıları kadar özgürlükler ve hukuki güvenceler açısından da eksiklikler içermektedir. Kanun teklifindeki “kritik altyapı” ve “siber güvenlik” tanımları belirsizdir. Mesela “tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşlar” ifadesi sivil toplum kuruluşları ve bağımsız medya üzerinde baskı oluşturabilir mi, bu belirsizdir. Teklifin 16'ncı maddesi ifade özgürlüğünü kısıtlama riski taşımaktadır. Mesela yine, basın özgürlüğünü tehdit eden düzenlemeler eleştirel gazeteciliği cezalandırmaya dönüşebilir mi, bilemiyoruz.

Değerli milletvekilleri, öte yandan, Siber Güvenlik Başkanlığının yetkileri oldukça geniş tutulmuştur. Bunun neticesinde de kurumun denetimsiz hareket edebilmesine yol açabilecek bir durumun ortaya çıkma ihtimali doğacaktır. Yine, denetim mekanizmalarının yetersizliği keyfî uygulamaların önünü açabilecektir. Şeffaf ve bağımsız denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi gerekirken aksi yöndeki bir düzenlemeyi doğru bulmuyoruz. Teklif açıkça Anayasa'ya aykırıdır. Hukuk devletinin temel ilkelerinden biri belirlilik ilkesidir. Bu ilke hukukun net ve öngörülebilir olmasını gerektirir yani bir kişi ya da kurum hukuki bir işlemde bulunurken neyle karşılaşacağını bilmelidir. Devlet de bireylerin güvenliğini sarsacak düzenlemeler yapmamalıdır. Hukukun amacı devletin eylemlerinin de öngörülebilir olmasını sağlamaktır. Kanunlar açık, net ve anlaşılır olmalıdır. Söylediklerimiz sadece bireyler için değil devlet için de çok önemlidir. Kanunlar kimseye belirsizlik yaratacak şekilde düzenlenmemeli ve devletin gücü de keyfî şekilde kullanılmamalıdır.

Kanun teklifinin hazırlanmasında hukukiliğin yanı sıra özellikle bu kanun teklifinde ulusal güvenlik konusunu da çok önemsiyoruz. Ülkemizin coğrafi durumu ve dünya genelindeki ortam da göz önüne alındığında siber güvenlik konusunda daha kapsamlı bir düzenleme yapılması kaçınılmaz hâle gelmiş durumdadır. Hem terörle mücadele hem de kurumlarımızın dijital saldırılardan korunması için bu konuda yasal bir düzenleme gerekmektedir.

İYİ Parti olarak, Türkiye'nin siber güvenlik alanında güçlü bir yasal çerçeveye sahip olmasını destekliyoruz ancak bu yasa güvenlik ve özgürlük dengesi korunarak yapılmalıdır. Hükümetin dijital denetim politikaları göz önüne alındığında, bu teklifin vatandaşların haklarını koruyan bir düzenleme olduğundan bahsetmemiz mümkün gözükmemektedir. Siber güvenlik yasalarının yalnızca tehditleri önlemeyi değil bireysel hakları da koruması gerektiğini düşünmekteyiz.

Siber güvenlik politikalarının şeffaf, hesap verilebilir ve demokratik ilkeler çerçevesinde daha kapsamlı ve dengeli oluşturulmasını talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.47

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 00.06****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

V.- ÖNERİLER (Devam)**B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 6/3/2025 Perşembe günü toplanmamasına ilişkin önerisi

No:53

5/3/2025

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 5/3/2025 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda Genel Kurulun 6/3/2025 Perşembe günü toplanmaması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Leyla Şahin Usta	Ali Mahir Başarır	Sezai Temelli
Adalet ve Kalkınma Partisi	Cumhuriyet Halk Partisi	Halkların Eşitlik ve Demokrasi
Grubu	Grubu	Partisi Grubu
Başkan Vekili	Başkan Vekili	Başkan Vekili
Erkan Akçay	Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Mehmet Emin Ekmen
Milliyetçi Hareket Partisi Grubu	İYİ Parti Grubu	YENİ YOL Partisi Grubu
Başkan Vekili	Başkan Vekili	Başkan Vekili

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Antalya Milletvekili Atay Uslu ile 131 Milletvekilinin Siber Güvenlik Kanunu Teklifi (2/2860) ve Milli Savunma Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 190) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, 190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Değerli milletvekilleri, şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm geçici madde 1 dâhil 12 ila 21'inci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e ait.

Sayın Ekmen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin bu geç saatinde hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1 Ekim tarihinde Sayın Bahçeli'nin burada başlattığı bir girişim diyelim, gerçekten canıgönülden arzu ederiz ki başarıya ulaşsın ve terörsüz bir Türkiye'ye kavuşalım; kan, şiddet ve silahın gölgesinden Türkiye ve siyaset kurtulsun. Sayın Bahçeli açısından çok sıra dışı bir girişimdi ve Sayın Bahçeli'nin hikâyesiyle karşılaştırıldığında buna tarihî bir anlam atfedildi. Sayın Bahçeli bu şaşırtıcı girişimini kabaca şu 3 temel üzerine oturttu: Bölgesel gelişmelere karşı içeriği tahkim etmek, iç barışı sağlamak ve daha sonra hukukçu milletvekillerimizin detaylı olarak gerekçelendirdiği üzere umut hakkı. Ben şimdi bu 3 gerekçeyle dikkatinizi başka bir kesime çekmek istiyorum ve inanıyorum ki Erkan Bey bu konuşmamızı Sayın Bahçeli'ye mutlaka bir özet olarak aktaracaktır, Leyla Hanım da Sayın Cumhurbaşkanımızın dikkatini bir kez daha bu konuya çekecektir.

Evet, medeni ölüme terk ettiğimiz KHK'liler hakkında konuşmak istiyorum; ister AK PARTİ'li ister CHP'li, DEM'li ya da MHP'li, İYİ Partili ya da DEVA'lı, Saadetli, Gelecekli herhangi bir milletvekilimizin etrafında mutlaka birinci dereceden tanıdığı, mağduriyetine tanık olduğu, medeni ölüme terk edilmiş, âdeta yaşama tutunmasına dair tüm hakları elinden alınmış KHK'liler hakkında. Umut hakkı 22 Ekim'e kadar çok az kişinin bildiği bir başlıktı ama bugün itibarıyla meraklılar Google'a girdiğinde umut hakkını ömür boyu hapse mahkûm edilmiş kişilerin dahi yaşama tutunabilmesi için tanınması gereken bir hak olarak görüyorlar. Evet, ömür boyu hapse mahkûm edilmiş bir tutuklunun dahi yaşama tutunması için bir umut hakkı var ise medeni ölüme terk ettiğimiz KHK'lilerin ve daha birçoklarının da bu umuda hakkı var. Ülkeyi terk eden gençlerimizin bu umuda hakkı var. Hayatına son veren insanların bu umuda hakkı var. Ölüm ve şiddet korkusu altında yaşayan kadınların bu umuda hakkı var. Bunlar çok artırılabilir, konuyu dağıtmak istemiyorum, doğrudan KHK'liler hakkında konuşacağım.

Bazen hayat çok hızlı akıyor ve bazen bir insanın hayatını, bir ailenin düzenini altüst eden gelişmeler karşımızda bir rakam olarak görünüyor ama unutmayalım ki bunlar bir rakam ve istatistik değil. OHAL döneminde çıkarılan KHK sayısı 32. Bu 32 KHK'den 15'i doğrudan, yargısız, sualsiz insanların ihracını konu alıyordu. Kaç kişi olduğunu tam olarak bilmiyoruz, 130 bin kişinin üzerinde olduğu söyleniyor ama OHAL İnceleme Komisyonuna yapılan başvuruya göre en az 125.678 kişi. Bu insanların "şüpheden sanık yararlanır" "masumiyet karinesi" "savunma hakkı" ve "tekelenmeme hakkı" gibi çok temel hakları ihlal edildi. İslam geleneğinde olan -hocalarımız buradaydı, umarım kulisten dinliyorlardır- 9 şakinin canına 1 masumun bile hatırı için zarar vermeme temel ilkesi ihlal edildi. Maide suresinde geçen "Allah için hakkı ayakta tutun, herhangi bir topluluğa duyduğunuz kin sizi adaletsizliğe sevk etmesin." temel ilkesi ihlal edildi.

Evet, çok kızdık, gerçekten, iktidar eliyle, devlet eliyle yetişmiş kadroların devlete başkaldırmasına çok kızdık ama unutmayalım ki bunlara düşman hukuku değil, Türk ceza hukuku, modern ve çağdaş hukukun temel ilkeleriyle yaklaşmak zorundaydık ancak böyle davranmadık, böyle davranmadığımız içindir ki umut hakkında karşımıza çıkan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 9 Eylül 2023'te Yüksel Yalçinkaya kararıyla üç temel hakkın ihlal edildiğine karar verdi: Adil yargılanma hakkı, kanunsuz ceza olmaz ilkesi, özgürlük ve güvenlik ilkesinin zedelendiği yönündeki karar.

Şimdi, biz bunları anlatırken hukuki ve siyasi bir nutuk gibi gözüktüyor olabilir arkadaşlar ama tekrar rakamı hatırlayalım: En az 125.678 çekirdek aileden bahsediyoruz. Bu ailelerin çevrelerindeki halkalarla yaşadığı mağduriyetler bambaşka.

Birkaç örnek seçtim ve sizinle paylaşmak istiyorum: Doçent Doktor Mustafa Çamaş, Munzur Üniversitesinden ihraç edildikten sonra -24 uluslararası yayınıyla- bir inşaatçı çalışırken vinç altında kalarak yaşamını yitirdi ama ölümünden tam bir ay sonra görevine iade edildi bu biyomühendislik alanındaki bilim adamı.

Öğretmen Ayşe Abdurrezzak, kocasının yargılanması nedeniyle yurdu terk etmeye kalktı ama 2 çocuğuyla birlikte Meriç Nehri'nde boğularak hayatını kaybetti.

SES sendikasıdan Zeynep Binen altı aylık hamileliğinde geçirdiği beyin kanamasında bebeğiyle birlikte hayatını kaybetti ama Zeynep Binen, hayatını kaybettikten sonra işine iade edildi.

Sadece kişiler değil, aileleri de büyük bedel ödedi. Nurettin Odabaşı'nın 16 yaşındaki oğlu Bahadır Odabaşı bu yükü kaldıramadı ve 16 yaşında 10'uncu kattaki evinden atlayarak hayatını kaybetti. Bunlar bizim ailelerimiz, dostlarımız, yakınlarımız olabilirlerdi ama sonuçta vatandaşımız.

Danıştay eski üyesi Haşim Güney'in oğlu Nahit Güney; 21 yaşındaki bu gencecik delikanlı -yanlış hatırlamıyorsam da avukattı- Galata Kulesi'nden atlayarak hayatını kaybetti.

Bu insanlar yaşama dair tek bir umudu dahi göremedikleri için hayatlarıyla bedel ödediler.

Burada da üç fotoğraf var: Yine SES'ten, Diyarbakır Kadın Doğum Hastanesindeki Mücahit Karataş hastalandı, tedavi hizmetlerinden faydalanamadı, hayatını kaybetti, öldükten sonra işe iade edildi.

Öğretmen Emine Yürükçü KHK'yle ihraç edildikten sonra göğüs kanserinden vefat etti, vefatından sonra işine iade edildi.

Öğretmen Kazım Ünlü vefat ettikten dört yıl iki ay sonra göreve iade edildi.

Bütün bunlar KHK süreçlerinin nasıl temel hukuki, ahlaki ve vicdani kriterleri yok ettiğini bize gösteriyor.

Büro Emekçileri Sendikası Diyarbakır Şubesi eski Başkanı Ahmet Çoban KHK sonrası kansere yakalanıp vefat etti, vefattan sonra işine iade edildi.

Polis Memuru Yurdagül Gökçe, çalıştığı inşaatın çatısından düşerek vefat etti, bir ay sonra görevine iade edildi.

Öğretmen Selman Taş, yirmi sekiz yıllık hizmetinden sonra ihraç edildi, kahrından kanser oldu, hayatını kaybetti, ölümünden sonra görevine iade edildi.

EĞİTİM SEN üyesi Mehmet Nasır Sönmez, inşaatçı çalışırken -aslında lisede müdür yardımcısı- 5'inci kattan düştü, hayatını kaybetti ve işine iade edildi.

Bu örnekleri artırmak mümkün ama farklı kesimlerden, barış akademisyenlerinden, KESK'ten, FETÖ'den yargılanan birçok örneği sizinle paylaşmak istedim ve bunların on binlercesi şu anda haklarında tek bir yargılama yapılmadığı hâlde veyahut da soruşturulup takipsizlik kararı aldıkları hâlde veyahut da yargılanıp kesinleşmiş beraat kararı aldıkları hâlde görevlerine iade edilmiyorlar, aileleriyle birlikte medeni bir ölüme terk edilmiş durumdadır.

Gelin arkadaşlar, umut hakkını bu insanlara da tanıyalım, bu insanların da yaşama tutunmasını esirgemeyelim ve bunu siyaset dışı bir konu olarak ele alalım. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

O yüzden, tarihin akışına yön veren bir değişikliğin mimarı olma ihtimali yüksek olan Sayın Devlet Bahçeli bu mağdurlardan üçünü beşini çağırсын, dinlesin. MHP'nin hukukçuları, AK PARTİ'nin hukukçuları kendi vicdani kanaatleriyle ortaya bir duruş koysunlar ve bu KHK'lilerin durumu yeniden ele alsın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Yüzlercesini, binlercesini dinledik.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Yüksel Yalçınkaya sonrası Yargıtay Ceza Dairesinin daha önce altı yıl üç ay mahkûmiyet verirken şimdi beraat verdiği kararları ise hatırlatmaya gerek bile duymuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Çünkü bu aşamada sadece yargılama hakları ihlal edilen insanlardan bahsediyorum. Bu mübarek ramazan ayının hatırına, umut hakkının insanlarda uyandırdığı heyecan adına, bu ülkenin iç barışını sağlamak adına, olası problemlere karşı iç tahkimatını yapmak adına, elinde silah olmayan, işinde gücünde, sadece farklı düşündüğü için bu bedeli ödeyen insanlara, gelin, çağdaş hukukun, Kur'an'ın, sünnetin, İslam fıkhnının yaklaştığı gibi yaklaşalım.

Bu konuda hiçbir şekilde bir paye talep etmeden hazırlamış olduğumuz KHK eylem planıyla bütün detaylarıyla bu konuyu çalıştığımızı Sayın Bahçeli ve Sayın Erdoğan arzu ederse, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti arzu ederse, bu konudaki müktesebatımızı da bu alanda yapılacak iyileştirmeler hatırına her an hizmetinize sunmaya hazır olduğumuzu ifade ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'e ait.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Yaparsa Sayın Bahçeli yapar, diğerleri yapamaz, yapamaz, Sayın Bahçeli yapabilir.

BAŞKAN - Sayın Adnan Şefik Bey, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Özellikle siber güvenlik yasasının Türkiye'ye gerekli bir yasa olduğunu ifade etmek isterim ancak bu yasanın içinde kişisel haklarla ilgili birtakım sıkıntıların olduğunu ifade etmiştik. Bunlar konusunda birtakım değişiklikler olacağı bilgisi kulağımıza geldi; inşallah da doğrudur ve yasa inşallah vatana, millete, devlete hayırlı olacaktır.

Sayın milletvekilleri, izniniz olursa, yaklaşık yüz kırk yüz elli gündür yaşadığımız, önceleri bir isim bulamadıkları ama daha sonradan "Terörsüz Türkiye" diye adlandırdıkları bu son süreçle ilgili birkaç cümle etmek istiyoruz.

Şimdi, önce, terör örgütünün kendini feshetmesi ve şartsız silah bırakmasıyla ilgili yapılan bir çağrı üzerine başlayan bir süreç bu. Daha sonra, İmralı, Kandil, çeşitli mektuplar; bu vesileyle bu sürecin yeni bir aşamasına gelindi ve sonuçta İmralı'daki teröristbaşından bir mektup çıktı. Bu süreç içerisinde gerek İYİ Parti olarak biz gerek bazı başka çevreler acaba hangi pazarlıkların yapıldığı noktasında birtakım sıkıntıları dile getirince iktidar tarafı kesinlikle hiçbir pazarlığın olmadığını ve herhangi bir şart ileri sürülemeyeceğini ifade etti durdu. Sonunda mektup ortaya çıktı. Mektuba baktığımızda, örneğin, ayrı ulus devletten vazgeçilmesi gibi bir cümle sanki yeni söylenmiş gibi ve İmralı'daki teröristbaşının artık Türkiye'den toprak talebinin bundan sonra olmayacağı şeklinde takdim edildi. Oysa baktığımız zaman,

teröristbaşı ve KCK 1999'dan beri aynı şeyi söylüyor, farklı bir şey söylemiyor; sanki bu cümle yeni literatürlerine girmiş, sanki Türkiye'den toprak taleplerinden bu "Terörsüz Türkiye" sürecinde yeni vazgeçilmiş gibi bir hava, bir illüzyon yaratılıyor. Ne diyor? "Tekçi cumhuriyet" diyor, kendini temize çıkarıyor; yani "Bu süreç benim kabahatim değil, yüz yıllık cumhuriyetin tekçi anlayışı ve bir anlamda Kürtlere karşı ırkçı yaklaşımı bizi teröre mecbur etti." demek istiyor ama aynı mektupta, iki yüz yıllık bir süreçten bahsediyor yani Osmanlı Dönemi'nde de bu sorunların var olduğunu ifade ediyor. Yani Osmanlı Dönemi'nde de tekçi bir anlayış yoktu; önce onu ifade etmek isterim. Yalnız, Cumhuriyet Dönemi'ndeki, aslında iftiraen ortaya koyduğu cümle, tekçi anlayış ve terörün sebebi olarak tekçi anlayışın gösterilmesine cumhuriyeti kuran, cumhuriyetin devam etmesinde büyük emekleri olan Cumhuriyet Halk Partisinden de bir tepki gelmemesi, tam tersi bu mektuba destek verilmesi bizleri hem üzmüş hem şaşırtmıştır.

Şimdi, gelelim cumhuriyetin tekçi anlayışına. Çeşitli isyanlar oldu; mesela, Şeyh Sait İsyanı oldu, mesela, Seyit Rıza İsyanı oldu. Cumhuriyet bunların üstüne gitti ve bu isyancıların cezasını verdi ve devleti korudu ama cumhuriyet, Yozgat'taki Çapanoğlu İsyanı'nın da üstüne gitti. Yani tekçi bir anlayış yok isyanları bastırmada ve Çapanoğlu özbek Türkmen bir aileydi. İsyan sebepleri incelendiğinde Millî Mücadele'yi anlamamak, halifeye sadakat ve nüfuzunu kaybetme korkusu diye geçer kaynaklarda. Alın, Şeyh Sait İsyanı'nın üstüne koyun, aynı şey yani cumhuriyet, devlet isyanları bastırmak zorundadır çünkü kendisini korumak zorundadır. Cumhuriyet Dönemi'nde Kürtlerin uğradığı, kendi başlarına uğradığı yani sadece Kürtlere mahsus bir zulüm asla söz konusu değildir; tam tersi, Kürtler, Kürtler olduğu gibi Türkiye'nin diğer etnik grupları da Cumhuriyet Dönemi'nde en güzel günlerini yaşamışlardır. Bir devlet düzeni kurulmuştur; tahsil almışlardır, ekonomi düzelmiştir. Bunlara baktığınız zaman, coğrafyadaki, Suriye'deki, Irak'taki, İran'daki Kürtler içerisinde en rahatı bizim kendi Kürtlerimizdir, Türkiye Kürtleridir. Molla Mustafa Barzani vaktiyle "Keşke Türkiye Kürtleri kadar hakkımız olsa ve biz isyan etmeseydik." demiştir. Şimdi, hangi yüzle ve hangi cesaretle siz Türkiye Cumhuriyeti devletini suçluyorsunuz? Sonra, bu sürece bakıyoruz, bir şey yok. Hükûmet tarafı bir başka şey söylüyor, efendime söyleyeyim, örgüt başka şey söylüyor; Hükûmet tarafı "PKK-PYD'yi de YPG'yi de kapsar." diyor, örgüt "Kesinlikle kapsamaz." diyor, PKK-PYD yetkilileri "Bu çağrıyla bizim uzaktan yakından bir ilgimiz yok, bizi kapsamıyor." diyor. Arkasından, mektubun dışında bir "demokratik haklar" ve "hukuki güvence" cümleleri giriyor; kimse bunu açmıyor. Nedir bu demokratik haklar? Nedir hukuki güvence? "Barış, kardeşlik..." Ya, bu nasıl olacak, bunu biraz açın. Biz, bu konudaki şüphelerimizi söylediğimizde örgüt tarafı sesini çıkarmıyor, Hükûmet tarafı reddediyor fakat birdenbire Sayın Binali Yıldırım kendini herhâlde tutamıyor ve ağzından dökülüyor. Ne diyor? "Vatandaşlık tanımı değişebilir." diyor. Ne diyor? "Belediyelere daha çok yetki verilmeli." diyor yani bu kapalı kapılar ardında konuşulanları ifade ediyor. Bazı çevreler acaba bu DEM PARTİ ile AK PARTİ arasında Sayın Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı adaylığı noktasında üçüncü dönemine yönelik bir kolaylık sağlanması gibi bir alışveriş mi var derken Sayın Binali Yıldırım aynı konuşmasında üçüncü cümle olarak da bunu telaffuz ediyor, "Tekrar aday olabilmeli, bunun önü açılmalı." diyor. Binali Yıldırım'ın görevi ne? Türk Devletleri Aksakalı yani bizim Aksakalımız. Türk Devletleri Aksakalının Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'ndaki Türklüğü zafiyete uğratmasını Türk devletlerine nasıl anlatacak, ben onu merak ediyorum.

Bu son derece mahzurlu ve ülkenin zararına olan bir süreçtir; biz İYİ Parti olarak buna karşıyız. Aynı zamanda, buna neden karşıyız? Bu, anayasa değişikliklerini ihtiva edecek bir çalışmadır. Milletin kimliğini bu Parlamento tespit edemez, milletin kimliğinin ne olacağına bu Parlamento karar veremez; böyle bir hakkı yok. Eğer referanduma giderse o zaman ne olacak? O zaman daha kötü bir durum ortaya çıkacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çirkin, lütfen tamamlayın.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Teşekkür ediyorum efendim.

Millete kendi kimliğini oylatacaksınız. Dikkatinizi çekiyorum, yani bu millet -ki referandumdan yüzde 90 ret yiyecek bu değişiklik- çok kimlikliliği reddederse sanki Kürtlerin kimliğini reddetmiş olacak; hâlbuki böyle bir şey yok. Milleti buna mecbur edemezsiniz, buna hakkınız yok ve İYİ Parti olarak bu sürecin karşısında duracağız ve elimizden geleni yapacağız. Hiç kimse de bu süreçten umutlanmasın; ne ana dilinde eğitim ne çok milletli devlet, bunun ikisini de hiç kimse, hiçbir örgüt, hiçbir parti hayal bile etmesin.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çirkin, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili...

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Yok.

BAŞKAN - Yok mu? Peki.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'a ait.

Sayın Parlak, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli halklarımız; bugün üzerinde konuşmakta olduğumuz Siber Güvenlik Kanunu Teklifi topluma ve bu Parlamente'ye anlatıldığı gibi veri güvenliğini sağlama amacı asla ve asla taşımıyor.

Teklif sahipleri “Mevzuattaki teknik düzenlemeler için bu kanun teklifini getirdik.” dese de amacın bu olmadığını çok iyi biliyoruz. Esas amaç, veri güvenliği bahanesiyle bir gözetim ve denetim toplumu yaratmaktır. Bu kanun teklifiyle birlikte yalnız Cumhurbaşkanına bağlı ve sorumlu olan bir kuruma neredeyse Anayasa'yı açacak yetkiler veriliyor. AKP iktidarı on yıllardır hem kamusal alanın hem de toplumsal hayatın her alanına müdahale etmek istiyor. Bu teklif yasalaşır ve Güvenlik Kurulu kanundaki yetkilere kavuşursa gözetim ve denetim toplumu yaratma girişimi bir üst aşamaya varmış olacak. George Orwell'ın 1984 romanında resmettiği dispotik dünya 2025 Türkiye'sinde aynı zamanda yaşam bulmuş olacak.

Değerli milletvekilleri, bu iktidar çıkardığı her yeni kanunda aslında aynı kurnazlığa başvuruyor. Kanun teklifini gündeme getirirken kamu yararına olabilecek, farklı toplumsal kesimleri ikna edebilecek bazı düzenlemeleri de içine koyuyorlar; böylece kanun tekliflerine destek toplamak istiyorlar ama getirdikleri kanun tekliflerine biraz ayrıntılı baktığınızda esas niyetin ne olduğunu ve iktidarın gerçek ajandasını da görmüş oluyorsunuz.

Günümüzün teknolojik dünyasında bütün kişisel, kurumsal ve ticari veriler internet ortamında saklanıyor. Çok merkezli ve denetimi zor olan siber uzayda verilerin güvenliğinin sağlanması konusunda hepimiz aslında hemfikiriz. Verilerin güvenliğini sağlamak devletin temel görev ve sorumluluğudur fakat AKP, her zaman olduğu gibi bu sorumluluğu âdeta bir fırsata çevirmek istiyor, veri güvenliğini bahane ederek ahtapot kolları gibi her yeri saran otoriterlik rejimini toplum üzerinde daha fazla hâkim kılmak istiyor.

Peki, iktidarın yaratmak istediği gözetim toplumunda en çok kim gözetlenecek, kim kontrol altına alınacak? Elbette iktidarın yanında hizalanmayan herkes; Kürtler, Aleviler, sosyalistler, muhalif

gazeteciler, AKP'yle aynı yerde durmayan Müslümanlar. Kısacası, bütün muhalefet yaratılmak istenen bu Orvelyan dünyada nefessiz bırakılacak, kendini en güvende hissedenler bile her an iktidarın hışmına uğrama tehlikesiyle karşı karşıya kalacak.

Cumhurbaşkanı her fırsatta Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesi gerektiğini söylüyor, biz de parti olarak Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğini desteklediğimizi geçmişten beri dile getiriyoruz. Fakat bir yandan Avrupa Birliğinden, demokrasiden, insan haklarından bahsediyorsunuz, diğer taraftan tüm ülkeyi büyük bir cezaevine, sarayı ise gözlem kulesine çevirecek bir kanun çıkarmaya çalışıyorsunuz. Bu tabloya akıl sır erdirmek mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, az önce belirttiğim gibi, bu kanun teklifiyle birlikte Siber Güvenlik Başkanlığı olağanüstü yetkilere kavuşmuş olacak. Örneğin, Başkanlık bu kanunla birlikte istediği her kurumdan istediği veriyi mahkeme kararı olmadan alma yetkisine sahip olmuş olacak. Kanun teklifinde Başkanlığın elde ettiği bu verileri iki yıl süreyle saklayabileceği sonrasında imha edileceği belirtiliyor. Fakat bu imha işlemi nasıl olacak? Nasıl bir denetim mekanizması olacağı konusunda ortada büyük bir belirsizlik var.

Bakın, daha iki hafta önce Halkların Demokratik Kongresi soruşturmalarında onlarca arkadaşımız, yoldaşımız tutuklandı, sonrasında HDK Gençlik Meclisi üyeleri gerçek dışı gerekçelerle gözaltına alınıp tutuklandılar. HDK'ye yönelik soruşturmalara dayanak yapılan sözde deliller ise on üç on dört yıl öncesine dayanıyordu; HDK'de demokratik çerçevede faaliyet yürüten arkadaşlarımız on dört yıl sonra bu faaliyetleri gerekçe gösterilerek tutuklandılar. Böyle bir ortamda devletin elindeki verilerin kötüye kullanılmayacağına güvenebilir miyiz? Elindeki bir bilgi kırıntısını bile onlarca yıl saklayarak günü geldiğinde insanları cezalandırmak üzere kullanan ve yargı kumpaslarına başvuran bir rejimin sözüne nasıl güvenebiliriz? Sanırım, sorunun cevabı bellidir.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinin en antidemokratik unsurlarından biri düşünce ve ifade özgürlüğüne yönelik sınırlayıcı düzenlemeleridir. 16'ncı maddede yer alan, veri sızıntısı olmadığı hâlde bu yönde algı oluşturmak olarak özetlenebilecek yeni bir suç icat edilmiştir. Maddenin muğlaklığı ve kavramların belirsizliği iktidarın istediği anda herkesi suçlu ilan etmesine zemin yaratmaktadır. Gazeteciler, sivil toplum kuruluşları, insan hakları savunucuları, hatta sıradan sosyal medya kullanıcıları bile her an bu kanun maddesinin muhatabı yapılarak suçlu ilan edilebilirler. Böyle bir durum zaten çok geri bir noktaya çekilmiş olan basın ve ifade özgürlüğünün büyük bir darbe daha alması anlamına da gelecektir; başta gazeteciler olmak üzere toplumun birçok kesimi otosansür ile ceza ikilemi arasında bırakılacak.

Peki, kanun teklifinde sözü edilen veri sızıntısının olup olmadığına kim karar verecek? Bu teklif kanunlaşırsa Siber Güvenlik Başkanlığı karar verecek; idari bir kurum sızıntı olduğuna kanaat getirirse konuyla ilgili haber yapan, sosyal medya paylaşımı yapan insanlar cezalandırılacaklar. Yani Siber Güvenlik Başkanlığı yalnızca yaşamın değil yargının da yetkilerini kullanan bir kurum olacak. Böyle yetkilerle donatılmış bir kurumun eşi benzeri yoktur. Kısacası, Siber Güvenlik Başkanlığına bugüne kadar görülmemiş yetkiler veriliyor fakat kurumun nasıl denetleneceği, nasıl ve nereye hesap vereceği belli değil yani güç var, yetki var ama denetim ve hesap verme yok. Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifiyle birlikte iktidar özgürlük-güvenlik dengesinde ibreyi tamamen güvenliğe çevirmiş olacak oysa bunun bilinmesi gerekir ki özgürlüğün olmadığı yerde kimse güvende de olmaz. Özgürlük alanları ne kadar genişlerse kişiler ve kurumlar da kendilerini daha çok güvende hissederler. Kendi vatandaşını tehlike olarak gören, her türlü faaliyete paranoyayla yaklaşan siyasi kontrol hastalığına yakalanmış bir yönetim biçiminden kimseye fayda gelmez. Herkesin gözetlendiği ama kimsenin nereden gözetlendiğinin bilinmediği bir sistem bütün toplumun içine kapatıldığı bir cezaevi anlamına da gelir.

Değerli milletvekilleri, biz bu kanuna karşı tavrımızı çeşitli ortamlarda dile getirdik; Komisyon aşamasındaki toplantılarda ve verdiğimiz muhalefet şerhinde hem eleştirilerimizi hem de önerilerimizi ayrıntılı olarak muhataplarına ilettik fakat maalesef uyarılarımız dikkate alınmadı ve kanun teklifi neredeyse hiç değişmeden Genel Kurula geldi.

Bu alanda çalışan sivil toplum kuruluşları ve uzmanlarla yürüttüğümüz çalışmalardan sonra oluşturduğumuz kimi önerileri bu kürsüden sizlerle de paylaşmak istiyorum:

Bu kanun teklifi geri çekilmeli, ilgili uzmanlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla yapılacak görüşmeler sonrasında demokratik, özgürlükçü bir perspektifle yeniden ele alınmalıdır. Siber uzaydaki verilerin güvenliğiyle ilgili olarak yapılacak düzenlemeler Anayasa, demokratik ilkeler ve uluslararasına uygun hâle getirilmelidir. Kanun teklifinde yer alan kurumlar, görevler, yetkiler ve suçlar muğlaklıktan ve anlam belirsizliğinden kurtarılmalıdır. Kanun teklifinde yer alan her türlü kavram, yetki ve sorumluluk Anayasa'ya uygun olacak şekilde öngörülebilir ve belirli hâle getirilmelidir. Temel hak ve özgürlükleri sınırlandıran hükümlerde güçlü güvenceler sağlanmalıdır. Özellikle ifade özgürlüğü ve kişisel veriler ile özel hayatın korunması hakkı başta olmak üzere temel hakları sınırlandıran düzenlemelerde yasal güvenceler açık ve net bir şekilde ifade edilmelidir.

Siber uzaydaki verilerin korunması ve siber güvenliğin sağlanması için yapılacak yasal düzenlemeler ifade özgürlüğü ile temel hakların zarar görmeyeceği bir biçimde yapılmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Parlak, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ordu Milletvekili Seyit Torun'a ait.

Sayın Torun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEYİT TORUN (Ordu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siber Güvenlik Kanunu Teklifi'nin ikinci bölümünün geneli üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

“Siber güvenlik” adı altında getirmek istediğiniz baskı kanuna geçmeden önce millî güvenliğimizin en önemli unsuru olan Peygamber ocağı Türk Silahlı Kuvvetlerinin sorunlarına öncelikle değinmek istiyorum. Türk Silahlı Kuvvetleri personelimizin sorunları yıllardır çözüm bekliyor. Uzman çavuşluk konumu oluşturuldu, bir ara kaldırılmıştı, sonra tekrar ihtiyaca binaen koyuldu ama yıllardır astsubaylarımızın ve uzman çavuşlarımızın sorunları maalesef devam ediyor. Çözüm iradesiyle çözülebilecek sorunlardan bahsediyoruz. Ordumuzun iş yükünün önemli bir kısmını sırtında taşıyan arkadaşlarımızın mağduriyetleri net ortada. Bu sorunun da bir an önce artık vaatten çıkıp çözülmesi gerekiyor.

Geçtiğimiz yıl Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bu Meclisten iktidar oylarıyla geçti. Uzman çavuşlarımızın mağduriyetlerini o yasanın görüşmelerinde dile getirmiştik, bugün yine değinmek istiyorum. Uzman çavuşluk mesleği amirin keyfiyetine bırakılmış, mesleki güvence kaldırılmış, hukuki normlardan uzak, amirin tutacağı bir tutanakla uzman çavuşun tüm meslek hayatının bitirileceği bir durum oluşturulmuştur. Bu, Silahlı Kuvvetleri güçlendirmemekte, zayıflatmaktadır, personelin geleceğe güvenle bakmasını imkansız hâle getirmektedir; baskı, mobbing tehditlerini artırmaktadır. Uzman çavuşlarımızın kadroları var mı? Yok. Sağlık yönetmelikleri var mı? Yok. Çalışma yönetmelikleri var mı? Yok. Nöbet yönetmelikleri var mı? Yok. Mesleki güvenceleri var mı? Yok. Atama yönetmelikleri var mı? Yok. Sicil yönetmeliği var mı? Yok, yok, yok, yok. (CHP sıralarından alkışlar)

Emekli astsubaylarımızın maaşları da düzenleme bekliyor. Şanlı ordumuzda görev yapan kahramanlarımız arasında emekli maaşlarında ciddi farklar ortaya çıkıyor. Bir astsubayımız Türk Silahlı Kuvvetlerinde elli beş yıl görev yapmış olsa bile hak kazandığı emekli aylığı 35 bin liradır. Ayrıca astsubaylarımız makam tazminatı alamamaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin her biriminde görev yapan astsubaylarımız da amir statüsündedir. Emekli binbaşılarımız da aynı şekilde makam tazminatları alamadıkları için büyük bir mağduriyet yaşamaktadırlar. Emekli binbaşının maaşı, emekli uzman çavuş maaşından daha düşük kalmıştır. Ayrım yapılmadan bütün askerlerimize tazminat ve ek göstergeleri verilmelidir. Bütün bu hak kayıplarının ve eşitsizliklerin giderilmesi için çağrılarımızı ve eylemlerimizi devam ettireceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizler bu ülkenin yurtsever askerlerinin, geleceğimizin parlak komutanlarının Mustafa Kemal Atatürk'e bağlılık yemini ettikleri için Türk Silahlı Kuvvetlerinden ihraç edilmesine alkış tuttunuz. Disiplinsizlik gerekçesiyle ordudan ihraç edilen genç teğmenlerimiz Yüksek Disiplin Kuruluna verdikleri savunmalarında subaylık yemini okunmayacağına dair bir emir verilmediğini ifade ettiler. Peki, sorarım sizlere: Böyle bir emir yokken teğmenlerimiz nasıl bir itaatsizlik yapmışlardır? Onu da söyleyeyim; teğmenlerimiz komutanlarına değil, ülkemize değil, Mustafa Kemal Atatürk düşmanlarına itaatsizliklerini ilan etmişlerdir. (CHP sıralarından alkışlar) Teğmenlerimiz Türkiye düşmanlarına itaat etmeyeceklerini ilan etmişlerdir. Teğmenlerimiz "Kurtuluş Savaşı'nı keşke Yunan kazansaydı." diyen meczuplara baş kaldırmışlardır.

Teğmenlerimizin ihracına itiraz eden, şerh koyan komutanımızın suçu neydi peki? Korgeneralimiz neden sürgün edilmek istenmişti? Sarıklı amirali emekli edip Mustafa Kemal Atatürk'e bağlılık yemini edenleri ihraç ettiğiniz anda ordu boğazına kadar siyasete ve adaletsizliğe batmıştır.

Lafa gelince "şanlı ordumuz" "güçlü ordumuz" diyorsunuz ama Türk Silahlı Kuvvetlerini her yönden zayıflatmanın yollarını arıyorsunuz. Güçlü bir ordusu olup da askerî sağlık sistemi olmayan Türkiye'den başka bir ülke bulunmamaktadır. Türk ordusu bu yeteneğini 2016 yılında kaybetmiştir. GATA ve askerî hastanelerimiz bu alanda dünya ölçeğinde sayılı ve saygın kurumlardan menfur darbe girişimi sonrasında kapatılmıştır. Allah korusun, ortaya çıkacak bir çatışmada en çok ihtiyaç duyulacak hizmetlerin başında askerî sağlık hizmetleri gelmektedir. Terörle mücadelede yaralanan askerlerimizi kaybetmemizin temel sebebi, askerî tıp hizmeti veren hastanelerin kapatılmış olmasıdır. Sözünü ettiğimiz askerî hastaneler barış zamanlarında da hem askerimize hem de sivil vatandaşlarımıza hizmet veren kurumlardır. Düşmanla göğüs göğüse çarpışan kahramanlarımızın hayatları darbe paranoyalarından ve ekonomik tasarruf söylemlerinden daha değerlidir, daha kıymetlidir.

Millî savunma politikamızın en önemli öğelerinden bir tanesi de Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki ekipman ve teçhizatın modernizasyonudur. Yerli ve millî savaş uçağımız KAAN hâlen envanterimize eklenememiştir. Bin türlü övgüyle özelleştirdiğiniz Tank Palet Fabrikası seri üretim bir tank dahi çıkaramamıştır. "2015 yılında seri üretime geçilecek." dediğiniz ALTAY tankı on yıldır ertelenmektedir ve ertelenmesi de devam etmektedir. Maliyet düşürme yalanıyla fabrikayı verdiğiniz BMC eski üretim masrafını 4,5 katına çıkarmıştır. Yetim hakkını peşkeş çekerek yerlilik ve millîlik olmaz.

Gelelim siber zorbalık kanununa. "Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir." derler ya, kurumun kuruluşuna ilişkin kanun teklifi daha ortada yokken 8 Ocakta Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Siber Güvenlik Başkanlığı kuruldu. Erdoğan'ın bizzat el atmadığı bir siber uzay vardı, oranın da kapısını tekmeleyerek içine girdi. Kanun teklifine göre, Siber Güvenlik Kurulunun Başkanı Cumhurbaşkanı olacak ve ilgili kararnameye göre Siber Güvenlik Kurumu Başkanı

yine Cumhurbaşkanı tarafından atanacak. Açık bir dille ifade etmek gerekirse Cumhurbaşkanı kendi atadığı başkanı kendisi denetleyecek, ucube başkanlık sistemine ucube bir kurum daha eklenmiş olacak.

Kanunun 5'inci maddesine göre, Cumhurbaşkanı gerekli gördüğü hâllerde, mahkeme kararı olmaksızın, konutta, iş yerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda arama yaptırma ve el koyma yetkisine sahip olacak. Sonrasında mahkeme kararı çıkartılacak. Minarenin kılıfı minare çalındıktan sonra hazırlanmış olacak. Kamu kurum ve kuruluşları için mahkeme kararı alınmasına hiç gerek görülmemiş. Cumhurbaşkanı mahkemeye, izinle, bürokrasiyle uğraşmadan istediği belediye başkanının, istediği bürokrasinin odasına girebilecek.

Aslında böyle bir düzenlemeye ihtiyacınız yok, yargı sopası elinizde. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nun konuşması daha devam ederken, daha kürsüden inmeden hakkında soruşturma açtınız. İstedığınız kişiyi jet hızıyla gözaltına aldırıyorsunuz zaten.

Dikta rejimlerinin olmazsa olmazı sansürdür. Dezenformasyon yasası, sosyal medya yasası ve sansür uygulamaları yetmedi, şimdi Siber Güvenlik Başkanlığı üzerinden bir garip sansür getiriliyor.

16'ncı maddede yer alan ilgili düzenlemeyi olduğu gibi aktarıyorum: "Siber uzayda veri sızıntısı olmadığı hâlde veri sızıntısı yapılmış gibi bu yönde algı oluşturmak suretiyle kurumları veya şahısları hedef almaya yönelik faaliyet yürütenlere iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir." Yanlış duymadınız, bu bir YKS sorusu değil, bu bir yasal düzenleme. Cumhurbaşkanı öz olarak şöyle diyor: "Siber uzayda hoşuma gitmeyen bir paylaşım veya etkileşim görürsem sorgusuz sualsiz Silivri'nin yolunu tutarsınız."

Peki, algı oluşturulup oluşturulmadığına nasıl karar verilecek? Hangi algı için iki yıl, hangi algı için beş yıl ceza verilecek, belli değil; algı nerede başlar, nerede biter, belli değil.

Kurduğunuz siber zorbalık başkanlığı, kendi çalışanlarına dahi acımayacak arkadaşlar. 12'nci maddeye göre Başkanlıkta kadrolu veya sözleşmeli çalışanlardan ilişkisi kesilenlerin Başkanlıktan muvafakat almadan iki yıl süreyle resmî veya özel başka hiçbir görev alamayacağı düzenleniyor ancak Başkanlığın muvafakat vermesi hâlinde Başkanlıktan ayrılan personelin iki yıl dolmadan çalışabilmesinin önü açılmaktadır. Başkanlığın hangi kriterlere göre muvafakat vereceği belirsizdir. Gerçi muvafakatların kimlere verileceğini gayet iyi biliyoruz; sizler bilmiyorsanız Lefkoşa Büyükelçiliğimize dikkatlice bakın, anlarsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Torun, lütfen tamamlayın

SEYİT TORUN (Devamla) - Teşekkür ederim.

Siber zorbalık başkanlığına denetimsiz, belgesiz alım yetkisi veriliyor. Arkadaşlar, böyle uzun uzun kanun teklifi yazacağınıza bir tane özel şirket kursaydınız diyeceğim ama özel şirketler bile daha çok denetime tabi. "Siber Güvenlik Yasa Teklifi" adı altında getirdiğiniz bu düzenleme Cumhurbaşkanı her türlü hukuki sorumluluktan arındırarak anayasal bütün hak ve ödevleri rafa kaldırma yetkisi vermekte ve sınırsız yetki vermekte.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'ye bu kara lekeyi sürmeyin; bu utancı halkımıza, devletimize yaşıtmayın; demokrasiyi bir nebze içselleştirmeye çalışın. Türkiye yasaklar, tutuklamalar, baskılar ülkesi değil özgürlüklerin ve refahın ülkesi olsun.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Torun, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.52

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 00.53

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 63'üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

190 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 11 Mart 2025 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.54